

REGIONALNA
RAZVOJNA AGENCIJA
POSAVJE

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM

REGIJE POSAVJE

2007 – 2013

POSAVJE, 19.3.2007

**REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM
REGIJE POSAVJE 2007 - 2013**

Naročniki:	Občina Brežice Občina Krško Občina Sevnica
Sofinancer:	Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Izdelovalec:	RRA Posavje Regionalna razvojna agencija Posavje Cesta krških žrtev 46, 8270 Krško www.rra-posavje.si
Odgovorna oseba izdelovalca:	Robert OSTRELIČ
Vodja projekta:	Mateja JAZBEC
Projektna skupina: <i>Gospodarstvo</i>	Robert Ostreljč, vodja mag. Davor Dimiĉ Darko Leviĉar Marko Šonc Zdenka Źrliĉ Bahĉiĉ
<i>Ĉloveški viri</i>	Patricia Ĉular, vodja Judita Francekoviĉ Polona Haring Matejka Gerjeviĉ Andreja Lapuh Rok Petanĉiĉ
<i>Razvoj podeŹelja</i>	Darja Planinc, vodja mag. Mojca Pompe Mojca Jug mag. Zdenka Kramar
<i>Infrastruktura, okolje in prostor</i>	mag. Nataša Šerbec, vodja Mateja Sušin Brence JoŹe Leskovar PrimoŹ Stropnik Marko Arh
Podizvajalci: Skupina Tojeto d.o.o. Zavod za podjetniŹtvo in turizem BreŹice Mladinski center BreŹice Center za razvoj podeŹelja Posavje	

KAZALO VSEBINE

PROJEKTNA SKUPINA:	2
INFRASTRUKTURA, OKOLJE	2
1. UVOD	7
1.1. POVZETEK	7
1.2. ZAKONSKA PODLAGA ZA REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM REGIJE POSAVJE 2007- 2013	9
1.3. VSEBINA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA	9
1.4. IZHODIŠČA IN STRATEGIJE, NA KATERIH TEMELJI REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM	10
2. OCENA IZVAJANJA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA 2001-2006	11
3. SPLOŠEN OPIS REGIJE	15
4. ANALIZA STANJA IN RAZVOJNE PRILOŽNOSTI REGIJE POSAVJE	17
4.1 ANALIZA STANJA S POMOČJO KLJUČNIH KAZALNIKOV RAZVOJA REGIJE POSAVJE	17
4.2 CELOVITA ANALIZA ČLOVEŠKIH VIROV	20
4.3 CELOVITA ANALIZA GOSPODARSTVA REGIJE	24
4.4 CELOVITA ANALIZA PODEŽELJA	30
4.5 CELOVITA ANALIZA OKOLJA IN PROSTORA	34
4.5.1 Varstvo okolja	34
4.5.2 Infrastruktura	38
4.5.3 Energetika	44
4.5.4 Prostor	46
5. SWOT ANALIZA PO RAZVOJNIH PRIORITETAH IN PROGRAMIH	47
5.1 SWOT ANALIZA GOSPODARSTVA	47
5.1.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve	48
5.2 SWOT ANALIZA TURIZMA	49
5.2.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve	50
5.3 SWOT ANALIZA PODEŽELJA	52
5.3.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve	53
5.4 SWOT ANALIZA ČLOVEŠKIH VIROV	56
5.4.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve	57
5.5 SWOT ANALIZA OKOLJA, INFRASTRUKTURE, ENERGETIKE	59
5.5.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve	62
5.6 SWOT ANALIZA PROSTORA	63
5.6.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve	64
6. VIZIJA IN DOLGOROČNI CILJI REGIJE	65
7. DOLOČITEV RAZVOJNIH PRIORITET, PROGRAMOV IN UKREPOV	67
PRIORITETA 1: RAZVOJ KONKURENČNEGA GOSPODARSTVA ZA DVIG STOPNJE ZAPOSLENOSTI IN VEČJO BLAGINJO V REGIJI	67
PRIORITETA 2: TRAJNOSTNI RAZVOJ PROSTORA ZA KAKOVOST BIVANJA	68
HORIZONTALNA PRIORITETA : UČINKOVITO PODPORNO OKOLJE	69
UKREP 0: Razvoj podpornega okolja	70
8. PROGRAMI IN UKREPI	72
PROGRAM 1: GOSPODARSTVO	72
UKREP 1: Povezovanje za tehnološki razvoj in večjo konkurenčnost	73
UKREP 2: Vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture	74
UKREP 3: Spodbujanje podjetništva	76
UKREP 4: Razvoj turističnih potencialov	77
Predstavitev in finančna ocena vseh razvojnih projektov v regiji Posavje	79
PROGRAM 2: DVIG KONKURENČNOSTI DELOVNE SILE NA TRGU DELA	83
UKREP 1: Spodbujanje zaposljivosti	83
UKREP 2: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja	84
UKREP 3: Izboljšanje prilagodljivosti trgu dela	86
Predstavitev in finančna ocena razvojnih projektov v regiji Posavje	87

PROGRAM 3: RAZVOJ PODEŽELJA	89
UKREP 1: Dvig konkurenčnosti, kakovosti in dodane vrednosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov	90
UKREP 2: Ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi	91
UKREP 3: Spodbujanje ekonomske diverzifikacije na podeželju	92
Ukrep 4: Načrtovanje, razvoj in trženja turizma na podeželju	93
Ukrep 5: Ohranjanje kulturne krajine s spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks	94
UKREP 6: Izboljšanje infrastrukture na podeželju	95
UKREP 7: Dvig usposobljenosti podeželskega prebivalstva	97
UKREP 8: Izboljšanje upravljanja razvoja podeželja in sprostitve endogenega razvojnega potenciala	97
<i>Predstavitev in finančna ocena razvojnih projektov v regiji Posavje</i>	99
PROGRAM 4: OKOLJE, INFRASTRUKTURA IN PROSTOR	101
UKREP 1: Varna oskrba s pitno vodo	101
UKREP 2: Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda	103
UKREP 3: Učinkovit sistem ravnanja z odpadki	104
Ukrep 4: Zagotoviti večjo rabo javnega potniškega prometa in zmanjšati emisije izpušnih plinov	106
Ukrep 5: Izgradnja in posodobitev letališke infrastrukture	107
Ukrep 6: Razbremenitev mestnih jader z izgradnjo obvoznice in parkirnih površin	108
Ukrep 7: Izboljšanje razvojnih možnosti razvoja 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture	109
Ukrep 8: Prostorski planski akt na regionalni ravni	110
UKREP 9: Aktivna zemljiška politika	111
UKREP 10: Izboljšanje kakovosti bivanja	111
<i>Predstavitev in finančna ocena vseh razvojnih projektov v regiji Posavje</i>	114
PROGRAM 5: TRAJNOSTNA ENERGIJA	119
UKREP 1: Učinkovitost rabe energije	119
UKREP 2: Zanesljivost oskrbe	120
UKREP 3: Proizvodnja in prodaja električne energije iz virov brez oz. z nizkimi izpusti emisij toplogrednih plinov (CO ₂ , CO, NO _x itd.)	121
<i>Predstavitev in finančna ocena razvojnih projektov v regiji Posavje</i>	122
PROGRAM 6: DVIG KAKOVOSTI ŽIVLJENJA PREBIVALCEV	124
UKREP 1: Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev	124
UKREP 2: Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih	126
UKREP 3: Dvig kakovosti preživljanja prostega časa	126
<i>Predstavitev in finančna ocena razvojnih projektov v regiji Posavje</i>	128
<i>Tabela 35: Sklopi podjetniških projektov 2007 - 2013 na nivoju programa 6: Dvig kakovosti življenja prebivalcev</i>	130
9. POMEMBNEJŠI REGIONALNI RAZVOJNI PROJEKTI 2007-2013	131
10. FINANČNI OKVIR ZA IZVAJANJE RRP REGIJE POSAVJE 2007 - 2013	135
11. RAZVOJNO INVESTICIJSKI PROJEKTI DRŽAVE V REGIJI	144
12. USKLADITEV DRUGIH SEKTORSKIH REGIONALNIH RAZVOJNIH PROGRAMOV Z REGIONALNIM RAZVOJNIM PROGRAMOM REGIJE POSAVJE 2007-2013	145
12.1 REGIONALNA ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA	145
12.2 RAZVOJNI PROGRAM PODEŽELJA REGIJE POSAVJE 2003-2010	145
13. ANALIZA SKLADNOSTI RRP S TEMELJNIMI RAZVOJNIMI DRŽAVNIMI DOKUMENTI	146
14. INSTITUCIONALNI OKVIR IZVAJANJA, VREDNOTENJA IN NADZORA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA	155
15. SEZNANJANJE JAVNOSTI S CILJI IN REZULTATI REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA OB SPOŠTOVANJU NAČELA PARTNERSTVA IN ENAKOPRAVNOSTI	157
16. VIRI IN LITERATURA	159
17. PRILOGE	162

Kratice:

ČN – čistilne naprave
ESU – ekonomska velikost kmetijskih gospodarstev
HE - hidroelektrarna
HESS – Hidroelektrarne na spodnji Savi
ICAO - Mednarodne organizacije civilnega letalstva
IKT – informacijsko-komunikacijska tehnologija
JZP – javno zasebno partnerstvo
MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MOPE – Ministrstvo za okolje, prostor in energetiko
MP - Ministrstvo za promet
MSP – mala in srednje velika podjetja
NDI - neposredne domače investicije
NSRAO – nizko in srednje radioaktivni odpadki
NTI - neposredne tuje investicije
OC – obrtna cona
OVE – obnovljivi viri energije
PE – populacijske enote
PLDP - povprečni letni, dnevni promet
ReNEP- Resolucija o Nacionalnem energetskega programu
RRA – Regionalna razvojna agencija
RRP – Regionalni razvojni program
RS – Republika Slovenija
RWY – pristajalno-vzletne naprave
SPRS – Strategija prostorskega razvoja Slovenije
URE – učinkovita raba energije
ZP – zemeljski plin

Legenda kratkih Programov in ukrepov:

P0/U0	Program 0 / Ukrep 0	Učinkovito podporno okolje	Razvoj podpornega okolja
P1/U1	Program 1 / Ukrep 1	Gospodarstvo	Povezovanje za tehnološki razvoj in večjo konkurenčnost
P1/U2	Program 1 / Ukrep 2	Gospodarstvo	Vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture
P1/U3	Program 1 / Ukrep 3	Gospodarstvo	Spodbujanje podjetništva
P1/U4	Program 1 / Ukrep 4	Gospodarstvo	Razvoj turističnih potencialov
P 2/U 1	Program 2 / Ukrep 1	Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela	Spodbujanje zaposljivosti
P 2/U 2	Program 2 / Ukrep 2	Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela	Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje
P 2/U 3	Program 2 / Ukrep 3	Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela	Izboljšanje prilagodljivosti trgu dela
P 3/U 1	Program 3 / Ukrep 1	Razvoj podeželja	Dvig kakovosti in dodane vrednosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov
P 3/U2	Program 3 / Ukrep 2	Razvoj podeželja	Ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi
P 3/U 3	Program 3 / Ukrep 3	Razvoj podeželja	Spodbujanje ekonomske diverzifikacije na podeželju
P 3/ U4	Program 3 / Ukrep 4	Razvoj podeželja	Načrtovanje, razvoj in trženje turizma na podeželju
P 3/U 5	Program 3 / Ukrep 5	Razvoj podeželja	Ohranjanje kulturne krajine s spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks
P 3/U 6	Program 3 / Ukrep 6	Razvoj podeželja	Izboljšanje infrastrukture na podeželju
P 3/U 7	Program 3 / Ukrep 7	Razvoj podeželja	Dvig usposobljenosti podeželskega prebivalstva
P 3/U 8	Program 3 / Ukrep 8	Razvoj podeželja	Izboljšanje upravljanja razvoja podeželja in sprostitev endogenega razvojnega potenciala
P 4/U 1	Program 4 / Ukrep 1	Okolje, prostor in infrastruktura	Varna oskrba s pitno vodo
P 4/U 2	Program 4 / Ukrep 2	Okolje, prostor in infrastruktura	Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda
P 4/U 3	Program 4 / Ukrep 3	Okolje, prostor in infrastruktura	Učinkovit sistem ravnanja z odpadki
P 4/U 4	Program 4 / Ukrep 4	Okolje, prostor in infrastruktura	Zagotoviti večjo rabo javnega potniškega prometa in zmanjšanje emisij izpušnih plinov
P 4/U 5	Program 4 / Ukrep 5	Okolje, prostor in infrastruktura	Izgradnja in posodobitev letališke infrastrukture
P 4/U 6	Program 4 / Ukrep 6	Okolje, prostor in infrastruktura	Razbremenitev mestnih jader z izgradnjo obvoznic in parkirnih površin
P 4/U 7	Program 4 / Ukrep 7	Okolje, prostor in infrastruktura	Izboljšanje razvojnih možnosti razvoja 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture
P 4/U 8	Program 4 / Ukrep 8	Okolje, prostor in infrastruktura	Prostorski planski akti na regionalni ravni
P 4/U 9	Program 4 / Ukrep 9	Okolje, prostor in infrastruktura	Aktivna zemljiška politika
P 4/U 10	Program 4 / Ukrep 10	Okolje, prostor in infrastruktura	Izboljšanje kakovosti bivanja
P 5/U 1	Program 5 / Ukrep 1	Trajnostna energija	Učinkovitost rabe energije
P 5/U 2	Program 5 / Ukrep 2	Trajnostna energija	Zanesljivost oskrbe
P 5/U 3	Program 5 / Ukrep 3	Trajnostna energija	Proizvodnja in prodaja električne energije iz virov brez oz. z nizkimi izpusti emisij toplogrednih plinov
P 6/U 1	Program 6 / Ukrep 1	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev
P 6/U 2	Program 6 / Ukrep 2	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih
P 6/U 3	Program 6 / Ukrep 3	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	Dvig kakovosti preživljanja prostega časa

1. UVOD

1.1. Povzetek

Pričujoči dokument, regionalni razvojni program regije Posavje 2007-2013 (v nadaljevanju RRP), je temeljni programski dokument na regionalni ravni, ki opredeljuje razvojne prednosti regije, določa razvojne prioritete in vsebuje finančno ovrednotene programe za spodbujanje razvoja v regiji. Izdelan je bil v skladu z Uredbo o regionalnih razvojnih programih (Ur.l. RS, št. 31/06). RRP zajema območja štirih občin: Občine Brežice, Občine Krško, Občine Sevnica in novonastale Občine Kostanjevica na Krki.

Prihodnost globaliziranega sveta bo določena z zagotavljanjem zadostnih količin dveh strateških virov: energije in čiste pitne vode. Regija Posavje je kljub svoji geografski majhnosti ena največjih proizvajalk električne energije v Sloveniji, dodatne možnosti proizvodnje električne energije pa jo z vidika globalnih trendov postavljajo v poseben položaj. Posavje ima v obdobju 2007-2013 možnost, da se pozicionira kot regija s posebnim strateškim pomenom za Republiko Slovenijo.

Obdobje 2007-2013 bo za regijo Posavje prelomno v več smislih. Izvajanje regionalnega razvojnega programa bo pomemben pokazatelj, ali bodo regija in njeni sestavni deli – občine sposobni razmišljati in delovati kot celota. V predmetnem obdobju bo potrebno zaključiti gospodarsko prestrukturiranje, pokazalo pa se bo, ali bo regija sposobna aktivirati razvojni cikel endogenih gospodarskih panog in ob upoštevanju prednosti regije doseči razvojni preboj in hitrejšo gospodarsko rast.

Na podlagi analiz (povzetek na straneh od 55 do 63) je bila izdelana strategija razvoja regije z naslednjimi strateškimi cilji regije:

- ustvariti dinamično gospodarstvo, katerega rast bo temeljila na endogenih razvojnih potencialih in neposrednih investicijah, ki bo globalno konkurenčno zaradi javnih in zasebnih vlaganj v R&D ter v nove produkte in storitve z visoko dodano vrednostjo
- ustvariti nova delovna mesta s poudarkom na delovnih mestih z visoko dodano vrednostjo, ki bodo ustvarila pogoje za zaposlovanje aktivnih domačih kadrov ter priliv visoko izobraženih kadrov iz drugih okolij
- vzpostaviti povezavo med gospodarstvom in izobraževanjem
- zagotoviti visoko kakovost bivanja v regiji Posavje na osnovi uravnoteženega razvoja v regiji, varnosti, racionalnega gospodarjenja s prostorom, trajne mobilnosti in izboljšanja kakovosti okolja ter ustrezne komunalne infrastrukture
- pomladiti in povečati prebivalstvo v regiji s posebnim poudarkom na ohranjanju poseljenosti podeželja
- zagotoviti kakovostno socialno, zdravstveno in strpno družbeno okolje
- zagotoviti vsem nosilcem projektov podporo za uspešno pripravo in vodenje projektov in učinkovito črpanje sredstev EU na vseh programskih nivojih.

Razvojni preboj regije bo temeljil na izkoristku energetske, logistične, turistične in človeške potencialov regije ter možnostih, ki jih ponuja sistem javno-zasebnega partnerstva. Strateške cilje bomo dosegali z naslednjimi strateškimi aktivnostmi:

- z vzpostavitvijo okolja, prijaznega za investicije in razvoj gospodarstva
- z aktiviranjem razvojnega ciklusa endogenih gospodarskih panog
- z aktiviranjem obstoječih človeških potencialov v regiji
- z racionalno uporabo prostora, naravnih virov in s skrbnim varovanjem okolja
- z ustvarjanjem pogojev za večjo mobilnost
- z aktivno promocijo za globalno prepoznavnost regije
- z ustvarjanjem sinergij med človeškimi, naravnimi in kulturnimi potenciali regije
- s pospešenim razvojem javno-zasebnih partnerstev.

Na podlagi strategije smo oblikovali dve vsebinski razvojni in eno horizontalno prioriteto, 7 programov in 32 ukrepov. V procesu priprave je bilo identificiranih 183 javnih projektov, 456 podjetniških projektov, združenih v 30 sklopov, od katerih večino predstavljajo projekti s področja razvoja podeželja, 6 velikih projektov s področja

energetike, ki jih bodo izvajale energetske gospodarske družbe v regiji, ter 5 nacionalnih razvojnih projektov države, ki se bodo v celoti ali delno izvajali na področju regije, od katerih sta le dva v celoti vključena v finančni okvir RRP (Skladišče plina in gradnja verige elektrarn na spodnji Savi).

Finančni okvir RRP obsega okvirno 1,237 milijarde EUR. Od tega predstavljajo:

- 408.700.000 EUR oz. 35 % javni projekti,
- 581.600.000 EUR oz. 47 % energetske javni projekti
- 212.836.000 EUR oz. 18 % podjetniški projekti.

Na podlagi usmeritev odborov Regionalnega razvojnega sveta smo oblikovali nabor 26 pomembnejših javnih regionalnih razvojnih projektov oz. sklopov projektov, katerih skupna vrednost v obdobju 2007-2013 znaša 250.170.000,00 EUR.

1.2 Zakonska podlaga za regionalni razvojni program regije Posavje 2007- 2013

Regionalni razvojni program je temeljni programski dokument na regionalni ravni, ki opredeljuje razvojne prednosti regije, določi razvojne prioritete regije in vsebuje finančno ovrednotene programe za spodbujanje razvoja v razvojni regiji. Regionalni razvojni program regije Posavje za obdobje 2007-2013 je pripravljen na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-1) (Ur.l. RS, št. 93/05) in Uredbe o regionalnih razvojnih programih (Ur.l. RS, št. 31/06).

Z zakonom določeni cilji za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja so:

- zmanjševanje razlik v gospodarski razvitosti in življenjskih možnostih prebivalstva med posameznimi območji v državi,
- preprečevanje nastajanja novih območij z večjimi razvojnimi problemi,
- spodbujanje policentričnega razvoja poselitve in policentričnega gospodarskega razvoja,
- razvoj in povečanje konkurenčnosti gospodarstva v vseh razvojnih regijah, ob upoštevanju njihovih posebnosti,
- zniževanje stopnje brezposelnosti v razvojnih regijah oziroma povečanje zaposlenosti in odprava strukturnih neskladij na trgu dela,
- povečanje blagostanja prebivalstva v razvojnih regijah, ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja in posebnosti regij,
- krepitev socialnega kapitala in inovacijske sposobnosti v razvojnih regijah,
- ohranjanje in razvijanje kulturne identitete z ustvarjanjem pogojev za kulturno ustvarjalnost in raznolikost, trajnostni razvoj kulturne dediščine in dostopnost do kulturnih dobrin v razvojnih regijah,
- spodbujanje vseživljenjskega učenja v podporo zviševanja izobrazbene ravni prebivalstva in povečanja dostopa do izobraževanja in usposabljanja za vse,
- uveljavljanje celostnega pristopa pri razvoju podeželja,
- zmanjševanje razlik v kakovosti življenja ter ekonomski in socialni blaginji ob upoštevanju varstva okolja, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in zmanjševanje razlik v zdravju,
- uveljavljanje integriranih regionalnih strategij informacijske družbe,
- razvoj območij obeh avtohtonih narodnih manjšin in naselij romske skupnosti v Republiki Sloveniji ter
- spodbujanje gospodarskega sodelovanja s Slovenci po svetu.

Z Regionalnim razvojnim programom se uskladijo razvojni cilji na področju gospodarskega, socialnega, izobraževalnega, javno-zdravstvenega, prostorskega in okoljskega ter kulturnega razvoja v razvojni regiji ter določijo instrumenti in viri za njihovo uresničevanje.

Regionalni razvojni program sprejme Svet regije najmanj leto in pol pred iztekom prejšnjega programskega obdobja. Regionalni razvojni program je sestavljen iz strateškega in programskega dela.

1.3 Vsebina regionalnega razvojnega programa

Sestavine strateškega dela regionalnega razvojnega programa so: analiza stanja in problemov razvoja, razvojna predvidevanja sektorskih razvojnih programov, skupna regionalna vizija, cilji in usmeritve ter razvojne prioritete regije.

Sestavine programskega dela regionalnega razvojnega programa so: razvojni programi regionalnega pomena s časovnim in finančnim ovrednotenjem ter navedbo predvidenih virov financiranja, sistemi spremljanja in vrednotenja, organiziranost za izvajanje regionalnega razvojnega programa in ocena vplivov na zdravje, okolje in enake možnosti.

Regionalni razvojni programi obmejnih razvojnih regij vključujejo tudi programe čezmejnega sodelovanja in programe razvoja slovenske manjšine v zamejstvu. Regionalni razvojni programi regij, v katerih živijo avtohtone narodne skupnosti in romska skupnosti, vključujejo programe razvoja območij, v katerih živijo te skupnosti.

Regionalni razvojni program predstavlja dogovor med zvezami občin ali občinami in vlado o razvoju regije v programskem obdobju. Vlada na predlog ministrice ali ministra, ki je pristojna ali pristojen za regionalni razvoj, predpiše minimalno obvezno strukturo in metodologijo priprave in izvedbe regionalnega razvojnega programa ter določi načine spremljanja in vrednotenja učinkov regionalnega razvojnega programa v skladu z metodološkimi navodili in načeli kohezijske politike EU.

Regionalni razvojni program se uresničuje z izvedbenimi načrti regionalnega razvojnega programa.

1.4 Izhodišča in strategije, na katerih temelji regionalni razvojni program

Za pripravo regionalnega razvojnega programa so bila upoštevana določila naslednjih predpisov:

- Uredba o regionalnih razvojnih programih (Ur.l. RS, št. 31/06),
- Uredba o vrednosti meril za določitev območij s posebnimi razvojnimi problemi in določitvi občin, ki izpolnjujejo ta merila (Uradni list RS, št. 59/00),
- Uredba o pogojih in merilih za dodeljevanje spodbud, pomembnih za skladni regionalni razvoj (Uradni list RS, št. 59/00, 60/01, 110/04),
- Navodilo o prednostnih območjih dodeljevanja spodbud, pomembnih za skladni regionalni razvoj (Uradni list RS, št. 44/01),
- Pravilnik o regionalni karti za izvajanje politike regionalnih državnih pomoči v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 58/01, 37/04),
- Pravilnik o organizaciji in pogojih za opravljanje nalog regionalne razvojne agencije (Uradni list RS, št. 52/00, 111/00, 44/01).

Pri pripravi novega regionalnega razvojnega programa smo poleg novega zakona in drugih zakonskih podlag upoštevali predvsem Uredbo o regionalnih razvojnih programih (Ur.l. RS, št. 31/06), poleg tega pa še Strokovne podlage za pripravo nove generacije regionalnih razvojnih programov za programsko obdobje 2007-2013, ki jih je pripravil Inštitut za ekonomska raziskovanja, osnutek Državnega razvojnega programa 2007-2013, Strategijo razvoja Slovenije, Strategijo regionalnega razvoja Slovenije, Strategijo prostorskega razvoja Slovenije, ostale nacionalne strateške dokumente posameznih resornih ministrstev, regionalni razvojni program regije Posavje 2001-2006, Program razvoja podeželja regije Posavje 2003-2010 ter planske dokumente posavskih občin in predloge oziroma pobude za regionalne razvojne projekte.

Pri nastajanju regionalnega razvojnega programa smo upoštevali naslednja načela:

- ✚ **Načelo regionalnega razvoja:** Regija sama je odgovorna za svoj razvoj; razvoja regiji na more prinesiti zunanja pomoč. Rešitve so nujno endogene, ustvarjene z ljudmi in drugimi viri v regiji. Ob tem bo regija iskala tudi dopolnilno pomoč znotraj države in v svetu;
- ✚ **Načelo celovitosti:** opazovanje celote dogajanja na nivoju regije in spremljanja celotnega razvojnega procesa;
- ✚ **Načelo projektne dela:** priprava RRP je večprojektni proces, saj gre za oblikovanje strategije regije ter pripravo zagona in izvajanja projektov v programskem delu RRP;
- ✚ **Načelo partnerstva:** se uresničuje s konstruktivnim in usklajenim delom vseh projektnih partnerjev v procesu priprave RRP;
- ✚ **Načelo komuniciranja:** komuniciranje pomeni večji pretok informacij med partnerji in do ciljnih skupin ter učinkovitejšo koordinacijo aktivnosti med partnerji;
- ✚ **Načelo doseganja konsenza:** je proces, ki se začne z začetnimi raznolikimi pogledi na določeno problematiko in se konča s skupnim soglasjem o tej problematiki;
- ✚ **Načelo trajnostnega razvoja:** trajnostni razvoj naj bi zagotovil doslednost pospešene gospodarske rasti z okolju prijaznim razvojem ter ekonomsko in socialno kohezijo.

2. OCENA IZVAJANJA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA 2001-2006

Regionalni razvojni program regije Posavje 2001 - 2006 je nastajal v času od januarja 2001 do aprila 2002. Sprejele in potrdile so ga vse tri posavske občine na Občinskih svetih v juliju 2002. V tem obdobju se je v regiji postopno vzpostavljala razvojna infrastruktura, to je institucionalni okvir, potreben za izvajanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa. Regijski pospeševalni center Posavje, katerega ustanoviteljice so vse tri posavske občine, je pridobil status regionalne razvojne agencije in so ga občine pooblastile za izvajanje regionalnih razvojnih nalog v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Regijski pospeševalni center Posavje se je v letu 2003 tudi preimenoval v Regionalno razvojno agencijo Posavje (RRA Posavje). Organiziran je bil 39-članski programski odbor, ki je spremljal in vsebinsko usmerjal proces priprave regionalnega razvojnega programa, v letih izvajanja regionalnega razvojnega programa (od leta 2003 naprej) pa je na letnem nivoju določal prioritete regionalne projekte iz izvedbenega dela regionalnega programa, ki so bili sofinancirani iz naslova neposrednih regionalnih spodbud državnega proračuna, in spremljal izvajanje le-teh.

Razvojna vizija, ki si jo je zastavilo Posavje v tem prvem programskem obdobju, »je sodobna, ambiciozno zastavljena in upošteva razvojne možnosti, ki jih nudijo informacijske tehnologije. Tako bo regija Posavje postala virtualna metropola, ki bo prepoznavna in inovativna regija, ki bo dosegla razvoj s sinergijo naravnih, človeških in tehnološko inovativnih virov na vseh področjih. Pri doseganju razvojne vizije se v regiji zavedajo potrebnosti sodobno zasnovane regionalne politike, potrebe po prilagajanju novim tehnologijam in oblikovanju novih proizvodov, ki sledijo potrebam uporabnikov«.¹

Regionalni razvojni program regije Posavje 2001 – 2006 je bil ambiciozno zastavljen, vendar z obvladljivim obsegom razvojnih prioritet in programov, a zelo velikim obsegom projektov in projektnih vsebin², kot je bilo zapisano v okviru končnega poročila o predhodnem vrednotenju regionalnega razvojnega programa za Spodnje Posavje, ki ga je izdelal Center za mednarodno konkurenčnost.

Skladno analizi stanja v regiji in problemski analizi smo v regiji v prvem programskem obdobju veliko pozornost namenili reševanju problemov na področju človeških virov. Kot prva razvojna prioriteta je bil postavljen razvoj človeških virov, kateremu je sledil razvoj gospodarstva in razvoj okolja in prostora. Razvojne rešitve so bile opredeljene v okviru glavnih programov, podprogramov in projektov.

1. prioriteta: RAZVOJ ČLOVEŠKIH VIROV

⇒ Glavni program 1:	Dvig nivoja izobrazbene strukture prebivalstva
⇒ Glavni program 2:	Dvig kakovosti življenja prebivalcev v regiji

2. prioriteta: GOSPODARSKI RAZVOJ

⇒ Glavni program 1:	Razvoj gospodarstva in podjetništva
⇒ Glavni program 2:	Razvoj kmetijstva in podeželja
⇒ Glavni program 3:	Razvoj in trženje turizma
⇒ Glavni program 4:	Internacionalizacija gospodarskega razvoja

¹ Agencija RS za regionalni razvoj; Mnenje Agencije RS za regionalni razvoj k predloženemu regionalnemu razvojnemu programu za statistično regijo Posavje, Ljubljana, 05.07.2002

² CIC - Center za mednarodno konkurenčnost; Predhodno vrednotenje Regionalnega razvojnega programa za Spodnje Posavje (končno poročilo), Ljubljana, junij 2002

2. prioriteta: RAZVOJ OKOLJA IN PROSTORA

⇒ Glavni program 1:	Trajnostna raba prostora
⇒ Glavni program 2:	Prometna infrastruktura in komunikacije
⇒ Glavni program 3:	Umestitev državnih projektov v okolje in opredelitev vloge regije pri državnih projektih v okolju

Regionalni razvojni program regije Posavje 2001 – 2006 (RRP) je obsegal dve razvojni prioriteti, 9 glavnih programov, 20 podprogramov in preko 150 projektov.

V regiji ni vzpostavljenega informacijskega sistema za spremljanje izvajanja regijskega razvoja, zato je težko izraziti oziroma oceniti vpliv RRP na regionalni razvoj, to je na kazalnike razvoja, kot so bruto domači proizvod na prebivalca, bruto dodana vrednost na zaposlenega, število delovnih mest na število aktivnega prebivalstva in podobno.

Izvajanje regionalne politike poteka delno preko javnih razpisov ministrstev za dodelitev razvojnih spodbud, na katere se lahko javljajo različni prijavitelji. V prvem programskem obdobju je več nosilcev posameznih projektov zaprosilo RRA Posavje za mnenje o umestitvi njihovih projektov v RRP, ker je bil to razpisni pogoj, na katerega so podali prijavo ali je to vplivalo na vrednotenje njihove vloge. RRP je bil zastavljen dovolj široko in je omogočal umeščanje različnih projektov v sklop posameznih programov in podprogramov, tudi takšnih, ki v času nastajanja RRP še niso bili oblikovani.

Drugi del izvajanja neposredne regionalne politike je v obdobju od leta 2003 naprej potekal po programskem principu. V letu 2003 je bil uveden tako imenovan programski pristop pri sofinanciranju izvedbenih delov regionalnih razvojnih programov, kar pomeni, da je bila na nacionalnem nivoju narejena indikativna alokacija sredstev proračuna Republike Slovenije za sofinanciranje izvedbenih delov regionalnih razvojnih programov, to so sredstva neposrednih regionalnih spodbud. V Posavje je bilo v letih od 2003 do 2005 alocirano približno 10 % teh nepovratnih sredstev države. Projekti, ki jih je regija predlagala za sofinanciranje iz naslova neposrednih regionalnih spodbud, so spadali med projekte, katerim se sredstva niso dodelila na osnovi javnega razpisa, pač pa so predstavljali prioritete regije iz izvedbenega dela RRP, ki jih je regija prijavila vsako leto v okvir nacionalnega programa sofinanciranja regionalnih razvojnih programov za posamezno proračunsko leto. Odločitev o prioritetni listi projektov regije v okviru indikativne vsote neposrednih regionalnih spodbud je za vsako proračunsko leto posebej sprejemal programski odbor. Potrebno je poudariti, da so bili lahko upravičeni nosilci projektov in prejemniki sredstev lokalne skupnosti ali Regionalna razvojna agencija, v kolikor jo je za to pooblastil programski odbor. Projekti so morali izkazovati regionalen pomen in vpliv na ustvarjanje novih delovnih mest ali na izboljšanje stanja okolja.

Rezultate izvajanja regionalnega razvoja v Posavju, v delu, ki se nanaša na projekte v javni sferi in ki ne zapadejo regulativi s področja državnih pomoči, lahko prikažemo s sredstvi, pridobljenimi v regiji iz naslova razpisov, namenjenih za pripravljala dela za izvedbene dele regionalnih razvojnih programov (v letu 2000 in 2002), za sofinanciranje projektov regionalne infrastrukture na območjih s posebnimi razvojnimi problemi (v letu 2001 in 2002) in za male, neinfrastrukturne projekte iz območja ob meji z Republiko Hrvaško (v letu 2002).

V letih od 2000 do 2003 je bilo iz naslova navedenih razpisov, ki so imeli regionalen značaj, v regijo pridobljenih skupno 440.782.000 SIT nepovratnih sredstev. Nosilke projektov so bile posamezne občine in Regijski pospeševalni center Posavje oziroma RRA Posavje.

Tabela 1: Pregled pridobljenih nepovratnih sredstev na javnih razpisih po posameznih nosilcih projektov v obdobju od leta 2000 do 2003 (v 000 SIT)

	Leto 2000	Leto 2001	Leto 2002	Leto 2003	Skupaj
Občina Brežice	16.680	16.261	34.597	59.730	127.268
Občina Krško	11.210	10.107	104.925	101.126	227.368
Občina Sevnica	1.430	46.307	0	24.750	72.487
RPCP*	7.009	2.000	2.650	2.000	13.659
Skupaj	36.329	74.675	142.172	187.606	440.782

Opomba: RPCP – Regijski pospeševalni center Posavje

Vir: RRA Posavje, Pregled rezultatov delovanja RRA Posavje od ustanovitve do konca leta 2005, Krško, maj 2006

Projekti so bili usmerjeni v urejanje infrastrukture v regiji v povezavi z izgradnjo hidroelektrarn in avtoceste, v izgradnjo in ureditev podjetniške infrastrukture (obrtne, industrijske cone), zasnova managementa za organiziranje in trženje kmetijskih produktov malih kmetij oziroma podeželja, v postavitve in izvajanje podpornih storitev za podjetnike (vavčerski sistem svetovanja, program poklicnega uveljavljanja žensk, podjetniški krožki v osnovnih šolah) ter projekti na področju vodooskrbe in lokalnega cestnega omrežja.

V okviru izvajanja izvedbenih projektov RRP iz naslova neposrednih regionalnih spodbud pa so bili od leta 2003 naprej projekti usmerjeni v uresničevanje:

- podprogramov prve razvojne prioritete, to sta »vzpostavitev izobraževalnih institucij in programov, prilagojenim potrebam trga« ter »vzpostavitev finančnih vzpodbud za dvig izobrazbene strukture«,
- podprogramov programa razvoja gospodarstva, in sicer »razvoj podpornega podjetniškega okolja«, »prestrukturiranje gospodarstva in razvoj ključnih tehnologij v podjetjih« ter
- podprograma »koncept ravnanja z odpadki«.

Tabela 2: Pregled prioriteten regionalnih projektov, ki so bili odobreni iz naslova NRS v letih od 2003 do 2005
Leto 2003

Naziv projekta	Nosilec	Odobrena sredstva v SIT
Zagotovitev manjkajočih prostorov za potrebe knjižnice Brežice	Občina Brežice	40,000,000
Visokošolski program tehnologije oskrbovalnih sistemov	Občina Krško	11,500,000
Posavska štipendijska shema	RRA Posavje	17,500,000
Tehnološki center Posavja ³	RRA Posavje	40,000,000
Skupaj sredstva		109,000,000

Leto 2004

Naziv projekta	Nosilec	Odobrena sredstva v SIT
Zbirno reciklažni center Boršt	Občina Brežice	42,000,000
Prostori za visoko šolo Brežice	Občina Brežice	42,000,000
Nakup zemljišč za PC Vrbino Zahodni del PCV- 1. del	Občina Krško	97,707,000
Komunalna oprema obrtne cone Boštanj	Občina Sevnica	65,000,000
Tehnološki center Posavja	RRA Posavje	23,793,332
Posavska štipendijska shema	RRA Posavje	10,000,000
Skupaj sredstva		280,500,332

³ Sredstva so bila odobrena, vendar zaradi administrativnih ovir ni prišlo do finančne realizacije.

Leto 2005

Naziv projekta	Nosilec	Odobrena sredstva v SIT
Ureditev poslovne cone Brezina	Občina Brežice	64,830,000
Poslovna cona Vrbina	Občina Krško	86,533,333
TVD Partizan	Občina Sevnica	59,746,667
Posavska štipendijska shema	RRA Posavje	25,000,000
Celovita promocija regije Posavje	RRA Posavje	6,666,666
Skupaj sredstva		242,776,666

Vir: RRA Posavje, Pregled rezultatov delovanja RRA Posavje od ustanovitve do konca leta 2005, Krško, maj 2006

V skladu z razpoložljivimi viri spremljanja izvajanja in uresničevanja prvega programskega obdobja RRP lahko ocenimo, da se programi in podprogrami v okviru postavljenih razvojnih prioritet uresničujejo, vendar zagotovo ne v predvidenem obsegu in predvideni dinamiki. Razlog za to lahko najdemo prvenstveno v preveč optimistično zastavljenemu proračunu izvajanja RRP, predvsem z vidika zagotavljanja potrebnih sredstev v posameznem letu za uresničevanje projektov, programov in podprogramov glede na sprejete proračune občin in države za posamezno proračunsko leto. Prav tako lahko ocenimo, da so iz dosedanjega izvajanja RRP izvzeta sredstva zasebnih podjetij, vložki fizičnih oseb in tujih investicij, ki jih je prav tako predvideval finančni okvir za izvajanje RRP v prvem programskem obdobju.

Vsekakor pa lahko rečemo, da je celoten postopek razvojnega načrtovanja in kasneje izvajanje le-tega doprinesel v regiji določeno stopnjo homogenosti med akterji regionalnega razvoja, čepravno bo potrebno v novem programskem obdobju jasneje določiti in s strani vseh akterjev odgovorno prevzeti kriterije za prioritete regionalne razvojne projekte v okviru izvedbenih načrtov regionalnega razvojnega programa, ki bodo nesporno zagotavljali izvajanje postavljenih razvojnih prioritet.

Podrobnejša analiza izvajanja RRP v obdobju 2001 – 2006 bo lahko narejena po izteku programskega obdobja.

3. SPLOŠEN OPIS REGIJE

Posavsko regijo sestavljajo tri občine: Brežice, Krško, Sevnica ter novo nastala občina Kostanjevica na Krki. Posavske občine so v devetdesetih letih doživele le manjše spremembe v okviru upravno-teritorialne razdelitve Slovenije. S 1.1.1995 je stopilo v Slovenijo v veljavo 147 občin in od nekdanje občine Sevnica se je odcepilo 12 naselij ali slabih 7% površja občine oziroma 2% statistične regije. Sicer pa so občinske meje ostale nespremenjene tudi pri kasnejši razdelitvi na 192 občin konec leta 1998 oziroma na 193 občin leta 2002. V letu 2005 pa se je po referendumu za odcepitev od občine Krško odločila občina Kostanjevica na Krki. Postopek formiranje nove občine – Občina Kostanjevica na Krki je bil z novo izvoljenim županom na zadnjih lokalnih volitvah tudi formalno zaključen.

Regija Posavje leži v jugovzhodnem delu Slovenije ob spodnjem toku reke Save in meji na sosednjo Hrvaško. Po površini je druga najmanjša regija v Sloveniji, saj meri le 885 km² in pokriva 4,4% površine Slovenije. Sosednji regiji sta Savinjska na severu, ki je dva in pol-krat večja, in regija Jugovzhodna Slovenija na zahodu, ki je od Posavja trikrat večja. Leta 2003 je po statističnih podatkih v regiji živel 70.262 prebivalcev, kar je bilo le 3,5% vsega prebivalstva Slovenije, že vse od začetka osemdesetih let pa je za regijo značilno upadanje števila prebivalstva. Regija je razmeroma redko poseljena, saj povprečno na kvadratnem kilometru živi 79 prebivalcev, kar je skoraj 20 prebivalcev manj kot v slovenskem povprečju. Prebivalstvo je razporejeno v 409 naseljih.

Zaradi majhnega teritorialnega obsega in skromnega števila prebivalstva ima regija šibko gravitacijsko zaledje, zato se v regiji ni uspelo razviti večje regionalno središče, ampak si danes to funkcijo delita občinski središči Krško in Brežice. V primerjavi s sosednjimi regijami "neobstoj" uradnega regionalnega središča pomeni za Posavje šibko točko, to pa dodatno povečuje še velikost urbanih središč, ki so v regiji precej majhna in se med mesta oz. urbana naselja lahko uvrščajo le tri občinska središča: Krško, Brežice in Sevnica. Med naselja z mestnim značajem pa se uvrščajo še: Senovo, Leskovec pri Krškem in Brestanica. Stopnja urbanizacije je tako v Posavju zelo nizka. Če pri izračunu upoštevamo le urbana naselja z več kot 3000 prebivalci in upoštevamo podatke *Popisa prebivalstva v letu 2002*, potem je urbanega prebivalstva v Posavju le 27%. V primeru, da v izračun zajamemo vsa mestna naselja Krško, Brežice, Sevnico, Senovo, Leskovec pri Krškem in Brestanico, se ta delež poveča na tretjino urbanega prebivalstva, kar pa je od slovenskega povprečja, kjer živi v mestih več kot polovica vsega prebivalstva, še vedno dosti nižje. Vsa ostala naselja so podeželska naselja, za katera so značilna majhna velikost in teritorialna razpršenost. Posavje tako večinoma tvori podeželsko območje, ki zajema ves hribovit in gričevnat svet, kjer so naselja razprostrta na vrhu položnih slemen, kopastih vrhov in po pobočnih policah. Razen večjih zgostitvenih jeder na Krško-Brežiškem polju podeželsko območje zajema tudi njegov večji del, kjer so se oblikovale gručaste in obcestne vasi.

Glavni razlog, da podeželje Posavje zaznamuje v tako veliki meri, so ugodne naravne danosti za kmetijsko dejavnost, ki je bila nekdaj glavna gospodarska panoga, za slovenske razmere pa je še danes nadpovprečno pomembna, kar izraža tudi nadpovprečno visok delež kmečkega prebivalstva. V regiji so leta 2000, ko je bil izveden popis kmetijskih gospodarstev, vsa zemljišča v uporabi (gozd, kmetijska zemljišča in nerodovitna zemljišča) predstavljala kar 55% površja. Od teh površin je bilo kar 30% kmetijskih zemljišč v uporabi (njive in vrtovi, sadovnjaki, vinogradi ter travniki in pašniki) (*Popis kmetijskih gospodarstev, 2000*). Nižinski in uravnani območji Krškega in Brežiškega polja z rodovitno rjavo prstjo nudita ugodne pogoje poljedelstvu, pobočja Krškega in Bizeljskega gričevja na prisojnih pobočjih poraščajo sadovnjaki in vinogradi, na osojnih in višjih gričevnatih predelih ter v hribovju pa prevladuje gozd.

Poleg nadpovprečne kmetijske zastopanosti je v gospodarski strukturi glede na slovenske razmere tudi nadpovprečna usmerjenost v sekundarne dejavnosti. Regija ima še vedno močno razvito industrijo. Najpomembnejši industrijski kraj je Krško s papirno, lesno, gradbeno, kovinskopredelovalno, elektrotehnično, tekstilno in živilsko industrijo, sledi mu Sevnica s tekstilno, kovinsko, gradbeno, kemično in lesno industrijo, v Brežicah pa so se razvili manjši obrati strojno-kovinske, pohištvene in predelovalne industrije. Zadnja leta predvsem tekstilno in tudi kovinsko ter papirno industrijo pestijo velike težave. Mnogo obratov je propadlo ali pa so v stečajnem postopku, kar je že tako visoko brezposelnost v regiji še povečalo.

V sekundarnem sektorju ima v Posavju velik pomen energetika. Regija v slovenskem prostoru predstavlja pomemben energetski bazen, saj letno proizvede kar ca. 37,9% celotnih potreb po električni energiji v Sloveniji. Pri tem ima največjo vlogo Nuklearna elektrarna Krško, z močjo 727 MW (Podatki NEK), ki proizvede približno

četrtno potreb električne energije v Sloveniji. Energetska obrata v regiji predstavljata še Termoelektrarna Brestanica in hidroelektrarni na Vrhovem in Boštanju. V prihodnosti bo imela energetika v regiji še pomembnejšo vlogo, saj se bo na spodnjem toku reke Save zgradil še dodaten niz štirih pretočnih hidroelektrarn. Gradnja druge poteka že od leta 2005 na Blanci, ostale pa bodo zgrajene še pri Krškem, Brežicah in Mokricah. Projekt izgradnje vseh petih hidroelektrarn na spodnji Savi naj bi bil predvidoma zaključen v dobrih petnajstih letih.

V regiji pa je relativno dobro razvit tudi turizem, ki predvsem v občini Brežice predstavlja zelo pomembno dejavnost. Nosilec razvoja in paradni konj te dejavnosti so Terme Čatež, ki ustvarijo večino nočitev v regiji in so tudi podjetje z zelo visokim številom nočitev na leto na ravni države. Turizem je ravno tako kot energetika dejavnost, ki bo v prihodnosti nosilec razvoja v regiji.

Državno in regionalno omrežje cest in železniške infrastrukture je relativno dobro razvito in bi lahko omogočalo kakovostno dostopnost znotraj regije in navzven predvsem v smeri proti Ljubljani in Zagrebu, če bi bila prometna infrastruktura modernizirana. Še vedno pa so premalo izkoriščene možnosti, ki ga daje železniško omrežje. Preko regije poteka X. panevropski prometni in infrastrukturni koridor, ki ga država po SPRS podaja v ospredje kot razvojni potencial. S tem se regiji dodajajo nove možnosti za lažje sodelovanje s sosednjimi regijami in predvsem za sodelovanje preko državne meje proti Zagrebu.

Karta 1 : Predstavitvena karta regije Posavje

4. ANALIZA STANJA IN RAZVOJNE PRILOŽNOSTI REGIJE POSAVJE

4.1 Analiza stanja s pomočjo ključnih kazalnikov razvoja regije Posavje

Indeks IRO

S Strategijo regionalnega razvoja leta 2001 je bil v regionalno politiko Slovenije uveden indeks razvojne ogroženosti statističnih regij (IRO), ki je postal osnova za dodeljevanje neposrednih in posrednih regionalnih spodbud. Leta 2005 je bila zaradi zapletene metodologije izračuna indeksa in sistemskih sprememb oblikovana nova metodologija za izračun indeksa razvojne ogroženosti. Na podlagi te je vlada sprejela sklep, s katerim je razvrstila regije po stopnji razvojne ogroženosti za programsko obdobje od 2007 do 2013 kot eno od meril za dodeljevanje regionalnih spodbud.

S tem sklepom je Spodnjeposavsko regijo z IRO 116,8 umestila na lestvici na četrto mesto, kjer prvo z najvišjim indeksom 159,5 zaseda Pomurska regija, kot zadnja, dvanajsta, pa je z indeksom 8,7 umeščena Osrednjeslovenska regija. Enak indeks kot Spodnjeposavska regija ima tudi tretje umeščena Podravska regija.

Izračun IRO je izveden na podlagi 11 kazalnikov, združenih v tri osnovne skupine, ki določajo razvitost, ogroženost in razvojne možnosti regije.

Tabela 3: Podatki za izračun ocene indeksa razvojne ogroženosti občin v SPODNJEPOSAVSKI REGIJI na osnovi devetih kazalnikov

Šifra občine	Občina	Dohodnina/preb., 1000 sit 2002-2004	BDP/ 1000 SIT 2002-2004	Stopnja zaposlenosti, % 2002-2004	Stopnja brezposelnosti % 2002-2004
9	Brežice	1.000.693	4.850	52,9	14,3
54	Krško	1.095.886	8.331	56,4	14,1
110	Sevnica	1.049.536	3.595	57,1	12,7

Indeks staranja prebivalstva	Priključenost na javno kanalizacijo %	Natura 2000 v površini %	Delovna mesta na delovno aktivno preb. Indeks	Poseljenost, km2/preb
2003-2005	2002	2004	2002-2004	2005
126,7	30,1	18,2	81,3	0,011
103	39,4	28,8	95,1	0,012
97	31,4	5,8	84,4	0,016

Vir: SURS, DURS, AJPEŠ, MOP, UMAR

Pri določanju razvitosti regije v primerjavi s Slovenijo ugotavljamo, da bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca v regiji narašča z manjšo intenzivnostjo v primerjavi s Slovenijo in predstavlja 83,1% slovenskega povprečja. Osnova za dohodnino na prebivalca ravno tako narašča in predstavlja 85,6% slovenskega povprečja, bruto dodana vrednost gospodarskih družb (BDV) na zaposlenega s trendom naraščanja je višja od slovenskega povprečja (101,4 %), medtem ko stopnja formalne registrirane zaposlenosti niha in je nekoliko nižja od slovenskega povprečja (96,4%).

Visoka stopnja ogroženosti regije se kaže skozi stopnjo registrirane brezposelnosti, ki kljub trendu padanja predstavlja 127,5% slovenskega povprečja, indeks staranja prebivalstva, ki kaže na staro prebivalstvo (104,3%

slovenskega povprečja) in nizek delež prebivalstva, priključenega na javno kanalizacijo (68,5% slovenskega povprečja).

Od štirih indeksov, ki določajo skupino razvojnih možnosti, pa so šibki število delovnih mest na delovno aktivno prebivalstvo v regiji, ki pada in je nižje od slovenskega povprečja (87,7%), manjša poseljenost območja v primerjavi s slovenskega povprečja in majhen delež površine v območju Natura 2000 od skupne površine. Povprečno število let šolanja prebivalstva pa je le nekoliko nižje od slovenskega povprečja (10,2 oz. 95,8%).

Pri izračunu IRO posamezne občine v Spodnjeposavski regiji, pri katerem po navodilih izključimo indeks BDP na prebivalca iz skupine razvitosti in povprečno število let šolanja prebivalstva iz skupine razvojnih možnosti, se kot občina z daleč najvišjim indeksom pojavi občina Brežice (156,9), sledi občina Sevnica (88,9) in kot občina z najnižjo razvojno ogroženostjo v Spodnjeposavski regiji nastopa občina Krško z indeksom 54,2.

Ostali ključni kazalniki

- Delež prebivalstva, mlajšega od 14 let, se od leta 1981 zmanjšuje in je leta 2004 dosegel 14% (SLO 14,5). Delež starejših od 64 let narašča in znaša 16% (SLO 15,2), narašča pa tudi delež za delo sposobne populacije med 15 in 64 leti, ki znaša 70% (SLO 70,4).
- V regiji ima 32% prebivalstva nad 15 let največ osnovnošolsko izobrazbo (SLO 30%), 60 % srednješolsko (SLO 56%), 3% višješolsko (SLO 5%) in 5% visokošolsko ali podiplomsko izobrazbo (SLO 8%). To pomeni, da je v Posavju v povprečju 37,5 % manj višje ali visoko izobraženih na 100 prebivalcev od slovenskega povprečja.
- Največ delovno aktivnega prebivalstva je vključeno v predelovalne dejavnosti (27,95%), sledijo trgovina, popravila motornih vozil (10,96%), kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo (10,65%), gradbeništvo (8,61%), izobraževanje (6,68%), javna uprava, obramba, socialno zavarovanje (6,49%), zdravstvo, socialno varstvo (5,54%).
- Stopnja brezposelnosti je v regiji v zadnjem desetletju ves čas nad slovenskim povprečjem. Po podatkih za leto 2004 (SLO 10,6) je stopnja prijavljene brezposelnosti 13,0%, kar regijo uvršča na četrto mesto po najvišji stopnji brezposelnosti.
- Bolniški stalež v Spodnjeposavski regiji je približno na enaki ravni kot v Sloveniji. Povprečni bolniški stalež v dneh je za 12,1% nižji v primerjavi s Slovenijo.
- Kazalniki poslovnega izida v letu 2004 kažejo, da je primerjalno seštevek neto čistega dobička in neto čiste izgube v tej regiji med najnižjimi, regija je po deležu čiste izgube poslovnega leta v celotnih prihodkih na drugem mestu (2,4 %, SLO 1,4%).
- Gospodarnost poslovanja, izražena s poslovnimi prihodki glede na poslovne odhodke, je bila v regiji leta 2004 nadpovprečna (1,041, SLO 1,040), po donosnosti sredstev pa podpovprečna in se primerjalno uvršča na predzadnje mesto (0,008, SLO 0,026). Podobno velja tudi za donosnost prihodkov (0,015, SLO 0,029) in donosnost kapitala (0,012, SLO 0,056). Dodana vrednost na zaposlenega je bila leta 2004 v regiji primerjalno med višjimi (5. mesto), a malo pod slovenskim povprečjem (6.592.000 SIT, SLO 6.675.000 SIT).
- Regija je bila v letu 2004 investicijsko najmanj aktivna (investicijski izdatki 5,9 %, SLO 14,4), po bruto dodani vrednosti na prebivalca pa se uvršča na predzadnje mesto (905.000 SIT, SLO 1.564.000 SIT, indeks 57,8).
- V Spodnjeposavski regiji je bil l. 2004 neto čisti dobiček poslovnega leta med najnižjimi (10. mesto, 3.146.335.000 SIT), prispevek regije k neto čistemu dobičku Slovenije je bil le 0,8 %.
- Pravni subjekti v Spodnjeposavski regiji ustvarijo 2,2 odstotka celotnega slovenskega BDP. Pri tem pa posamezne panoge prispevajo različne vrednosti v skupnem imenovalcu. Največ BDP se ustvarja v industriji in storitvah, kar kaže na to, da so v regiji pretežno takšna delovna mesta, ki ustvarjajo malo dodano vrednost na zaposlenega.
- V letu 2002 je bila produktivnost posavskega gospodarstva, izražena z dodano vrednostjo na zaposlenega, za 4,6% višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v Sloveniji, v letu 2004 pa je dodana vrednost na zaposlenega v regiji dosegala samo še 98,8% slovenskega povprečja.
- Produktivnost posavskega gospodarstva, izražena z bruto dodano vrednostjo na zaposlenega, je v letu 2003 dosegla raven 51% povprečne produktivnosti v EU-15.

- Celotna višina sredstev, vloženih v R&R s strani gospodarskih subjektov v Posavju v letu 2001, je znašala 146.647.000,00 SIT oz. 0,34% vseh sredstev gospodarskih subjektov v RS, v letu 2002 pa 69.985.000,00 SIT oz. 0,14 % vseh sredstev, vloženih v R&R s strani gospodarskih družb v RS.
- Samostojni podjetniki so v regiji Posavje zaposlovali 2.823 delavcev, kar pomeni 29,3 % delavcev, zaposlenih v družbah (v Sloveniji le 12,6 %). V primerjavi z letom 2004 se je število zaposlenih povečalo za 6,9%. Ustvarili so 43.830 milijonov tolarjev prihodkov in imeli 33.415 milijonov tolarjev sredstev (aktiva).
- Posavje letno obišče 139.290 (2004) turistov, kar predstavlja 5,9% vseh gostov v Sloveniji, od tega Posavje obišče 50.219 (36,05%) tujih turistov. Med tujimi gosti prevladujejo Italijani, Avstrijci in Hrvati. Znotraj Posavske regije kar 132.680 vseh turistov oziroma 95,25% obišče občino Brežice. V posavski regiji je na voljo 4.052 ležišč (povprečje za leto 2004), od tega v občini Brežice 3.763 oziroma 92,87%.
- Na osnovi popisa kmetijskih gospodarstev leta 2000 je v Posavju 5.751 kmečkih gospodarstev, ki obdelujejo skupaj 28.826 ha kmetijskih zemljišč. Posamezno kmečko gospodarstvo v povprečju tako obdeluje 4,7 ha kmetijske zemlje.
- V strukturi kmetijske pridelave je v Posavju živinoreja še vedno najpomembnejša kmetijska panoga – z rejo živali na kmetijah se ukvarja 4.407 ali 76,6% kmetij.
- V Posavju živi na kmetijah 20.996 oseb – kar 13,5% ali 2.893 osebam predstavlja kmetijstvo edino dejavnost oz. edini vir dohodka in 7,9% ali 1.661 osebam predstavlja kmetijstvo glavno dejavnost.
- Za posavske gozdove v zasebni lasti je značilna velika razdrobljenost gozdne posesti, kar močno otežuje gospodarjenje. Od približno 13.000 gozdnih posesti, ki so povprečno velike 2,9 ha, jih je samo slabih 6 % večjih od 10 ha in zavzemajo 37 % zasebnih gozdov.
- 75,4% prebivalcev oskrbujejo s pitno vodo lokalna komunalna podjetja, preostali del se oskrbuje iz lastnih zasebnih vodovodov.
- V regiji spodnje Posavje je po podatkih Statističnega urada RS za leto 2004 nastalo 148.912 ton odpadkov, v Sloveniji pa 5.893.306 ton.
- *Posavska regija ima 1.107 km cest. Po številu hudih nesreč na 10000 prebivalcev je na 5. mestu v Sloveniji. Število osebnih avtomobilov na 100 prebivalcev je nekoliko pod slovenskim povprečjem in znaša 43 avtomobilov/100 prebivalcev.*
- Obremenitev hitre ceste H1 je bila za leto 2004 na odseku Drnovo-Čatež 11.310 PLDP. Po dokončani izgradnji avtoceste A2 se je dostop do Novega mesta in Ljubljane izboljšal. Sedanja obremenitev je od leta 1996 zrasla iz 12.049 PLDP na 20.217 PLDP v letu 2004, kar pomeni 60% zvišanje v 9 letih.
- Cestno omrežje je dokaj dobro razvito v ravninskem delu Krško-Brežice in Kostanjevica, slabše so pokrita hribovita območja Gorjancev ter sevniško območje, krško hribovje in Bizeljsko.
- Stanje javnega prometa je slabše predvsem zaradi slabše mobilnosti in manjših možnosti raznolikosti poti, načina življenjskega sloga in uporabe osebnega avtomobila. Podatki o obsegu prometa z osebnimi avtomobili se v Posavju, podobno kot po celi Sloveniji, ne zbirajo. Kljub temu je mogoče iz drugih kazalcev ter trendov v državah z razpoložljivimi podatki sklepati, da obseg potniškega prometa v Posavju narašča, predvsem na račun najbolj netrajnostnega načina - avtomobilskega prometa.
- V letu 2002 je bilo v železniškem prometu evidentirano 153.825 potnikov v Brežicah. Naloženo je bilo 16.959 t, raztovorjeno pa 7681 t blaga. V Krškem je bilo prepeljanih 155.799 potnikov. Blagovna menjava je znašala 64.887 t naloženega in 425.792 t raztovorjenega blaga.
- Večina občin je priključena na digitalne telefonske centrale in ponuja možnost priključitve ISDN ali ADSL linije.
- Neposredno v dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo je v Spodnjeposavski regiji zaposlenih 1.156 ljudi, kar je 4,87% celotne delovno aktivne populacije. Ocenjujemo, da je posredno zaradi podpore omenjeni dejavnosti v različnih podjetjih zaposlenih še vsaj 500 ljudi.
- V prejšnjem programskem obdobju je regija nezadovoljivo črpala strukturna sredstva, obstoječa razvojna podpora infrastruktura ni dovolj razvita, saj v regiji nimamo podjetniškega inkubatorja, tehnološkega parka, centra odličnosti in pisarne za intelektualno lastnino.

4.2 Celovita analiza človeških virov

Demografska gibanja

V regiji Posavje živi 3,49% celotnega prebivalstva Slovenije. Število prebivalcev v regiji po popisu prebivalstva v letu 2002 je 68.565, kar jo uvršča na deseto mesto, gostota naseljenosti je 79,2 prebivalcev na km², kar je pod slovenskim povprečjem (SLO 98,5) in jo uvršča med redkeje poseljene. Občina Krško ima 28.057 prebivalcev, naslednja je občina Brežice s 24.443 in zadnja Sevnica s 17.399 prebivalci.

Razmerja so se med posameznimi strukturami prebivalstva močno spremenila, kar ima neposreden vpliv na bodočo strukturo prebivalstva. Osnovna značilnost Spodnjeposavske regije je izrazito staro prebivalstvo, kjer se trend staranja nadaljuje.

Delež prebivalstva, mlajšega od 14 let, se od leta 1981 zmanjšuje in je leta 2004 dosegel 14% (SLO 14,5). Delež starejših od 64 let narašča in znaša 16% (SLO 15,2), narašča pa tudi delež za delo sposobne populacije med 15 in 64 leti, ki znaša 70% (SLO 70,4).

Število otrok iz leta v leto upada, kar je zelo zaskrbljujoče. Nizek odstotek natalitete odraža stanje celotne regije, na kar je brez dvoma vplivala gospodarska situacija v regiji (razpad velikih gospodarskih sistemov in hkrati ustanovitev novih malih podjetij), spremenjena zaposlitvena politika, (ne)odločanje mladih družin za več otrok, cela vrsta negotovih situacij in napredujoča revščina.

Tabela 4: Št. rojstev otrok/občine v Spodnjeposavski regiji

Občina	Število rojstev otrok v letu 2004
Brežice	192
Krško	250
Sevnica	163
Spodnjeposavska regija	605
SLOVENIJA	17.961

Vir: Statistični urad RS

Močna je fluktuacija zaposlenih v druge regije, predvsem v Jugovzhodno in Osrednjeslovensko, ob hkratnem odlivu mladih šolanih ljudi iz regije, kar danes že odseva negativno razvitost človeških virov v regiji.

Tabela 5: Fluktuacija zaposlenih v druge regije/ odliv mladih (2004)

Regija	iz Spodnjeposavske regije
v Pomursko	6
v Podravsko	24
v Koroško	1
v Savinjsko	42
v Zasavsko	7
v Spodnjeposavsko	-
v Jugovzhodno	104
v Osrednjeslovensko	79
v Gorenjsko	17
v Notranjsko-kraško	6
v Goriško	6
v Obalno-kraško	25
SKUPAJ	317

Vir: Statistični urad RS

Izobrazba

Iz popisa leta 2002 je največ prebivalstva, starega 15 ali več, z nižjo in srednjo poklicno izobrazbo, sledijo osebe z dokončano osnovno šolo. Oseb z višjo izobrazbo je bilo manj kot oseb z dodiplomsko. Podiplomsko izobrazbo je imelo 249 oseb.

V regiji ima 32% prebivalstva nad 15 let največ osnovnošolsko izobrazbo (SLO 30%), 60 % srednješolsko (SLO 56%), 3% višješolsko (SLO 5%) in 5% visokošolsko ali podiplomsko izobrazbo (SLO 8%). Kar pomeni, da je v Posavju v povprečju 37,5% manj višje ali visoko izobraženih na 100 prebivalcev od slovenskega povprečja!

V povprečnem številu let šolanja prebivalstva, starega 15 let ali več, Spodnjeposavska regija ne odstopa od slovenskega povprečja, in sicer se posameznik v regiji šola 10,2 let, medtem ko je za Slovenijo povprečje 10,6 let.

Kot je trend v Sloveniji, število diplomantov tudi v Spodnjeposavski regiji letno narašča.

Največ diplomantov je leta 2005 doseglo visokošolsko izobrazbo, za njimi pa so tisti, ki so obiskovali univerzitetne programe. Sledijo diplomanti z višješolsko izobrazbo. Diplomantov s končanim magistrskim ali specialističnim programom je takrat bilo 23, doktorskih pa 6.

V šolskem letu 2005/06 je bilo evidentiranih 7 organizacij, ki izvajajo izobraževanje odraslih (formalno in neformalno izobraževanje), kar spada na dno lestvice tovrstnih ponudnikov glede na ostale regije.

Zaposlenost

Na Območni službi Sevnica je bilo v letu 2005 zabeleženega 23.122 aktivnega prebivalstva, pri čemer je največji delež predstavljala občina Krško, kar 10.135, sledijo Brežice z 7.432 ter Sevnica s 5.555. Delež posavskega aktivnega prebivalstva v celotnem aktivnem prebivalstvu znaša 2,84%.

Kar 70,4% delovno aktivnega prebivalstva je zaposlenih v podjetjih (nacionalni delež 81,9%), delež zaposlenih pri samozaposlenih je 13,5% (nacionalni delež 7,9%), delež samozaposlenih je 6,9% (nacionalni delež 5,7%), samozaposlenih oseb, ki opravljajo poklicno dejavnost, je 0,5% (nacionalni delež 0,8%), delež kmetov pa je 8,7% (nacionalni delež 3,5%).

Največ delovno aktivnega prebivalstva je vključeno v predelovalne dejavnosti (27,95%), sledi trgovina; popravila motornih vozil (10,96%), kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo (10,65%), gradbeništvo (8,61%), izobraževanje (6,68%), javna uprava, obramba, socialno zavarovanje (6,49%), zdravstvo, socialno varstvo (5,54%).

Tabela 6: Struktura zaposlenosti po SKD v OS Sevnica

Področja zaposlenosti po klasifikaciji SKD	Število	Delež
Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	27	0,12%
Rudarstvo	57	0,25%
Finančno posredništvo	294	1,27%
Druge javne, skupne in osebne dejavnosti	517	2,24%
Gostinstvo	1.108	4,79%
Promet, skladiščenje, zveze	1.108	4,79%
Nepremičnine, najem, poslovne storitve	1.116	4,83%
Oskrba z električno energijo, plinom in vodo	1.119	4,84%
Zdravstvo, socialno varstvo	1.280	5,54%
Javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	1.501	6,49%
Izobraževanje	1.545	6,68%
Gradbeništvo	1.990	8,61%
Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	2.463	10,65%
Trgovina; popravila motornih vozil	2.535	10,96%
Predelovalne dejavnosti	6.462	27,95%
Skupaj	23.122	

Vir: Letno poročilo Zavod RS za zaposlovanje, OS Sevnica, 2005

Od leta 2004 do leta 2005 se je v Spodnjeposavski regiji povečalo število potreb po novih delavcih iz 5.045 na 5.945, potreba po pripravnikih se je povečala iz 79 na 95, hkrati pa se je znižala zaposlitev za določen čas iz 78,6% na 77,10%.

Brezposelnost

Stopnja brezposelnosti je v regiji v zadnjem desetletju ves čas nad slovenskim povprečjem.

Po podatkih za leto 2004 (SLO 10,6) je stopnja prijavljene brezposelnosti 13,0 %, kar regijo uvršča na četrto mesto po najvišji stopnji brezposelnosti.

Decembra 2005 je bilo število registriranih brezposelnih oseb 3.638. Če primerjamo število registriranih brezposelnih oseb v Območni službi Sevnica od leta 2001 do 2005 ugotovimo, da število brezposelnih z leti pada. Stopnja brezposelnosti v Sevnici (10,7%) in Brežicah (11,8%) ne odstopa od stopnje na nacionalni ravni (10,2%), razen v občini Krško, kjer je decembra 2005 znašala 12,20%. Trend zniževanja stopnje brezposelnosti se je spremenil leta 2004. Tako se je ta zvišala v občini Krško iz 11,70% na 12,20%, v občini Sevnica iz 10,10% na 10,70%, v občini Brežice pa je mogoče zabeležiti manjše znižanje, iz 12,00% na 11,80%.

Pri pregledu izobrazbene strukture decembra 2005 ugotavljamo, da največji delež brezposelnih predstavljajo posamezniki s I. in II. stopnjo izobrazbe s 43,77% (nacionalna raven 40,2%), sledi III. in IV. s 26,44% (nacionalna raven 24,4%), nato V. stopnja s 23,11% (nacionalna raven 27,4%), VII. in VIII. predstavljata 4,30% brezposelnih (nacionalna raven 5,6%) ter najnižja VI. stopnja z 2,38% (nacionalna raven 27,4%).

Tabela 7: Izobrazbena struktura brezposelnih oseb, Slovenija in uradi za delo v OS Sevnica, december 2005

SLOVENIJA	Število	%	Brežice %	Krško %	Sevnica %
I.	32.184	34,8	38,5	49,2	41,6
II.	4.997	5,4			
III.	1.061	1,2	30,1	23,5	26,6
IV.	21.504	23,2			
V.	25.411	27,4	24	20,8	26,1
VI.	2.232	2,4	3	2,1	2
VII., VIII.	5.186	5,6	4,4	4,5	3,8
SKUPAJ	92.575	100			

Vir: Letno poročilo Zavod RS za zaposlovanje, 2005
Letno poročilo Zavod RS za zaposlovanje, OS Sevnica, 2005

Večji delež brezposelnih oseb predstavljajo ženske, saj je bilo decembra 2005 kar 2.111 brezposelnih žensk (od vseh brezposelnih 3.630), kar predstavlja 58,15%. Delež brezposelnih žensk presega nacionalnega, ki znaša 53,80% (decembra 2005 povprečno prijavljenih 49.439 žensk).

Med nezaposlenimi jih je največ v starostni skupini nad 50 let, pada stopnja nezaposlenosti med mladimi do 25 let, viša pa se v skupini od 30 do 40 let. Velik je odstotek dolgotrajno brezposelnih (48,8%), ravno tako odstotek iskalcev prve zaposlitve (21,2%).

Delež invalidov v celotnem številu brezposelnih v vseh upravnih enotah je decembra 2005 znašal 10,97% (nacionalna raven 9,94%), največji delež brezposelnih invalidov v celotnem brezposelnem prebivalstvu je mogoče zaslediti v občini Brežice (12%), v primerjavi s krško in sevniško občino. V program usposabljanja invalidov je bilo skupaj vključenih 84 brezposelnih invalidov, od tega 24 v Sevnici ter po 30 v Krškem in Brežicah.

Primanjkljaj delovnih mest med aktivnim prebivalstvom je v Spodnjeposavski regiji primerjalno med najvišjimi in znaša -25,1 % (SLO -10,6).

Socialna podpora mreža

V Sloveniji delež prebivalcev, ki so upravičenci do denarne socialne pomoči, decembra 2005 predstavlja 4,7% vsega prebivalstva, v Spodnjeposavski regiji je ta delež za 27,4% višji v primerjavi s celotno Slovenijo.

Največ prejemnikov vsaj ene izmed štirih vrst socialne pomoči po Zakonu o socialnem varstvu je bilo l. 2004 v pomurski regiji, Spodnjeposavska regija se uvršča kar na 4. mesto porabnikov. Najmanj prejemnikov pa je v Goriški regiji.

Tabela 8: Upravičenci do denarne socialne pomoči, izraženo v deležu prebivalstva po regijah v Sloveniji za mesec december 2005

REGIJA	št. prebivalcev	število upravičencev	delež prebivalstva v %
SLOVENIJA	1.996.773	93.757	4,7
Osrednjeslovenska	494.117	12.940	2,62
Obalno kraška	105.058	3.107	2,96
Gorenjska	197.904	5.075	2,56
Goriška	119.754	2.309	1,93
Savinjska	257.402	16.757	6,51
JV Slovenija	138.274	6.453	4,67
Pomurska	123.335	10.740	8,71
Notranjsko - kraška	50.855	1.367	2,69
Podravska	319.474	24.401	7,64
Koroška	73.855	3.429	4,64
Spodnjeposavska	70.860	4.241	5,99
Zasavska	45.885	2.939	6,41

Vir: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Proces tranzicije v 90. letih je tudi v Spodnjeposavski regiji spremenil socialni položaj prebivalstva, pri čemer je imela verjetno največji vpliv naraščajoča brezposelnost. Regijo lahko ocenimo kot problematično z vidika brezposelnosti in posledično upravičencev do denarne socialne pomoči, ki omogoča zadovoljevanje minimalnih življenjskih potreb. Čeprav je potrebno pri presojanju upoštevati tudi druge kazalce trga delovne sile v Spodnjeposavski regiji, ki vplivajo na to dejstvo.

Zdravstvena podpora

Število bolnišničnih postelj je v primerjavi z državnim povprečjem majhno. Največ postelj se nahaja na internem oddelku (46), kirurgiji (35), ginekološkem oddelku (24), pediatriji (18) ter intenzivni terapiji (4). Regija kaže potrebo po večjem številu bolniških postelj, kot tudi po večjem številu zdravstvenega osebja, saj na zdravnika odpade kar 48% prebivalcev več kot v slovenskem povprečju, 104% več prebivalcev na višje zdravstvene delavce ter 76% prebivalcev na srednje zdravstvene delavce v primerjavi s slovenskim povprečjem. Med zdravniki prevladujejo specialisti tako na ravni države kot tudi na ravni preučevane regije.

Največ je kurativnih obiskov. Na ravni države je bilo teh l. 2003 649.949, od tega 2,87% v Spodnjeposavski regiji. Pri preventivnih obiskih največji delež v Sloveniji kot tudi v regiji predstavlja zdravstveno varstvo žensk, sledi medicina dela, prometa in športa, nato pa sledi ostalo zdravstveno varstvo. To nakazuje na to, da preventivna skrb žensk ni majhna, kar je vzpodbudno.

V Spodnjeposavski regiji razpolagamo z zdravstvenim domom, v katerem se nahajajo dejavnosti splošne medicine, dispanzer MDPS, dispanzer za predšolske otroke, za otroke in mladino, za šolarje in mladino, za ogrožene otroke, za ženske, za zdravljenje odvisnosti od drog, zobozdravstvena dejavnost, polivalentno patronažno varstvo, dejavnosti zdravstvene vzgoje, rentgen, fizioterapija, laboratorij, reševalna služba. Opravljamo tudi bolnišnično zdravstveno dejavnost (splošne bolnišnice in specialistične ambulante), razpolagamo z zdraviliščem in lekarnami. V primerjavi z ostalimi regijami je predvsem veliko število specialističnih ambulant in lekarn. Vso našeto infrastrukturo v primerjavi z ostalimi regijami ocenjujemo kot ugodno.

Največje število med zasebnimi izvajalci v Spodnjeposavski regiji predstavljajo zasebni izvajalci splošnega zobozdravstva in splošne medicine. Večina izvajalcev zdravniških storitev pa ima vedno javni status.

Bolniški stalež v Spodnjeposavski regiji je približno na enaki ravni kot v Sloveniji. Povprečni bolniški stalež v dneh je za 12,1% nižji v primerjavi s Slovenijo.

Po diagnozah največje število v Sloveniji odpade na neoplazme, bolezni obtočil, bolezni prebavil, sledijo druge. V Spodnjeposavski regiji pa največje število predstavljajo bolezni obtočil, neoplazme, bolezni prebavil, bolezni sečil in spolovil, bolezni mišično - skeletnega sistema in sistema vezivnega tkiva.

Umrljivost moških in žensk je na približno enaki ravni kot v drugih regijah, pri čemer prednjači umrljivost moških pred ženskami, umrljivost otrok pa je med najnižjimi v primerjavi z ostalimi regijami.

4.3 Celovita analiza gospodarstva regije

Kazalci uspešnosti poslovanja gospodarskih družb v Posavju

Po velikosti gospodarskih družb, izraženo s sredstvi na podjetje, sodi regija v letu 2004 na drugo mesto s 444.120.000 SIT (SLO 384.313.000 SIT), po številu zaposlenih na podjetje pa z povprečno 11 zaposlenimi sodimo na deseto mesto (SLO 12). Po povprečnih sredstvih na zaposlenega sodi regija v letu 2004 na tretje mesto (41.744.000 SIT, SLO 32.654.000 SIT). Kazalniki poslovnega izida v letu 2004 kažejo, da je primerjalno seštevek neto čistega dobička in neto čiste izgube v tej regiji med najnižjimi, regija je po deležu čiste izgube poslovnega leta v celotnih prihodkih na drugem mestu (2,4 %, SLO 1,4%).

Gospodarnost poslovanja, izražena s poslovnimi prihodki glede na poslovne odhodke, je bila v regiji leta 2004 nadpovprečna (1,041, SLO 1,040), po donosnosti sredstev pa podpovprečna in se primerjalno uvršča na predzadnje mesto (0,008, SLO 0,026). Podobno velja tudi za donosnost prihodkov (0,015, SLO 0,029) in donosnost kapitala (0,012, SLO 0,056). Dodana vrednost na zaposlenega je bila leta 2004 v regiji primerjalno med višjimi (5. mesto), a malo pod slovenskim povprečjem (6.592.000 SIT, SLO 6.675.000 SIT).

Stroški dela na zaposlenega so bili leta 2004 v regiji pod slovenskim povprečjem, delež stroškov dela v dodani vrednosti pa je bil primerjalno med najnižjimi (58,3%, SLO 61,6). **Za regijo je značilen primerjalno najnižji delež dolga v virih sredstev** (36,9%, SLO 55,3), **najnižji je tudi delež kratkoročnih obveznosti v virih sredstev**, kapitalska pokritost stalnih sredstev je v regiji nadpovprečna (83,1%, SLO 71,4), kar jo primerjalno uvršča na šesto mesto, primerjalno med višjimi pa je tudi dolgoročna pokritost dolgoročnih sredstev in zalog (95,9%, SLO 96,4). Regija je primerjalno nadpovprečno izvozno usmerjena (delež čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu v celotnem čistem prihodku od prodaje je 33,3 %, SLO 28,3). Po deležu stalnih sredstev v sredstvih se regija uvršča na drugo mesto (75,9%, SLO 62,7), **po deležu proizvodnih strojev, naprav in druge opreme v stalnih sredstvih pa na prvo mesto** (42,9%, SLO 16,5). **Regija je bila v letu 2004 investicijsko najmanj aktivna** (investicijski izdatki 5,9%, SLO 14,4), po bruto dodani vrednosti na prebivalca pa se uvršča na predzadnje mesto (905.000 SIT, SLO 1.564.000 SIT, indeks 57,8). V Spodnjeposavski regiji je bil l. 2004 neto čisti dobiček poslovnega leta med najnižjimi (10. mesto, 3.146.335.000 SIT), prispevek regije k neto čistemu dobičku Slovenije je bil le 0,8 %.

Tabela 9: Struktura podjetij in zaposlenih po gospodarskih dejavnostih

DEJAVNOST	SPODNJEPOSAVSKA		SLOVENIJA	
	DELEŽ G.D. v %	DELEŽ ZAP. V REGIJI v %	DEL EŽ G.D. v %	DELEŽ ZAP. V SLOVENIJI v %
A – KMETIJSTVO	0,1	4,7	1,2	1,5
B – RIBIŠTVO	0	0,1	0,1	0
C – RUDARSTVO	0	0,5	0,2	0,9
D - PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	0,4	52,3	16,1	44,6
E - OSKRBA Z ELEKTRIKO IN PLINOM	0	12,1	0,4	2,5
F – GRADBENIŠTVO	0,2	4,5	8,8	8,7
G - TRG., POPR. MOT. VOZIL, IZD. ŠIROKE POTR.	0,7	10,2	30,8	17,5
H – GOSTINSTVO	0,1	5,6	4,2	2,9
I - PROMET, SKLADIŠČENJE, ZVEZE	0,1	2,5	5,2	8,1
J - FINANČNO POSREDNIŠTVO	0	0,1	1,4	0,5
K - POSLOV. Z NEPREMIČ., NAJEM, POSL. STORITVE	0,4	6,3	26,3	9,7
L - JAVNA UPRAVA, OBRAMBA, SOC. ZAVAR.	0	0	0	0,3
M – IZOBRAŽEVANJE	0	0	1,1	0,3
N - ZDRAVSTVO, SOC. VARSTVO	0	0,5	1,3	0,7
O - DR. JAVNE, SKUPNE, OS. STORITVE DEJAVNOSTI	0	0,5	2,9	1,8
SKUPAJ	2,2	100	100	100

Vir: AJPES Kazalci uspešnosti poslovanja gospodarskih družb po sektorjih v letu 2004

Podjetja v Spodnjeposavski regiji predstavljajo 2,2% vseh podjetij v Sloveniji. Od tega jih največ deluje v dejavnosti trgovine, popravil motornih vozil, izdelkov široke potrošnje (0,7%; v Sloveniji deluje v tej dejavnosti 30,8%), nato pa jima sledita predelovalna dejavnost (0,4%; v Sloveniji deluje v tej dejavnosti 16,1%) in poslovanje z nepremičninami, najem, poslovne storitve (0,4%; v Sloveniji deluje v tej dejavnosti 26,3%).

Ekonomska moč regije Posavje

Tabela 10: Bruto domači proizvod v mio EUR

	leto 2000	leto 2001	leto 2002	leto 2003
Slovenija	20.974	22.099	23.673	24.876
Spodnjeposavska regija	628	661	702	700

Vir: UMAR, Metodologija izračuna indeksa razvojnega ogroženosti za obdobje od 2007 do 2013. Ljubljana, 2006

Iz zgornje tabele je moč razbrati, da so regionalni podatki, objavljeni 30.03.2006, na voljo samo do leta 2003. Omenjeni podatki prikazujejo, da se je v letih od 2000 do 2003 bruto domači proizvod povečeval. Regija je v teh letih dosegala bruto domači proizvod na ravni Koroške regije, za njo sta se uvrstili samo Zasavska in Notranjsko-kraška regija.

Tabela 11: Odstotek bruto domačega proizvoda

	leto 2000	leto 2001	leto 2002	leto 2003
Slovenija	100%	100%	100%	100%
Spodnjeposavska regija	3%	3%	3%	2,8%

Vir: UMAR, Metodologija izračuna indeksa razvojnega ogroženosti za obdobje od 2007 do 2013. Ljubljana, 2006

V tem času je regija dosegala približno 3% bruto domačega proizvoda Slovenije.

Tabela 12: Bruto domači proizvod na prebivalca v EUR

	leto 2000	leto 2001	leto 2002	leto 2003
Slovenija	10.543	11.094	11.866	12.461
Spodnjeposavska regija	8.908	9.469	10.016	9.961

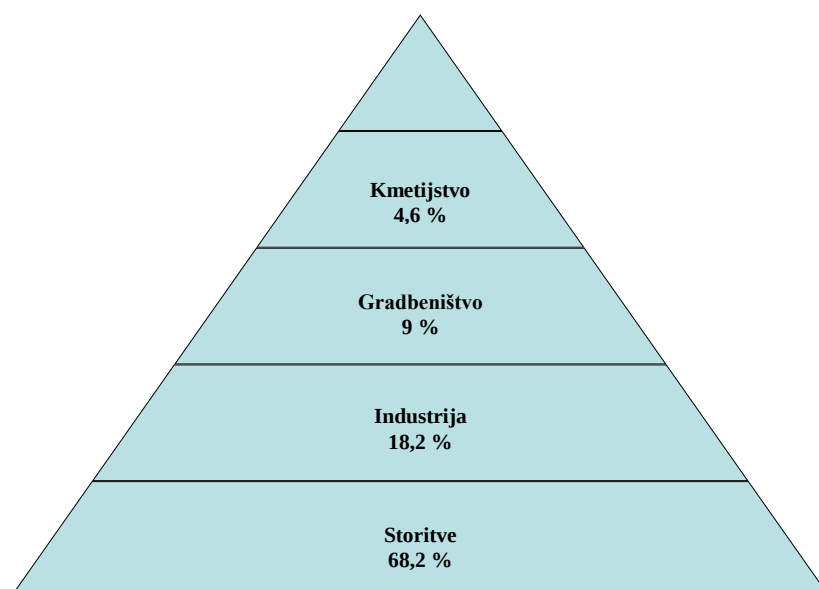
Vir: UMAR, Metodologija izračuna indeksa razvojne ogroženosti za obdobje od 2007 do 2013. Ljubljana, 2006

Tudi po podatkih o bruto domačem proizvodu na prebivalca lahko sklepamo, da je bruto domači proizvod rasel po približno enaki stopnji kot povprečni bruto domači proizvod Slovenije, saj je v letih od 2000 do 2002 dosegal približno 85% povprečnega bruto domačega proizvoda Slovenije. Izjema je samo leto 2003, ko se ta raven spusti na slabih 80%.

Indeks bruto domačega proizvoda na prebivalca po regijah je po podatkih za I. 2002 v tej regiji 84 (SLO=100), 58 (EU15=100) in 63 (EU25=100). Relativen položaj regije po primerljivih podatkih iz I. 1995 se je po vseh treh primerjavah izboljšal. V primerjavi z EU25 se je v tem času izboljšal za 7 indeksnih točk.

Pravni subjekti v posavski regiji ustvarijo 2.2 odstotka celotnega slovenskega BDP. Pri tem pa posamezne panoge prispevajo različne vrednosti v skupnem imenovalcu. Največ BDP se ustvarja v industriji in storitvah, kar kaže na to, da so v regiji pretežno tista delovna mesta, ki ustvarjajo malo dodano vrednost na zaposlenega.

Po prispevku storitvenega sektorja v BDP regije, ki znaša 68.2 odstotka celotnega BDP regije, na drugi strani vidimo, da le-ta zaposluje le 25 odstotkov delovno aktivnega prebivalstva regije. Tu pa je najbolj prisoten industrijski sektor, ki zaposluje 65 odstotkov vsega delovno aktivnega prebivalstva v regiji, a ustvarja le 18,2 odstotka celotnega BDP regije. To nam samo po sebi daje vedeti, da bodo morali gospodarski subjekti ustvariti delovna mesta, ki bodo ustvarjala večje prihodke prebivalstva. S tem imamo pretežno v mislih povečanje gospodarske učinkovitosti in vlaganj v raziskave ter tehnološki razvoj in spodbujanje zaposlenih v kakovostno izobraževanje s točno določenimi bonitetami.

Slika 1: Strukturna razdelitev BDP v Posavju po sektorjih

Vir: AJ PES Kazalci uspešnosti poslovanja gospodarskih družb po sektorjih v letu 2004

Konkurenčnost posavskega gospodarstva

Eden od glavnih kazalnikov konkurenčnosti gospodarstva v pokrajini je produktivnost dela. Ta je v obdobju 2002-2004 rasla počasneje od slovenskega povprečja, saj je bila v letu 2002 produktivnost posavskega gospodarstva, izražena z dodano vrednostjo na zaposlenega, za 4,6 % višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v Sloveniji, v letu 2004 pa je dodana vrednost na zaposlenega v regiji dosegala samo še 98,8 % slovenskega povprečja.

Tabela 13: Bruto dodana vrednost gospodarskih družb na zaposlenega 2002-2004

Statistične regije	BDV gospodarskih družb na zaposlenega							
	v 1000 Sit				Indeks, RS=100			
	2002	2003	2004	2002-2004	2002	2003	2004	2002-2004
Osrednjeslovenska	6.631	7.393	7.987	7.345	118,7	120,6	119,7	119,8
Obalno-kraška	6.237	6.598	7.082	6.632	111,6	107,6	106,1	108,2
Gorenjska	5.376	5.821	6.380	5.847	96,2	95,0	95,6	95,4
Goriška	5.753	6.251	7.027	6.340	103,0	102,0	105,3	103,4
Savinjska	4.928	5.343	5.781	5.356	88,2	87,2	86,6	87,4
Jugovzhodna Slovenija	5.712	5.968	6.723	6.136	102,2	97,4	100,7	100,1
Pomurska	3.806	4.106	4.232	4.047	68,1	67,0	63,4	66,0
Notranjsko-kraška	4.617	5.033	5.387	5.010	82,6	82,1	80,7	81,7
Podravska	4.603	5.043	5.580	5.074	82,4	82,3	83,6	82,8
Koroška	4.251	4.821	5.334	4.791	76,1	78,6	79,9	78,2
Spodnjeposavska	5.846	6.248	6.592	6.214	104,6	101,9	98,8	101,4
Zasavska	4.893	5.453	5.641	5.314	87,6	89,0	84,5	86,7
Slovenija	5.588	6.130	6.675	6.131	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: UMAR, Metodologija izračuna indeksa razvojnega ogroženosti za obdobje 2007 do 2013, Delovni zvezek 6, 2006

Relativno visoka produktivnost posavskega gospodarstva je posledica visoke stopnje produktivnosti v podjetjih s področja oskrbe z elektriko, katerih bruto dodana vrednost na zaposlenega je v letu 2004 znašala kar 64.947 EUR ali 236 % povprečne bruto dodane vrednosti na zaposlenega v regiji, pri čemer je v teh podjetjih zaposlenih 12,1 % vseh zaposlenih v gospodarskih družbah v regiji (NEK, TEB, ElesGen itd). Nadpovprečno produktivnost na regionalnem nivoju so dosegala še podjetja s področja papirne in založniške dejavnosti, kemične dejavnosti, poslovanja z nepremičninami in gostinstva. Najnižjo produktivnost so dosegala podjetja v tekstilni industriji, pri čemer je bilo, kljub prestrukturiranju dejavnosti, v teh podjetjih v letu 2004 zaposlenih še vedno 13,8 % vseh zaposlenih v gospodarskih družbah v regiji.

Produktivnost posavskega gospodarstva, izražena z bruto dodano vrednostjo na zaposlenega, je v letu 2003 dosegla raven 51 % povprečne produktivnosti v EU-15. Povečanje dodane vrednosti je ključna naloga posavskih podjetij, če želijo povečati svojo konkurenčno sposobnost in se dolgoročno uspešno kosati s konkurenco.

Za dohitevanje slovenskega povprečja in povprečja EU bo treba spodbuditi visoko rast produktivnosti. Rast bo morala temeljiti na bolj izobraženi delovni sili in tehnološko zahtevnejši proizvodnji. Težave delovno intenzivne industrije (predvsem tekstilna in usnjarska industrija) v letu 2004 kažejo na počasno prestrukturiranje predelovalne industrije v regiji. Predvidevajo se nadaljnja odpuščanja v predelovalni industriji.

Povečevanje produktivnosti regionalnega gospodarstva premalo temelji na prehajanju zaposlenih v storitvene in predelovalne dejavnosti z višjo dodano vrednostjo.

Ključni element pospešene rasti produktivnosti regijskega gospodarstva ter posledično večje konkurenčnosti gospodarstva je pospešen razvoj novih produktov in storitev z visoko dodano vrednostjo, ki pa je odvisen od višine sredstev, vloženih v R&D dejavnosti. Zadnji primerljivi podatki o višini vloženih sredstev v R&D v regiji se nanašajo na leti 2001 in 2002. V predmetnem obdobju na nivoju regije ni bilo vlaganj v R&D s strani države in visokošolskih institucij. Celotna višina sredstev, vloženih s strani gospodarskih subjektov v letu 2001, je znašala

146.647.000,00 SIT oz. 0,34 % vseh sredstev gospodarskih subjektov v RS, v letu 2002 pa 69.985.000,00 SIT oz. 0,14% vseh sredstev, vloženih v R&R s strani gospodarskih družb v RS (Vir: SURS). Tako nizek delež sredstev, vloženih v R&R v Posavju, je v primerjavi s Slovenijo skrb zbujajoč, upošteva dejstvo, da je v posavskih podjetjih zaposlenih 2,1 % vseh zaposlenih v gospodarstvu v RS. Izjemno nizka vlaganja v R&R ter pomanjkanje novih inovacij, produktov in storitev se odražajo tudi na deležu vseh izdatkov za investicije, ki so v Posavju znašali 5,9 % vseh izdatkov gospodarskih družb, slovensko povprečje pa znaša 14,4%. Posledično beležimo v posavskem gospodarstvu tudi nizko stopnjo internacionalizacije malih in srednjih podjetij na področju tehnologij, inovacij in R&R.

Stanje na področju podjetništva

Po raziskavi Globalnega podjetniškega monitorja (GEM) – Slovenija 2005 je bilo v zgodnje podjetniške aktivnosti vključenih 4.4% odraslega prebivalstva (v letu 2004 2.6% - najmanj v Evropi), kar je med evropski državami pomenilo 17. mesto od 20. Med GEM državami se Slovenija po podjetniški aktivnosti uvršča na 31. mesto med 35 državami. Vsak 26. odrasli prebivalec se za podjetniško aktivnost odloči zaradi priložnosti, vsak 204. pa zaradi nujnosti, tako da se je v primerjavi z letom 2004 povečal delež tistih, ki so se lotili podjetništva zaradi izkoriščanja priložnosti in tudi zaradi nujnosti. V letu 2005 je bilo po ocenah GEM tako v Sloveniji 55.000 nastajajočih in novih podjetnikov (v l. 2004 npr. 35.000).

Slovenija ima zadovoljiv delež podjetnikov s srednješolsko izobrazbo, premalo pa tistih z višjo izobrazbo. Največjo podjetniško aktivnost izkazujejo moški in ženske med 25. in 34. letom. V tej starosti se s podjetništvom začne ukvarjati manj kot desetina moških in 5.6% žensk. Ustaljena podjetja najdemo v večjem deležu med starejšimi starostnimi skupinami. V starostni skupini 25 do 34 let je v povprečju 3.75% odraslih prebivalcev Slovenije aktivnih lastnikov ali solastnikov podjetja, v starostni skupini od 45 do 54 let pa je teh kar 10.58%. V povprečju ima torej vsak 9. prebivalec Slovenije v tej starostni skupini podjetje, ki je starejše od treh let in pol.

V današnji ekonomiji so glavni vir mednarodne konkurenčnosti ustvarjeni dejavniki in ne naravne danosti. Med ustvarjenimi dejavniki pa je na prvem mestu podjetništvo. Podjetništvo v Sloveniji ni vrednota kot v nekaterih drugih gospodarstvih (npr. ZDA), zato mora Slovenija izboljšati podjetniško kulturo in zagotoviti pomembno mesto podjetništva na seznamu vrednot.

V Posavju je po podatkih AJPEŠ-a podjetništvo nadpovprečno aktivno, saj so podjetniki skupaj:

- Zaposlovali 2.823 delavcev, kar pomeni 29,3% delavcev, zaposlenih v družbah (v Sloveniji le 12,6 %). V primerjavi z letom 2004 se je število zaposlenih povečalo za 6,9%.
- Ustvarili **43.830 milijonov tolarjev prihodkov** in imeli **33.415 milijonov tolarjev sredstev (aktiva)**.
- **Prihodke povečali za 8,8%, sredstva pa za 8,3%**. Prihodki podjetnikov so pomenili 20,3% prihodkov družb (v Sloveniji 7,7%), sredstva pa 8,2% sredstev družb.
- Ugotovili **3.360 milijonov tolarjev podjetnikovega dohodka**, 5,9% več kakor v letu 2003. Podjetnikov dohodek je ugotovilo 84% vseh podjetnikov.
- Izkazali **negativen poslovni izid v znesku 303 milijonov tolarjev**, 11,1% več kakor v letu 2003. Negativen poslovni izid je ugotovilo 14% vseh majhnih podjetnikov.
- Kot celota ugotovili **neto podjetnikov dohodek v znesku 3.058 milijonov tolarjev**, 5,5% več kakor v letu 2003.
- Imeli **20.276 milijonov tolarjev podjetnikovega kapitala**, 4,6% več kakor ob koncu leta 2003.
- Izkazali **13.050 milijonov tolarjev finančnih in poslovnih obveznosti**, 17% več kakor ob koncu leta 2003.
- **Glede na podatke** o vseh samostojnih podjetnikih v Sloveniji so predstavljali 4% v številu podjetnikov, 4,8% v številu zaposlenih delavcev, 4,2% v čistih prihodkih od prodaje ter 4,3% v vrednosti sredstev.

V Sloveniji je bil leta 2004 delež odraslih, ki načrtujejo ustanovitev novega podjetja ali pa ga že imajo manj kot tri leta in pol, dosegel nizkih 2,6%, vendar je kazalec v letu 2005 narasel na 4,4%.

Pomemben kazalnik je tudi indeks smrtnosti podjetij, ki definira, koliko novoustanovljenih podjetij potrebujemo za preživetje enega podjetja. Indeks smrtnosti slovenskih podjetij v letu 2004 je znašal 2,72, v letu 2005 pa se je izboljšal na 2,14.

V Posavju je bilo v letu 2004 v register **234 na novo vpisanih in 161 izbranih** samostojnih podjetnikov. Omenjeni podatki kažejo na to, da je bil indeks smrtnosti podjetij nadpovprečen in je znašal 3,21.

Stanje turizma

Za turizem v devetdesetih letih je bilo značilno povpraševanje po morski obali, vodnih področjih, počitnicah v določenem času (npr. voda-poletje, sneg-zima), in počitnicah za počitek in razvedrilo. Toda turizem se je v zadnjih desetih letih prostorsko in časovno globaliziral in močno spremenil glede na namen potovanja in različne načine potrošnje. **V prihodnje se pričakuje, da bosta največjo rast doživel turizem zdravja in dobrega počutja ter turizem, povezan s kulturno in naravno dediščino.** Posavje je s svojimi naravnimi danostmi in že urejenim *wellnes* centrom idealen kraj za nadgradnjo teh storitev in širitvijo storitev na tem področju, kot je npr. eko turizem.

Osrednje turistično območje je predvsem južni del Posavja s Termami Čatež in dolino reke Krke s Kostanjevico na Krki. Območje nam ponuja veliko možnosti rekreacije in športa, od golfa, jadrnega padalstva, pohodniških poti pa do možnosti kolesarjenja, konjenišstva, ribolova, lokostrelstva, kopanja, športnega plezanja in *speedwaya*, pa še bi lahko naštevali.

Posavje bo moralo začeti svojo turistično ponudbo zaokroževati kot turistično destinacijo, jo učinkovito predstavljati in promovirati, za kar pa ni potrebno veliko dela, saj je bilo v preteklosti na področju turizma v Posavju veliko narejenega. Vse dano je treba povezati v celoto, nekaj nadgraditi, dodati novosti in narediti prostor poln življenja.

Posavje letno obišče 139.290 (2004) turistov, kar predstavlja 5,9% vseh gostov v Sloveniji, od tega Posavje obišče 50.219 (36,05%) tujih turistov. Med tujimi gosti prevladujejo Italijani, Avstrijci in Hrvati. Znotraj posavske regije kar 132.680 vseh turistov, oziroma 95,25% obišče občino Brežice. V posavski regiji je na voljo 4.052 ležišč (povprečje za leto 2004) od tega v občini Brežice 3.763 oziroma 92,87%. V občini Brežice je 12 nastanitvenih objektov s 1.194 sobami, v krški občini je 6 objektov z 126 sobami, ter v občini Sevnica 1 objekt s 16 sobami in 32 ležišči. V Posavju je bilo v letu 2004 realiziranih 555.292 prenočitev, kar predstavlja 7,3% vseh prenočitev v Sloveniji. Samo v občini Brežice je bilo realiziranih 514.267 ali 92,61% vseh prenočitev v regiji. V regiji je približno 250 različnih turističnih ponudnikov (hoteli, gostišča s prenočišči, gostišča, okrepčevalnice, picerije, bistroji, turistične kmetije, vinske kleti, planinske kočje ...), ki zaposlujejo preko tisoč oseb. Število delovnih mest je najbolj naraščalo v Termah Čatež d.d.. Število zaposlenih neposredno v turizmu in gostinstvu je na območju regije Posavje še vedno relativno nizko. Z aktivnim uresničevanjem zastavljenega razvojnega programa za področje turizma, bi v destinaciji Posavje lahko dosegli povečanje števila neposrednih in posrednih delovnih mest v turizmu, ki jih ustvarja turistično povpraševanje, ter s tem posledično zmanjšali odseljevanje mladih iz regije.

Tabela 14: Število ležišč, prenočitve in število turistov v Posavju za leto 2001

LETO 2001 OBČINA	ŠT. LEŽIŠČ	PRENOČITVE				ŠT. TURISTOV			
		DOMAČI	TUJCI	SKUPAJ	DELEŽ V %	DOMAČI	TUJI	SKUPAJ	DELEŽ V %
BREŽICE	3.601	388.240	105.443	493.683		86.450	32.051	118.501	
KRŠKO	141	3.289	7.506	10.795		1.663	2.477	4.140	
SEVNICA	32	456	1.244	1.700		193	580	773	
SKUPAJ POSAVJE	3.774	391.985	114.193	506.178	7,1	88.306	35.108	123.414	5,9
SLOVENIJA	79.893	3.316.125	3.813.477	7.129.602	100	867.001	1.218.721	2.085.722	100

Vir: SURS

Tabela 15: Število ležišč, prenočitve in število turistov v Posavju za leto 2004

LETO 2004	ŠT. LEŽIŠČ	PRENOČITVE				ŠT. TURISTOV			
OBČINA		DOMAČI	TUJCI	SKUPAJ	DELEŽ V %	DOMAČI	TUJI	SKUPAJ	DELEŽ V %
BREŽICE	3.763	368.595	145.672	514.267		86.176	46.504	132.680	
KRŠKO	257	10.564	26.954	37.518		2.711	3.090	5.801	
SEVNICA	32	383	3.124	3.507		184	625	809	
SKUPAJ POSAVJE	4.052	379.542	175.750	555.292	7,3	89.071	50.219	139.290	5,9
SLOVENIJA	55.468	3.225.954	4.362.783	7.588.737	100	842.429	1.498.852	2.341.281	100

Vir: SURS

4.4 Celovita analiza podeželja

Analiza stanja v kmetijstvu in gozdarstvu

Poleg svoje osnovne funkcije pridelave hrane je kmetijska dejavnost odločujoča pri oblikovanju in ohranjanju videza kulturne krajine in naravnega okolja. Urejeno podeželje z urejeno kulturno krajino vpliva na kakovost bivalnega okolja in preživljanje prostega časa.

Na osnovi popisa kmetijskih gospodarstev⁴ leta 2000 je v Posavju 5.751 kmečkih gospodarstev, ki obdelujejo skupaj 28.826 ha kmetijskih zemljišč. Posamezno kmečko gospodarstvo v povprečju tako obdeluje 4,7 ha kmetijske zemlje.

Med občinami ni bistvenega odstopanja glede povprečne velikosti kmetijskih zemljišč, ki jih obdelujejo kmetijska gospodarstva. V strukturi kmetijskih zemljišč prevladujejo travniki in pašniki s 54,5%, sledijo njive in vrtovi s 36,6%, vinogradi s 5,9%, intenzivni sadovnjaki z 1,6% in ekstenzivni sadovnjaki z 1,3% površin v uporabi.⁵

Kmetije v Posavju so majhne. Kar 37,6% kmetij obdeluje do 5 ha kmetijske zemlje (lastne in v najemu), 28,8% jih obdeluje do 2 ha, 24,3% od 5-10 ha in samo 9% kmetij obdeluje več kot 10 ha kmetijskih zemljišč.⁶

V strukturi kmetijske pridelave⁷ je v Posavju živinoreja še vedno najpomembnejša kmetijska panoga – z rejo živali na kmetijah se ukvarja 4.407 ali 76,6 % kmetij⁸. Na osnovi poznavanja razmer na terenu (strokovne službe KGZS - zavod Novo mesto) je mogoče ugotoviti, da se poleg strukturnih sprememb (povečevanje obsega pridelave na maloštevilnih kmetijah in širjenje kmetijske pridelave na preostalih) vse več kmetij tudi specializira. Opazen je trend opuščanja živinorejske prireje, predvsem na ravninskem območju, kjer se posamezne kmetije usmerjajo v poljedelstvo (predvsem na kmetijah kot dodatnem viru dohodka) in v pridelavo zelenjave. V delovno intenzivne kmetijske panoge, kot sta sadjarstvo in zelenjadarstvo, se usmerjajo kmetije predvsem na ravninskih območjih občin Brežice in Krško. V okviru strukturnih sprememb v živinoreji je izrazito opuščanje predvsem mlečne prireje (oddaja mleka) na manjših kmetijah in usmerjanje le-teh v ekstenzivnejšo govedorejo – reja krav dojilj, kar je s tehnološkega vidika največkrat povezano s pašo. Ohranjanje določenega obsega živinoreje (predvsem reja prežvekovalcev) je v prihodnosti nujno tako zaradi naravnih danosti kot tudi zato, ker se tako

⁴ Kmetijsko gospodarstvo je organizacijsko in poslovno zaokrožena celota kmetijskih zemljišč, gozdov, zgradb, opreme in delovne sile, ki se ukvarja s kmetijsko pridelavo in ima enotno vodstvo. Kmetijska gospodarstva delimo na kmetijska podjetja in na družinske kmetije. Kmetijska podjetja so podjetja, družbe in zadruge, ki so registrirani v registru podjetij in opravljajo kmetijsko dejavnost. Vsa ostala kmetijska gospodarstva, ki ustrezajo merilu evropsko primerljive kmetije, so družinske kmetije.

⁵ SURS, Popis kmetijskih gospodarstev 2000

⁶ SURS, Popis kmetijskih gospodarstev 2000

⁷ Kmetijska pridelava na kmetijskem gospodarstvu obsega: pridelovanje kmetijskih rastlin (žit in drugih kultur, zelenjadic, cvetja, okrasnih rastlin, semen in sadik, grozdja, sadja in oljk), reja živali (goveda, prašičev, perutnine, drobnice, konj), drugih živali (čebel, nojev, kuncev, jelenjadi). V kmetijsko pridelavo se ne šteje: predelava kmetijskih pridelkov, opravljanje kmetijskih storitev, gozdarstvo, ribogojstvo in ribištvo, reja konj za športne namene, če je vsa krma kupljena.

⁸ SURS, Popis kmetijskih gospodarstev, 2000

preprečuje zaraščanje (delež absolutnega travinja, delež kmetijskih površin, kategoriziranih v območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo).

Ekonomska velikost kmetijskih gospodarstev (ESU)⁹ relativno dobro ocenjuje kapitalno sposobnost, pa tudi vitalnost kmetijskih gospodarstev. V EU je povprečna ekonomska velikost kmetijskih gospodarstev 16,8 ESU.¹⁰ Povprečno ekonomsko velikost kmetijskih gospodarstev dosega v Posavju samo 3,6% kmetij. Ekonomska velikost kmetij predstavlja resen razvojni problem in sposobnost prilagajanja evropskemu trgu s kmetijskimi pridelki.

Število družinskih kmetij v regiji Posavje je 5.752, od tega jih je v občini Brežice 2.074, v občini Krško 2.237 in v Sevnici 1.440 delež družinskih kmetij v regiji je v primerjavi s Slovenijo 6,7%.

V Posavju živi na kmetijah 20.996 oseb – med njimi kar 13,5% ali 2.893 osebam kmetijstvo predstavlja edino dejavnost oz. edini vir dohodka in 7,9 % ali 1.661 osebam kmetijstvo predstavlja glavno dejavnost. V Posavju je skupaj kmečko zavarovanih 498 oseb, od tega 156 žensk in 124 mladih do 40 let, in sicer 51 žensk in 73 moških.¹¹ Kmetijstvo predstavlja edini vir dohodka članom gospodinjstev na 520 kmetijah v Posavju, in sicer je v občini Brežice 100 čistih kmečkih gospodinjstev, v občini Krško 200 in v občini Sevnica 220¹².

Starostna struktura delovne sile na kmetijah je izrazito neugodna, saj kar 56% razpoložljivih delovnih moči predstavljajo ljudje, starejši od 55 let. Izrazito zaskrbljujoč je podatek, da mlajši od 35 let predstavljajo le 5% razpoložljive delovne sile na kmetijah v Posavju. To potrjuje tudi podatek, da je 56,8% gospodarjev kmetij starejših od 55 let.

Na kmetijah v Posavju je 14,8% gospodarjev brez izobrazbe ali imajo nedokončano osnovno šolo, 41,6% gospodarjev ima osnovnošolsko izobrazbo, 28% gospodarjev ima poklicno izobrazbo, 15,6% pa srednjo ali višjo izobrazbo. Prav tako ima samo 297 (5,1%) gospodarjev kmetij formalno kmetijsko izobrazbo (poklicno ali višjo stopnjo izobrazbe). Samo praktične izkušnje v kmetijstvu imajo gospodarji na 87,5% kmetijah. Različne tečaje z vsebinami iz področja kmetijstva imajo opravljeni gospodarji 415 kmetij.¹³

Dopolnilne dejavnosti v regiji

V regiji Posavje je po podatkih iz registra dopolnilnih dejavnosti, ki ga vodi MKGP, (julij 2004) registriranih 63 dopolnilnih dejavnosti. Največ dopolnilnih dejavnosti je registriranih iz dejavnosti turizma na kmetiji, sledijo dejavnosti storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo, vrtnarstvo, čebelarstvo, perutninarstvo, ribogojstvo, gobarstvo, zeliščarstvo itd. ter predelava, obdelava, dodelava, zmrzovanje in pakiranje kmetijskih pridelkov in gozdnih sortimentov in dejavnost povezana s tradicionalnimi znanji na kmetiji. V najmanjšem številu so v regiji registrirane naslednje dopolnilne dejavnosti: nabiranje, predelava in prodaja gozdnih sadežev in zelišč, prodaja predpisano označenih pridelkov in izdelkov okoliških kmetij na kmetiji ter storitve delovne sile s kmetij, ki so povezane z znanji iz kmetijstva in gozdarstva.¹⁴

Stanje dopolnilnih dejavnosti v regiji po občinah je na dan 26. 07. 2004 prikazano v spodnji preglednici.

⁹ ESU - ekonomsko velikost kmetijskega gospodarstva dobimo, da seštejemo zmnožke SGM (Standard Gross Margin – standardizirana pokritja) za posamezne pridelke. (Standardizirano pokritje je razlika med predvidenimi prihodki in specifičnimi spremenljivimi stroški pridelave na hektar ali na glavo živine.) ESU je po zadnjih podatkih Eurostata enaka vrednosti 1200 EUR.

¹⁰ Eurostat, 2000

¹¹ DURS, Davčni urad Brežice, julij 2004

¹² Ocena in podatki strokovnih služb KGZS - Novo mesto in ZRSZ, 2004

¹³ Statistični letopis RS, Popis kmetijskih gospodarstev, 2000

¹⁴ Register dopolnilnih dejavnosti - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, julij 2004

Tabela 16: Število registriranih dopolnilnih dejavnosti v regiji Posavje po občinah na dan 26. 07. 2004

Vrsta dopolnilne dejavnosti	Sevnica	Brežice	Krško
Predelava, obdelava, dodelava, zmrzovanje in pakiranje kmetijskih pridelkov in gozdnih sortimentov	3	3	2
Prodaja predpisano označenih pridelkov in izdelkov okoliških kmetij na kmetiji	0	1	0
Nabiranje, predelava in prodaja gozdnih sadežev in zelišč	1	0	1
Turizem na kmetiji	2	14	6
Dejavnost povezana s tradicionalnimi znanji na kmetiji (npr. krovstvo s slamo, peka v kmečki peči ...)	0	1	3
Pridobivanje in prodaja energije iz biomase	0	0	0
Pridobivanje in prodaja energije iz vodnih, vetrnih in drugih virov	0	0	0
Storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo (npr. posek lesa, pluzenje snega, spravilo lesa iz gozda itd.)	3	5	7
Storitve delovne sile s kmetij, ki so povezane z znanji iz kmetijstva in gozdarstva	0	1	0
Drugo izobraževanje na kmetijah, povezano z dejavnostjo na kmetijah	0	0	0
Vrtnarstvo, čebelarstvo, perutninarstvo, ribogojstvo, gobarstvo, zeliščarstvo, sodelovanje v predelavi in dodelavi semena in sadik, drevesničarstvo, trsničarstvo, reja divjadi	2	4	4
Zbiranje in kompostiranje odpadnih organskih snovi	0	0	0
SKUPAJ	11	29	23

Vir: Register dopolnilnih dejavnosti - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, julij 2004¹⁵

Splošni prikaz stanja v gozdarstvu

Po podatkih veljavnih gozdnogospodarskih načrtov gospodarskih enot je površina gozdov v regiji 42.520 hektarov (občina Sevnica – 16.115 ha; Krško – 16.480 ha; Brežice – 9.925 ha). Gozdnatost¹⁶ regije je 48% in je manjša kot v celotni Sloveniji (60%). Ena izmed značilnosti gozdov na tem območju je zelo velika pestrost rastišč in vegetacije, ki izhaja iz raznolikih geoloških razmer, razgibanega reliefa in lege regije na stičišču predalpskega, panonskega in dinarskega sveta.

Med ohranjenimi gozdovi prevladujejo bukovi gozdovi na nekarbonatnih kamninah (38%), sledijo bukovi gozdovi na karbonatih (32%), dobovi in gradnovi gozdovi (16%) ter gozdovi na termofilnih in ekstremnih legah (3%). Skoraj 90% gozdov ima naravno ohranjeno drevesno sestavo, kar predstavlja pomemben ekološki potencial tega prostora. Gozdnih sestojev s spremenjeno, rastiščem tujo drevesno sestavo (smreka, zeleni bor, duglazija), je le 11%.

Lesna zaloga obravnavanega območja znaša 253 m³/ha. V zalogi prevladuje bukev (42%), sledi hrast s 20%, ostalih listavcev je 24 %; med iglavci prevladuje smreka (9%), ostalih iglavcev (jelka, bor, macesen ...) je 5%. Letni prirastek v regiji je 7,08 m³/ha.

V lastniški strukturi izrazito prevladujejo gozdovi v zasebni lasti – 38.200 ha oziroma 90%. Državnih gozdov v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov je 4.170 ha, ostalih (gozdovi v lasti pravnih oseb, občinski gozdovi) je 150 ha. V večini državnih gozdov ima do leta 2016 koncesijo za izvajanje sečnje in gozdnogojitvenih del Gozdno gospodarstvo Brežice d.o.o. s sedežem v Ljubljani.¹⁷

Za posavske gozdove v zasebni lasti je značilna velika razdrobljenost gozdne posesti, kar močno otežuje gospodarjenje. Od približno 13.000 gozdnih posesti, ki so povprečno velike 2,9 ha, jih je samo slabih 6% večjih od 10 ha in zavzemajo 37% zasebnih gozdov. Zmanjševanje števila kmetij in neomejeno dedovanje še pospešujeta nadaljnje drobljenje gozdne posesti.

¹⁵ Popravek podatka iz registra za turizem na kmetiji za občino Brežice podala Upravna enota Brežice, julij 2004

¹⁶ Gozdnatost pomeni delež gozdov v celotni površini.

¹⁷ Podatki zavoda za gozdove Slovenije, OE Brežice, september 2004

Tabela 17: Posestna sestava zasebnih gozdov, 2000

Velikost gozdne posesti	Sestava			
	po številu posesti		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	42	42	6	6
1 do 5 ha	41	83	32	38
5 do 10 ha	11	94	25	63
10 do 30 ha	5	99	23	86
30 do 100 ha	0,4	99	6	92
nad 100 ha	0,1	100	8	100
S K U P A J	100,0		100	

Vir: Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Brežice 2001-2010

Največji lastnik zasebnih gozdov je Nadškofija Ljubljana, poleg pa je še 6 velikih posesti (nad 100 ha), ki so gozdove pridobile v procesu denacionalizacije ali pa so jih od denacionalizacijskih upravičencev odkupile.¹⁸

Tabela 18: Odprtost gozdov s cestami

GE	Vse ceste			Produktivne dolžine cest			
	Gozdne km	Javne km	Skupaj km	Gozdne km	Javne km	Skupaj km	Gostota m/ha
01 Mokrice	50	125	175	50	28	78	19
02 Pišece	46	431	477	43	96	139	18
03 Gorjanci	58	144	202	57	32	89	17
04 Krakovo	35	159	194	32	35	67	13
05 Krško	6	191	197	5	52	57	19
09 Sevnica	37	275	312	36	61	97	17
10 Šentjanž	63	173	236	61	38	99	19
11 Studenec	44	192	236	43	75	118	19
13 Senovo	84	224	308	59	50	109	21
Skupaj GGO	423	1914	2337	386	467	853	20

Vir: Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Brežice 2001-2010

Zaradi prepletanja rabe prostora je veliko javnih cest pomembnih tudi za gospodarjenje z gozdovi, gozdne ceste pa so ohranile svoj status v neposeljenih in zaprtih gozdnih predelih. Odprtost gozdov s cestami je zadovoljiva.

Na obravnavanem področju prevladuje spravilo lesa s traktorjem in ročnim predspravilom. Največ je gozdov s povprečno spravilno razdaljo¹⁹ 200-400 m. Ocenjuje se, da je 20% gozdov neodprtih, na 15% gozdov pa je spravilna razdalja tako velika (nad 600 m), da jih lahko zaradi povečanih stroškov spravila štejemo med neodprte.

Največje gozdarsko proizvodno podjetje je Gozdno gospodarstvo Brežice d.o.o. Poleg njega izvaja sečnjo in spravilo še okoli 15 za ta dela registriranih fizičnih ali pravnih oseb. Prav tako delujeta na območju dva strojna krožka: Strojni krožek Posavje, katerega člani delujejo v občini Brežice in v sosednjih občinah, ter Strojni krožek Sevnica, katerega člani delujejo v občini Sevnica in v sosednjih občinah. Člani strojnih krožkov lahko v obliki medsosedske pomoči izvajajo usluge sečnje in spravila, ki so po Zakonu o dohodnini do določenega obsega neobdavčene. Z odkupom lesa se ukvarja okoli 30 fizičnih ali pravnih oseb.

Na območju sta tudi 2 velika porabnika lesa – Vipap Videm Krško in Tanin Sevnica, ki za svoje potrebe les uvažata tudi iz drugih delov Slovenije ter tujine.

Zakon o gozdovih nalaga lastnikom, da gospodarijo s svojimi gozdovi v skladu s predpisi, gozdnogospodarskimi načrti in upravnimi akti tako, da je zagotovljena ekološka, socialna in proizvodna funkcija gozdov. Dela v svojem

¹⁸ Podatki zavoda za gozdove Slovenije, OE Brežice, september 2004

¹⁹ Spravilna razdalje je razdalja od težišča gozda, kjer se izvaja sečnja do skladišča na kamionski cesti. Način spravila pri nas je lahko s traktorjem, žičnico, ročno ali kombinirano.

gozdu lahko opravlja lastnik gozda, pri tem pa mu lahko pomagajo njegovi zakoniti dediči ter njihovi zakonci in druge fizične osebe v obliki medsosedske pomoči. Dela v gozdu lahko opravljajo tudi za ta dela registrirane fizične ali pravne osebe, ki izpolnjujejo predpisane pogoje.

Večina lastnikov gozdov se ne zaveda odgovornosti za izvedbo gojitvenih in varstvenih del v svojih gozdovih. Hkrati je interes lastnikov za gospodarjenje na razdrobljeni gozdni posesti vse manjši, saj jim gozd ne prinaša zadovoljivega dohodka. Prav tako so zaradi ekonomske neodvisnosti od gozdov slabo poučeni o gozdnem delu in negi gozdov. To se odraža na uresničevanju gojitvenih del in številu nesreč pri delu v gozdu.

Majhna gozdna posest in neorganiziranost lastnikov gozdov se odražata tudi v opremljenosti za delo v gozdu. Ugotavljamo, da so stroji in oprema za delo v gozdu stari, amortizirani ter v veliko primerih neustrezni.

Prvi koraki na področju povezovanja lastnikov gozdov so bili narejeni z ustanovitvijo Društva lastnikov gozdov Mirenske doline, ki pokriva tudi del sevniške občine.

Izobraževalno dejavnost za lastnike gozdov od leta 1995 izvaja Zavod za gozdove. Letno se udeleži predavanj, seminarjev in tečajev okoli 200 lastnikov. Zavod za gozdove opravlja svetovanje tudi ob izdaji odločb v upravnem postopku za opravljanje sečnje ter gojitvenih in varstvenih del v gozdovih, kar pomeni, da je v proces svetovanja s strani ZGS letno vključenih okoli 10% lastnikov gozdov.²⁰

4.5 Celovita analiza okolja in prostora

4.5.1 Varstvo okolja

Oskrba s pitno vodo

Na območju regije Posavje za opravljanje oskrbe s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda ter ravnanje s komunalnim odpadki skrbijo Komunalno stanovanjsko podjetje Brežice d.d., Kostak komunalno stavbno podjetje d.d. in Komunala Sevnica.

Po njihovih ocenah oskrbujejo s pitno vodo 75,4% prebivalcev, preostali del se oskrbuje iz zasebnih vodovodov. Oskrba s pitno vodo po občinah je sledeča:

- občina Krško: 87% prebivalcev (okoli 24.747 prebivalcev občine),
- občina Brežice: 86% prebivalcev (20.259 prebivalcev občine),
- občina Sevnica: 45,36% prebivalcev (7.967 prebivalcev občine).

V občini Krško ima družba Kostak d.d. v upravljanju 6 večjih vodovodnih sistemov, preko 500 km vodovodnega omrežja in preko 115 objektov, kot so zajetja, črpališča, prečrpališča, vodohrani, raztežilniki, ipd. Glavni problem pri oskrbi s pitno vodo se kaže v onesnaženosti pitne vode z atrazinom in desetilatrazinom na Krškem polju in v velikih vodnih izgubah zaradi starosti vodovodnega omrežja. Velik problem pa predstavlja tudi azbestno cementne cevi, ki so še vedno v uporabi na nekaterih vodovodnih sistemih.

V občini Brežice Komunalno stanovanjsko podjetje Brežice d.d. oskrbuje s pitno vodo 20.259 prebivalcev občine Brežice, kar predstavlja 86 % vseh prebivalcev te občine. V upravljanju imajo 5 vodovodnih sistemov, preko 270 km vodovodnih cevi premera nad 50 mm oz. skupaj s priključki več kot 500 km cevovodov, 47 pomembnejših vodovodnih objektov, kot so zajetja, črpališča, prečrpališča, vodohrani, raztežilniki, dezinfekcijske naprave. S kakovostjo pitne vode v zajetjih ni večjih problemov, v omrežju, ki je precej dotrajano, pa se zaradi večjega števila okvar občasno pojavijo tudi težave s kakovostjo pitne vode. V uporabi je še vedno preko 65 km dotrajanih azbestno cementnih cevovodov, ki jih je treba v najkrajšem možnem času zamenjati, saj jih pogoste okvare in strah uporabnikov pred škodljivostjo teh cevovodov silijo v te ukrepe. Zaradi dotrajanih cevovodov in objektov so tudi izgube pitne vode velike.

²⁰ Zavoda za gozdove Slovenije, OE Brežice, september 2004

V občini Sevnica javno službo oskrbe s pitno vodo izvaja Javno podjetje Komunala d.o.o. Sevnica. Upravljajo 7 vodovodnih sistemov, preko katerih s pitno vodo oskrbujejo 7967 prebivalcev občine Sevnica, kar v odstotku pomeni 45,36%. Iz tega podatka je jasno razviden glavni cilj Komunale d.o.o. Sevnica na področju vodooskrbe – to je vključitev čim večjega števila prebivalcev v okvir javne vodooskrbe, kjer je zagotovljena kakovost kot tudi količina pitne vode. S tem skrb za pitno vodo, ki je naravna dobrina izrednega pomena, ne bo več prepuščena posameznikom. Za vključevanje novih uporabnikov je nujno treba zgraditi nove vodovodne sisteme, ker so obstoječi sistemi pod upravljanjem vaških odborov v večji meri stari, dotrajani, vodni viri pa s stališča kakovosti vode vprašljivi. Od skupaj okoli 150 000 m primarnih in sekundarnih vodovodov je le en odsek primarnega azbestno cementnega cevovoda v dolžini 6 600 m. Je pa zamenjava le-tega bistvenega pomena zaradi zagotavljanja vodooskrbe v mestu Sevnica iz saniranih, gravitacijskih vodnih virov, ki jih trenutno ravno zaradi zdravju škodljivih materialov, azbesta, ne smemo uporabljati.

Tabela 19: Količine vode, zagotovljene za javni vodovod, po vodnih virih po statističnih regija, 2004, v 1000 m³

	SKUPAJ	POD-ZEMNA VODA	IZVIRI PODZEMNE VODE	IZVIRI PODZEMNE VODE S POVRŠINSKIM DOTOKOM	TEKOČE VODE	NARAVNA JEZERA	UMETNI ZBIRALNIKI VODE	UMETNE BOGATITVE
spodnje Posavje	4659	4043	616	0	-	-	-	-
Slovenija	162465	93246	52644	12101	3532	-	-	942

Vir: Statistične informacije, 319/2005

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Ureditev odvajanja odpadnih voda je eden od ciljev okoljske direktive o varstvu voda, zato je v spodnji tabeli prikazan delež prebivalstva, priključenega na javno kanalizacijo. Ta kazalnik prikazuje razmerje med skupnim številom prebivalstva in tistimi, ki živijo v stanovanjskih objektih, priključenih na javno kanalizacijo.

Tabela 20: Priključenost na javno kanalizacijsko omrežje, popis 2002

Statistične regije	Prebivalstvo, priključeno na javno kanalizacijsko omrežje, popis 2002	
	v %	Indeks, RS=100
Slovenija	49,9	100
Spodnjeposavska	34,2	68,5
Jugovzhodna Slovenija	36,8	73,7
Savinjska regija	39,4	79,0
Zasavska regija	63,5	127,2

Vir: Umar, delovni zvezek 6/2006

Regija Spodnje Posavje se uvršča takoj za Pomursko regijo, ki ima najnižji delež prebivalstva, priključenega na javno kanalizacijo.

V občini Krško ima podjetje Kostak d.d. v upravljanju 110 kilometrov kanalizacijskega omrežja, na katero je priključenih okoli 45 % prebivalcev občine.

Komunalne odpadne vode na področju Krškega se trenutno še ne čistijo na ČN. V izvajanju je projekt Odvodnjevanje in čiščenje odpadnih voda spodnje Save - kanalizacija Krško, ki se sofinancira iz sklada EU ISPA.

Po realizaciji navedenega projekta bo kanalizacijski sistem Krško vključeval kanalizacijo mesta Krško in okoliških naselij Dolenja vas, Stari Grad, Spodnji Stari Grad, Vrbina, Mrtvice, Vihre, Drnovo, Brege, Velika vas, Gorenja vas, Veniše in Leskovec pri Krškem, zaključil pa se bo s skupno čistilno napravo na območju tovarne papirja VIPAP v Krškem - ČN Krško.

Odpadne vode na območju naselji Senovo in Brestanica so preko glavnega kolektorja, zadrževalnega bazena in črpališča v Brestanici speljane na ČN Brestanica. Komunalna čistilna naprava Brestanica je s poskusnim obratovanjem pričela decembra 2004, z rednim obratovanjem pa leta 2006. Projektirana je za zmogljivost 4800 PE.

V teku je projekt postopne dogradnje in sanacije obstoječega mešanega kanalizacijskega sistema s ciljem postopnega ločevanja meteornih in fekalnih vod in priključevanja na kanalizacijo nepriključenih območij.

Kanalizacijski sistem Kostanjevica je v ožjem delu mesta Kostanjevica zgrajen kot ločen sistem, ki se preko dveh črpališč in povezovalnega kolektorja zaključuje v ČN Kostanjevica, ki je s poskusnim obratovanjem pričela septembra 2003 z rednim pa v letu 2004. Projektirana je za zmogljivost 2.200 PE in je gradbeni del objekta tudi tako zgrajen, strojna oprema pa je nastavljena samo za 50% zmogljivosti, kar zadostuje za trenutno obremenjenost, saj še niso izvedeni vsi predvideni priključki.

V študiji Koncept zaštite vodnih virov in vodotokov v občini Krško (VGI Ljubljana, Savaprojekt Krško, december 1995) je predvidena izgradnja manjših kanalizacijskih sistemov z manjšimi čistilnimi napravami, ki so razdeljeni na tri območja:

- I. Območje južno od Krke
- II. Območje med Krko in Savo
- III. Območje severno od Save

V občini Brežice Komunalno stanovanjsko podjetje Brežice d.d. upravlja z javno kanalizacijo na območju mesta Brežice z okolico v skupni dolžini 69 km javnih kanalov, na kanalizacijo je priključenih 7250 prebivalcev oz. 30% vseh prebivalcev občine Brežice. Upravljajo tudi s čistilno napravo Brežice (zmogljivost 1500 PE). V dokončanju je izgradnja ČN Obrežje (2310 PE), izgradnja kanalizacije v KS Velika Dolina, gradila se bo tudi ČN Brežice (13500 PE). V bodoče pa bosta zgrajeni še ČN Globoko (600 PE) in Krška vas (5000 PE). Po predvidevanjih bi se morale zgraditi še ČN Artiče, Kapele in Bizeljsko. Na območjih, ki ne bodo priključena na velike čistilne naprave, je treba zgraditi manjše čistilne naprave.

V občini Sevnica je Komunalna d.o.o. Sevnica upravljaavec kanalizacije le na območju mesta Sevnica. Skupna dolžina zaprtega kanalizacijskega sistema je okoli 40 km, večinoma iz betonskih cevi, v novjšem času pa se gradnje in sanacije kanalizacije izvajajo s plastičnimi materiali. Prevladuje mešan sistem za hkratno odvajanje komunalne in padavinske vode.

Na javno kanalizacijsko omrežje je priključeno preko 1021 hišnih priključkov, kar pomeni, da je odvajanje odpadnih voda preko kanalizacije urejeno pri 90% vseh prebivalcev v mestu Sevnica.

Izdelana študija odvajanja in čiščenja odpadnih voda na območju občine Sevnice predvideva izgradnjo naslednjih kanalizacijskih sistemov, ki se zaključujejo s čistilnimi napravami:

- a) v sklopu HE Boštanj je predvidena izgradnja treh kanalizacijskih sistemov s tremi čistilnimi napravami: ČN Loka – Račica, ČN Šmarčna – Kompolje in ČN Orehovo
- b) v sklopu HE Blanca je predvidena izgradnja kanalizacijskih sistemov, katerih odpadne vode se čistijo na ČN: ČN Blanca, ČN Arto, ČN Dolnje Brezovo, ČN Gornje Brezovo
- c) večja naselja, ki ne gravitirajo na omenjene HE, so Krmelj, Šentjanž in Tržišče. Na skupni čistilni napravi je predvideno čiščenje odpadnih voda iz Krmelja in Tržišča, ločeno za Šentjanž
- d) izgradnja kanalizacijskih sistemov v preostalih manjših naseljih bo definirana po izdelanem Nacionalnem programu odvajanja in čiščenja odpadnih komunalnih in padavinskih voda. Predvidena je izgradnja vsaj 5 ČN: Bazga, Malkovec, Poklek nad Blanco, Čanje, Lončarjev dol.

V Sevnici pa se bo predvidoma že v letu 2007 pričela izgradnja centralne čistilne naprave 10000 PE in 10 km kolektorjev.

Poplavna območja

Vsakoletne poplave zalijejo v Sloveniji okrog 2.300 ha površin. Več kot polovica (54%) vsega poplavnega sveta je v porečju Save, ki mu pripada 58% ozemlja države. Iz spodnje slike je razvidna ogroženost občin zaradi poplav.

Slika 2: Poplavna območja Slovenije

Opomba: poplavna območja so označena z modrimi polji.

Vir: Spletna stran Uprave RS za zaščito in reševanje, avgust 2006

Največje poplavno območje Slovenije je Ljubljansko barje z 8034 ha, za regijo Posavje je poplavno območje Save med Krškim in državno mejo s površino 3455 ha, Krka pod Otočcem in del reke Sotle.²¹ Delno se bodo problemi poplavljanja rešili z izgradnjo hidroelektrarn na reki Savi.

Odvoz in ravnanje z odpadki

V regiji spodnje Posavje je po podatkih Statističnega urada RS za leto 2004 nastalo 148.912 ton odpadkov, v Sloveniji pa 5.893.306 ton.

Tabela 21: Javni odvoz odpadkov, 2004, v tonah

Občine	Količina zbranih odpadkov
Brežice	8010
Krško	10016
Sevnica	4683
Skupaj regija spodnje Posavje	22709
Slovenija	788601

Vir: Statistične informacije, 5/2006

V občini Krško podjetje Kostak d.d. izvaja dejavnost ravnanja z odpadki na področju cele občine Krško, razen zelo oddaljenih in nedostopnih področij. Odpadke odvažajo z 8438 odjemnih prostorov. Na lokaciji obstoječega odlagališča v zapiranju je zgrajen zbirni center, na katerem poteka ročno sortiranje in baliranje plastičnih mas in papirja ter sortiranje stekla. Obratuje tudi kompostarna odprtega tipa. Na zbirnem centru se ločuje in sortira kosovne odpadke, možna pa je oddaja nevarnih odpadkov, ki se med letom shranjujejo v posebnem zbiralniku. Kosovne odpadke zbirajo v dveh letnih akcijah, nevarne odpadke pa enkrat letno.

Na celotnem področju občine je za ločeno zbiranje odpadkov postavljenih:

- 120 ekoloških otokov oziroma zbiralnic, s pomočjo katerih izvajamo ločeno zbiranje na izvoru, in sicer stekla, papirja in plastenk ter pločevink.
- 1.100 posod velikosti 120 litrov in 280 posod velikosti 240 litrov za zbiranje biološko razgradljivih odpadkov, in sicer v mestnem in primestnih naseljih

²¹ Poplavna območja Slovenije, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, strokovni članek

S postavljenim sistemom ravnanja z odpadki je občina dosegla osnovni nivo ločenega zbiranja odpadkov na izvoru. Za izboljšanje stanja, predvsem za povečanje količin ločeno zbranih in obdelanih odpadkov, pa je potrebno uvesti nove oziroma predlagane tehnologije ravnanja.

V občini Brežice Komunalno stanovanjsko podjetje Brežice d.d. izvaja dejavnost ravnanja z odpadki na celotnem območju občine Brežice in v organiziran odvoz so vključena vsa naselja, pokritost s to dejavnostjo je 100 %. Odpadke zbirajo na 6151 zbirnih mestih. Odlagališča komunalnih odpadkov v občini Brežice ni, zato vse preostanke komunalnih odpadkov odvažajo na odlagališče Leskovec pri Novem mestu. Seveda se veliko uporabnih frakcij odpadkov izloči in ločeno zbere tako na 126 ekoloških otokih oz. zbiralnicah kot tudi v Zbirnem centru Boršt. Na ekoloških otokih ločeno zbirajo papir, steklo in plastiko skupaj s pločevinkami in tetrapak embalažo. Na zbirnem centru pa ob naštetih frakcijah zbirajo še kovine, barvne kovine, les, stiropor, izolacijo, izrabljene avtomobilске gume, odpadno električno in elektronsko opremo, tekstil, kosovne odpadke iz gospodinjstev, možna pa je tudi oddaja nevarnih odpadkov, ki se začasno ustrezno skladiščijo. Na ekoloških otokih v mestu Brežice je postavljeno tudi 15 posod za zbiranje biološko razgradljivih odpadkov.

V občini Sevnica Komunala d.o.o. Sevnica storitev ravnanja z odpadki izvaja pri 16.187 prebivalcih občine Sevnica, t.j. 92,3% vseh prebivalcev občine. Skozi leta pridobivajo nove uporabnike, tako da je ostalo le še 1380 oseb, ki v storitev ravnanja z odpadki še niso vključene. V letu 2005 so uvedli še ločeno zbiranje bioloških odpadkov, enkrat letno izvajajo pa tudi akcijo zbiranja kosovnih odpadkov. Lastne deponije za odlaganje zbranih komunalnih odpadkov občina Sevnica nima, zato vse zbrane odpadke odlagajo na odlagališče nenevarnih odpadkov Spodnji Stari Grad v občini Krško. Z izgradnjo regijskega centra za ravnanje z odpadki CeROD (Center za ravnanje z odpadki Dolenjske) bodo odlaganje odpadkov vršili v tem centru. Osrednji zbirni center (brez kompostiranja) sicer sprejema in sortira vse vrste odpadkov. Na sprejemljivi oddaljenosti gravitira na center do 6000 uporabnikov. Glede na oddaljenost uporabnikov je s pomočjo podcentrov storitev nujno treba približati uporabnikom. Obstoječe število EKO otokov (30) ne zadošča, število posod za BIO odpadke (270) ne zadošča, ravnanje uporabnikov še ni na pričakovani stopnji.

Tabela 22: Vrste odpadkov v tonah po občinah regije, leto 2003 do 2005

Leto	Vrsta odpadkov v tonah v občini Krško		Vrsta odpadkov v tonah v občini Sevnica		Vrsta odpadkov v tonah v občini Brežice	
	mešani komunalni odpadki	ločeno zbrane frakcije	mešani komunalni odpadki	ločeno zbrane frakcije	mešani komunalni odpadki	ločeno zbrane frakcije
2003	9.421	498	3.429	0	8.374	137
2004	8.179	1.093	4.066	48	8.010	179
2005	10.329	2.119	4.606	89	8.445	323

Vir: Podatki komunalnih podjetij v regiji, avgust 2006

V regiji naraščajo količine odpadkov po letih, tako bilo v letu 2005 mešanih komunalnih odpadkov v regiji 23.380 ton.

4.5.2 Infrastruktura

Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture obravnava področje prometne infrastrukture in prometa za področja javnega potniškega prometa, železniške infrastrukture, letalske infrastrukture, osnovnega in dodatnega avtocestnega programa, področje državnih cest in kolesarskih poti. Cilji operativnega programa, ki se bodo dosegli z razvojem in nadgradnjo prometne infrastrukture, so **povečanje zanesljivosti prometnega sistema, povečanje ekonomske učinkovitosti, povečanje mobilnosti, povečanje prometne varnosti in drugi.**

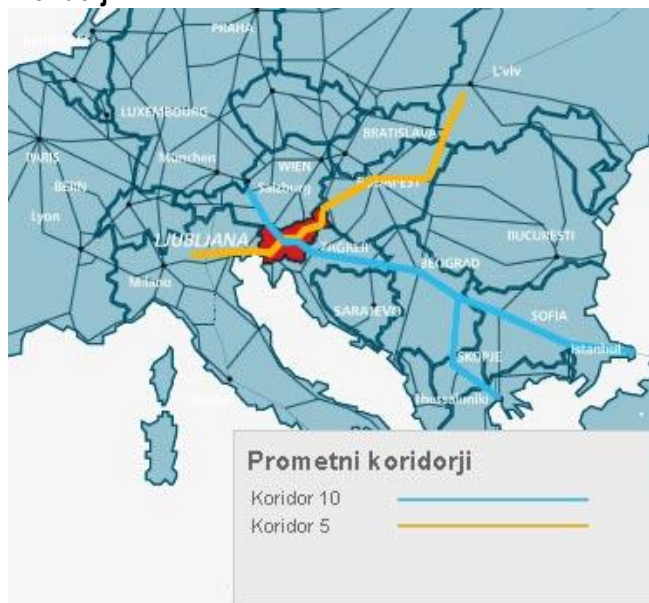
Območja zaradi slabe dostopnosti in s tem višjih transportnih stroškov postajajo lokacijsko nekonkurenčna, četudi imajo druge, za razvoj potrebne dejavnike, kot je neokrnjena narava, naravni viri ali kulturna dediščina. Iz tega sledi, da se bo z obnovo in dograditvijo državnih cest omogočila predvsem **odprava ozkih grl ter povečala pretočnost in varnost prometa.** Odprava ozkih grl bo imela neposredne ekonomske učinke pri uporabnikih

(znižanje stroškov transporta), posredno pa bo omogočila izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva (dostopnost povečuje tržni potencial za proizvodnjo in turizem), ter imela ugoden vpliv na regionalni razvoj.

Cestni promet

Geostrateška lega Slovenije v osrčju Evrope je ena njenih od konkurenčnih prednosti. Leži na stičišču trgovskih in blagovnih poti med JV Evropo, Balkanom in zahodom Evrope. Glavni prometni žili sta 5. koridor (med Lyonom, Trstom, Koprom, Ljubljano in Budimpešto) in 10. koridor, ki povezuje sever in jug Evrope. Posavje seka tudi tretja razvojna os, ki povezuje regionalna središča Koroške, Savinjske-Šaleške regije, Posavja, Dolenjske in Bele krajine.

Slika 3: Prometni koridorji

Vir: Spletna stran - Slovenske železnice, avgust 2006

S tem se kaže ugodna dostopnost regije z vidika razvojne možnosti vključitve v prometne tokove. Vzpostavlja se Šengenski mejni režim na meji s Hrvaško, zaradi česar bo cestna infrastruktura še bolj obremenjena. EU bo spodbujala vlaganje v tiste vrste transporta, ki manj onesnažujejo okolje in so energetsko učinkovitejši, ter v večjo uporabo kombiniranega transporta (multimodalnost). Cestni motorni promet je eden najpomembnejših virov onesnaževanja zraka, saj prispeva večino emisij ogljikovega monoksida (CO), dušikovih oksidov (NOx), trdnih delcev in nemetanskih hlapnih organskih spojin (NMVOC).

Posavska regija ima 1.107 km cest. Po številu hudih nesreč na 10000 prebivalcev je na 5. mestu v Sloveniji. Število osebnih avtomobilov na 100 prebivalcev je nekoliko pod slovenskim povprečjem in znaša 43 avtomobilov/100 prebivalcev, kar na 70000 prebivalcev posavske regije pomeni 30.100 osebnih vozil. Po dokončanju slovenskega avtocestnega omrežja je pričakovati povečan prehod tranzitnega prometa.

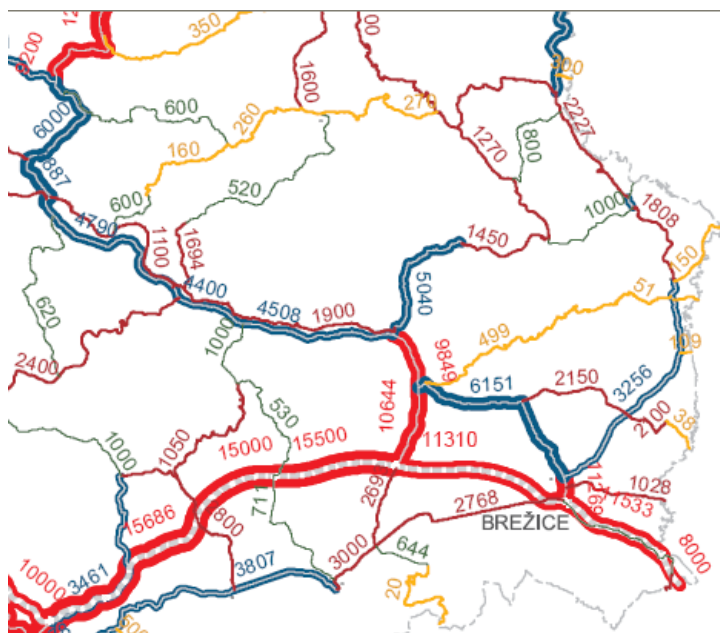
Stanje cestnega omrežja in objektov: MSI meritve v letih 2003 in 2004 kažejo na neustrezno stanje vozišča (slabo, zelo slabo) na 43% omrežja.

Za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov je izrednega pomena tudi aktivna prometna politika v smeri spodbujanja uporabe javnih prevoznih sredstev s hkratno ustrezno ponudbo sodobnega javnega prevoza. Dnevne migracije prebivalstva je treba v kar največji meri preusmeriti na sredstva javnega prevoza, ki pa morajo biti konkurenčna po času prevoza, ceni in tudi po udobju. V primeru intenzivnega razvoja uporabe javnih prevoznih sredstev do leta 2010 lahko pričakujemo zmanjšanje emisij CO₂ za okrog 100.000 ton na leto.

Obremenitev hitre ceste H1 je bila za leto 2004 na odseku Drnovo-Čatež 11.310 PLDP. Po dokončani izgradnji avtoceste A2 se je dostop do Novega mesta in Ljubljane izboljšal. Sedanja obremenitev je od leta 1996 zrasla iz 12.049 PLDP na 20.217 PLDP v letu 2004, kar pomeni 60% zvišanje v 9 letih. Pričakovati je, da se bo trend stopnjeval z dokončanjem A2. Tranzicijski prehod tujcev se giblje okoli 20% vozil. Na voljo je več izstopno-vstopnih točk na A2, ki zagotavljajo pretočnost križanj. Prometnica G1 odsek Brestanica-Krško je 9.849 PLDP,

kar kaže na povečan promet skozi mestno središče, potrebna bi bila obvoznica za preusmeritev vozil iz centra mesta. V mestnih središčih se kaže tudi pomanjkanje parkirnih prostorov. Zaradi rasti osebnih avtomobilov se bo ta problem v prihodnjih letih še stopnjeval. Na odseku Krško-Drnovo je bila obremenitev 10.600 PLDP. To kaže na večjo obremenitev ceste G1 na odseku v smeri proti Kostanjevici. Regionalna cesta Brežice-Bizeljsko ima 3.256 PLDP, Brežice-Čatež pa 11.269 PLDP, kar kaže na gost promet in je ena najbolj obremenjenih regionalnih cest v regiji.

Slika 4: Prometne obremenitve cestne infrastrukture v PDLP

Vir: Spletna stran - Prometne obremenitve karta .pdf, avgust 2006

Cestno omrežje je dokaj dobro razvito v ravninskem delu Krško-Brežice in Kostanjevica, slabše so pokrita hribovita območja Gorjancev ter sevniško območje, krško hribovje in Bizeljsko.

Predvsem regionalne ceste Bizeljsko-Brežice, Sevnica-Krško in Krško-Kostanjevica so pomembne ne toliko zaradi višine PLDP, kot zaradi povezljivosti občinskih središč, saj omogočajo neovirano povezavo z upravnimi in industrijskimi središči. Neurejenost povezav v teh območjih negativno vpliva na razvoj turizma in demografsko sliko kraja, ker se vedno več ljudi seli v urbana središča. Če hočemo ohraniti poseljenost hribovitih območij je nujno treba zagotoviti prometno kakor tudi vodovodno in energetska infrastrukturo. Pokazala se je tudi nezadostna trdnost cest na plazovitih območjih v hribovitih legah, kjer je gradnja zahtevnejša in je treba utrjevati traso in zagotoviti redna sanacijska dela. Velik problem se kaže tudi pri zimskem čiščenju regionalnih cest v hribovitih predelih.

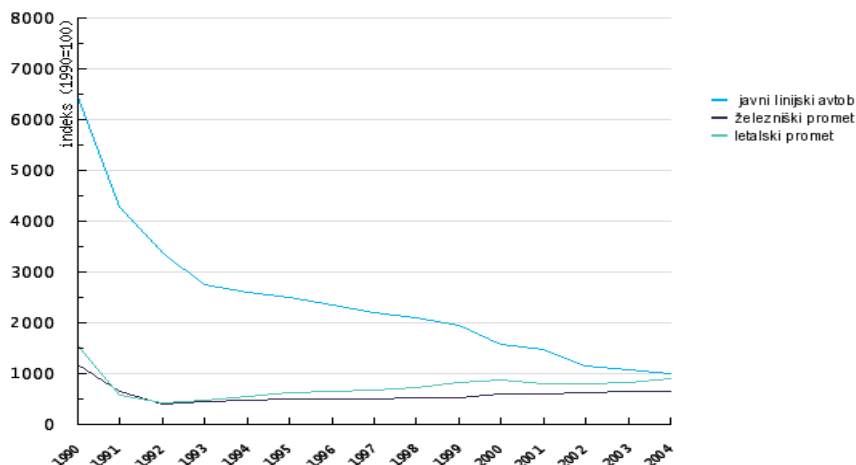
Med gradnjo avtoceste pogosto prihaja do prevelikih osnih obremenitev regionalnih cest, ki so dimenzionirane za manjše nosilnosti. Potrebna bo predvsem sanacija odsekov cest, ki so utrpeli škodo. Zaradi izogibanja plačila cestnine se je večina prometa iz smeri Sevnica – Krško preusmerila na cesto Sevnica – Raka – Smednik in prav tako iz smeri Drnovo-Velika vas-Raka, s čimer je prišlo do izjemnega povečanja prometa in s tem do ogrožanja prebivalcev, predvsem otrok na poti v šolo. Večina vasi v KS Raka namreč leži tik ob omenjeni regionalni cesti. Enako velja tudi za obremenitev cest Brežice-Krška vas-Krško, kot tudi Brežice-Pohanca-Krško, ne samo zaradi izogibanja cestnine, temveč tudi zaradi obremenitve z regionalnim prometom (somesstje Brežice in Krškega). Poseben poudarek zaradi obremenitve je treba nameniti povezavi Brežice-Rogaška Slatina-Maribor, ki je obmejna povezava.

Potniški promet

Stanje javnega prometa je slabše predvsem zaradi slabše mobilnosti in manjših možnosti raznolikosti poti, načina življenjskega sloga in uporabe osebnega avtomobila. Podatki o obsegu prometa z osebnimi avtomobili se v Posavju, podobno kot po celi Sloveniji, ne zbirajo. Kljub temu je mogoče iz drugih kazalcev ter trendov v

državah z razpoložljivimi podatki sklepati, da obseg potniškega prometa v Posavju narašča, predvsem na račun najbolj netrajnostnega načina - avtomobilskega prometa. V zadnjem desetletju se je zelo zmanjšal delež avtobusnih prevozov, počasi narašča obseg železniškega potniškega prometa, po letu 2002 pa hitro narašča število letalskih potnikov.

Slika 5: Razvoj števila potniških kilometrov v avtobusnem, železniškem in letalskem prometu

Vir: Fakulteta za družbene vede - Center za raziskavo javnega mnenja in množičnih komunikacij, november 2003 in januar 2005

Podatki za železniški in letalski promet do leta 1991 vključujejo tudi prevoze po tedanji Jugoslaviji.

Na podlagi javnomnenjske raziskave²² se ugotavlja, da zavedanje ljudi o okoljskih problemih prometa še ne vodi samodejno v spreminjanje mobilnostnih navad. Z zagotavljanjem informacij in ozaveščanjem lahko pomagamo pri spreminjanju vzorcev navad glede trajnostne mobilnosti. Podrobneje so načrti na področju ozaveščanja javnosti opredeljeni v poglavju o komuniciranju in izobraževanju. S pomočjo različnih komunikacijskih kanalov, orodij in aktivnosti naj bi skušali krepiti okoljsko in etično zavest ter razvoj vrednot in spremembe navad. Med ukrepi, ki naj bi omogočali doseganje ciljev, je navedeno sodelovanje in spodbujanje občin pri promociji trajnostne mobilnosti in ozaveščanje o vplivih avtomobilskega prometa ter prednostih alternativnih načinov prevozov, zaradi poteka migracijskih poti skozi več regij bi bilo potrebno sodelovanje več občin.

Tri avtobusne postaji v Brežicah, Krškem in Sevnici zadostujejo za potrebe prebivalstva, boljša bi bila lahko informiranost uporabnikov o poteh in različnem kombiniranju prevoznih sredstev.

Za prestop z enega na drug način prevoza je treba podpreti uvajanje sistemov enotnih vozovnic. Pri tem gre za povezavo med železniškim in avtobusnim prevozom, kakor tudi letalskim. To je mogoče storiti z mestnim in primestnim javnim prevozom, ki ju je treba ustrezno povezati tudi z letališči. Doseči je treba povezavo storitev različnih ponudnikov znotraj istega cenovnega razreda in z isto vozovnico. Slabo je organizirana turistična ponudba avtobusov na liniji z znanimi destinacijami Brežice-Čateške toplice in omogočanje nakupa enotne dovolilnice za različna prevozna sredstva v okviru različnih stroškovnih con. Rast se beleži pri prevozu potnikov z vlakom, saj je Sevnica 7. postaja v Sloveniji po prehodu potnikov. Z zmanjševanjem potnikov se zmanjšuje rentabilnost proge, ki se postopoma ukine. Z zmanjševanjem uporabe javnega potniškega prometa in vedno večjo uporabo osebnega potniškega prometa se povečuje izpust toplogrednih plinov. Potrebna je tudi ureditev potniških terminalov za hiter in kakovosten prehod potnikov. Za pospešitev preusmeritve potnikov iz osebnega prevoza na javni prevoz je potrebno zagotoviti ustrezne parkirne površine v bližini potniških terminalov

²² Fakulteta za družbene vede - Center za raziskavo javnega mnenja in množičnih komunikacij, november 2003 in januar 2005

(železniške, avtobusne postaje). Postavlja se vprašanje, kako promovirati javni promet za pogostejšo uporabo. Za uvedbo dodatnih linij bi bilo potrebno sofinanciranje linij, ker so za prevozno podjetje neekonomične. Glavni faktor izbire prevoznega sredstva je predvsem cena prevoza in frekvenca povezav, ker v današnjem slogu življenja čas v veliki meri vpliva na odločitve o načinu prevoza. Zaradi vedno večje udeležbe osebnih vozil se povečuje tudi potreba po parkirnih površinah, kar bo največji problem v prihodnjih nekaj letih.

Tovorni promet

Cestni tovorni promet je po vstopu Slovenije v EU skokovito narasel, saj se je obseg tonskih kilometrov slovenskih prevoznikov v letu 2004 povečal kar za 28%. V prihodnjem desetletju bo po napovedih evropskih strokovnjakov tovorni promet naraščal z letno stopnjo rasti 4%. Velika je tudi rast cestnega tovornega tranzita skozi Posavje - število prehodov tovornih vozil čez mejne prehode s Hrvaško se je v letu 2005 zelo povečalo. Kljub razpoznavnim trendom so podatki o obsegu in zgradbi tovornega prometa v Sloveniji in Posavju nezadostni in otežujejo spremljanje tega okoljsko zelo relevantnega kazalca. Resolucije o prometni politiki Republike Slovenije (RPP) glede obsega in zgradbe tovornega prometa v Sloveniji niso opredeljeni. Cilji EU so namreč jasni - vzpostavitev bolj trajnostnega prometnega sistema do leta 2010, ko naj bi spet dosegli deleže uporabe prevoznih načinov iz leta 1998, ter povečanje rabe trajnostnih prevoznih načinov (železnice in ladje) na račun cestnih prevozov po letu 2010. Železnica predstavlja velik potencial kljub trenutnim negativnim svetovnim trendom in stagnaciji v zadnjih letih. Za učinkovito spremljanje in usmerjanje tovornih tokov je treba v Posavju vzpostaviti sistem zbiranja podatkov o prometnih tokovih vseh prevoznih načinov. Predvsem nam manjka infrastruktura za multimodalni transport; z zagotavljanjem potrebne infrastrukture bi omogočili prenos določene količine tovora na železnico s tem bi razbremenili cestno infrastrukturo in zmanjšali emisije toplogrednih plinov.

Kolesarske poti

Površine za kolesarje morajo biti načrtovane tako, da so kolesarji bistveno manj ogroženi in bolj upoštevani. Trase so predvidene po obstoječih gozdnih cestah, poljskih poteh ali opuščenih trasah drugih infrastruktur. Navezovati jih je treba na postajališča javnega potniškega prometa in parkirne površine za motorna vozila. Za povečevanje priljubljenosti kolesarjenja je treba zagotoviti dobre pogoje glede prevoznosti, prometne varnosti in shranjevanja koles. Poglavitna naloga je zmanjšanje števila konfliktnih točk med kolesarji in motornim prometom. V praksi to pomeni ločevanje kolesarskega in motornega prometa tam, kjer razmere to omogočajo. Za Posavje je zaradi večje gostote prometa in večje ogroženosti kolesarjev smiselno urediti kolesarske poti v centrih (Brežice, Krško, Sevnice). Namerava se posodobitev že označenih in označitev novih kolesarskih poti, ki bi bile povezane v slovensko mrežo kolesarskih poti. S tem bi bilo treba zagotoviti enotne napise in označbe na samih poteh, kakor tudi brošure in zloženke s turistično ponudbo ob poteh predvsem na regionalni ravni.

Kolesarske poti v regiji:

Občina Brežice: Brežiška kolesarska pot (OZNAČENA) in Sadjarska artiška kolesarska pot (OZNAČENA)

Občina Krško: Štajerska pentlja (65 KM), Kranjska pentlja (38.2 KM), Cvičkova kolesarska pot (29 KM), Panoramska kolesarska pot (15 KM), Trdinova kolesarska pot (64.6 KM), Resljeva kolesarska pot (29 KM).

Občina Sevnica: Sevniška kolesarska pot

Železniški promet

Območje posavske regije je dobro pokrito z železniško infrastrukturo. Čez regijo poteka 10. panevropski koridor Salzburg - Beljak - Jesenice - Ljubljana - Zidani Most - Dobova - Zagreb - Beograd - Niš - Skopje - Solun, z vejo Gradec - Maribor - Zidani most, ki gre čez vse centre regije Sevnico, Krško, Brežice, Dobovo. Pojavlja se upad potniškega prometa na rednih linijah. Prednost proge je to, da je dvotirna in ima dovoljeno 22,5 ton/os. Količina tovornega prometa se povečuje. V letu 2002 je bilo v Brežicah evidentiranih 153.825 potnikov. Naloženo je bilo 16959 t, raztovorjeno pa je bilo 7681 t blaga. V Krškem je bilo prepeljanih 155.799 potnikov. Blagovna menjava je znašala 64887 t naloženega blaga in 425792 t raztovorjenega blaga. Na železniški postaji Dobova je državni mejni prehod za vlakovne kompozicije s Hrvaško. Pojavlja se problem zastarelosti infrastrukture, ker ne dovoljujejo popolne izkoriščenosti zmogljivosti lokomotiv (hitrost, nosilnost) in dolžine kompozicije. Nezadostno vzdrževanje in počasno posodabljanje železniške infrastrukture, ob povečani obremenitvi prog zaradi povečevanja obsega transportnega dela, se odraža v večjem številu izdanih odločb PIRS-a za omejitev hitrosti in

osnih obremenitev, kar dodatno vpliva na kakovost prevoznih storitev. Zaradi tega stanja se že sicer težko konkurenčne prevozne storitve še bolj oddaljujejo od zahtev in potreb uporabnikov.

Letališka infrastruktura

Letališče v regiji leži na Krško-Brežiškem polju 4 km zahodno od mesta Brežic, 6 km južno od mesta Krško v bližini Cerkelj ob Krki. Skupna površina znaša 375 ha, letališka površina znaša 235 ha na nadmorski višini 153m. Oblika terena, sestava zemljišča, višina lokacije in meteorološki pogoji v veliki meri vplivajo na varno pristajanje in vzletanje ter na opremo letališča z navigacijsko opremo. Najboljša vidljivost je v maju in juniju, najslabša pa v januarju. Osnovna steza je dolga 2420 m in široka 45m, klasifikacija po ICAO 4D. Letališče je registrirano kot mešano. Na letališču je baza vojaškega letalstva, ki je občasno namenjena NATU. Trenutno ga uporablja Slovenska vojska in majhen del civilno letalstvo, s katerim upravlja JAVNI GOSPODARSKI ZAVOD ima samo 4 letala. Letališče leži samo 30 km od Zagreba in ima možnost priklopa na avtocesto. Omogoča razvoj logističnega in potniškega terminala. Razvoj civilnega dela letališča je možen v območju med Borštom in Skopicami.

Predvidena je tudi posodobitev tehničnih sistemov za vodenje in kontrolo zračnega prometa, ki bodo omogočali inter-operativnost sistemov različnih območnih centrov za vodenje in kontrolo zračnega prometa v Evropi. Vzporedno s tem pa je treba zgraditi tudi ustrezno infrastrukturo za vodenje in kontrolo zračnega prometa. V letu 2004 je bilo povečanje zračnega prometa 10%, v letu 2005 skoraj 18%, v naslednjih letih pa se predvideva povečanje zračnega prometa v višini 4 do 6 % letno.

Stroškov letalskega prevoza blaga ni moč primerjati s stroški drugih načinov prevoza, zato je poslovno zanimiv le prevoz blaga večjih vrednosti (majhne teže in volumna) na daljših razdaljah. Pričakujemo lahko, da se bo letalski promet v desetih letih v Sloveniji kvantitativno povzpел na današnjo stopnjo v Evropski Uniji, kar pomeni povečati število potnikov za štiri krat in podvojitev letalskih kapacitet v Evropski Uniji do leta 2015.

Telekomunikacijska infrastruktura

Telekomunikacijska infrastruktura je pomembnejši dejavnik, ki vpliva na razvitost regije. Večina občin je že priključena na digitalne telefonske centrale in ponuja možnost priključitve ISDN ali ADSL linije. Večina občin je povezana preko lokalnega ponudnika internetnih storitev. Večina občin, ki imajo sedež v isti stavbi kot upravne enote, si zagotovijo povezavo preko HKOM omrežja, za kar morajo izvajati določene varnostne ukrepe.

Trendi v telekomunikacijski infrastrukturi bodo usmerjeni v:

- izgradnjo strukturiranih lokalnih omrežij s koncentratorji, preklopniki in usmerjevalniki
- s podporo VLAN in E-LAN rešitev, s čemer se poveča prepustnost, hkrati pa zagotovi izgradnja sodobnih omrežij:
- uporabo brezžičnih omrežij za stranke v občinah,
- izgradnjo strukturiranega UTP ožičenja, ki bo omogočalo uporabo posameznih kablov
- izgradnjo tako računalniškega kot tudi telekomunikacijskega omrežja,
- večjo stopnjo varnosti.
- vzdrževanje obstoječih omrežij ter priključitev le-teh na omrežje HKOM
- povečanje hrbtenice lokalnih omrežij na vsaj 100 Mb/s,
- povečanje pasovne širine za dostop do interneta na najmanj 1 Mb/s,
- varovanje in zaščito komunikacijskega omrežja pred zlorabami:
- vzpostavitev požarnih zidov med:
 - internetom in občinskimi lokalnimi omrežji,
 - javnimi omrežji in občinskimi lokalnimi omrežji,
 - znotraj občinskih lokalnih omrežij zaradi različnih vzrokov zaščite dostopa do določene strojne opreme, storitev in vsebin.
- vzpostavitev navideznih omrežij za posamezne skupine uporabnikov in strežnikov (npr. za dostope iz strežnikov občinskih uprav na strežnike javne uprave ali za dostope določenih skupin uporabnikov do strežnikov občinskih uprav).

Nadaljnja potreba po vedno večjih hitrostih prenosa podatkov narekuje izgradnjo hrbteničnih omrežij s tehnologijo optičnih vlaken, ker je trend povečevanja hitrosti tako velik, da bi bilo omrežje s 100MB/s kmalu premajhno za prenos multimedijskih vsebin.

Potrebna je vzpostavitev IP telefonije med lokalnimi skupnostmi, znotraj lokalnih skupnosti, ki so locirane na različnih lokacijah, in za klice v tujino, saj se bodo na ta način telefonski stroški lokalnih skupnosti precej zmanjšali.

Vpeljava e-uprave sloni na širokopasovnih povezavah nad 1Mb/s in vpeljave storitev preko elektronske oblike. Vpeljava e-uprave tam, kjer prebivalstvo nima možnosti priklopa preko širokopasovnih povezav zato ni smotrna, najprej je treba zagotoviti pokritost regije z omogočanjem priklopa na sodobne informacijske tokove.

4.5.3 Energetika

Razvoj celotnega gospodarstva vsake države je odvisen od stabilnosti in višine cen energije. Težava celotne EU je v veliki odvisnosti od uvoza energentov, saj je trenutna energetska odvisnost EU 50% (ReNEP 2004, str. 8). Pričakuje pa se, da bo do leta 2030 le-ta še naraščala na približno 70%, če na področju učinkovite rabe energije ne bo storjeno več, kot je bilo do sedaj (OP-ROPI Osnutek 4. julij 2006).

V času, ko je celotna EU vse bolj odvisna od uvožene primarne energije, in zaradi razvojnega učinka uvožene energije na celotno gospodarstvo je trajnostna raba energije vse bolj pomemben vzvod za reševanje nastale situacije. EU s svojo politiko in sredstvi iz kohezijskega sklada in sklada za regionalni razvoj podpira predvsem projekte, ki so naravnani k povečanju učinkovitosti rabe končne energije ter povečanju obsega okolju prijazne proizvodnje energije iz obnovljivih virov in iz sistemov soproizvodnje toplotne in električne energije. S trajnostno rabo energije bomo zagotovili sedanjim in prihodnjim generacijam nemoteno oskrbo z energijo, ki ne obremenjuje okolja bolj kot je nujno potrebno in bolj kot narekujejo mednarodni standardi, h katerim je pristopila Slovenija in posledično tudi vsaka njena statistična regija.

Eden izmed ciljev Državnega razvojnega programa Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 je povečanje učinkovitosti v smislu konkurenčnosti gospodarstva, kakovosti življenja in trajnostne rabe obnovljivih virov. Eden izmed ciljev sprejete Strategije razvoja Slovenije (SRS) pa predvideva, da bomo v desetih letih presegli povprečno raven ekonomske razvitosti EU, kar pa bo možno s prebojem na višjo razvojno raven in preseganjem 5 % gospodarske rasti.

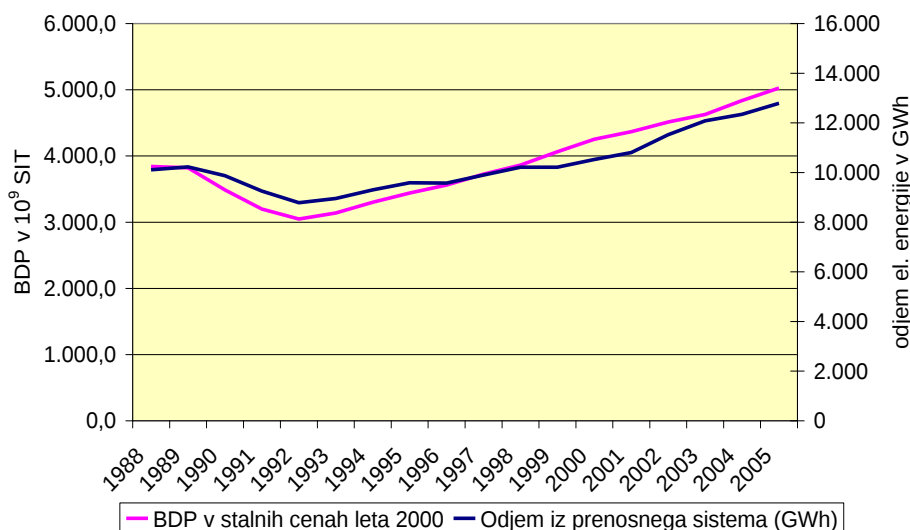
Obnovljivi viri energije (OVE) so seveda najbolj dobrodošli viri energije, vendar je energija pridobljena iz OVE (razen velikih HE) na takšen ali drugačen način subvencionirana. To pomeni, da je energija, pridobljena iz OVE, v primerjavi z drugimi energenti draga in da ekonomski subjekti niso zainteresirani za investiranje v tehnologijo za izrabljanje OVE brez zagotovljene subvencije; bodisi pri nakupu OVE bodisi pri prodaji tako pridobljene energije. Poleg tega OVE realno ne morejo pokriti niti v nadaljevanju navedene rasti porabe električne energije, kaj šele nadomestiti sedanje razpoložljive vire.

Izvedene empirične raziskave dovolj zgovorno pričajo o tem, da bolj kot je gospodarstvo razvito in večji kot je BDP na prebivalca, večja je poraba energije na prebivalca. Podatki za Slovenijo tudi jasno kažejo, da sta povprečni rasti BDP in porabe električne energije (podobno velja tudi za vso ostalo energijo) zelo podobni. Po objavljenem podatku v SRS je bila rast BDP v letih 1993-2003 3,8%. Ker za celotno navedeno obdobje nismo uspeli pridobiti podatkov tudi za rast porabe električne energije, smo za primerjavo uporabili podatke statističnega urada RS za obdobje 1997-2004, ko je bila rast BDP 3,91 %, rast porabe električne energije pa 3,57%. Medsebojno povezanost obeh agregatov, porabe električne energije in BDP v obdobju 1996-2004, pokaže tudi izračun korelacijskega koeficienta, ki je $r = 0,99$ in jasno kaže, da navedena agregata med seboj močno pozitivno korelirata.

Zaradi vse večje energetske odvisnosti Slovenija ne potrebuje samo dodatne električne energije ampak tudi razpoložljive in poceni vire. Pred desetletji smo se umaknili od klasičnih tehnologij hidroelektrarn, danes se k njim vračamo. Nove tehnologije so zelo tvegane, zato kakršna koli razmišljanja o fuziji za nas ne pridejo v poštev. Doma imamo premog, vodni potencial in jedrsko elektrarno. Imamo sicer tudi druge obnovljive vire energije, ki pa problemov energetske odvisnosti ne morejo rešiti. Torej moramo poskrbeti vsaj za tisto energijo, ki jo lahko proizvajamo sami, neodvisno od drugih držav, in na ta način ohranjamo vsaj del energije pod lastnim nadzorom.

Jedrska elektrarna je bila zgrajena prav zaradi zmanjšanja odvisnosti slovenskega in hrvaškega gospodarstva od bosanske in srbske električne energije (Delo – Finančni tednik št. 3, 26 junij 2006, Martin Novšak, GEN energija, d.o.o.).

Graf 1: Primerjava BDP in porabe električne energije v obdobju 1988-2005

Vir: Vidmarjev dan 1. junij 2006, Štefan Ivanjko, Ocena razvoja porabe električne energije

Poleg zgoraj omenjenih virov ima Spodnjeposavska regija velik vpliv tudi na distribucijo zemeljskega plina (ZP). Poleg trase plinovodnega omrežja, ki preko Posavja povezuje Dolenjsko z glavnim vodom na Štajerskem, je v Posavju tudi velik destabilizator plinskega omrežja. TEB, kot eden večjih odjemalcev ZP v Sloveniji, s svojim načinom delovanja (je tipična konična elektrarna z velikimi urnimi in dnevnimi odjemi) povzroča v relativno majhnem plinovodnem omrežju precejšnja nihanja in s tem povezane težave predvsem pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe. Direktivo (2004/67/ES), ki se ukvarja z ukrepi za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z ZP, je bilo potrebno implementirati v slovenski pravni red do 19. maja 2006. Vendar je to le formalni del, ki pa ga je treba urediti tudi v praksi. Ravno na tem področju se v Posavju kaže priložnost, kako težavo z zanesljivostjo oskrbe rešiti s skladiščem ZP, ki bo hkrati rešilo sanacijo okolja ob zapiranju Rudnika Senovo, hkrati pa bi imelo majhen vpliv na okolje, saj na samo obliko in funkcionalnost krajine vpliva le minimalno. Posavje bi na ta način imelo še en vir za zagotavljanje zanesljive oskrbe regije z ZP predvsem v zimskem času.

Posavje je na področju energetike tradicionalno ena najbolj razvitih regij v Sloveniji. Še posebej pomembna je Spodnjeposavska regija za celotno Slovenijo na področju najbolj žlahtne (električne) energije. Če je razvoj energetike nekdaj temeljil na premogu, so z uvajanjem novih tehnologij na pomenu pridobili energenti, kot so tekoča in plinasta goriva (nizke emisije CO₂), jedrska energija in v zadnjem času vse bolj tudi OVE (za Posavje še posebej hidro energija ter lesna in druga biomasa, potencial pa je tudi v sončni in geotermalni energiji).

Neposredno v dejavnosti oskrbe z elektriko, plinom in vodo je v Spodnjeposavski regiji zaposlenih 1.156 ljudi, kar je 4,87% celotne delovno aktivne populacije. Ocenjujemo, da je posredno zaradi podpore omenjeni dejavnosti v različnih podjetjih zaposlenih še vsaj 500 ljudi – multiplikacijski učinek – in to v obdobju, ko ni večjih investicij ali remontov na proizvodnih objektih. Projekti, kot je gradnja HESS, ima na različna podjetja, ki se lahko takšnemu projektu pridružijo kot podizvajalci, v smislu razvoja in rasti še posebej ugoden vpliv.

Posebno poglavje so tudi gradnje stanovanjskih in poslovnih objektov. Pravilnik o energetske učinkovitosti stavb, ki velja od leta 2002, se bo spremenil, saj je v vladni proceduri že nov, ki določa, da je lahko poraba toplote za ogrevanje največ 60 kWh/m²a, kar bo nekoliko manj, kot je določeno z obstoječim pravilnikom (70 kWh/m²a). Večina stavb pa je še vedno narejenih po standardih, ki so veljali od 1980 do 2002, ko je bila potrebna toplota za povprečno družinsko hišo v osrednji Sloveniji omejena na 100 kWh/m²a. Koliko je stavb, ki bi jih lahko prilagodili

na nove standarde, je zelo težko oceniti, ker za zamenjavo strehe, fasade ter oken ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja.

Kljub že do sedaj veliki podpori (posredni npr. davčne olajšave ipd. ter neposredni s subvencijami) države ukrepom, ki vzpodbujajo trajnostno rabo energije ter uporabo obnovljivih virov energije za proizvodnjo toplotne in tudi električne energije, z rezultati ne moremo biti zadovoljni. Zaradi tega bodo občine še naprej podpirale prizadevanja države na področju trajnostne rabe energije, poleg tega pa bodo dojemljive tudi za tiste vire energije, ki čim manj obremenjujejo okolje glede na koristi, ki jih dajejo. Vendar bo poleg OVE potrebno razmisliti tudi o drugih virih energije, ki lahko trajno rešujejo energetske problematiko.

Na področju javnih služb je pomembno tudi urejanje področja javne razsvetljave kot del infrastrukture v regiji.

4.5.4 Prostor

Regionalna politika tvori skupaj s prostorsko politiko okvir prizadevanjem za tržno gospodarsko učinkovitost, socialno pravičnost in ekološko sprejemljivost razvoja, ki mora spoštovati pravni red države, kulturno samobitnost naroda in življenjske interese vseh državljanov. Z njo poskuša vzpostaviti pogoje, omogočiti ter vzpodbuditi gospodarski in socialni razvoj na celotnem teritoriju, preprečiti negativne posledice gospodarskega razvoja in socialnih razmer na naravo in bivalno okolje in uskladiti usmeritve gospodarskega in socialnega razvoja s prostorskimi možnostmi oziroma z naravnimi potenciali in njihovo regenerativno sposobnostjo (Ravbar, 2000, str. 10).

Proučevanje odstopanja od pričakovanih učinkov v regionalnem razvoju oz. proučevanje "regionalne dispariteta" ima svojo ekonomsko, socialno in prostorsko dimenzijo. Socialne neenakosti se izražajo skozi vprašanja (ne)zaposlenosti. Dojemanje le-te je odvisno od strukture razpoložljivih delovnih mest oziroma višine prejemkov. Ti pa so naprej povezani z izobrazbeno strukturo, kvaliteto življenja itd ...

"Prostorska" dimenzija je v pretežni meri povezana z dostopnostjo delovnih mest, torej z infrastrukturnimi možnostmi, naravnimi viri, možnostmi okolja, stanovanjskimi razmerami itd. Pri tem se postavlja vprašanje, koliko dinamika družbenega razvoja vpliva na določanje vedno novih stopenj "meja" regionalnih disparitet. Prav zato imajo regionalne disparitete zelo številne dimenzije in predvsem prostorske posledice, ki jih je potrebno povezati v enoten koncept pospeševanja regionalnega razvoja (Ravbar, 1998a, str. 14).

Na prostorski ravni predstavljajo največjo razvojno problematiko naslednji kazalci:

- razpršena poselitev, majhna naselja in nizka stopnja urbanizacije,
- oblikovanje območij koncentracije in depopulacije,
- funkcijska šibkost "somesnega krško-brežiškega" regijskega središča.

Na področju prostorskega razvoja regija izkazuje neugodne razmere predvsem v poselitvenih značilnostih. Ta je zelo razpršena, prebivalstvo živi v majhnih podeželskih naseljih in v regiji ni večjih središčnih naselij. Te značilnosti se odražajo v nizki stopnji urbanizacije, ki znaša le 33%, v regiji pa prav tako manjka regijsko središče, ki bi z ustreznimi funkcijami (zaposlitev, oskrba ipd.) lahko zadovoljevalo vse potrebe posavskega prebivalstva.

5. SWOT ANALIZA po razvojnih prioritetah in programih

5.1 SWOT ANALIZA GOSPODARSTVA

PREDNOSTI	SLABOSTI
- Izvozna usmerjenost regionalnega gospodarstva. - Nizka stopnja zadolženosti v virih sredstev podjetij. - Začeti procesi decentralizacije terciarnega izobraževanja. - Geostrateška lega regije ob X. evropskem prometnem koridorju. - Obstoj visoko-tehnološko usposobljenih kadrov v posameznih dejavnostih. - Bližina šengenske meje in njeni potenciali za razvoj logistike na Balkan in Bližnji vzhod. - Regija predstavlja slovenski elektroenergetski bazen. - Tradicija gostinsko-turistične dejavnosti v prostoru. - Prostorske možnosti za umestitev gospodarske infrastrukture. - Že obstoječa letališka infrastruktura z možnostjo razvoja v komercialne dejavnosti. - Dobro razvit podjetniški sektor, ki jamči stabilnost delovnih mest v regiji. - Večja družbena sprejemljivost za nekatere gospodarske panoge. - Obstoj regijske garancijske sheme.	- Prepočasna rast produktivnosti, predvsem malih in srednje velikih podjetij. - Prepočasno prestrukturiranje v sektorju predelovalnih dejavnosti. - Prenizka vlaganja v R&R, odsotnost razvojnih enot v podjetjih in premajhno povezovanje z raziskovalnimi institucijami. - Nerazvita visokošolska izobraževalno-raziskovalna infrastruktura v regiji na področju endogenih razvojnih potencialov regije. - Neučinkovito in pomanjkljivo javno podporno okolje za razvoj gospodarstva in podjetništva. - Nizka stopnja mrežnega povezovanja v domačem gospodarstvu in sklepanja strateških zavezništov s tujimi partnerji. - Ovire pri pridobivanju primernih poslovnih prostorov (administrativne ovire, cene). - Premalo površin je namenjenih in opremljenih za gospodarsko dejavnost. - Nizka izobrazbena struktura prebivalstva. - Prepočasen dotok novih visoko usposobljenih kadrov. - Del regije nima urejene cestne povezave s V. oziroma X. evropskim koridorjem. - Slabo razvit industrijski sektor (premalo delovnih mest z visoko dodano vrednostjo). - Nepripravljenost domačega gospodarstva na NTI. - V regiji primanjkuje velikih gospodarskih subjektov, ki bi lahko bili nosilci razvoja. - Nizka dodana vrednost na zaposlenega glede na razvitejšo regije.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
- Pripravljenost regionalnega gospodarstva za sodelovanje z novo nastajajočimi visokošolskimi institucijami v regiji. - Pospešitev prestrukturiranja v smeri dejavnosti z večjo dodano vrednostjo v proizvodnem in storitvenem sektorju. - Razvoj cestne, železniške in letališke infrastrukture bo omogočil razvoj logistične dejavnosti in storitev ter ostalih spremljevalnih dejavnosti. - Vzpostavljanje novih visokošolskih izobraževalno-raziskovalnih enot. - Intenzivnejša uporaba informacijske in komunikacijske tehnologije v regiji. - Vključevanje podjetij v slovenske in EU tehnološke	- Institucionalna negotovost zaradi številnih upravnih in organizacijskih sprememb. - Nadaljnje počasno prestrukturiranje v smeri ohranjanja tradicionalnih delovno intenzivnih panog, namesto usmeritve v dejavnosti z visoko dodano vrednostjo. - Nepripravljenost domačega gospodarstva za internacionalizacijo poslovanja, še posebej na področju tehnologij, znanja in R&R. - Nadaljnja nevarnost večjega bega možganov in posledično pomanjkanje usposobljenih kadrov, predvsem tehničnih strok. - Zavračanje NTI s strani domačih podjetnikov in gospodarskih družb.

platforme. • Razvoj finančnih instrumentov investiranja. • Potencial za industrijsko obrtne cone nacionalnega oziroma regionalnega pomena. • Možnosti nadaljnega razvoja in povečanja kapacitet proizvodnje električne energije. • Bistveno zvišanje NTI v gospodarstvu. • Obstoječi podjetniški potencial nadgraditi z učinkovitim podpornim okoljem za razvoj malega in srednjega podjetništva, kot so tehnološki parki, podjetniški inkubatorji, tehnološkimi centri, poslovne cone, logistični center. • Nova evropska finančna perspektiva 2007-2013.	• Občine kot nosilke razvoja niso lastnice nepremičnin, namenjenih gradnji gospodarske infrastrukture. • Manjša mobilnost delovne sile iz Balkana zaradi zaprtosti šengenskega območja. • Administrativne in stroškovne ovire kot ene glavnih poslovnih ovir za razvoj podjetništva.
--	--

5.1.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve

Tehnološki razvoj in konkurenčnost posavskega gospodarstva

Produktivnost posavskega gospodarstva v zadnjih 4 letih raste počasneje od slovenskega povprečja, zaradi česar pada njegova konkurenčnost. Glavni razlog za padanje produktivnosti so izjemno nizka vlaganja javnih in zasebnih sredstev v R&R ter posledično pomanjkanje visoko-tehnoloških produktov in storitev z visoko dodano vrednostjo. Za dvig konkurenčnosti posavskega gospodarstva in dohitevanje slovenskega povprečja ter povprečja EU bo treba spodbuditi visoko rast produktivnosti. Rast bo morala temeljiti na bolj izobraženi delovni sili, tehnološko zahtevnejši proizvodnji ter višji inovativnosti. Za ta namen bo potrebno v regiji vzpostaviti ciljno usmerjeno visokošolsko izobraževalno-raziskovalno infrastrukturo in pridobiti javna sredstva za raziskovalno dejavnost v razvojno perspektivnih regionalnih ekonomskih sektorjih. Vzporedno bo treba graditi učinkovite povezave med znanstveno-raziskovalnim in gospodarskim sektorjem, ter preko vzpostavitve posrednikov za prenos znanj spodbuditi večja vlaganja zasebnih sredstev v R&R in moderno proizvodno opremo (še posebej v majhnih in srednje velikih podjetjih), kar bo spodbudilo hitrejši tehnološki razvoj in dvig inovativnosti. Spodbuditi je treba povezovanje posavskih podjetij v slovenske in evropske tehnološke mreže ter povezovanje majhnih in srednje velikih podjetij za skupne nastope na mednarodnih trgih.

Vlaganja v gospodarsko razvojno infrastrukturo

Gospodarsko razvojna infrastruktura, upoštevajoč celotno regijo, ne zadovoljuje kapacitet za ustrezen razvoj podjetništva in gospodarstva ter obenem ne zagotavlja potrebnih priložnosti za povezovanje med gospodarstvom in razvojem. V posameznih industrijsko-obrtnih conah in turističnih centrih se sicer že razvija gospodarska infrastruktura, ki zagotavlja tudi nova delovna mesta, vendar bi regija za hitrejši razvoj in dvig blaginje potrebovala večje, visoko tehnološko in razvojno usmerjene centre regionalnega, nacionalnega in mednarodnega pomena.

Domača in tuja podjetja je treba pripraviti in motivirati, da se bodo samostojno ali v okviru javno zasebnega partnerstva pridružila strategiji razvoja Posavja in z večjimi neposrednimi investicijami v gospodarsko infrastrukturo ter gospodarski razvoj zagotovila potrebne pogoje za delovanje in povezovanje podjetništva, gospodarstva, turizma in R&R ter njihov trajni razvoj.

Regija je prepoznavna kot slovenski energetski bazen in ima že začrtane smernice razvoja na tem globalnem, strateško pomembnem področju. V okviru izgradnje energetske infrastrukture je zato treba združiti proizvodnjo in znanje za razvoj na vseh področjih energetike.

Celotna regija ima s prostimi površinami, ki jih lahko nameni za izgradnjo gospodarsko razvojne infrastrukture, potrebne za razvoj obrti, podjetništva, gospodarstva, turizma, R&R ipd., izjemno perspektivo na različnih razvojnih področjih. Za uspešno napredovanje na področju investicij v gospodarsko infrastrukturo morajo nosilci razvoja v regiji prioriteto pridobiti lastništvo na nepremičninah, ki jih bodo namenili razvoju regije, jih opremiti z ustrežno komunalno infrastrukturo ter zagotoviti vso potrebno dokumentacijo za nemoteno realizacijo domačih in tujih investicij.

Še vedno premalo izkoriščena perspektiva regije je tudi njena geostrateška lega, njene naravne danosti ter že obstoječa prometna in turistična infrastruktura, ki bo s primernimi dograditvami za potrebe logistične in turistične dejavnosti ter čezmejnem povezovanjem pomenila vrata med EU, Balkanom ter Bližnjim vzhodom.

Podjetništvo

Regiji mora biti izziv izboljšati podjetniško kulturo in zagotoviti pomembno mesto podjetništvu kot vrednoti. Na podlagi različnih raziskav je ugotovljeno, da je podjetniška kultura na podeželju na zelo nizki ravni, zaradi česar moramo kot regija z velikim deležem kmečkega prebivalstva izboljšati podjetniško kulturo tudi na podeželju in s tem prispevati k razvoju podeželja.

Za večji razmah podjetništva je nujno treba pristopiti k odpravljanju administrativnih postopkov, s katerimi se srečujejo podjetniki in ki jim pomenijo eno glavnih poslovnih ovir.

Potrebe podjetniškega okolja kažejo na povpraševanje po tveganih virih financiranja (garancije, ugodni krediti za nastajajoča in nova podjetja) in po neposrednih spodbudah za ustanovitve, zagon, rast podjetij in za povečevanje dodane vrednosti na zaposlenega v MSP. V regiji primanjkuje finančnih virov za financiranje ustanovitve in rasti podjetij. Razlogi za to so nerazvit kapitalski trg, pomanjkanje skladov tveganega kapitala, premalo neposrednih investicij tujcev, bančni instrumenti niso prilagojeni financiranju ustanavljanja in rasti podjetij, premalo državnih subvencij.

Zaradi pomembnega vpliva MSP na celotno gospodarstvo se danes v večini razvitih držav velika pozornost posveča pomanjkanju lastniških sredstev za financiranje MSP v njihovih zgodnjih fazah razvoja. Dolžniške vire financiranja je v tej fazi skoraj nemogoče pridobiti, zato so na razpolago edino lastniški viri.

5.2 SWOT analiza TURIZMA

PREDNOSTI	SLABOSTI
- Naravne danosti za razvoj turistične dejavnosti z velikim deležem območij »Natura 2000«. - Bogata kulturna dediščina in etnološke posebnosti. - Geostrateška lega (obmejno območje, bližina Zagreba, bližina avtoceste, dostopnost). - Tradicija opravljanja turistične dejavnosti. - Največja termalna riviera in zdravilišče v Sloveniji – Terme Čatež. - Obstoječi turistični produkti in infrastruktura. - Uveljavljene mednarodne športne prireditve. - Raznolikost ponudbe na majhnem območju.	- Slabe povezave z javnim potniškim prometom. - Neprepoznavnost regije in nepovezanost turistične ponudbe v regiji. - Pomanjkanje razpoložljivega prostora za načrtovanje novih turističnih zmogljivosti. - Pomanjkanje visoko usposobljenega kadra in znanja za management v turizmu. - Slaba osveščenost prebivalstva o pomenu turizma in lastnih možnostih razvoja. - Neorganizirano trženje in promocija. - Nerazvita usmerjevalna in informativna signalizacija. - Pomanjkanje športno-turistične infrastrukture. - Nezadostna izkoriščenost kulturno-zgodovinske dediščine za turistične namene. - Neizkoriščenost naravnih danosti za turistične namene. - Neobstoje krovne institucije, ki bi usmerjala in vodila razvoj turizma v regiji. - Pomanjkanje parkirnih prostorov v mestih. - Neurejene razmere na področju prostorskega urejanja (nedorečena vloga in podoba mestnih jeder, razpršena pozidava).
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
- Destinacija s ponudbo izven sezone. - Destinacija z raznoliko ponudbo. - Kratke, ponavljajoče se počitnice. - Vključevanje novih trendov v turizmu. - Povezovanje turističnih ponudnikov in motiviranje le-teh za vključevanje v javno-zasebno partnerstvo. - Povezovanje, priprava skupnih programov in skupna promocija regije.	- Prevelika stopnja zaščite preširokih območij (parki ...). - Neupoštevanje trajnostnega razvoja. - Premalo vlaganja v obveščanje prebivalstva, sodelovanja z javnostjo ... - Premalo vlaganja v izobraževanje delavcev na področju turizma. - Pasivnost turističnih ponudnikov. - Ni znanja iz projektnega vodenja.

• Razvoj novih prenočitvenih kapacitet. • Izkoriščanje termalne vode iz izvirov za namene turizma in kmetijstva. • Možnosti za razvoj turizma v povezavi s kmetijstvom na območjih tradicionalnih kulturnih krajin. • Mladinski turizem. • Uporaba IKT. • Učinkovito koriščenje spodbud EU, nacionalnih ter občinskih virov. • Avtentičnost ponudbe. • Destinacija s kulturno bogato ponudbo. • Uravnotežena in trajnostno naravnana destinacija. • Čezmejno sodelovanje (HR).	• Pomanjkanje tržne naravnosti in premalo podjetniškega pristopa (nezmožnost povezovanja subjektov med sabo, nerazgledanost in nepodjetnost ljudi). • Neizpolnjevanje pričakovanj turistov. • Cenejše destinacije s podobno ponudbo. • Počasno spreminjanje in prilagajanje zakonodaje, še posebej prostorske.
---	---

5.2.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve

Management turistične destinacije Posavje

K boljšemu izkoriščanju razvojnih potencialov ter zagotavljanju konkurenčnosti lahko bistveno prispeva vzpostavitev managementa turistične destinacije Posavje. Skupno upravljanje destinacije bo temeljilo na povezovanju in sodelovanju turističnih ponudnikov in javnega sektorja pri uresničevanju razvojnih prioritet in razvojnih projektov s področja turizma na ravni regije Posavje. Moderno organiziran destinacijski management bo prevzel vlogo osnovnega generatorja razvoja turizma v regiji. Povezovanje in sodelovanje turističnih ponudnikov zasebnega in javnega sektorja je v sodobnem turizmu temeljni pogoj za zagotavljanje konkurenčnosti turističnih destinacij.

Vključitev naravnih in kulturnih danosti v turizem

Naravne in kulturne danosti predstavljajo v Posavju bogat potencial za obogatitev turistične ponudbe. Predvideti je treba aktivnosti za povezovanje naravnih vrednot v turistično zanimive proizvode in storitve, uvažanje načel sonaravnega turizma ... Na zavarovanih območjih je treba vzpostaviti upravljanje, ki naj bi med drugim vključevalo: interpretacijo, vodenje, urejanje dostopnosti, vključevanje turistov v varstvene aktivnosti ... Prav ustrezno upravljanje in predstavljanje območij ohranjanja narave ter njihovo premišljeno vključevanje v primerno turistično ponudbo lahko pomembno pripomore tudi k novemu pogledu na naravo. Pomembno poslanstvo večine varovanih območij so vzpodbude za trajnostni razvoj, ki lahko prispevajo k večji kakovosti bivanja lokalnega prebivalstva.

Ohranjanje narave je neločljivo povezano z obstojem in razvojem drugih dejavnosti v prostoru. Ključno vlogo pri tem imata predvsem gozdarstvo z zagotavljanjem večnamenske rabe gozdov ter ekstenzivno kmetijstvo, saj ohranjata značilno podobo kulturne krajine in z njo povezane biotske raznovrstnosti.

Na področju kulturne ustvarjalnosti in kulturne dediščine je treba vzpostaviti sodelovanje kulturnih ustvarjalcev in storitev s turističnim sektorjem. Kulturna produkcija je lahko velika podpora razvoju turizma in celotnega storitvenega sektorja. Prenoviti, razviti in ohraniti bi bilo treba vse tiste objekte kulturne dediščine, ki bi lahko prispevali k razvoju storitvenega sektorja, še zlasti turizma. Vzpodbujati in podpirati je treba organizacijo festivalov in kulturnih prireditev za potrebe popestritve turistične ponudbe in revitalizacije starih mestnih jeder.

Dodano vrednost bodo naravne in kulturne danosti prinesle zgolj z razvojem raznovrstnih in inovativnih turističnih proizvodov.

Večja podpora manjšim in srednje velikim podjetjem v turistični dejavnosti

V regiji Posavje izredno uspešno posluje veliko turistično podjetje (Terme Čatež d.d.), mala in srednja podjetja pa so preskromno vključena v turistično dejavnost, zato je treba v okviru managementa turistične destinacije vzpostaviti svetovanje, ki bo bolj prilagojeno potrebam malih in srednje velikih podjetij. Pritegniti jih je treba k pripravi izvedbenih projektov ter jih začeti sistematično usposabljanje.

Potenciali za razvoj s temeljnimi področji prihodnjega razvoja turizma v Posavju

Dostopnost, atraktivnost in kakovost okolja, največja termalna riviera, že obstoječi produkti, zadovoljiva gostinska ponudba ter predvsem raznolikost na majhnem prostoru so potenciali, ki jih moramo izkoristiti za nadaljnji razvoj turizma v regiji Posavje. V prostor je treba pritegniti domače in tuje zasebne vlagatelje, ki bodo razvijali omenjene potenciale.

Temeljna področja prihodnjega razvoja turizma v Posavju naj bi bila: aktivne počitnice, mesta in kultura, zdravje in dobro počutje, poslovni turizem, ponudba za mlade, narava, turizem na podeželju in eko-turizem ter hrana in pijača.

5.3 SWOT ANALIZA PODEŽELJA

PREDNOSTI	SLABOSTI
• geostrateška lega regije Posavje kot celote, ki omogoča dobre povezave z evropskimi centri (Posavje leži na stoletja starem stičišču srednje- in južноеvropskih prometnih poti) • zaradi ugodnih naravnih pogojev dobro razvite osnovne kmetijske dejavnosti (živinoreja, sadjarstvo, vinogradništvo, zelenjadarstvo) • ohranjeno in ekološko neobremenjeno okolje, ki omogoča hitro usmerjanje v trajnostne oblike kmetovanja • bogata območja naravne (zavarovana območja narave na kmetijskih in gozdnih površinah) in kulturne krajine • avtohtone pasme domačih živali in sort kmetijskih rastlin, ugodni naravni pogoji za razvoj raznovrstnih kmetijskih panog in dejavnosti • razvita cestna infrastruktura na podeželju • prisotnost velikih količin termalne vode, ki omogoča podaljšano sezono pridelovanja • idealne klimatske in talne razmere za usmerjanje kmetij v delavno intenzivne panoge (zelenjadarstvo, sadjarstvo) in specializacijo kmetijske pridelave • zavarovana območja (Kozjanski park, Natura 2000, Krakovski gozd, vodovarstvena območja) • velika pestrost rastišč in vegetacije ter gozdov • zadovoljliva odprtost gozdov s cestami • izvajanje gojitvenih in varstvenih del v gozdovih • razvite dopolnilne dejavnosti • razpoložljivi vodni viri za namakanje • vzpostavljeno podporno okolje v kmetijstvu in gozdarstvu • neposredna bližina R Hrvaške kot pomembnega regionalnega prostora z 1,5 milijonskim zaledjem mesta Zagreba z okolico	• slabša izkoriščenost človeških in prostorskih potencialov na podeželju • posestna struktura v kmetijstvu in gozdarstvu • nizka ekonomska velikost kmetij (ESU) • nizka dodana vrednost kmetijskih pridelkov in izdelkov • premalo organizirano skupno trženje in promocija produktov s podeželja • ekonomska šibkost nosilcev kmetijskih in s kmetijstvom povezanih dejavnosti • neustrezno razvita komunalna infrastruktura na podeželju • relativno nizka izobrazbena struktura • pomanjkanje določenih specifičnih in funkcionalnih znanj pri razvijajočih se dejavnostih na podeželju • slaba demografska struktura (staranje in upadanje števila prebivalcev) • starostna struktura delovne sile na kmetijah je izrazito neugodna • praznjenje nekaterih podeželskih območij (predvsem obmejnih) • premalo specializirane kmetijske proizvodnje • razdrobljena kmetijska zemljišča • razdrobljene in majhne gozdne posesti v zasebnih gozdovih • neorganiziranost lastnikov gozdov • veliko število nesreč pri delu v gozdu • slabšanje ekonomsko-socialnega položaja prebivalcev podeželja (npr. iz kmetijske dejavnosti si pokojninsko zavarovanje plačujejo večinoma le nosilci kmetij) • ekonomska šibkost kmetij • visoka stopnja brezposelnosti oz. podzaposlenosti na podeželju, zlasti med mladimi in ženskami • visok indeks razvojne ogroženosti Posavja, kar 116 • nezadostno sodelovanje podpornega okolja v kmetijstvu in gozdarstvu
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
• organizacija pridelave v okviru shem višje kakovosti • razvoj ciljnim skupinam na podeželju prilagojenih programov izobraževanja in usposabljanja	• restriktivna zakonodaja na področju registracije in opravljanja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah • individualizem/samozadostnost ljudi in institucij, s tem pa razdrobljenost informacij

• diverzifikacija dejavnosti na podeželju • dvig dodane vrednosti in kakovosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov • sonaravno kmetovanje in • organizacija pridelave v okviru shem višje kakovosti • interes za razvoj in implementacijo endogenih potencialov v regiji • možnosti koriščenja alternativnih virov energije v kmetijstvu in gozdarstvu (poljščine, lesna biomasa) • enakopravna obravnava funkcij varovanja in razvoja na zavarovanih območjih • razvoj IKT tehnologije na podeželju • oblikovanje skupne razvojne vizije, skupne blagovne znamke • vključevanje kmetijskih pridelkov in živil višje kakovosti v turistično ponudbo regije • razvoj raznovrstnih dopolnilnih in dodatnih dejavnosti v povezavi s turistično ponudbo regije • izboljšanje lastniške strukture kmetijskih zemljišč s pomočjo agrarnih operacij • čezmejno sodelovanje s Hrvaško • dvig vertikalne in horizontalne organiziranosti v kmetijstvu	• širitev zavarovanih območij (omejeni pogoji kmetovanja in nedorečen nacionalni sistem povračila škod iz naslova kmetovanja na teh območjih) • nadaljnji strukturni ukrepi v kmetijski pridelavi – intenzifikacija na eni strani in opuščanje kmetovanja na drugi • nemotiviranost mladih za delo in življenje na kmetiji • vzpostavitev šengenske meje • siromašenje podeželja in nezmožnost izkoristiti razpoložljiva razvojna sredstva • zaraščanje kmetijskih zemljišč • odvisnost kmetijske pridelave od vremenskih razmer • nadaljnje slabšanje socialne varnosti (kmečkega) prebivalstva • s poudarkom na diverzifikaciji raznovrstnih nekmetijskih dejavnosti na podeželju nevarnost vnosa »neprijaznih« tehnologij na podeželje
---	---

5.3.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve

OECD metodologija, ki je edina mednarodno priznana definicija podeželskih območij, loči med dvema tipoma podeželskih območij: pretežno podeželskimi (več kot 50 % podeželskega prebivalstva; manj kot 150 prebivalcev/km²) in značilno podeželskimi območji (med 15 in 50 % podeželskega prebivalstva, med 100 in 240 prebivalcev/km²).

Regija Posavje se tako uvršča med osem statističnih regij v Sloveniji, ki jih uvrščamo med pretežno podeželska območja (angl. predominantly rural regions, OECD). V to skupino poleg Posavja sodijo še regije: Pomurska, Podravska, Koroška, Savinjska, Notranjsko-kraška in Jugovzhodna Slovenija.

Stanje kmetijstva

V letu 2004 je, gledano z vidika celotne države, kmetijstvo in gozdarstvo prispevalo 2,2 % k skupnemu BDP in zaposlovalo 10,5 % vseh zaposlenih v državi. Kljub vse manjšemu deležu, ki ga kmetijstvo predstavlja v slovenskem gospodarstvu, ostaja ekonomski pomen sektorja še vedno večji, kot je v povprečju EU-25. Ob zmanjševanju gospodarskega pomena kmetijstva se povečujejo druge funkcije kmetijstva, ki vplivajo na razvoj – večnamenskost kmetijstva. Produktivnost dela je eden glavnih kazalnikov konkurenčnosti gospodarstva, tudi kmetijstva. Pogoj za doseganje višje stopnje rasti produktivnosti pa je bolj izobražena delovna sila in tehnološko zahtevnejša proizvodnja oz. specializacija kmetijskih dejavnosti.

Za posavske kmetije je značilna slaba zemljiška in posestna struktura, nizka stopnja specializacije pridelave in razmeroma nizka delovna intenzivnost. Izoblikovana je socioekonomska struktura kmetijskih gospodarstev, kjer prevladujejo mešane kmetije, ki kombinirajo dohodke iz različnih virov in kjer je kmetijstvo pogosto predvsem dodatna in ne glavna aktivnost.

Iz neskladja med udeležbo kmetijstva v dodani vrednosti in strukturo zaposlenosti lahko sklepamo na nizko produktivnost panoge v primerjavi z drugimi dejavnostmi, ob tem pa tudi vse večjo ekonomsko-socialno ogroženost (kmečkega) podeželskega prebivalstva. K nizki produktivnosti dela pomembno prispevajo številni dejavniki, med katerimi lahko izpostavimo neugodno starostno, izobrazbeno in posestno strukturo ter nizko stopnjo specializacije proizvodnje na kmetijskih gospodarstvih.

Slovensko, prav tako tudi posavsko kmetijstvo, ima izrazit dohodkovni problem. Dohodki v kmetijstvu zaostajajo za povprečnimi v gospodarstvu za okoli 50 %. Spreminja se tudi struktura ustvarjenega dohodka na kmetijah - povečuje se pomen neposrednih plačil prvega stebra in izravnalnih plačil drugega stebra skupne kmetijske politike. Zaradi neugodnega dohodkovnega položaja je lastna sposobnost kmetijskih gospodarstev za izvajanje naložb šibka. V zadnjih letih so se naložbe v kmetijstvu povečale iz naslova povečanih sredstev za prestrukturiranje iz evropskih in nacionalnih virov, še vedno pa so bistveno pod nujnim obsegom investicij v tehnološke posodobitve za ohranjanje delovnih mest v kmetijstvu.

Eden glavnih omejitvenih dejavnikov pri vzpostavljanju konkurenčnosti kmetijstva tudi v Posavju so kmetijska zemljišča (nerazpoložljivost kmetijskih zemljišč za kmetijska gospodarstva, razparceliranost, lastniška struktura). Problem rabe kmetijskih zemljišč bo v prihajajočem programskem obdobju še večji zaradi reforme 1. stebra skupne kmetijske politike (višja plačila po hektarju kmetijskih površin bodo zvišala pritisk na rabo oz. višino najemnine kmetijskih zemljišč).

Veliki razvojni potenciali se skrivajo na področju učinkovitejše organizacije dela, učinkovitejšega trženja, vertikalnega povezovanja in sodelovanja v shemah kakovosti. Konkurenčna priložnost posavskega kmetijstva je v usmeritvi v proizvodnjo kakovostne hrane in s tem pridobivanja ene od možnih zaščitene oznake za posebne kmetijske pridelke oziroma živila. Ob tem pa je treba vzgajati tudi potrošnike za poznavanje oznak. Priložnost je prav tako v uvajanju sodobnih tehnologij pridelave.

Stanje gozdarstva

Prispevek gozdarstva k BDP Slovenije se zadnja leta giblje okoli 0,2 %.

Gozdarstvo ima v Posavju pomembno gospodarsko in naravovarstveno vlogo. Gozdovi pokrivajo 48 % celotnega ozemlja regije (SLO - 59,9 %). V lastniški strukturi prevladujejo zasebni gozdovi z 90% (SLO- 71%). Proizvodna sposobnost zlasti zasebnih gozdov je premalo izkoriščena. Vzroki so razdrobljenost gozdne posesti, nepovezanost lastnikov gozdov pri izvedbi del v gozdovih in pri prodaji lesa ter slaba in neustrezna infrastruktura. Vse to povišuje stroške gospodarjenja, hkrati pa realno v zadnjem desetletju cene lesa padajo. Prav tako posavsko gozdarstvo izkazuje nizko storilnost dela, ki jo je možne preseči s povezovanjem lastnikov in učinkovitejšim izkoriščanjem gozdnih virov, večjim vlaganjem v tehnološko usposobljenost in v dvig ravni znanja za uporabo teh tehnologij, organiziranjem proizvajalcev. Nove dohodkovne možnosti gozdarstva so v izrabi alternativnih gozdnih virov (les kot obnovljiv vir energije). Pri vsem navedenem pa je potrebno izhajati iz trajnostne rabe gozdov.

Stanje okolja

Izvajanje kmetijsko-okoljskih ukrepov v kmetijstvu pomaga pri vzdrževanju obdelanosti kmetijskih površin na območjih z omejenimi dejavniki za kmetovanje in pri ohranjanju večnamenske vloge kmetijstva. Ti ukrepi so temelj izvajanja politike razvoja podeželja.

Z namenom ohranjanja kulturne krajine in varovanja okolja so na osnovi plačil ukrepov 2. OSI Evropskega sklada za razvoj podeželja v programskem obdobju 2007 – 2013 kmetijskim gospodarstvom na voljo naslednja plačila:

- izravnalna plačila za kmetovanja na območjih z omejenimi dejavniki za kmetovanje (OMD) z namenom ohranjanja kmetovanja v območjih z neugodnimi naravnimi danostmi za kmetovanje
- plačila iz naslova Slovenskega kmetijskega okoljskega programa z namenom spodbujanja okolju prijaznih kmetijskih praks: spodbude kmetijskim praksam, ki vplivajo na izboljšanje okolja, ohranjanje tradicionalnih praks in vzdrževanje genetskega potenciala in ohranjanje trajnostne kmetijske rabe na zavarovanih območjih).

V regiji ekološko pomembna območja določa Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 49/2004). Ugodno stanje narave z visoko stopnjo ohranjenosti habitatov ter biotske in krajinske raznovrstnosti je treba ohranjati, hkrati pa ta območja optimalno izkoristiti za razvoj kmetijstva, gozdarstva in turizma.

Prepoznavnost posavskega podeželskega prostora lahko gradimo z ohranjanjem kmetijske dejavnosti in usmerjanjem le-te v tehnologije prijaznih kmetijskih praks.

Med njimi velja izpostaviti ekološko kmetovanje, ki je ena od možnosti usmerjanja kmetij na območjih z razpoložljivimi kmetijskimi površinami in posredno tudi vključevanje pridelave v sheme višje kakovosti.

Prednosti in potenciali Posavja se kažejo v dobro ohranjenem okolju in naravnih virih.

Z večjo rabo lesa kot obnovljivega vira energije pa bo mogoče doseči trajnostno in učinkovito gospodarjenje z gozdovi.

Stanje človeških virov na podeželju

V Posavju kot pretežno podeželski regiji je zaradi staranja prebivalstva in hkratnega odliva mladega prebivalstva s podeželja demografska struktura manj ugodna. Neugodna starostna struktura je toliko bolj očitna v kmečkih gospodarstvih, kjer vidimo, da je 56,8% nosilcev kmetijskih gospodarstev starejših od 55 let. Od teh jih ima le 15,6% srednjo ali višjo izobrazbo.

Negativni demografski in gospodarski trendi so še posebej izraziti na odročnejših in obmejnih podeželskih območjih. Tu je tudi slaba infrastrukturna opremljenost, ki je pogoj za socialno-gospodarski razvoj.

Delež kmečkega prebivalstva v regiji v zadnjem desetletju upada, saj se večina prebivalcev na podeželju ne preživlja več s kmetijstvom. Priložnost posavskega podeželja je v ustvarjanju takšnega okolja na podeželju, ki bo privlačno za bivanje, delo in sprostitev. Ostaja še veliko priložnosti za razvoj podjetniških dejavnosti, ki jih je treba v novem programskem obdobju pospešeno izkoristiti. Pri tem imata država in lokalne skupnosti v regiji nalogo, z različnimi ukrepi pomagati pri ustvarjanju kakovostnih delovnih mest. To pomeni vlaganje v razvoj človeških virov na podeželju, vseživljenjsko učenje, permanentno animiranje in informiranje podeželskega prebivalstva in prenose dobrih praks (v in iz okolja), predvsem pa načrtno in usmerjeno investicijsko vlaganje v raznovrstne sektorje na podeželju.

Glede na to, da le 13,5% osebam na kmetijskih gospodarstvih v Posavju kmetijstvo predstavlja edini vir dohodka (oz. 7,9% prebivalstva glavno dejavnost), lahko ugotovimo, da dohodek izhaja iz drugih dejavnosti. Priložnosti za ohranjanje in razvoj novih delovnih mest na podeželju so v razvoju konkurenčnih kmetijskih gospodarstev v primarni kmetijskih proizvodnji, v razvoju dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah, saj se povpraševanje po tovrstnih proizvodih in storitvah povečuje. Tako vse bolj pridobiva na pomenu t.i. podjetništvo na podeželju, ki bo temeljilo na vključevanju naravnih in kulturnih potencialov v razvoj, javno-zasebnem partnerstvu in v pristopu od spodaj navzgor. To so tudi pogoji za pridobivanje sredstev pobude LEADER v programskem obdobju.

5.4 SWOT ANALIZA ČLOVEŠKIH VIROV

PREDNOSTI	SLABOSTI
Demografska gibanja, zdravje, sociala - Vzpostavljena mreže socialnih institucij; - Dobro razvita mreža temeljne zdravstvene oskrbe po občinah kot tudi dobra oskrba z zdravstvenim varstvom; - Naraščanje deleža delovno sposobne populacije; Izobraževanje - Dobro razvito srednješolsko izobraževanje (šolanje v domačem kraju) kot tudi višje šolstvo; - Številni novi programi, ki povezujejo izobraževalni sistem z ostalimi institucijami; - Prisotnost institucij in obstoječa ponudba raznovrstnih oblik vseživljenjskega učenja; - Novi izobraževalni programi oz. izvajanje kot tudi načrtovanje novih univerzitetnih izobraževalnih programov; - Naraščanje števila diplomantov; - Znanje in izkušnje projektnega managementa pri koriščenju finančnih sredstev iz raznovrstnih skladov EU. Trg dela - Obstoj regijske štipendijske sheme; - Obstoj projektov kariernega načrtovanja, širšega poklicnega, študijskega informiranja in svetovanja; Razvejana mreža ljubiteljske kulture in športne dejavnosti Dobro podporno okolje za mlade (vse tri občine imajo mladinske centre kot tudi številna društva, katerih člani so po večini mladi)	Demografska gibanja, zdravje, sociala - Nizka nataliteta; - Velik odliv mladih; - Velik odliv zaposlenih v druge regije; - Staranje prebivalstva; - Stanovanjska problematika mladih; - Pomanjkanje ponudbe varstva in oskrbe starejših in ljudi s posebnimi potrebami; - Majhno število kadrov v zdravstvu in bolnišničnih postelj; Izobraževanje - Nizka stopnja izobrazbe; - Pomanjkanje specifičnih kadrov s specifičnimi znanji; - Šibka povezanost med gospodarstvom in izobraževalnim sistemom; - Izobraževalni sistem neprilagojen povpraševanju; - Slaba ponudba programov neformalnega izobraževanja; - Upad vpisa v določene izobraževalne programe in prevelik vpis v programe, ki niso podprti s povpraševanjem na trgu dela; - Pomanjkanje vzpodbujanja ustvarjalnosti in inovativnosti v izobraževalnih programih na vseh ravneh; - Prehod mladih in zavlačevanje študija zaradi pomanjkanja možnosti zaposlovanja; Trg dela - Splošno visoka stopnja brezposelnosti; - Strukturno neugodna brezposelnost – ženske, iskalci prve zaposlitve, populacija v starosti 30-40 let; - Nizka stopnja izobrazbe brezposelnosti; - Veliko število dolgotrajno brezposelnih; - Premalo zaposlitvenih možnosti za mlade kadre; - Pomanjkanje spremljanja kadrovskih potreb; - Nepovezanost med institucijami (osnovne, srednje, višje in visoke šole, območne službe ZZZRS, CIPS, svetovalne službe ...); - Pomanjkanje kariernih orientacij; - Nefleksibilnost delovnega časa;

PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
• Povezovanje gospodarstva in negospodarskih dejavnosti (ustvariti povezavo med šolami in podjetji, sodelovanje zdravstvenega varstva in društev); • Dvig samopodobe regije; • Ustvariti ugodne bivalne in druge pogoje za mlade (zagotovitev neprofitnih stanovanj); • Spodbujanje kulture podjetništva (med mladimi, uvajanje v šole kot samostojni predmet); • Razviti in dajati večji pomen mehkim prijemom izobraževanja (treninki, neformalno izobraževanje); • Vključitev starejšega prebivalstva v aktivno delo z uvajanjem posebnih programov (na področju javnega in zasebnega sektorja); • Uvajanje in promoviranje vseživljenjskega učenja; • Spodbujanje enakih možnosti in socialna vključenost na področju socialno varstvene, zaposlovalne in podjetniške politike; • Razvoj sodobnih informacijskih in komunikacijskih sistemov kot osnova za znanstveno raziskovanje, socialno dostopnost in gospodarski razvoj; • Razvoj mreže javno dostopnih točk; • Vzpostavljanje socialnih mrež (spremljajoče dejavnosti v zdravstvu in sociali na podjetniški osnovi); • Izkoristek obstoječih kapacitet (preureditev propadajočih področij v regiji).	• Nadaljnje izgube delovnih mest; • Nezmožnost zagotavljanja kakovostnih kadrov za gospodarstvo; • Pomanjkljivo komuniciranje kot tudi sodelovanje na različnih področjih; • Trend staranja prebivalstva; • Večanje stopnje brezposelnosti; • Nižja rodnost in posredno zmanjševanje populacije; • Splošne spremembe, ki se navezujejo na spremembe državne politike (področje zdravstva, socialnega varstva); • Sistemske ovire – neusklajena zakonodaja; • Dolgotrajni postopki pridobivanja novih izobraževalnih programov; • Tog šolski sistem – prepočasno uvajanje sprememb; • Nezadostno financiranje na podlagi razpisov na državni ravni; • Nedinamičen razvoj novih podjetij bo poglobil težave mladih in izobraženega kadra glede zaposlovanja; • Neurejenost podežolja – v kolikor se ne razvijejo dodatne javne storitve, bo število prebivalcev pričelo upadati

5.4.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve

Brezposelnost in zaposlenost

Stopnja brezposelnosti v regiji je, kljub trendu padanja, še vedno visoko nad stopnjo povprečne slovenske brezposelnosti in umešča regijo na četrto najslabše mesto v Sloveniji. Pri analizi strukture brezposelnih ugotavljamo visoko stopnjo brezposelnosti med ženskami (najvišja v Sloveniji) in iskalci prve zaposlitve s trendom naraščanja, veliko število dolgotrajno brezposelnih oseb ter nizko stopnjo izobrazbe brezposelnih oseb. Ravno tako je zaskrbljujoč trend naraščanja stopnje brezposelnosti v starostni skupini 30-40 let. Tega si lahko razlagamo z možnostmi podaljševanja formalnega izobraževanja in različnimi oblikami dela, ki jih lahko izkorišča populacija v nižjem starostnem obdobju.

Primanjkljaj delovnih mest med aktivnim prebivalstvom je v regiji med najvišjimi. Velik je odliv zaposlenih v druge regije in majhen priliv zaposlenih iz drugih regij.

V regiji obstajajo projekti kariernega svetovanja, štipendijske sheme, dodatnega izobraževanja in usposabljanja. Ti usmerjajo brezposelne, zagotavljajo večjo prilagodljivost potrebam trga delovne sile, omogočajo pridobivanje višje formalne stopnje izobrazbe, zagotavljajo boljšo usposobljenost ter motiviranost brezposelnih za aktivno prevzemanje odgovornosti za lastno zaposlovanje. Projekte, ki so se pokazali kot primeri dobre prakse, je treba okrepiti s širjenjem na regijski nivo, z medsebojnim povezovanjem, z večjo finančno podporo in s sistemskim umeščanjem.

Izobraževanje

Regija s povprečno peto stopnjo izobrazbe še vedno predstavlja nizko izobraženost prebivalstva.

To se odraža v zaposlenosti, kjer je največji odstotek zaposlenih v predelovalni dejavnosti. Regija v primerjavi s Slovenijo dosega večji odstotek zaposlenih pri samozaposlenih in odstotek samozaposlenih, kar lahko odraža

višjo podjetniško naravnost, ki pa ne izhaja nujno iz lastne podjetniške motiviranosti temveč iz nuje po zaposlitvi in preživetju. To podpira tudi podatek o izredno visoki stopnji umrljivosti s.p..

Na področju izobraževanja se kaže tudi nepovezanost med izobraževalnim in gospodarskim sistemom, slaba prilagojenost izobraževalnih programov potrebam trga dela, ki se odraža tudi v upadu vpisa v določene izobraževalne programe oziroma prevelikem vpisu v programe, ki niso podprti s povpraševanjem, pomanjkanje kadrov s specifičnimi znanji.

Regija ima tudi slabo ponudbo možnosti neformalnega izobraževanja.

Regija ima dobro razvito srednješolsko in višješolsko izobraževanje. Ravno tako obstojajo programi povezovanja med izobraževanjem in gospodarstvom, ki jih je treba okrepiti. Regija ima načrte uvajanja visokošolskega izobraževanja, ki je oblikovano na podlagi potreb gospodarstva regije. Treba je ohraniti in še okrepiti to povezanost in vzpostaviti prepoznavnost kakovosti izobraževanja.

Število diplomantov v regiji narašča. Te kadre je treba ustrezno umestiti v okolje.

Staranje prebivalstva in odliv kadrov ter mladih

Regija ima dobro razvito mrežo osnovne socialne in zdravstvene oskrbe. Ravno tako ima bogato infrastrukturo za kakovostno preživljanje prostega časa, razvejano mrežo ljubiteljske kulture in športnih dejavnosti. Vse tri občine v regiji imajo zastavljene dobre zasnove za kakovostno delo z mladimi.

Slabši so pogoji za vključevanje etničnih manjšin (Romi) in ostalih izključenih skupin (invalidi ...).

Treba je ustvariti ugodne socialne pogoje, ki bodo v regiji zadržali oziroma pritegnili mlade in mlade družine. Ti vključujejo poleg zaposlitvene ponudbe tudi kakovostna delovna mesta, podporno socialno mrežo, prilagojeno zahtevam življenja, bogato in kvalitetno ponudbo okolja za prosti čas.

Prebivalstvo v regiji sledi trendu staranja, zato je treba za starejše okrepiti ponudbo varstva in oskrbe, ravno tako regija zaostaja v številu zdravstvenega osebja na prebivalca in v številu postelj.

5.5 SWOT ANALIZA OKOLJA, INFRASTRUKTURE, ENERGETIKE

PREDNOSTI	SLABOSTI
Oskrba s pitno vodo: - veliko število vodnih virov, - relativno dobra ozemeljska pokritost, - relativno dobro spremljanje stanja kakovosti vode (viri, dobave), - razširjenost merjenja količin porabe pitne vode. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda: - možnost priključitve uporabnikov na obstoječe omrežje, - veliko zgrajenih kanalizacijskih sistemov v naseljih, - izdelane študije in projekti zbiranja in čiščenja odpadnih voda, - izdelan državni operativni program. Odvoz in ravnanje z odpadki: - doseganje predvidenega deleža ponovne uporabe, predelave in recikliranja ločeno zbranih odpadkov, - dobra ohranjenost narave, - spodbuja se sodelovanje med občinami in celostno upravljanje z okoljem, - odgovornejše izvajanje OPVO in drugih sprejetih programov, - višja kakovost življenja in večje zadovoljstvo občanov, - učinkovitejše uresničevanje državnih in EU okoljskih ciljev in obveznosti na lokalni ravni, - možnost vzpostavitve dobrega sistema za ravnanje z odpadki v kratkem času. Prometna infrastruktura: - geostrateški položaj Posavja, - prečkanje 10. koridorja skozi regijo, - šengenska meja s Hrvaško, - dokončanje avtocestnega kraka LJ-ZG, - potek 3. razvojne osi skozi Posavje, - letališče Cerklje ob Krki.	Oskrba s pitno vodo: - razpršenost upravljavcev vodovodnih sistemov, - različna kakovost oskrbe s pitno vodo (vaški sistemi, individualna oskrba), - dotrajanost vodovodnih sistemov, visoke vodne izgube, - nizka ozaveščenost prebivalstva o pomenu čiste vode in podnebnih spremembah, - premajhno sodelovanje javnosti in izmenjava informacij, - konflikti pri delovanju majhnih vodovodnih sistemov kot sistemov za oskrbo z vodo za gašenje požarov. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda: - kanalizacijski sistemi niso vodotesni, - veliko število pretočnih greznic brez rednega praznjenja, - manjša naselja brez kanalizacijskih sistemov, - izlivanje odpadnih voda brez obdelave v reke Savo, Krko in Sotlo ter onesnaževanje podtalnice. Odvoz in ravnanje z odpadki: - nizka količina ločeno zbranih odpadkov na prebivalca, - stalno naraščanje količin odpadkov za odlaganje, - slabo ločevanje na izvoru, - pomanjkanje zbirnih centrov in zbiralnic, - nizka ozaveščenost prebivalstva, - majhnost, neprepoznavnost, - premajhna skrb za okolje (divja odlagališča), - vprašanje financiranja programa, - slab nadzor nad ločevanjem odpadkov pri gospodinjstvih, - nedosleden sistem financiranja investicij, - premajhno sodelovanje javnosti. Prometna infrastruktura: - slaba cestna in železniška infrastruktura, - premalo skladiščnih in logističnih površin, - slabo urejene in slabo dostopne hribovite vasi, - nedokončana infrastruktura v vinogradniških območjih, - premalo investicij v zagotavljanje varnih križanj regionalnih in lokalnih prometnic, - premajhna obveščenost ljudi o emisijah toplogrednih plinov, - nepovezanost javnega prometnega sistema (železniški-cestni), - nezadostne parkirne površine, - slabo organizirana pomoč invalidom in gibalno motenim osebam (dvigala, klančine), - nezadostno informiranje slepih in slabovidnih z napisi za slepe, - slaba povezanost turistične ponudbe in javne potniške

Trajnostna raba energije: - obstoječe energetske lokacije, - usposobljen obstoječi kader na področju pridobivanja in izkoriščanja različnih virov energije, - že preizkušeni načini ogrevanja na OVE (npr. Kostak – toplotna črpalka, Tanin – lesna biomasa ...), - investicije v teku (HESS), - že pripravljeni projekti oz. projekti v pripravi, - uvrščeni investicijski projekti v resolucijo nacionalnih razvojnih projektov (skladišče zemeljskega plina, drugi blok NEK in tudi 400 kV daljnovod Krško-Beričevo), - ustanovljeno lokalno partnerstvo.	infrastrukture, - slaba dostopnost letališča Cerklje ob Krki, - neposodobljeni sistemi in nezadostna infrastruktura za vodenje in kontrolo zračnega prometa, - nezadostne kapacitete letališč in sistema za vodenje in kontrolo zračnega prometa. Trajnostna raba energije: - velika razpršenost stanovanjskih in drugih objektov (ekonomsko neučinkovito daljinsko ogrevanje), - šibko gospodarstvo, - neizkoriščeni potenciali OVE, - prevelika poraba energije glede na proizvedeno dodano vrednost, - premalo razvita infrastruktura za prenos ZP-zemeljski plin.
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
Oskrba s pitno vodo: - obilje vodnih virov kot strateška dobrina države v času klimatskih sprememb, - razvoj novih delovnih mest, - kakovostna pitna voda kot konkurenčna prednost Republike Slovenije, - pozitivni učinki na zdravje prebivalstva. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda: - pridobitev nepovratnih sredstev za izgradnjo kanalizacijskega omrežja, - pridobitev nepovratnih sredstev za izgradnjo čistilnih naprav, - z izdelanimi projekti država podpira izgradnjo kanalizacijskega omrežja in čistilnih naprav (taksa), - z očiščenjem odpadnih voda možnost turizma na vodotokih v Posavju. Odvoz in ravnanje z odpadki: - velike količine sekundarnih surovin, - razvoj turizma (v povezavi s čiščenjem akumulacijskih jezer), - sodelovanje z drugimi občinami, - načrti občine, katerih izvedba ima vpliv na okolje (razvojni in prostorski načrti), - partnerski odnos z MOP (državo), - razvoj novih delovnih mest, - pozitivni učinki na zdravje prebivalstva.	Oskrba s pitno vodo: - ceste in železnice nimajo zaščite površinskih voda v primeru nesreče, - razpad infrastrukturnih sistemov oskrbe s pitno vodo, - povečana zdravstvena ogroženost prebivalstva, - izredno povišanje cen oskrbe s pitno vodo, - podnebne spremembe, ki ogrožajo normalno življenje. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda: - eutrofikacija jezerskega dna na bodoči hidroelektrani, - možnost okužb pri kopanju v vodotokih, - možnost onesnažene podtalnice iz točkovnih in razpršenih virov onesnaženja. Odvoz in ravnanje z odpadki: - neekonomično ravnanje z odpadki, - zaradi neustreznega ločevanja odpadkov lahko pride do ekoloških nesreč, - prepočasno uvajanje naprednih konceptov, ki so v našem prostoru novosti, - pomanjkljiv nadzor/inšpekcija in delitev nadzornih pristojnosti država-občine, - nizka raven prepoznavanja pomena varstva okolja, - pomanjkljivo izvajanje že sprejetih programov, odlokov, prostorskih zasnov in aktov, - povišanje cen ravnanja z odpadki.

Prometna infrastruktura:

- povezovanje različnih vrst transporta,
- pospeševanje uporabe multimodalnega in bimodalnega prometa,
- gradnja in razvoj industrijsko-logističnih con,
- povezovanje železniškega in potniškega sistema z uvedbo ene vozovnice v različnih razredih,
- izkoristiti potencial kmečkega turizma z ureditvijo cestne infrastrukture in kolesarskih poti,
- razbremenitev mestnih središč z izgradnjo obvoznic,
- uvedba kolesarskih in pešpoti v mestih in delno ali polno zaprtje središč za vozila,
- izgradnja parkirnih površin izven mesta in organizacija prevoza v mesto,
- izboljšanje varnosti,
- razvoj tretje prometne osi, ki bo povezala regionalna središča v Avstriji, Sloveniji in na Hrvaškem in ki bo omogočila navezavo cestnega prometa teh regij na glavne evropske prometne smeri,
- ureditev dela letališča Cerklje ob Krki v civilno letališče z zmožnostjo prevoza potnikov in tovora,
- zmanjšanje emisij plinov v prometu,
- učinkovita raba energije v prometu.

Trajnostna raba energije:

- velik investicijski potencial na vseh področjih,
- na podlagi izvedbe projektov povečanje zaposlenosti in izkoristek multiplikacijskega učinka na zaposlenost pri velikih projektih – lep primer je gradnja HESS,
- naravne danosti OVE (velik potencial hidro ter geotermalne energije in biomase),
- Fakulteta za energetiko, ki je v ustanavljanju,
- povečanje dodane vrednosti na zaposlenega,
- ustanavljanje drugega elektroenergetskega stebra s sedežem v Posavju,
- ustanovitev Lokalne energetske agencije (LEA).

Prometna infrastruktura:

- odliv tranzitnih transportnih tokov na vzporedno mrežo skozi Italijo, Avstrijo, Madžarsko ali Hrvaško zaradi prepočasnega razvoja javne železniške infrastrukture,
- naraščajoči prometni zastoji in zmanjšanje varnosti v tovornem in potniškem prometu zaradi prepočasne modernizacije omrežja in nedoslednega zaračunavanja uporabe transportne infrastrukture
- nadaljnja nepovezanost javnega potniškega prometa,
- povečanje obremenjenosti cestišč,
- povečane osne obremenitve,
- neizpolnjevanje Kjotskega protokola,
- slabša prometna varnost zaradi povečanja prometa.

Trajnostna raba energije:

- veliko različnih interesnih skupin s svojimi lobiji,
- negativno javno mnenje glede že obstoječih energetskega objekta (NEK – skladišče NSRAO),
- administrativne ovire – težko umeščanje v prostor, dolgi postopki pridobivanja različnih dovoljenj ipd.
- dnevno politično dogajanje v Sloveniji,
- zviševanje okoljevarstvenih standardov.

5.5.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve

Razvojne priložnosti na področju oskrbe s pitno vodo

Zdrava pitna voda in dovolj velike količine pitne vode je osnova za nemoten razvoj posameznega področja. Z razvojnim programom bomo zagotovili kakovostno zdravstveno ustreznost pitne vode, obnovili omrežje in objekte, manjše sisteme povezali z večjimi, hkrati pa omogočili povezavo med posameznimi sistemi tako v okviru občine kot tudi med občinami. Večja količina kakovostne in zdravstveno ustrezne pitne vode bo omogočala nemoten razvoj gospodarstva, turizma, predvsem pa industrijskih con, ki se bodo v prihodnosti razvijale ob glavni prometnici med Obrežjem in Ljubljano.

Razvojne priložnosti na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda

Z ustreznim odvajanjem in čiščenjem odpadnih voda na čistilnih napravah bomo rešili velik problem odvajanja neobdelanih voda v reke Savo, Krko in Sotlo, kar ponuja nove priložnosti razvoja turizma in razvedrilnih dejavnosti, tako na reki Savi kot na reki Krki in Sotli. Z izgradnjo majhnih čistilnih naprav pa bomo zadostili vsem zahtevam za razvoj eko-turizma na podeželju.

Razvojne priložnosti na področju odvoza in ravnanja z odpadki

Pri obstoječem sistemu ravnanja z odpadki in logistiki, povezani z njim, je še dovolj razvojnih možnosti, s katerimi bi dosegli cilje iz Nacionalnega programa varstva okolja. Količina nastalih odpadkov stalno narašča in ločevanje na izvoru ne dosega zastavljenih ciljev, zato predlagamo investicije v t. i. velike projekte z regijskim značajem, ki celovito rešujejo problem ravnanja z odpadki na določenem območju.

Stanje na področju ravnanj z odpadki je nezadovoljivo, predvsem glede količin odloženih odpadkov na odlagališčih, ki so še vedno previsoke, nizkega deleža ločeno zbranih frakcij zaradi nezgrajenih zbirnih centrov in nezaupanja v nove okoljske tehnologije ter koristne uporabe odpadkov ali njihovih sestavin, ki zajema predvsem reciklažo odpadkov za predelavo v surovine in ponovno uporabo odpadkov ter uporabo odpadkov kot gorivo v kurilni napravi ali industrijski peči ali uporabo odpadkov za pridobivanje goriva.

Ključna naloga na področju ravnanja z odpadki je vzpostavitev celotne infrastrukture za ravnanje z odpadki (regijske zbiralnice, kompostarne, ločevanje odpadkov na izvoru).

Razvojne priložnosti na področju prometne infrastrukture

Geostrateška lega Slovenije v osrčju Evrope je ena od konkurenčnih prednosti. Slovenija leži na stečišču trgovskih in blagovnih poti med JV Evropo, Balkanom in zahodom Evrope, preko Balkana in JV Evrope pa je neposredno povezana z Azijo. Glavni prometni žili sta 5. koridor (med Lyonom, Trstom, Koprom, Ljubljano in Budimpešto) in 10. koridor, ki povezuje sever in jug Evrope. Posavje seka tudi tretja razvojna os, ki povezuje regionalna središča Koroške, Savinjske-Šaleške regije, Posavja, Dolenjske in Bele krajine. S tem se kaže ugodna dostopnost regije z vidika razvojne možnosti vključitve v prometne tokove. Vzpostavlja se šengenski mejni režim na meji s Hrvaško, zaradi česar bo cestna infrastruktura še bolj obremenjena. EU bo spodbujala vlaganje v tiste vrste transporta, ki manj onesnažujejo okolje in ki so energetsko učinkovitejši, spodbuja pa tudi večjo uporabo kombiniranega transporta (multimodalnost).

Za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov je izrednega pomena tudi aktivna prometna politika v smeri spodbujanja uporabe javnih prevoznih sredstev s hkratno ustrezno ponudbo sodobnega javnega prevoza.

Razvojne priložnosti se kažejo tudi v regionalni mreži kolesarskih poti, ki bi se vključila v državno kolesarsko omrežje.

Še posebej so priložnosti na področju letališke infrastrukture, ne samo za vojaško in civilno letališče, temveč za razvoj obstranskih dejavnosti in s tem tudi razvoj regije na vseh področjih (logistika, razvoj gospodarstva, nova delovna mesta, razvoj turizma, komunalna ureditev, cestne povezave, ipd.).

Razvojne priložnosti na področju energetike

Razvojni potenciali na področju energetike so investicijska vlaganja v energetiko:

- obnovljivi viri energije,
- trajnostne rabe energije,
- racionalna uporaba razpoložljivih energetskih virov,

ki imajo multiplikacijski učinek in sicer na zaposlovanje, razvoj kadrov, razvoj lokalnih podjetij, infrastrukturo, rast prihodkov, na rast BDP ipd.

5.6 SWOT ANALIZA PROSTORA

PREDNOSTI	SLABOSTI
- ugodna geostrateška lega; - ugoden prometni položaj (prometno omrežje regije je del slovenskega AC in železniškega prometnega križa, prav tako pa tudi del trans-evropskega omrežja (X. železniški in X. cestni koridor); - viri energetske oskrbe; - naravne danosti in viri (ugodne klimatske razmere, relativno čist zrak, bogat vodni potencial, lesne zaloge, podtalnica, visoka stopnja biotske pestrosti, rodovitna kmetijska zemljišča, velike površine in pester sestoj gozdov, nahajališča gramoza in peska ...); - bogata naravna in kulturna dediščina (kraške jame, slapovi, biotopi, pragozd, mokrišča, gradovi, galerije, sakralni objekti ...); - ohranjenost naravne krajine; - pestra turistična ponudba (razvit termalno – zdraviliški turizem, kmečki turizem ...)	- premajhna velikost in pomen središč posavske regije v teritorialni delitvi funkcij mest v okviru slovenskih in čezmejnih regij; - šibka privlačnost središč posavske regije - zaradi podpovprečne opremljenosti s storitvenimi dejavnostmi ter ekonomske šibkosti ima regija majhno gravitacijsko zaledje; - razpršenost poselitve; - pomanjkanje regionalnega planiranja; - pomanjkanje regionalne identitete in neprepoznavnost regije; - pomanjkanje kadra z znanji o trajnostnem razvoju in celovitem regionalnem planiranju - slabša dostopnost mejnih in razvojno problematičnih območij v vsakodnevni migracijah do zaposlitvenih in oskrbnih centrov - neizkoriščena naravna in kulturna dediščina; - neurejena poplavna varnost; - zaraščanje kmetijskih površin območje s tradicijo kmetijstva – majhne kmetije, razdrobljenih posesti; - neurejen trg z nepremičninami – visoke cene, neuporaba nadomestila za nepozidana stavbna zemljišča kot instrumenta prostorske politike - neusklajenost nivoja prometnih uslug s poselitveno mrežo naselij - premalo skladiščnih in logističnih površin - neurejene razmere na področju prostorskega urejanja (turizem - nedorečena vloga in podoba mestnih jeder, razpršena pozidava ...)
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
- izkoristiti vodni energetski potencial (izgradnja hidroelektrarn, ureditev brežin, nasipov, razvoj obstranskih dejavnosti ob izgradnji hidroelektrarn); - izkoristiti industrijsko-proizvodne poslovne in obrtne cone, zadostiti s površinami za terciarne in kvartarne dejavnosti; - izkoristiti naravne in kulturne danosti v regiji v smislu njihovega trženja (raziskovanje, prezentiranje in oživljanje kulturne dediščine, razširitev regijskih parkov, razvoj posebnih oblik kmetijstva (ekološko kmetijstvo ...), razvoj turizma); - povezovanje generatorjev razvoja z okoljem (termalnega zdravilišča z dopolnilnimi dejavnostmi v okolju, gospodarski subjekti ...); - izkoristiti manjše pritiske na okolje in večjo odprtost družbe za privabljanje inovacijskih podjetij v regijo; - izkoriščanje obnovljivih energetskih virov (termalna voda, biomasa ...); - izkoriščanje ureditev obvodnega prostora ob Savi (poplavna varnost, aktivnosti za prosti čas, povezovanje krajev z vodo ...); - iskati optimalno rabo naravnih virov	- depopulacija robnih in prometno težje dostopnih območij regije; - neusklajenost interesov na različnih ravneh; - prevlada kratkoročnih ekonomskih interesov nad dolgoročnimi in trajnostno naravnanimi interesi novih generacij; - administrativne ovire (toga in nedorečena zakonodaja; - preveč varovana kmetijska zemljišča, preveč zaščiteni vodni viri, zaščiteni različni parki, težavno in počasno pridobivanje dovoljenj in drugih dokumentov, mejni prehodi in omejitve zaradi meje, omejena sredstva oz. finance ...); - premajhna osveščenost in informiranost prebivalstva; - pomanjkanje podjetniške iniciative, nezanimanje za reševanje prostorskih in okoljskih problemov, pomanjkanje kulture bivanja; - povečevanje pritiskov na naravo (voda, zrak, tla) in na kulturno krajino zaradi industrije, kmetijstva, poselitve in povečanega obsega tranzitnega prometa - plazovitost, vodna erozija, potresna nevarnost - nekontrolirana, ekspanzivna rast zaradi slabega načrtovanja - počasno spreminjanje in prilagajanje zakonodaje, še posebej prostorske

5.6.1 Ugotovitve in razvojne usmeritve

Razvojne priložnosti z vidika prostorskega razvoja

Na podlagi obstoječega stanja in razmer na gospodarskem, socialnem in prostorskem področju v Posavju lahko izpostavimo določena področja bodočega razvoja regije, ki bodo potrebna prednostne obravnave. Odločilnega pomena je krepitev gospodarstva s spodbujanjem panožno raznovrstnega podjetništva, ki bo znalo izkoristiti obstoječi mladi izobraženi kader in preprečiti njegovo izseljevanje. Potrebno je sodelovanje vseh treh posavskih občin, povezovanje z razvojnimi institucijami ter skupno snovanje gospodarskega razvoja. Dolgoročnega pomena za razvoj regije je tudi dvig izobrazbene ravni prebivalstva, ki trenutno preveč zaostaja za državnim povprečjem. Izkoristiti je treba dobro prometno povezanost, tako znotraj regije in države, kot tudi odprtost proti Hrvaški, kjer je treba potencialni trg zagrebske aglomeracije vključiti v širše gospodarske in negospodarske posle od zgolj trgovskega poslovanja. Upoštevati je treba tudi še neizkoriščene turistične potenciale, za kar bo treba oblikovati celovito turistično ponudbo in razvijati kakovostne oblike turizma, temelječe na termalni vodi (zdraviliški turizem), naravni in kulturni dediščini, pokrajinski pestrosti in rekreacijskih možnostih v regiji (pohodništvo, vodni športi, jezdenje, golf). Predvsem v gričevnatih in hribovitih območjih se ob kmečkem turizmu in kulinarčni ponudbi lahko spodbuja biološko kmetovanje ter malo gospodarstvo kot vir dodatnega zaslužka. V Posavju je nasploh pomembno najti in spodbujati različne možnosti zaposlovanja ter doseči dolgoročno znižanje stopnje brezposelnosti, kar pa je neposredno povezano z ukrepi za krepitev gospodarstva. Z vidika razlik znotraj regije je pomembno tudi spodbujanje razvoja podeželja, da se ustavi sedanj trend staranja in upadanja števila prebivalstva zlasti v hribovitih in obmejnih predelih. V ta namen bo treba v teh območjih v prihodnosti izboljšati tudi prometno in komunalno infrastrukturo, zlasti kanalizacijska omrežja s čistilnimi napravami, s čimer se bodo izboljšali življenjski pogoji tamkajšnjega prebivalstva. Omenjena področja in vidiki so ključnega pomena za uravnotežen razvoj posavske regije, zato jih vključujemo tudi v razvojni program, s ciljem dvigniti gospodarsko in socialno rast ter izboljšati kakovost življenja prebivalcev na celotnem ozemlju regije.

Posavje je med slovenskimi regijami relativno najbolj oskrbljeno in hkrati obremenjeno z obstoječo in načrtovano državno infrastrukturo, zlasti energetske in prometne. Ob nekaterih neizbežnih obremenitvah zaradi gradnje in obratovanja infrastrukturnih objektov in naprav mora to pomeniti tudi priložnost za koristi regije. Značilen primer je nadaljnja graditev verige hidroelektrarn na spodnji Savi, saj bo izvedba tega projekta morala prispevati k odpravi nekaterih problemov (izboljšanje kakovosti vode Save in pritokov, zmanjšanje poplavne ogroženosti, ureditev lokalne komunalne in prometne infrastrukture, itd.). Obratovanje takih objektov lahko ustvari nove trajne razvojne spodbude na lokalni in regionalni ravni. Za doseganje tega cilja je torej nujno zagotoviti smotrne rešitve, ki omogočajo uskladitev državnih in lokalnih interesov.

V zvezi z državno infrastrukturo je torej z vidika regije ključni cilj zmanjšanje obremenitev in povečanje koristi, kar bi se moralo izraziti v sodelovanju občin, povezanih v regiji, in države pri oblikovanju skupnih rešitev prostorskih ureditev. Gre za uskladitev državnih in lokalnih interesov v prostoru in določitev prostorskih pogojev za celosten in povezan razvoj obstoječih ter novih dejavnosti na celotnem regionalnem območju.

6. VIZIJA IN DOLGOROČNI CILJI REGIJE

POSAVJE 2013™

Privlačna in perspektivna panevropska regija, področje odličnih gospodarskih in razvojnih priložnosti, destinacija neokrnjene narave, ki svojim prebivalcem nudi najboljše ustvarjalno in bivalno okolje.

Zagon neomejenih potencialov regije bo omogočil njeno globalno prepoznavnost, aktiviranje njenih razvojnih priložnosti pa bo Posavje izpostavilo kot eno vodilnih slovenskih regij.

Zagon neomejenih potencialov regije bomo dosegli:

- z vzpostavitvijo okolja, prijaznega za investicije in razvoj gospodarstva
- z aktiviranjem razvojnega ciklusa endogenih gospodarskih panog
- z aktiviranjem obstoječih človeških potencialov v regiji
- z racionalno rabo prostora, naravnih virov in skrbnim varovanjem okolja
- z ustvarjanjem pogojev za večjo mobilnost
- z aktivno promocijo za globalno prepoznavnost regije
- z ustvarjanjem sinergij med človeškimi, naravnimi in kulturnimi potenciali regije
- s pospešenim razvojem javno-zasebnih partnerstev

Izhajajoč iz ugotovitev analiz, vizije razvoja regije in ciljev državnih strateških dokumentov so dolgoročni strateški cilji regije sledeči:

CILJ 1: Ustvariti dinamično gospodarstvo, katerega rast bo temeljila na endogenih razvojnih potencialih in neposrednih investicijah, ki bo globalno konkurenčno zaradi javnih in zasebnih vlaganj v R&R ter v nove produkte in storitve z visoko dodano vrednostjo.

CILJ 2: Ustvariti nova delovna mesta s poudarkom na delovnih mestih z visoko dodano vrednostjo, ki bodo ustvarila pogoje za zaposlovanje aktivnih domačih kadrov ter priliv visoko izobraženih kadrov iz drugih okolij.

CILJ 3: Vzpostaviti povezavo med gospodarstvom in izobraževanjem.

KAZALNIKI CILJEV:

Bruto domači proizvod na prebivalca regije glede na povprečje v Sloveniji

Izhodiščno stanje (2003) v %	Končno stanje 2013 v %
80	90

Dodana vrednost na zaposlenega v regiji glede na povprečje EU-15

Izhodiščno stanje (2003) v %	Končno stanje 2013 v %
51	70

Delovna mesta na delovno aktivno prebivalstvo – indeks

Izhodiščno stanje (2004)	Končno stanje 2013
85	95

CILJ 4: Zagotoviti visoko kakovost bivanja v regiji Posavje na osnovi uravnoveženega razvoja v regiji, varnosti, racionalnega gospodarjenja s prostorom, trajne mobilnosti in izboljšanja kakovosti okolja ter ustrezne komunalne infrastrukture.

CILJ 5: Pomladiti in povečati prebivalstvo v regiji s posebnim poudarkom na ohranjanju poseljenosti podeželja.

CILJ 6: Zagotoviti kakovostno socialno, zdravstveno in strpno družbeno okolje.

KAZALNIK CILJEV:

Indeks razvojne ogroženosti

Izhodiščno stanje (2005) v %	Končno stanje 2013 v %
116,8	91

CILJ 7: Zagotoviti vsem nosilcem projektov podporo za uspešno pripravo in vodenje projektov in učinkovito črpanje sredstev EU na vseh programskih nivojih.

KAZALNIKA CILJA:

Črpanje razvojnih sredstev

Viri sredstev	2006	2013
Regionalne spodbude - program Razvoj Regij	0	29 mio EUR oz. 4,1 mio EUR letno
Sredstva strukturnih skladov vključno z deležem države – vsi programi DRP 2007-2013: 4% nacionalne kvote	0	ca 241 mio EUR

7. DOLOČITEV RAZVOJNIH PRIORITET, PROGRAMOV IN UKREPOV

PRIORITETA 1: Razvoj konkurenčnega gospodarstva za dvig stopnje zaposlenosti in večjo blaginjo v regiji

Razvoj konkurenčnega gospodarstva bomo dosegli: s pospešenim vlaganjem v gospodarsko razvojno infrastrukturo; z zagotavljanjem ugodnih pogojev za neposredne tuje in domače investicije; z vzpostavitvijo visokošolske izobraževalno-raziskovalne infrastrukture ter s sodelovanjem med znanstveno-raziskovalno in gospodarsko sfero za doseganje višje stopnje inovativnosti, R&R ter ustvarjanje novih produktov in storitev z visoko dodano vrednostjo; z spodbujanjem vključevanja človeških virov v različne oblike izobraževanja; z razvojem programov izobraževanja in usposabljanja, ki so prilagojeni potrebam gospodarstva; z razvojem mehanizmov za povezovanje izobraževanja in gospodarstva; z vzpostavitvijo učinkovitega podpornega okolja za razvoj podjetništva in sektorskim povezovanjem majhnih in srednje velikih podjetij za optimizacijo tržnih učinkov; s krepitvijo čezmejnega sodelovanja.

Razvojni preboj regije bo temeljil na izkoristku energetskih, logističnih, turističnih in človeških potencialov regije ter možnostih, ki jih ponuja sistem javno-zasebnega partnerstva.

Kazalniki na nivoju prioritete 1:

Dodana vrednost na zaposlenega v regiji glede na povprečje EU-15

Izhodiščno stanje (2003) v %	Končno stanje 2013 v %
51	70

Delež sredstev v BDP regije, vloženih v R&R v javnem in zasebnem sektorju.

Izhodiščno stanje (2003) v %	Končno stanje 2013 v %
0,04	1

Stopnja formalne registrirane zaposlenosti (v %):

Izhodiščno stanje (2004)	Končno stanje (2013)
55,5 %	58%

Stopnja brezposelnosti:

Izhodiščno stanje (2004)	Končno stanje (2013)
12,7 %	10 %

Povprečno število let šolanja prebivalstva:

Izhodiščno stanje (2002)	Končno stanje (2013)
10,2	12

Delež evropsko primerljivih kmetij (ESU) glede na celotno št. kmetij v Posavju:

Izhodiščno stanje (2000)	Končno stanje (2013)
3,6 %	4,6 %

Število produktov v okviru priznanih shem višje kakovosti:

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
0	3

Število kmetij z registriranimi dopolnilnimi dejavnostmi na kmetiji:

Izhodiščno stanje (2004)	Končno stanje (2013)
63	100

Število delujočih javno-zasebnih partnerstev na podeželju:

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
0	3

Zastavljena prioriteta se bo udeleževala skozi naslednje **programe z ukrepi**

Program 1: Gospodarstvo

- Ukrep 1: Povezovanje za tehnološki razvoj in večjo konkurenčnost
- Ukrep 2: Vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture
- Ukrep 3: Spodbujanje podjetništva
- Ukrep 4: Razvoj turističnih potencialov

Program 2: Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela

- Ukrep 1: Spodbujanje zaposljivosti
- Ukrep 2: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja
- Ukrep 3: Izboljšanje prilagodljivosti trgu dela

Program 3: Razvoj podeželja

- Ukrep 1: Dvig konkurenčnosti, kakovosti in dodane vrednosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov
- Ukrep 2: Ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi
- Ukrep 3: Spodbujanje ekonomske diverzifikacije na podeželju
- Ukrep 4: Načrtovanje, razvoj in trženja turizma na podeželju
- Ukrep 7: Dvig usposobljenosti podeželskega prebivalstva
- Ukrep 8: Izboljšanje upravljanja razvoja podeželja in sprostitev endogenega razvojnega potenciala

PRIORITETA 2: Trajnostni razvoj prostora za kakovost bivanja

Trajnostni razvoj prostora za kakovost bivanja bomo dosegli: z učinkovito prometno infrastrukturo; z gospodarnim ravnanjem s prostorom; z varstvom okolja in trajnostno rabo energije; z varovanjem naravnih habitatov, genetskega potenciala in biotske raznovrstnosti; z spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks; z zmanjševanjem vplivov na okolje in s trajnostno energijo; z ustreznim ravnanjem z odpadki; z zagotavljanjem in razvojem osnovne in podporne mreže zdravstvenih in socialnih storitev; s promocijo in razvojem vseživljenjskega učenja; z vključenostjo etničnih in ostalih izključenih skupin; s ponudbo za kakovostno preživljanje prostega časa; s krepitvijo nevladnega sektorja; s krepitvijo čezmejnega sodelovanja.

Kazalniki na nivoju prioritete 2:**Delež prebivalcev priključenih na javno kanalizacijo:**

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
34 %	55 %

Delež zmanjšanja vodnih izgub:

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
40 %	30 %

Delež prebivalcev, oskrbljenih s pitno vodo iz sistemov

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
75 %	90 %

Indeks staranja prebivalstva:

Izhodiščno stanje (2005)	Končno stanje (2013)
113,3	110

Poseljenost območja – število km² na prebivalca:

Izhodiščno stanje (2005)	Končno stanje (2013)
0,13 km ² /preb	0,12 km ² /preb

Zastavljena prioriteta se bo udeleževala skozi naslednje **programe z ukrepi**:

Program 3: Razvoj podeželja

- Ukrep 5: Ohranjanje kulturne krajine s spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks
- Ukrep 6: Izboljšanje infrastrukture na podeželju

Program 4: Okolje, infrastruktura in prostor

- Ukrep 1: Varna oskrba s pitno vodo
- Ukrep 2: Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda
- Ukrep 3: Učinkovit sistem ravnanja z odpadki
- Ukrep 4: Zagotoviti večjo rabo javnega potniškega prometa in zmanjšati emisije izpušnih plinov
- Ukrep 5: Izgradnja in posodobitev letališke infrastrukture
- Ukrep 6: Razbremenitev mestnih jeder z izgradnjo obvoznic in parkirnih površin
- Ukrep 7: Izboljšanje razvojnih možnosti 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture
- Ukrep 8: Prostorski planski akti na regionalni ravni
- Ukrep 9: Aktivna zemljiška politika
- Ukrep 10: Izboljšanje kakovosti bivanja

Program 5: Trajnostna energija

- Ukrep 1: Učinkovitost rabe energije
- Ukrep 2: Zanesljivost oskrbe
- Ukrep 3: Proizvodnja in prodaja električne energije iz virov brez oz. z nizkimi izpusti emisij toplogrednih plinov (CO₂, CO, NO_x itd.)

Program 6: Dvig kakovosti življenja prebivalcev

- Ukrep 1: Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev
- Ukrep 2: Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih
- Ukrep 3: Dvig kakovosti preživljanja prostega časa

HORIZONTALNA PRIORITETA : Učinkovito podporno okolje

Učinkovito podporno okolje bomo dosegli: z vzpostavitvijo centralne koordinacije vodenja regionalnega razvoja; s sektorsko specializacijo regionalnih in lokalnih javnih in zasebnih razvojnih podpornih struktur; z usposabljanjem kadrov za pripravo in vodenje projektov v javnem in zasebnem sektorju, z racionalnim vzpostavljanjem v rezultate usmerjenega podpornega okolja, ki bo temeljilo na interesu realnih nosilcev projektov regionalnega razvoja iz akademske, gospodarske in javne sfere; z oblikovanjem projektnih partnerstev za pripravo in izvedbo pomembnejših javnih in zasebnih projektov, z vzpostavitvijo sistema spremljanja in vrednotenja rezultatov izvedenih projektov.

OPERATIVNI CILJ HORIZONTALNE PRIORITETE: Zagotoviti vsem nosilcem projektov podporo za uspešno pripravo in vodenje projektov in učinkovito črpanje sredstev EU na vseh programskih nivojih.

Kazalnika na nivoju horizontalne prioritete:

Črpanje razvojnih sredstev

Viri sredstev	2006	2013
Regionalne spodbude - program Razvoj Regij	0	29 mio EUR oz. 4,1 mio EUR letno
Sredstva strukturnih skladov vključno z deležem države – vsi programi DRP 2007-2013: 4% nacionalne kvote	0	ca 241 mio EUR

UKREP 0: Razvoj podpornega okolja

V ukrepu so zajete samo tiste aktivnosti, ki niso zajete v drugih programih in njihovih ukrepih.

Cilji ukrepa	- Vzpostaviti centralno koordinacijo vodenja in upravljanja regionalnega razvoja - Zagotoviti podporo vsem nosilcem projektov za uresničevanje ciljev RRP - Vzpostaviti pozitivno družbeno klimo za razvoj podjetništva in gospodarstva - Uveljaviti regijo v panevropskem prostoru	
Kazalniki rezultata	- Število uporabnikov regionalnih pomoči in finančnih mehanizmov - Delež projektov, sprejetih v financiranje na nacionalni in EU ravni	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Koordinacija mreže razvojnih struktur in usposabljanje kadrov	- Vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja in koordiniranja obstoječih in novonastalih javnih in zasebnih razvojnih struktur in prenosnikov znanja - Usposabljanje kadrov za delo na področju razvoja v javnem in zasebnem sektorju - Usposabljanje in krepitev sposobnosti in znanj občin	RRA, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, gospodarska združenja in zbornice, javne in zasebne razvojne strukture in prenosniki znanj
Celovita promocija regije in razvojnih usmeritev	- Promocija gospodarskih potencialov regije in gospodarske razvojne infrastrukture, gospodarskih družb in podjetnikov (specializirani sejmi in ostala promocijska orodja) - Promocija turističnih potencialov regije - Promocija in aktivnosti za doseganje pozitivno naravnane družbene klime za razvoj gospodarstva, podjetništva in razvojno naravnano delo s posebnim poudarkom na posameznih ciljnih skupinah (mladi, podjetniki, itd.)	RRA, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, občine, gospodarska združenja in zbornice, gospodarske družbe in podjetniki
Spremljanje in vrednotenje rezultatov izvedenih projektov v okviru RRP	- Vzpostaviti sistem spremljanja izvajanja RRP in sistem vrednotenja rezultatov izvedenih projektov - Izvajanje spremljanja, vrednotenja in izvedbe primerjalnih analiz z drugimi slovenskimi regijami	RRA, SVLSRP

Tabela 23: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 0: Učinkovito podporno okolje

					okvirni terminski načrt izvajanja											
					Viri financiranja				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							Geografsko območje
1.	P 0	RRA Posavje	Promocija gospodarskih potencialov	1.000,00	850,00	150,00		0,00	OX	X	X	X	X	X	X	regija
		Skupaj		1.000,00	850,00	150,00		0,00								

8. PROGRAMI IN UKREPI

Struktura regionalnega razvojnega programa in umeščanje projektov v RRP regije Posavje 2007-2013

Regionalni razvojni program regije Posavje 2007-2013 temelji na dveh razvojnih prioritetah, eni horizontalni prioriteti, 6 programih in 28 ukrepih.

V nadaljevanju so prikazani posamezni programi, ukrepi programa in predvideni okvirni projekti za uresničevanje ciljev ukrepov. V sklopu posameznega ukrepa so v zbirnih tabelah navedeni le tisti projekti, ki so bili v času priprave regionalnega razvojnega programa identificirani. Zato regionalni razvojni program ne vsebuje vseh razvojnih projektov, ki se bodo v naslednjih letih v Posavju izvajali. To še posebej velja za projekte, ki niso javnega značaja in katerih glavni vir financiranja so zasebna sredstva in sredstva nacionalnih in mednarodnih razpisov.

Projekti posameznih ukrepov so evidentirani in razvrščeni na nivoju posameznega programa v sklop javnih razvojnih projektov regije, ki se bodo izvajali v obdobju 2007-2013, in v sklop podjetniških projektov regije, ki se bodo izvajali skozi celotno programsko obdobje 2007-2013.

Na tak način regionalni razvojni program regije Posavje 2007-2013 izkazuje celovitost potreb Posavja, s katerimi je mogoče realizirati zastavljene razvojne cilje.

PROGRAM 1: GOSPODARSTVO

Ukrepi, aktivnosti in projekti v okviru programa Gospodarstvo so v prvi vrsti usmerjeni v realizacijo usmeritev in ciljev prve prioritete RRP »Razvoj konkurenčnega gospodarstva za dvig zaposlenosti in večjo blaginjo v regiji«, hkrati pa izpolnjujejo cilje horizontalne prioritete »Učinkovito podporno okolje«.

Izhajajoč iz strateških ciljev RRP in prve razvojne prioritete so operativni cilji programa Gospodarstvo naslednji:

CILJ 1: Razviti konkurenčno gospodarstvo, ki bo temeljilo na domačih visoko izobraženih kadrih, visoko tehnoloških produktih in storitvah.

CILJ 2: Omogočiti in spodbuditi povezovanje med razvojno in akademsko sfero ter gospodarstvom, da bi zagotovili trajni obstoj R&R v regiji.

CILJ 3: Izkoristiti naravne potenciale regije na področju energetike, logistike in turizma.

KAZALNIKA CILJEV:

Dodana vrednost na zaposlenega v regiji glede na povprečje EU-15

Izhodiščno stanje (2003) v %	Končno stanje 2013 v %
51	70

Delež sredstev v BDP regije, vloženih v R&R v javnem in zasebnem sektorju.

Izhodiščno stanje (2003) v %	Končno stanje 2013 v %
0,04	1

UKREP 1: Povezovanje za tehnološki razvoj in večjo konkurenčnost

Cilji ukrepa	• Vzpostaviti visokošolsko izobraževalno-raziskovalno infrastrukturo in programe • Vzpostaviti učinkovito javno-zasebno podporno okolje za R&R • Spodbuditi povezovanje javnih in zasebnih virov za izvajanje R&R • Spodbuditi razvoj novih svetovno konkurenčnih proizvodov in storitev z visoko dodano vrednostjo • Povečati število domačih podjetij na tujih trgih	
Kazalniki rezultata	• Število podjetij na tujih trgih • Število registriranih patentov in inovacij • Delež sredstev v BDP regije, vloženih v R&R v javnem in zasebnem sektorju • Delež izdatkov za investicije v moderno proizvodno opremo • Število na novo registriranih raziskovalcev v gospodarstvu in visokošolskih izobraževalno-raziskovalnih institucijah	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Vzpostavitev visokošolske izobraževalne in znanstveno raziskovalne infrastrukture	• ustanovitev fakultet za energetiko in turizem s pripadajočo izobraževalno-raziskovalno infrastrukturo • razvoj raziskovalne infrastrukture za dejavnost logistike • razvoj novih dodiplomskih in podiplomskih izobraževalnih programov, vezanih na potrebe regionalnega gospodarstva • ustanovitev in delovanje univerzitetnih inkubatorjev v povezavi z regionalnim gospodarstvom • izgradnja študentskih domov	občine, Univerza v Mariboru, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za gospodarstvo, RRA, gospodarske družbe, javni in zasebni raziskovalni inštituti
Vzpostavitev podpornega okolja za R&R ter razvoj proizvodov in storitev	• izdelava študij in analiz endogenih potencialov regije, ki zagotavljajo dolgoročni razvojni preboj • vzpostavitev raziskovalnih centrov odličnosti, tehnoloških mrež, platform in grozdov, temelječih na endogenih razvojnih potencialih regije • oblikovanje patentne pisarne ter povezovanje le-te z gospodarstvom • podpora razvoja produktov z visoko dodano vrednostjo • spodbujati vključevanje podjetij v slovenske in EU tehnološke platforme • podpirati prevzemanje inovativnih tehnologij podjetij in inovativne uporabe obstoječih tehnologij (internacionalizacija R&R) • spodbujati inovativnost zaposlenih • investiranje v raziskave in razvoj	RRA, občine, Univerza v Mariboru, razvojno-raziskovalne institucije Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za gospodarstvo, podjetniške podpirne institucije, gospodarska združenja in zbornice, gospodarske družbe in podjetniki ter javni in zasebni raziskovalni inštituti, JZP
Povezovanje za skupne nastope na trgih	• uvajanje programov za pospeševanje prodaje in razširitev distribucijskih poti za izdelke in storitve • skupne raziskave novih tržišč • podpora internacionalizaciji domačih podjetij • celovita promocija gospodarskih potencialov regije	RRA, gospodarske družbe in podjetniki, tehnološki centri, platforme, mreže in grozdi, gospodarska združenja, podjetniške podpirne institucije
Mednarodno, čezmejno in domače povezovanje	• povezati in spodbujati mednarodno, medsektorsko in medinstitucionalno mobilnost strokovnjakov • mednarodno odprt ekspertni sistem (povezanost z razvojnimi centri v tujini) • vzpostaviti sodelovanje podjetij pri posameznih večjih projektih s pomočjo tehnoloških centrov • priprava projektov čezmejnega sodelovanja na področju R&R	Univerza v Mariboru, visokošolske institucije, tehnološki centri, platforme, mreže in grozdi, gospodarske družbe
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 2: Vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture

Cilji ukrepa	• Ustvariti možnosti za hitrejši razvoj gospodarstva v regiji • Zagotoviti povečan dotok informacij, tehnologij in znanja v različnih gospodarskih panogah in logistiki • Ustvarjanje novih delovnih mest, predvsem takšnih z višjo dodano vrednostjo • Privabiti tako NTI kot tudi NDI • Domače gospodarstvenike in podjetnike pripraviti na prihod tujih investorjev • V regiji ustvariti najboljše infrastrukturne možnosti za razvoj in investicije v gospodarstvo, logistiko, energetiko, gostinstvo, trgovino in turizem	
Kazalniki rezultata	• Število tujih in domačih podjetij, ki so izvedla investicijo v regiji • Število novih delovnih mest • Količine v regiji pretovorjenega blaga • Število tovornih vozil, tovornih železniških kompozicij in tovornih letalskih prevozov v regiji • Število novoustanovljenih gospodarskih subjektov, z vložki domačega in/ali tujega kapitala • Delež izdatkov za investicije v moderno proizvodno opremo • Delež dolga v virih sredstev podjetij	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Vzpostavitev obrtno industrijskih con ter gospodarske razvojne infrastrukture	• Revitalizacija obstoječih industrijskih con • Priprava projektov, vzpostavitev, nakupi zemljišč in komunalno opremljanje gospodarsko razvojnih con nacionalnega, regionalnega in lokalnega pomena, v katerih se bodo namestila velika proizvodna in logistična podjetja ter ločene obrtno-proizvodne cone regionalnega pomena, v katerih se bodo glede na dejavnost združevale različne dejavnosti s posebnim poudarkom na izkoriščanju potencialov 10. evropskega prometnega koridorja in 3. razvojne osi • Izgradnja tehnološkega parka • V obmejnem pasu šengenske meje izkoristiti potencial, ki ga nudi logistični dejavnosti, z vzpostavitvijo infrastrukture in dejavnosti pretovora in carinjenja izhodnega blaga za celotni Balkan in Bližnji vzhod ter na drugi strani vstopnega blaga iz Turčije in Balkana • Z vzpostavitvijo transportnega letališča, ki bo prostorsko umeščeno v gospodarsko-logistično cono nacionalnega pomena, se odpirajo neomejene možnosti razvoja logistične dejavnosti v regiji, potrebno pa bi jo bilo povezati tudi z industrijskim železniškim tirom • Izgradnja infrastrukture za mrežni podjetniški inkubator, univerzitetni inkubator in ostale posrednike za prenos znanja	občine, RRA, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za promet, podjetniške podporne institucije, gospodarske družbe in podjetniki, tuji investitorji, Slovenske železnice, Javna agencija za železniški promet, JZP
Vzpostavitev logistične infrastrukture	• Za potrebe uspešnega razvoja gospodarstva in logistike ter turizma v regiji je treba zagotoviti ustrezno cestno, železniško in letališko infrastrukturo. Pri tem je mišljena potreba po cestni infrastrukturi in ustreznih priključkih tako na delu cest in železniške infrastrukture mednarodnega in nacionalnega kot tudi regionalnega značaja. V	Vlada RS, občine, RRA, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za promet, DDC, DARS, DRSC, podjetniške podporne institucije, gospodarske družbe in podjetniki, tuji investitorji, JZP

	letališkem transportu pa je treba že obstoječe vojaško letališče prilagoditi in infrastrukturno opremiti za komercialni potniški in tovorni promet. • Poleg infrastrukture za logistično dejavnost je treba v logistične cone umestiti tudi infrastrukturo za spremljevalne dejavnosti, ki spremljajo cestni, železniški in letalski transport (oskrba z gorivom, servisne kapacitete, gostinstvo, turizem, trgovina, špedicija, večnamenski logistični centri ...)	
Urediti IKT infrastrukturo	• Na področju celotne regije je treba zagotoviti možnost priklopa na kar najbolj kakovostne in učinkovite storitve, ki jih nudi IKT infrastruktura • Gospodarstvo, izobraževalna in razvojna središča morajo imeti na voljo zadostne kapacitete in najsodobnejše tehnološke rešitve s področja IKT, hkrati pa je treba zagotoviti, da se v regiji v okviru izobraževalnih središč izvajajo tudi raziskave in razvoj na področju IKT • Dograditi in vzdrževati javno dostopno IKT infrastrukturo v urbanih in podeželskih okoljih • Z razvojem IKT privabiti v okolje tudi visokotehnološka in inovativna podjetja • E-učenje/učenje na daljavo mora biti dostopno vsem prebivalcem v regiji (poučevanje in učenje ob IKT)	občine, RRA, Univerza v Mariboru, razvojne in raziskovalne institucije Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstvo za gospodarstvo, gospodarske družbe in podjetniki, tuji investitorji, Agencija za pošto in elektronske komunikacije, JZP
Primerno investicijsko okolje za razvoj gospodarstva in vzpodbujanje NTI ter NDI	• Občine morajo pridobiti lastništvo nad nepremičninami tam, kjer nameravajo ustvarjati centre gospodarskega in logističnega razvoja v regiji • Sprejeti je treba prostorsko ureditvene dokumente, ki bodo predvidevali in omogočali hitro postavljanje komunalne, ekološke, logistične, turistične in gospodarske infrastrukture • Stabilna politika v regiji, ki zagotavlja trajnost in varnost naložbe • Poenostaviti in pospešiti je treba postopke, ki ovirajo NDI ter NTI • V okviru gospodarskega povezovanja je treba ustvarjati in negovati povezave med gospodarskimi subjekti in njihove povezave z raziskovalno in akademsko sfero (grozdenje, inkubatorji, kompetentni centri ...) • Močne finančne institucije, ki bodo sposobne spremljati investicije in razvoj v okolju • Ustrezno število primerno usposobljenega domačega kadra • Mednarodna prepoznavnost regije ter njeno povezovanje z drugimi regijami v EU, ki imajo podobne razvojne potenciale ter širše	Vlada RS, občine, RRA, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za javno upravo, Banka Slovenije, finančne institucije, podjetniške podpirne institucije, banke, MDDSZ, slovenske univerze, JZP
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 3: Spodbujanje podjetništva

Cilji ukrepa	• Uveljavitev podjetništva kot vrednote • Razvoj podpornega okolja z zmanjšanjem ovir pri razvoju podjetništva (tako v času nastajanja kot v času širitve) in osveščanje javnosti o možnostih, ki jim jih podporno okolje nudi • Zagotoviti ugodne vire dolžniškega in lastniškega financiranja • Spodbujati podjetništvo med posebnimi ciljnim skupinami (mladi, ženske, osebe s podeželja)	
Kazalniki rezultata	• Odstotek odraslega prebivalstva, vključenega v zgodnje podjetniške aktivnosti • Razmerje med odstotkom prebivalstva, ki so se za podjetništvo odločili zaradi priložnosti in odstotkom prebivalstva, ki so se za podjetništvo odločili zaradi nujnosti • Število dni, ki so potrebni za registracijo podjetja; odstotek BDP, ki je potreben za registracijo podjetja; • Število novih podjetij med posebnimi ciljnim skupinami • Anketa o osveščenosti ljudi o možnostih podpornega okolja in koriščenju možnosti	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Podjetništvo kot vrednota	• Promocija podjetništva in izobraževanja za podjetništvo z namenom izboljšati podjetniško kulturo • Izobraževanje mladih na področju podjetništva v smislu uvajanja podjetniške kulture • Animiranje, svetovanje in usposabljanje ljudi za podjetništvo na vseh ravneh in na podeželju	Osnovne in srednje šole, mladinski centri, RRA, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, gospodarska združenja in zbornice, gospodarske družbe in podjetniki, MSP
Podporno okolje za razvoj podjetništva	• Odpravljanje ovir, ki preprečujejo hitrejši razvoj podjetništva in izhajajo iz podjetnikovega urejanja administrativnih zahtev države pri ustanavljanju in delovanju podjetja (vstopne točke e-vem ipd.) • Razvoj učinkovitega in transparentnega podpornega okolja z enotnimi podpornimi storitvami in sistemi • Razvoj enotnega informacijskega sistema za obveščanje o možnostih podpornega okolja z namenom poznavanja in koriščenja podpornih sistemov za potencialne podjetnike in že obstoječa podjetja	občine, RRA, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, gospodarska združenja in zbornice, JAPT, Ministrstvo za gospodarstvo, MSP
Financiranje podjetništva	• Ob obstoječih oblikah dolžniškega financiranja se bodo izvajale garancije za podporo investicijam malih in srednje velikih podjetij, mikrogarancije in mikrokrediti • Razvoj instrumentov lastniškega financiranja - ob tem bodo izobraževalne, informativne in druge aktivnosti pripomogle pri širjenju uporabe novih finančnih instrumentov in kakovostnemu vključevanju malih in srednje velikih podjetij v programe	Občine, RRA, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, banke in ostale finančne institucije, MSP, JZP
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 4: Razvoj turističnih potencialov

Turizem je prepoznan kot ena najpomembnejših razvojnih priložnosti regije. Za povečanje njegove globalne konkurenčnosti pa bo potrebno:

- učinkovito organiziranje, vodenje in koordiniranje izvajanja temeljnih razvojnih in poslovnih funkcij na ravni turistične destinacije (management destinacije Posavje),
- oblikovanje novih integralnih turističnih proizvodov Posavja, razvoj turistične in podporne infrastrukture in storitev,
- razvoj celovitega in učinkovitega marketinga destinacije Posavje,
- okrepiti prispevek turizma k trajnostnemu razvoju območja ter spodbuditi inovativnost in ustvarjanje novih turističnih trendov,
- v večji meri vključiti naravne in kulturne danosti v turistično ponudbo Posavja.

Aktivnosti na področju turizma so usmerjene v večje in boljše izkoriščanje prepoznanih prednosti, razvojnih možnosti ter naravnih in kulturnih danosti.

Cilji ukrepa	• Organizirati učinkovito vodenje in koordiniranje izvajanja razvojnih in poslovnih funkcij na ravni destinacije Posavje • Usposabljanje ali zagotavljanje ustrezno usposobljenih kadrov • Izboljšanje ugleda turizma v Posavju • Zagotovitev ugodnih prostorskih pogojev za razvoj turizma v skladu z načeli trajnostnega razvoja • Razvoj turizma na varovanih območjih (poudarek na območjih »Nature 2000«) • Spodbujanje investicij v javno turistično in drugo za turizem pomembno infrastrukturo v destinaciji Posavje • Povečati atraktivnosti turistične ponudbe Posavja • Zagotoviti večjo vključenost naravnih vrednot in kulturne dediščine v turistične namene	
Kazalniki rezultata	• Število tujih in domačih gostov • Število nočitev • Število organiziranih vodenj po varovanem območju (20/leto) ter število usposabljanj lokalnega prebivalstva za gospodarjenje (2/leto) • Število novih investicij manjših turističnih ponudnikov, število novih usmerjevalnih in informacijskih tabel, javnih sanitarij, košev za smeti, parkirnih prostorov, ipd., število novih kolesarskih stez in pohodnih poti ... • Število novih integralnih turističnih produktov • Delež kulturne dediščine in naravnih vrednot, vključenih v turistično ponudbo	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Oblikovanje managementa destinacije Posavje	• oblikovanje managementa turistične destinacije Posavja po načelu javno-zasebnega partnerstva za skupno planiranje, razvoj in trženje turistične destinacije Posavja za pomoč pri pridobivanju sredstev za razvojne projekte ter druge aktivnosti v interesu turističnega sektorja • trženje mora temeljiti na uporabi sodobnih informacijskih tehnologij in orodij tržnega komuniciranja ter na nadaljnjem razvoju prepoznavnih trženjskih znamk Posavja	RRA, občine, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, ponudniki turističnih storitev, turistične agencije, LTO, RDO
Usposabljanje za potrebe turističnega gospodarstva	• pričakuje se porast potreb po kadrih v gostinstvu, hotelirstvu ter spremljajočih storitvenih dejavnostih, zato načrtujemo poseben program za hitro usposabljanje ali do-usposabljanje ljudi za potrebe podjetij.	Izobraževalne institucije na področju turizma, drugi ponudniki izobraževalnih storitev, ponudniki turističnih storitev in drugi uporabniki znanja, RRA, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, RDO
Povečanje ugleda turizma in njegovih vplivov v Posavju	• potrebno je spodbujati sodelovanje vrtcev, šol, društev na območju za vključitev v aktivnosti, ki prispevajo k izboljšanju ugleda turizma	Vrtci na območju regije, osnovne in srednje šole na območju regije, nezaposleni, turistična društva, RRA,

	spodbujati je treba programe za krepitev turistične podjetniške kulture predvsem med mladim in lokalnim prebivalstvom	lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, ponudniki turističnih storitev, RDO
Prostorska ureditev razvoja turizma	- spodbuditi je treba usklajeno prostorsko načrtovanje na regionalni ravni za potrebe turističnega razvoja; v ta namen je treba spodbuditi priprave občinskih prostorskih strategij in izvedbenih prostorskih aktov za razvojne potrebe turizma ob upoštevanju nosilne sposobnosti okolja - pripraviti je treba kratke in jasne priročnike z opredeljenimi možnostmi in pogoji investiranja in izvajanja drugih dejavnosti na območju regije	Občine, ponudniki turističnih storitev
Turizem in »Natura 2000«	za razvoj turizma na varovanih območjih (poudarek na območjih »Nature 2000«) je treba organizirati primerno upravljanje ter usposabljanje lokalnega prebivalstva za gospodarjenje, vodenje in izvajanje poslovnih in drugih turističnih dejavnosti na varovanih območjih	Občine, krajevne skupnosti na varovanih območjih, javni zavodi s tega področja, turistična društva, lokalno prebivalstvo na varovanih območjih
Turistična in druga infrastruktura	- vlaganja v turistično infrastrukturo v širšem smislu (termalna infrastruktura, nastanitvene kapacitete, nepremična kulturna dediščina (mestna jedra, gradovi ipd.), športno rekreacijska infrastruktura, zabavišni parki, mladinska infrastruktura in drugi investicijski projekti v segmentu malih in srednjih podjetij - vlaganja v novo in v obnovo obstoječe turistične infrastrukture (kolesarske steze, pohodne poti, tekaške proge, konjeniške poti ...), v turistično signalizacijo, ki zajema usmerjevalne in informacijske table, v drugo za turizem pomembno infrastrukturo (parkirne hiše, javne sanitarije, koši za smeti ...), ki so pomemben element zagotavljanja kakovosti turistične destinacije	Občine, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, krajevne skupnosti, turistična društva, ponudniki turističnih storitev, kulturne ustanove in javni skladi
Atraktivnost turistične ponudbe	- gre za celovit in kompleksen projekt, ki turističnim investicijam in upravljanju destinacije daje vsebino oz. izoblikuje konkurenčno in inovativno ponudbo - novi produkti morajo biti inovativni, doživljajski, edinstveni in kakovostni ter temeljiti na dvigu prepoznavnosti posavske regije, podprti z oblikovanjem ključnih blagovnih znamk ter prilagojeni ciljnim skupinam in potrebam turistov	RRA, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, občine v regiji, turistična društva, ponudniki turističnih storitev, LTO, RDO
Vključevanje naravnih vrednot in kulturne dediščine v turistične namene	- turisti ne obiskujejo Posavja samo zaradi hotelske in <i>wellnes</i> ponudbe, temveč tudi zaradi naravnih in kulturnih znamenitosti; v večji meri kot do sedaj je treba v turistične namene vključiti naravne vrednote in kulturno dediščino; doslej so bile turistom predstavljene le nekatere naravne znamenitosti, kjer pa večinoma ne skrbijo za upravljanje s turističnim obiskom - vse naravne znamenitosti bi bilo treba povezati in jih ponuditi obiskovalcem kot zaključeno celoto (obiskovalcem bi bila na voljo večja ponudba, upravljavci območij pa bi lažje organizirali svoje aktivnosti in jih tudi učinkoviteje predstavili), - pripraviti je treba programe obnove kulturne dediščine (gradovi, dvorci, mlin, ...) za turistične namene z upoštevanjem javno zasebnega partnerstva	občine, RRA, lokalni podjetniški in drugi razvojni centri, turistična društva, kulturna društva, turistična podjetja, pokrajinski muzeji, gledališča, knjižnice, mladinski centri, izobraževalne institucije, RDO
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Predstavitev in finančna ocena vseh razvojnih projektov v regiji Posavje

Tabela 24: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 1: Gospodarstvo

					Viri financiranja v 100 EUR				Okvirni terminski načrt izvajanja							Geografsko območje
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							
1.	P1/U1	Ustanovitev fakultete za energetiko	Občina Krško	2.082,00	1.282,00	800,00			OX	X	X					Občina Krško
2.	P1/U1	Fakulteta za turizem Brežice - akreditacija študijskih programov	Občina Brežice	292,10	146,05	146,05			X							Občina Brežice
3.	P1/U1	Fakulteta za turizem Brežice - prostori	Občina Brežice	2.086,50	1.252,20	834,80			OX	X						Občina Brežice
4.	P1/U1	Delovanje visokošolskega središča	Občina Krško	800,00	560,00	240,00			O	X	X	X	X	X	X	Občina Krško
5.	P1/U1	Razvojno tehnološki park Posavje - infrastruktura	Občina Krško/JZP	6.500,00	4.200,00	2.300,00			O	X	X	X	X	X	X	Posavje
6.	P1/U1	Izobraževalni programi - srednji in visokošolski	Občina Sevnica, KŠTM	1.150,00	1.000,00	75,00	75,00		O	X	X					Občina Sevnica
7.	P1/U1	Razvoj poslovno industrijsko logističnih območij	JZP	25.000,00	10.000,00	2.000,00	13.000,00		O	X	X	X	X	X	X	Posavje
8.	P1/U2	Razvojno tehnološki park Posavje - oprema in vsebinsko delovanje	Občina, RRA, JZP	10.000,00	6.500,00	500,00	3.000,00		O	X	X	X	X	X	X	Posavje
9.	P1/U2	Širokopasovna multimedijaska elektronska povezava	Občina Krško	500,00	400,00	80,00		20,00	O	X	X	X	X			Občina Krško
10.	P1/U2	Informatizacija manjših in srednje velikih občin	Občina Krško	6.670,00	5.420,00	1.250,00			O	OX	X	X	X	X	X	Občina Krško
11.	P1/U2	Nakup zemlje za: izgradnjo komunalne infrastrukture industrijske cone Vrbina vzhod in Drnovo zahod	Občina Krško	4.080,00	3.468,00	612,00			O	X	X					Občina Krško
12.	P1/U2	Komunalno opremljanje PC Vrbina	Občina Krško	2.345,00	1.410,00	935,00			X	X	X					Občina Krško
13.	P1/U2	Izgradnja komunalne infrastrukture industrijske cone Vrbina	Občina Krško	5.489,00	3.819,00	1.670,00			X	X	X					Občina Krško
14.	P1/U2	Komunalno opremljanje obrtne cone Drnovo vzhod	Občina Krško	5.400,00	3.510,00	1.890,00			O	X	X					Občina Krško

					Viri financiranja v 100 EUR				Okvirni terminski načrt izvajanja							Geografsko območje
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
									Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							
15.	P1/U2	Komunalno opremljanje obrtne cone Drnovo zahod	Občina Krško	6.480,00	4.212,00	2.268,00			X	X	X					Občina Krško
16.	P1/U2	Izdelava projektne dokumentacije in izgradnja komunalne infrastrukture obrtne cone Kostanjevica na Krki	Občina Kostanjevica na Krki	1.528,00	1.069,60	458,40			X	X	X					Občina Kostanjevica na Krki
17.	P1/U2	Urejanje poslovne cone Krmelj	Občina Sevnica	1.168,00	934,40	233,60				X	X					Občina Sevnica
18.	P1/U2	Poslovna cona Boštanj	Občina Sevnica	1.152,00	748,80	403,20						X	X			Občina Sevnica
19.	P1/U2	Ureditev poslovne cone Blanca	Občina Sevnica	1.280,00	832,00	448,00				O	O	X	X	X	X	Občina Sevnica
20.	P1/U2	Izdelava projektne dokumentacije in izgradnja komunalne infrastrukture Senovo	Občina Krško	661,00	463,00	198,00				O	O	X	X			Občina Krško
21.	P1/U2	Industrijska cona Brezina	Občina Brežice	2.500,00	1.250,00	1.250,00			X	X	X	X				Občina Brežice
22.	P1/U3	Regionalne finančne vzpodbude	RRA	27.227,00	1.458,00	4.332,00	20.000,00	1.437,00	X	X	X	X	X	X	X	Posavje
23.	P1/U3	Promocija gospodarskih potencialov	RRA	1.000,00	850,00	150,00			OX	X	X	X	X	X	X	Posavje
24.	P1/U3	Regionalni mrežni podjetniški inkubator	Vse občine regije,RRA	1.500,00	1.000,00	500,00			OX	X	X	X	X			Posavje
25.	P1/U4	Izgradnja kompleksa olimpijskega bazena Krško	Občina Krško	2.000,00	1.300,00	700,00				O	X	X				Občina Krško
26.	P1/U4	Izgradnja športno-rekreacijskega kompleksa v Kostanjevici na Krki	Občina Kostanjevica na Krki	925,00	612,50	312,50			O	X	X	X				Občina Kostanjevica na Krki
27.	P1/U4	Revitalizacija mestnega jedra mesta Krško	Občina Krško	1.492,00	895,20	596,80			O	X	X	X				Občina Krško
28.	P1/U4	Grad Rajhenburg	Občina Krško	3.940,00	2.625,00	1.315,00			O	X	X	X	X	X	X	Občina Krško
29.	P1/U4	Obnova kompleksa CKŽ 105	Občina Krško	1.000,00	700,00	300,00				O	X	X				Občina Krško
30.	P1/U4	Kolesarske poti	Občina Krško	500,00	400,00	80,00		20,00	O	X	X	X	X	X		Občina Krško
31.	P1/U4	Usmerjevalna signalizacija	ZPT Brežice	229,50	195,00	34,50			X	X	X					Občina Brežice
32.	P1/U4	Turistična signalizacija na podgorjanski in bizeljsko-sremiški VTC	ZPT Brežice	200,80	180,72	20,08			O	X	X					Posavje

					Viri financiranja v 100 EUR				Okvirni terminski načrt izvajanja							Geografsko območje
Zap.št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
33.	P1/U4	Športno turistični center Brežice	Občina Brežice	5.000,00	2.500,00	1.000,00	1.500,00		O	X	X					
34.	P1/U4	Turistična in druga infrastruktura (mestna hiša v funkciji kulturnega turizma)	Občina Brežice	450,70	315,50	135,20			OX	X						Občina Brežice
35.	P1/U4	Športno-turistična infrastruktura	Občina Brežice	8.345,60	5.008,00	3.338,00			O	X	X					Občina Brežice
36.	P1/U4	Razvoj turistične točke na letališču Cerklje ob Krki	Občina Brežice	900,00	300,00	400,00	150,00	50,00	OX	X	X					Občina Brežice
37.	P1/U4	Postajališče za avtodome - odkup zemljišč	Občina Brežice	417,30	354,70	62,60			O	X	X					Občina Brežice
38.	P1/U4	Mednarodno izobraževalno središče za mlade	Občina Brežice	1.644,10	1.315,30	328,80			X	X						Občina Brežice
39.	P1/U4	Izgradnja štadiona	Občina Sevnica	2.100,00	1.365,00	735,00			O	O	X					Občina Brežice
40.	P1/U4	Pristan in kopališče Orehovo	Občina Sevnica	420,00	273,00	147,00			O	X						Občina Sevnica
41.	P1/U4	Športno rekreacijski center Lisca	Občina Sevnica	2.100,00	1.365,00	735,00			O	X	X					Občina Sevnica
42.	P1/U4	Ureditev trim stez v občini Sevnica	Občina Sevnica	840,00	546,00	294,00			O	O	X					Občina Sevnica
43.	P1/U4	Obnova in posodobitev bazena Sevnica	Občina Sevnica	1.280,00	832,00	448,00			O	O	X					Občina Sevnica
44.	P1/U4	Mladinski hostel	Krajevna skupnost Loka in občina Sevnica	625,00	400,00	225,00			O	X	X					Občina Sevnica
45.	P1/U4	Valvasorjev kompleks	Občina Krško	1.440,00	1.030,00	410,00				OX	X					Občina Krško
46.	P1/U4	Vaške terme Štihe	Občina Krško	620,00	420,00	180,00		20,00	OX	X	X					Občina Krško
47.	P1/U4	Podeželski dvorec Raka, obnovitev in aktiviranje turizma na Raki	Občina Krško, KS Raka	2.291,00	1.375,00	916,00			O	X	X					Občina Krško
48.	P1/U4	Izgradnja mladinskega centra in mladinskega hostla	Občina Sevnica	1.280,00	832,00	448,00			O	O	X					Občina Sevnica
49.	P1/U4	Grad Sevnica -obnova Vrtnarjeve vile	Občina Sevnica	840,00	546,00	294,00			O	O	X					Občina Sevnica

					Viri financiranja v 100 EUR				Okvirni terminski načrt izvajanja							Geografsko območje
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Zap.št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							
50.	P1/U4	Ureditev starega mestnega jedra	Občina Sevnica	1.280,00	832,00	448,00			O	X	X					Občina Sevnica
51.	P1/U4	Ajdovski gradič - ureditev dostopnosti	Občina Sevnica	630,00	409,50	220,50			O	O	X					Občina Sevnica
52.	P1/U4	Revitalizacija mestnega jedra mesta Brežice	Občina Brežice	2.921,80	1.462,00	876,00	584,00		X	X	X	X	X	X	X	Občina Brežice
53.	P1/U4	Grad Brežice - obnova 2. faza	Občina Brežice	3.171,50	1.902,90	1.268,60					X	X	X	X	X	Občina Brežice
54.	P1/U4	Kulturna dvorana Sevnica	Občina Sevnica	2.100,00	1.365,00	735,00			O	O	X	X				Občina Sevnica
55.	P1/U4	Integralni turistični proizvodi	ZPT Brežice	50,00	37,50			12,50	O	X	X	X	X	X	X	Posavje
56.	P1/U4	Management destinacije Posavje	RRA/RDO	1.900,00	1.045,00	285,00	570,00		O	X	X	X	X	X	X	Posavje
57.		Ostali javni projekti v okviru ukrepov 1,2,3,4														Posavje
		Skupaj		169.824,90	88.524,87	40.862,63	38.879,00	1.559,50								

Tabela 25: Sklopi podjetniških projektov 2007 - 2013 na nivoju programa 1: Gospodarstvo

Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv skupine projektov	Nosilci	skupna vrednost projekta v 000 EUR	Viri financiranja v 000 EUR				Geografsko območje
					EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	
1.	P1/U1	Vzpostavitev podpornega okolja za R&R ter razvoj proizvodov in storitev	Podjetja	48.212,50	21.555,63	0,00	25.776,87	880,00	Regija
2.	P1/U2	Vzpostavitev obrtno industrijskih con ter gospodarske razvojne infrastrukture	Podjetja	54.150,00	21.867,50	0,00	29.633	2.650	Regija
3.	P1/U4	Turistična in druga infrastruktura	Podjetja	56.381,00	25.798,95	800,00	29.397,05	385,00	Regija
4.		Ostali podjetniški projekti v okviru ukrepov 1,2,3,4	Podjetja						Regija
Skupaj po vseh sklopih podjetniških projektov na nivoju programa Gospodarstvo				158.743,50	69.222,08	800,00	84.806,92	3.915,00	

PROGRAM 2: DVIG KONKURENČNOSTI DELOVNE SILE NA TRGU DELA

Na podlagi analize okolja in posledično zastavljene prve prioritete RRP »Razvoj konkurenčnega gospodarstva za dvig zaposlenosti in večjo blaginjo v regiji« je treba dvigniti konkurenčnost delovne sile na trgu dela, kar podrobneje predstavljajo ukrepi in predvidene aktivnosti.

Izhajajoč iz strateških ciljev RRP in prve razvojne prioritete so operativni cilji programa Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela naslednji:

Cilj 1: vzpodbujanje vključevanja človeških virov v različne oblike izobraževanja

Cilj 2: razvoj programov izobraževanja in usposabljanja, ki so prilagojeni potrebam gospodarstva

Cilj 3: razvoj mehanizmov za povezovanje izobraževanja in gospodarstva

Cilj 4: vzpostavitev učinkovitega podpornega okolja za razvoj podjetništva in sektorsko povezovanje majhnih in srednje velikih podjetij za optimizacijo tržnih učinkov

KAZALNIKI CILJEV:

Stopnja formalne registrirane zaposlenosti (v %):

Izhodiščno stanje (2004)	Končno stanje (2013)
55,5 %	58%

Stopnja brezposelnosti:

Izhodiščno stanje (2004)	Končno stanje (2013)
12,7 %	10 %

Povprečno število let šolanja prebivalstva:

Izhodiščno stanje (2002)	Končno stanje (2013)
10,2	12

UKREP 1: Spodbujanje zaposljivosti

Cilji programa	• Znižati stopnjo brezposelnosti; • Znižati stopnjo brezposelnosti med značilnimi skupinami; • Povečati usposobljenost brezposelnih;	
Kazalniki rezultata	• Stopnja brezposelnih; • Stopnja zaposlenosti; • Stopnja brezposelnih med ženskami; iskalci prve zaposlitve, dolgotrajno brezposelnimi;	
Aktivnost	Opis	Nosilci in partnerji
Krepitev informiranja, svetovanja, motiviranja in karierni orientacije	Krepitev informiranja, svetovanja, motiviranja in karierna orientacija na vseh ravneh zaposlovanja in dela ter spremljajočega izobraževanja in usposabljanja: • Podpora inovativnim pristopom dela z brezposelnimi, vključno s težje zaposljivimi; • Izoblikovanje in promoviranje uporabnikom prijaznega svetovanja za zaposlitev; • Posodabljanje posredovanja dela in intenzivnega motiviranja, kariernega svetovanja in obravnave brezposelnih; • Usmerjanje in krepitev kariernega svetovanja v OŠ,	Zavod RS za zaposlovanje, Uradi za delo območne službe, nevladne organizacije, osnovne šole, srednje šole, fakultete, javni zavodi na področju delovanja

	SŠ in na fakultetah	
Spodbujanje k aktivnemu reševanju lastne brezposelnosti	- Vzpodbujati prehod pasivnih v aktivne ukrepe na trgu dela, ki bodo zagotavljali aktiviranje, zaposlovanje in socialno vključevanje; - Nuditi spodbudo brezposelnim, da aktivno pristopijo k reševanju lastne brezposelnosti, da se zaposlijo in ohranijo zaposlitev z večjo zmožnostjo prilagajanja novim potrebam na trgu; - Dvigniti raven informacijske pismenosti; - Svetovanje in usposabljanje romske etnične skupnosti za samozaposlitve sem sodijo aktivnosti: - svetovanje in informiranje o možnostih zaposlitve, samozaposlitve, subvencioniranja ... - CIPS, VEM točke, informativne točke ... - izvajanje delavnic motivacije, podjetniškega usposabljanja, »Kako iskati zaposlitev« ...	Zavod za zaposlovanje – območne službe, lokalni podjetniški in razvojni centri, nevladne organizacije, mladinski centri, ljudska univerza, gospodarska združenja, šole, podjetja
Usposabljanje brezposelnih	- Pridobivanje dodatnih znanj za večjo konkurenčnost na trgu delovne sile; - Širiti možnost za dvig izobrazbene ravni in vključevati brezposelne v programe aktivne politike zaposlovanja; - Dvigniti raven informacijske pismenosti;	Zavod za zaposlovanje – območne službe, lokalni podjetniški in razvojni centri, nevladne organizacije, mladinski centri, ljudska univerza, gospodarska združenja, šole, podjetja
Zagotavljanje dodatnega usposabljanja značilnih skupin brezposelnih	- Posebej vzpodbujati izvajanje in vključevanje v programe usposabljanja za značilne skupine brezposelnih (žensk, iskalcev prve zaposlitve, starejših, dolgotrajno brezposelnih, brezposelnih s I. in II. stopnjo izobrazbe, Romov) sem sodijo aktivnosti: - usposabljanja za podjetništvo, usposabljanja za fleksibilnost na trgu dela, IKT izobraževanja ... - svetovanje in informiranje o možnostih zaposlitve, samozaposlitve, subvencioniranja ... - CIPS, VEM točke, informativne točke ...	Zavod za zaposlovanje – območne službe, lokalni podjetniški in razvojni centri, nevladne organizacije, gospodarska združenja, mladinski centri, ljudska univerza, šole
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 2: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja

Cilji programa	- Dvig stopnje usposobljenosti in izobraženosti prebivalstva; - Izboljšanje ponudbe neformalnega izobraževanja; - Promocija in vzpodbujanje prebivalstva k vseživljenjskemu učenju; - Promocija in razvoj podjetništva; - Znižanje potrebe po delovnih mestih; - Zaradi drugačnih potreb oblikovanje prilagojenih izobraževanj za romsko etnično skupnost;
Kazalniki rezultata	- Stopnja izobraženosti prebivalstva; - Odstotek samozaposlenih in zaposlenih pri samozaposlenih; - Ponudba formalnega in neformalnega izobraževanja; - Ponudba programov usposabljanja IKT; - Število potreb po delovnih mestih; - Stopnja izobrazbene strukture med romsko etnično skupnostjo;

Aktivnost	Opis	Nosilci in partnerji
Spodbujanje podjetništva in pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti	• Razviti podjetništvu prijazno podporno okolje; • Razviti programe za razvijanje podjetniškega duha in znanja; • Spodbujati nova zaposlovanja; • Aktivirati in motivirati človeške vire za iskanje in prepoznavanje podjetniških potencialov; • Spodbujanje samozaposlovanja; • Nudjenje podpornih aktivnosti in služb za romsko etnično skupnost pri svetovanju in izvajanju postopkov, ki so potrebni za samozaposlitve; sem sodijo aktivnosti: • svetovanje in informiranje o možnostih samozaposlitve, subvencioniranja ... • CIPS, VEM točke, informativne točke ... • izvajanje podjetniških usposabljanj	Zavod za zaposlovanje – območne službe, lokalni podjetniški in razvojni centri, nevladne organizacije, mladinski centri, ljudska univerza, gospodarska združenja, šole, podjetja
Usposabljanje in izobraževanje za večjo konkurenčnost in zaposljivost	• Doseganje splošne konkurenčnosti delovne sile na trgu delovne sile; • Spodbujati povpraševanje posameznikov po izobraževanju in usposabljanju; • Povečati privlačnost in dostopnost izobraževanja in usposabljanja ter vzpostaviti in razviti mehanizme za priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenih znanj; • Pripravo programov, glede na potrebe trga in izvajanje usposabljanja in izobraževanja; • Izboljšanje usposobljenosti nevladnega sektorja; • Izvajanje formalnega in neformalnega izobraževanja; • Izvajanje motivacijskih delavnic na terenu v romskih naseljih;	Lokalni podjetniški in razvojni centri, nevladne organizacije, mladinski centri, ljudska univerza, gospodarska združenja, šole, podjetja
Usposabljanje za IKT in e-učenje	• Povečati uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije za pospeševanje produktivnosti in podjetništva; • Uvajanje fleksibilnih oblik dela in dela na daljavo, razvijanje in promoviranje oblik zaposlovanja, ki izkoriščajo potencialne informacijske družbe; • Povečati dostopnost do izobraževanja in usposabljanja s pomočjo novih tehnologij; • Dvigniti raven informacijske pismenosti; • Dvigniti raven splošne računalniške pismenosti; • Usposabljanje izobraževalnega kadra za izvajanje e-učenja; • Motiviranje in usposabljanje za vključevanje v e-učenje; • Razvoj okolij za e-učenje.	Lokalni podjetniški in razvojni centri, nevladne organizacije, mladinski centri, ljudska univerza, gospodarska združenja, šole, podjetja
Vzpostavitev in obnova infrastrukture za osnovne, srednje šole in neformalno izobraževanje	Za zagotavljanje kvalitetnega procesa formalnega izobraževanja je treba izvajati redno obnovo potrebne infrastrukture. Posebej je treba preveriti dodatne potrebe in za te vzpostaviti dodatno infrastrukturo. Sem sodijo projekti obnove osnovnih in srednjih šol ter objektov za izvajanje programov neformalnega izobraževanja.	Občine, javni zavodi, ostali partnerji
Krepitev čezmejnega	Na področju razvoja človeških virov in vseživljenjskega	Nevladne organizacije,

sodelovanja za izboljšanje trga delovne sile	učenja se bo omogočalo čezmejno sodelovanje preko: - skupnih projektov za razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; - izmenjave mnenj in dobrih praks ter umeščanja le-teh na območja, kjer tovrstni projekti še ne delujejo; - vzpostavitev pogojev za večjo mobilnost kadrov na trgu dela; - promocija in zagotavljanja mobilnosti kadrov na trgu dela v čezmejnem območju	osnovne šole, srednje šole, fakultete in ostali zavodi, podjetja
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 3: Izboljšanje prilagodljivosti trgu dela

Cilji programa	• Zvišanje povezanosti med izobraževalnimi in gospodarskimi organizacijami; • Večja odzivnost trga dela glede na potrebe gospodarstva; • Zvišanje izobrazbe med brezposelnimi in zaposlenimi.	
Kazalniki rezultata	• Stopnja izobrazbe med brezposelnimi; • Stopnja izobrazbe prebivalstva.	
Aktivnost	Opis	Nosilci in partnerji
Dvig izobrazbe in programi prekvalifikacije	• Zagotoviti ravnovesje med izobraževalno ponudbo in potrebami trga dela; • Zmanjšati strukturna neskladja na trgu dela z ustrezno politiko rednega izobraževanja; • Dvig stopnje izobrazbe med brezposelnimi; • Usklajevanje povpraševanja trga dela in ponudbe med brezposelnimi.	ljudska univerza, šole, javni zavodi
Krepitev štipendijske sheme	• Krepitev ustreznih človeških virov za potrebe gospodarstva s prioritetenim razvijanjem naravoslovno-tehničnih znanj in s spodbudami za povečevanje deleža kvalificiranih kadrov v gospodarstvu; • Pri štipendiranju ustanoviti sklad (lokalne skupnosti), ki bo namenjen pripadnikom romske etnične skupnosti; Aktivnosti: • Vzpostavi podjetjem za sodelovanje v štipendijski shemi; • Informiranje in svetovanje podjetjem in upravičencem o možnostih štipendijske sheme.	Občine, RRA, lokalni in regionalni gospodarski in negospodarski subjekti, lokalni podjetniški in razvojni centri, Zavod za zaposlovanje – območne službe, nevladne organizacije, gospodarska združenja, mladinski centri, šole
Vzpostavitev konkurenčnega in preglednega trga dela	• Zagotoviti ravnovesje med izobraževalno ponudbo in potrebami trga dela • Razviti in povezovati mreže za poklicno in karierno svetovanje ter jih integrirati v obstoječe sisteme izobraževanja • Pregled nad ponudbo in povpraševanjem kadrov, izobrazbe, delovnih mest; • Prilagajanje izobraževalnih programov glede na povpraševanje in ponudbo; • Aktivnosti za karierno orientacijo.	Zavod RS za zaposlovanje, Uradi za delo območne službe, nevladne organizacije, osnovne šole, srednje šole, fakultete, javni zavodi na področju delovanja, podjetja
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Predstavitev in finančna ocena razvojnih projektov v regiji Posavje

Tabela 26: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 2: Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela

					Viri financiranja v 000 EUR				okvirni terminski načrt izvajanja							Geografsko območje
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
1.	P2/U2	OŠ Brežice - brez telovadnice	Občina Brežice	2.962,78	1.481,39	1.481,39	0,00	0,00	O	X						občina Brežice
2.	P2/U2	Dozidava in prenova OŠ Raka z vrtcem	Občina Krško	1.156,74	767,82	388,92	0,00	0,00	O	X	X					občina Krško
3.	P2/U2	Dozidava Osnovne šole Leskovec	Občina Krško	1.301,90	852,95	449,01	0,00	0,00	O	X						občina Krško
4.	P2/U2	Dograditev šole na Studencu	Občina Sevnica	834,00	542,00	292,00	0,00	0,00	O	X	X	N	N	N	N	občina Sevnica
5.	P2/U2	OŠ Artiče	Občina Brežice	784,51	392,23	392,23	0,00	0,00	N	O	X	X				občina Brežice
6.	P2/U2	OŠ Globoko	Občina Brežice	663,50	331,47	331,47	0,00	0,00	O	O	X	X				občina Brežice
7.	P2/U2	Dograditev Osnovne šole v Tržišču	Občina Sevnica	2.510,00	1.631,00	879,00	0,00	0,00	O	X	X	X	N	N	N	občina Sevnica
8.	P2/U2	OŠ Cerklje ob Krki	Občina Brežice	2.816,73	1.408,36	1.408,36	0,00	0,00	N	N	O	X	X			občina Brežice
9.	P2/U2	Mreža za razvoj podjetništva Posavje	Regionalna razvojna agencija Posavja	1.072,26	696,97	375,29	0,00	0,00	X	X	X	X	X	X	X	Regija
10.	P2/U3	Razvoj izobraževalnega programa informatik	ETrŠ Brežice	8,22	8,22	0,00	0,00	0,00	O	O	X	X	X	X	X	Regija
11.	P2/U3	Posavska štipendijska shema	Regionalna razvojna agencija Posavja	2.761,00	2.071,00	0,00	690,00	0,00	X	X	X	X	X	X	X	Regija
12.	P2/U2	Kadrovska borza Regio Kader	Zavod Regio	451,90	104,32	62,59	284,99	0,00	O	X	X	X	X	X	X	Regija
13.	P2/U3	Usposabljanje za potrebe turizma	Zavod za podjetništvo in turizem	146,05	124,05	0,00	21,91	0,00	O	X	X	X	X	X	X	Regija
14.		Ostali javni projekti v okviru ukrepov 1,2,3														Regija
			Skupaj	17.469,58	10.411,78	6.060,26	996,89	0,00								

Tabela 27: Sklopi podjetniških projektov 2007 - 2013 na nivoju programa 2: Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela

Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 €	Viri financiranja				območje izvedbe
					EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	
1.	P2/U2	Virtualno učenje vožnje	Podjetje	78,03	37,14	0,00	0	40,90	Regija
2.		Ostali podjetniški projekti v okviru ukrepov 1,2,3							Regija
	SKUPAJ			78,03	37,14	0,00	0,00	40,90	

PROGRAM 3: RAZVOJ PODEŽELJA

Analiza stanja na področju podeželja je pokazala, da so priložnosti za ohranjanje in razvoj novih delovnih mest na podeželju v razvoju konkurenčnih kmetijskih gospodarstev v primarni kmetijskih proizvodnji, v razvoju dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah, saj se povpraševanje po tovrstnih proizvodih in storitvah povečuje. Tako vse bolj pridobiva na pomenu t.i. podjetništvo na podeželju, ki bo temeljilo na vključevanju naravnih in kulturnih potencialov v razvoj, na javno-zasebnem partnerstvu in na pristopu od spodaj navzgor.

Izhajajoč iz strateških ciljev RRP in prve razvojne prioritete so operativni cilji programa Podeželje naslednji:

Cilj 1: Dvigniti konkurenčnost in inovativnost kmetijskih in nekmetijskih dejavnosti na podeželju

Cilj 2: Spodbujati ekonomsko diverzifikacijo na podeželju ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja

Cilj 3: Izboljšati kakovost življenja v podeželskih območjih

Cilj 4: Vključevati prebivalstvo in zasebne nosilce na podeželju v razvojno načrtovanje in izvajanje skozi oblikovanje javno-zasebnih partnerstev

KAZALNIKI CILJEV:

Delež evropsko primerljivih kmetij (ESU) glede na celotno št. kmetij v Posavju:

Izhodiščno stanje (2000)	Končno stanje (2013)
3,6 %	4,6 %

Število produktov v okviru priznanih shem višje kakovosti:

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
0	3

Število kmetij z registriranimi dopolnilnimi dejavnostmi na kmetiji:

Izhodiščno stanje (2004)	Končno stanje (2013)
63	100

Število delujočih javno-zasebnih partnerstev na podeželju:

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
0	3

UKREP 1: Dvig konkurenčnosti, kakovosti in dodane vrednosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov

Ukrep je namenjen krepitvi učinkovitosti, povečanju konkurenčnosti kmetij in živilsko-predelovalne industrije, podjetniških pristopov v osnovni kmetijski pridelavi, spodbujanju inovativnosti, izboljšanju kakovosti ter skrbi za okolje v pridelavi, predelavi in trženju kmetijskih, živilskih in gozdarskih proizvodov. Poseben poudarek je namenjen povezovanju vzdolž prehranske verige, pridobivanju surovin za obnovljive vire energije iz kmetijskih rastlin in gozda ter sodelovanju v shemah kakovosti.

Cilji ukrepa	- dvigniti konkurenčno sposobnost kmetijskih gospodarstev in živilskopredelovalne industrije - izboljšati učinkovito rabo proizvodnih virov v skladu s standardi - dvigniti nivo tržne organiziranosti - posodobiti in prestrukturirati kmetijstvo in gozdarstvo - dvigniti dodano vrednost in kakovost v pridelavi in predelavi - dvigniti raven usposobljenosti in zaposljivosti v kmetijstvu in gozdarstvu	
Kazalniki rezultata	• število zaposlenih v kmetijstvu • število tehnološko posodobljenih in specializiranih kmetijskih gospodarstev in gozdno-gospodarskih podjetij • število investicij na kmetijska in gozdna gospodarstva in v ŽPI • število organizacij proizvajalcev živil višje kakovosti • število certificiranih izdelkov v okviru priznanih shem višje kakovosti za kmetijske in nekmetijske pridelke, živila in izdelke • število skupin proizvajalcev, organiziranih z namenom proizvodnje višje kakovosti • obseg dodane vrednosti na zaposlenega v kmetijstvu in gozdarstvu	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Posodabljanje kmetijskih gospodarstev in gozdno-gospodarskih podjetij	- posodabljanje tehnološke opremljenosti kmetij in gozdno-gospodarskih podjetij - dvig usposobljenosti nosilcev kmetij za uporabo nove tehnologije - usmerjanje kmetij v specializacijo	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, občine, MGKP, organizacije proizvajalcev, javni zavodi s področja delovanja
Posodabljanje infrastrukture v živilsko-predelovalni industriji	- posodabljanje tehnološke opremljenosti v industriji - dvig usposobljenosti zaposlenih za uporabo nove tehnologije	Živilsko-predelovalna industrija, občine, MGKP, javni zavodi s področja delovanja
Razvoj proizvodov višje kakovosti in spodbujanje kmetov za sodelovanje v shemah kakovosti hrane	- spodbujanje pridelovalcev in predelovalcev k razvoju proizvodov višje kakovosti in skupnemu nastopu na trgu - organizacija skupin proizvajalcev v okviru shem višje kakovosti - analiza potencialnih izdelkov, ki na območju regije sodijo v sistem višje kakovosti - informiranje in svetovanje za doseg višjih standardov kakovosti - spodbujanje organiziranosti in povečanje obsega pridelave - kritje stroškov vzpostavitve sistema notranje kontrole - trženje produktov pod enotno blagovno znamko - skupne promocijske in trženjske aktivnosti - zagotavljanje ustrezne infrastrukture za trženje	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, združenja pridelovalcev, javni zavodi s področja delovanja, RRA, lokalni podjetniški in razvojni centri, občine, MKGP

	proizvodov višje kakovosti	
Vzpodbujanje hitrejšega prenosa lastništva kmetijskih gospodarstev	- s stimulatnimi ukrepi in programi izboljšati starostno in izobrazbeno strukturo lastnikov kmetijskih gospodarstev - uvajanje podjetniškega pristopa v dejavnostih kmetijstva in gozdarstva	Občine, MKGP, lastniki in člani kmetijskih gospodarstev
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 2: Ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi

Ukrep je namenjen povečanju učinkovitosti pri gospodarjenju z gozdovi in povečanju gospodarske vrednosti gozdov, s poudarkom na izkoriščanju neizkoriščenih potencialov gozdov in povezovanju lastnikov gozdov.

Cilji ukrepa	- povečati gospodarsko učinkovitost pri gospodarjenju z gozdovi in gospodarsko vrednost gozdov - povečati izkoristek gospodarskega in energetskega potenciala gozdov ter - dvigniti nivo organiziranja in poslovnega povezovanja lastnikov zasebnih gozdov, vse z namenom sledenja načelom trajnostnega gospodarjenja z gozdovi - dvigniti dodano vrednost na zaposlenega - izvajanje razvojno-raziskovalnih projektov na področju gozdarstva z namenom dviga dodane vrednosti	
Kazalniki rezultata	• število OP-jev v gozdarstvu • število pogozdenih površin • obseg izrabe lesne biomase • obseg dodane vrednosti produktov gozda	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Izboljševanje gospodarske vrednosti gozdov	- Pogozdovanje kmetijskih in nekmetijskih zemljišč - Neproizvodne naložbe v gozdove za dvig socialne vrednosti gozdov - Izraba lesne biomase v energetske namene	Javni in zasebni lastniki gozdov, MKGP, podjetja lesne dejavnosti, javni zavodi s področja delovanja
Spodbujanje ustanavljanja skupin proizvajalcev v gozdarstvu	- Informiranje in svetovanje za potrebe ustanavljanja skupin proizvajalcev - Strokovna pomoč pri ustanavljanju le-teh - Ustanovitev združenja lastnikov gozdov - Opredelitev nalog in ciljev skupin proizvajalcev	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, javni zavodi s področja delovanja, MKGP
Spodbujanje razvojno raziskovalnih projektov v gozdarstvu	- Raziskave biotske pestrosti gozdov s ciljem opazovanja sobivanja živali in človeka - Raziskave potencialov gozda z namenom izrabe lesne biomase - Raziskave potencialov za razvoj lesne dejavnosti, ki bo temeljila na višji dodani vrednosti - Povezovanje podjetij in lastnikov/upravljalcev gozdov v ta namen	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, javni zavodi s področja delovanja, MKGP
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 3: Spodbujanje ekonomske diverzifikacije na podežlju

Ekonomska diverzifikacija na podežlju se uresničuje s sistematičnim usmerjanjem kmetij v nekmetske dejavnosti, kot tudi s spodbujanjem ustanavljanja mikropodjetij ter razvoja dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah.

Cilji ukrepa	- aktivirati neizkoriščene človeške in prostorske potenciale na podežlju - iskati alternativne dohodkovne vire v omenjenih potencialih - razviti nove oblike podjetniških povezav na podežlju - dvigniti nivo vključevanja tradicionalnih znanj in spretnosti ter raznovrstnih storitev v sistem podjetništva - razviti nove integralne proizvode na podežlju - popestriti turistično ponudbo	
Kazalniki rezultata	• Število novo registriranih dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na podežlju • Število novih mikropodjetij • Delež samozaposlenih v dopolnilnih dejavnostih/mikropodjetjih glede na vse zaposlene v kmetijstvu • Število novih delovnih mest	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Ustvarjanje pogojev za razvoj dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na kmetijah	- Analiza stanja na področju dopolnilnih in dodatnih dejavnosti na podežlju - Razvoj inovativnega sistema za spodbujanje razvoja dopolnilnih dejavnosti (od iskanja ideje, njene preveritve, podjetniškega usposabljanja in svetovanja, pomoči pri pridobivanju finančnih sredstev do spremljanja nosilca dejavnosti v zagonski fazi) - Spodbude novo registriranim nosilcem dejavnosti in samozaposlovanju na kmetijah - Razvoj sheme finančnih spodbud, ki bo nosilcem dejavnosti zagotovil ugodna zagonska sredstva ob začetku poslovanja	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, MKGP, javni zavodi s področja delovanja, lokalni podjetniški in razvojni centri
Ustvarjanje pogojev za razvoj mikropodjetništva na podežlju, dela na domu, dela na daljavo	- Analiza stanja na področju mikropodjetništva na podežlju - Razvoj inovativnega sistema za spodbujanje razvoja mikropodjetništva (od iskanje ideje, njene preveritve, podjetniškega usposabljanja in svetovanja, pomoči pri pridobivanju zagonskega kapitala do spremljanja nosilca dejavnosti v zagonski fazi) - Spodbude novo registriranim nosilcem dejavnosti in samozaposlovanju - Razvoj sklada zagonskega kapitala, ki bo nosilcem dejavnosti zagotovil zagonska sredstva ob začetku poslovanja	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, MKGP, lokalni podjetniški in razvojni centri, javni zavodi s področja delovanja
vključevanje tradicionalnih znanj in spretnosti v razvoj novih dejavnosti na podežlju	- Usposabljanje potencialnih nosilcev dejavnosti z namenom prepoznavanja neizkoriščenih človeških in prostorskih potencialov - Uporaba omenjenih potencialov v tržne namene - Spodbujanje podjetniških povezav med nosilci dejavnosti na podežlju - Oblikovanje integralnih produktov - Popis tradicionalnih rokodelskih izdelkov regije,	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, MKGP, lokalni podjetniški in razvojni centri, javni zavodi s področja delovanja

	razvoj izdelkov za potrebe trga in njihovo vključevanje v celovito ponudbo/promocijo regije	
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Ukrep 4: Načrtovanje, razvoj in trženja turizma na podeželju

Primerjalna prednost Posavja je visok nivo ohranjenosti kulturne krajine in kulturne dediščine ter raznolikosti na majhnem geografskem prostoru, ki pa je premalo vpeta v turistično ponudbo na podeželju in širše. Ena od nič turistične ponudbe so zavarovana območja narave, ki so še vedno neustrezno izkoriščena za potrebe turizma, ki ne gradi na množičnosti, ampak individualni obravnavi gosta. Z izvedbo aktivnosti tega ukrepa želimo pospešeno razvijati vse oblike turizma na podeželju.

Cilji ukrepa	- spodbujati razvoj javno-zasebnega partnerstva in mreženja ponudnikov turističnih storitev z namenom načrtovanja, razvoja in trženja integralnih turističnih proizvodov na podeželju - usmerjati razvojne spodbude lokalnih skupnosti in države v projekte, ki bodo temeljili na javno-zasebnem partnerstvu in razvoju integralnih turističnih proizvodov na podeželju	
Kazalniki rezultata	• število oblikovanih modelov javno-zasebnega partnerstva • število vključenih zasebnih partnerjev • število vključenih javnih partnerjev • število razvitih integralnih turističnih proizvodov	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
ustanavljanje grozdov in drugih oblik podjetniških povezav med turističnimi ponudniki na podeželju	- najti najustreznejši model javno-zasebnega partnerstva - turistične ponudnike na podeželju povezati v grozde, mreže, druge formalne ali neformalne povezave po načelu javno-zasebnega partnerstva	MG; MKGP, turistično podporno okolje, turistično gospodarstvo, turistične kmetije, interesna združenja, upravljavci naravne in kulturne dediščine na podeželju, občine, društva, posamezniki
razvoj integralnih turističnih proizvodov na posavskem podeželju kot rezultatov vzpostavljenih podjetniških povezav, ki temeljijo na edinstvenosti kulturne krajine in tradicije domače obrti	- izdelava strokovnih podlag za oblikovanje učinkovitih ukrepov za razvoj integralnih turističnih proizvodov (identificirati stanje, prednosti, slabosti in omejitve za razvoj integralnih turističnih proizvodov, tuja praksa) - združiti posamezne proizvode, ki se sedaj ločeno oz. samostojno tržijo v t.i. integralne turistične proizvode z namenom dviga njihove prepoznavnosti, kvalitete in tržne zanimivosti	MG; MKGP, turistično podporno okolje, turistično gospodarstvo, turistične kmetije, interesna združenja, upravljavci naravne in kulturne dediščine na podeželju, občine, društva, posamezniki

razvoj sistema trženja integralnih turističnih proizvodov in spremljanje rezultatov tega trženja	- oblikovati partnerstvo pri načrtovanju, oblikovanju in izvajanju promocije - oblikovati promocijsko gradivo in - vzpostaviti enoten in prepoznaven način trženja razvitih integralnih turističnih proizvodov (klasični distribucijski kanali in trženje preko spletnih orodij) - oblikovati sistem kontrole učinkovitosti trženja integralnih turističnih proizvodov in kakovosti integralnih turističnih proizvodov - uporabiti sistem kontrole v praksi	MG; MKGP, turistično podporno okolje, turistično gospodarstvo, turistične kmetije, interesna združenja, upravljavci naravne in kulturne dediščine na podeželju, lokalne skupnosti, društva, posamezniki
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Ukrep 5: Ohranjanje kulturne krajine s spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks

Prepoznavnost posavskega podeželskega prostora lahko gradimo tudi z ohranjanjem kmetijske dejavnosti na varstvenih območjih, ki preprečuje izginjanje habitatov in manjšanje biotske pestrosti živali in rastlin. Podpora kmetijski dejavnosti na teh območjih pa so kmetijsko-okoljski ukrepi, za katere je tudi v Posavju velik interes oz. se povečuje delež površin, vključenih v te oblike pridelave.

Cilji ukrepa	- Ohraniti kmetijske dejavnosti na območjih z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo - Ohraniti in izboljšati stanje naravnih virov, kot so tla, voda in zrak - Spodbujati trajnostno - sonaravno kmetovanje	
Kazalniki rezultata	• Delež obdelanih kmetijskih površin glede na delež zaraščenih površin • Število kmetij in število kmetijskih površin, vključenih v sonaravne oblike kmetijske pridelave • Delež pridelave v okviru shem višje kakovosti	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Spodbujanje kmetijskih praks, ki vplivajo na izboljšanje stanja okolja	- podpora usmerjanju kmetijskih gospodarstev v zahtevne kmetijske prakse, ki vplivajo na izboljšanje stanja okolja z omejeno uporabo kemičnih sredstev v kmetijstvu in upoštevanjem krogotoka hranil ter uvajanjem kontrolirane integrirane in ekološke predelave in prireje. Poudarek je na bioloških načinih varstva rastlin, uvajanju kolobarjenja, izvajanju tehnoloških ukrepov za preprečevanje erozije in izvajanju ukrepov za preprečevanje izpiranja hranil v podtalnico. - Razvoj trajnostnega (sonaravnega) kmetovanja in spodbud v ta namen	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, MKGP, javni zavodi s področja delovanja
Ohranjanje tradicionalnih kmetijskih praks in vzdrževanje genetskega potenciala	- sistematično usmerjanje kmetijskih gospodarstev v ohranjanje posebnih značilnosti Posavja in s tem tudi Slovenije, kot so območja z veliko raznolikostjo kmetijskih kultur, traviščni habitati, grbinasti travniki in visokodebelni sadovnjaki. Ta skupina aktivnosti v največji meri pripomore k izvajanju Nature 2000 in ohranjanju značilnosti krajine Posavja kot tudi Slovenije. - Vzpostavitev regionalnega sistema spodbujanja	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih MKGP, upravljavci zavarovanih območij, javni zavodi s področja delovanja

	ohranjanja avtohtonih sort kmetijskih rastlin in pasem domačih živali - Ohranjanje navedenega na območjih Nature 2000: Krakovski gozd, Kozjansko – Dobrava – Jovsi, Posavsko hribovje; Ajdovska jama, Kostanjeviška jama, Čatež, Obrež, Koprivnica, porečje Krke, Kamenški potok, Gorjanci-Radoha, Orlica, Bohor	
Ohranjanje trajnostne kmetijske rabe na zavarovanih območjih	- Z različnimi oblikami spodbud ohranjati kmetovanje na območjih, ki so posebej ranljiva - Skozi posebne programe usposobiti kmetovalce za izvajanje prakse, prilagojene najstrožjim zahtevam varovanja okolja - Zagotavljanje odškodnin kmetovalcev, ki ohranjajo in prilagajajo kmetijsko dejavnost na območjih, posebnega pomena za varstvo narave zaradi izgube dohodkov - Ohranjanje navedenega na območjih Nature 2000: Krakovski gozd, Kozjansko – Dobrava – Jovsi, Posavsko hribovje; Ajdovska jama, Kostanjeviška jama, Čatež, Obrež, Koprivnica, porečje Krke, Kamenški potok, Gorjanci-Radoha, Orlica, Bohor - Vzpostavitev upravljalvskega načrta in pogojev za ohranjanje JOVSOV kot območja posebnega pomena za varstvo narave	Fizične in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, MKGP, o občine na območjih Natura 2000, javni zavodi s področja delovanja, RRA
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 6: Izboljšanje infrastrukture na podeželju

Dobra infrastrukturna opremljenost podeželskih območij je pogoj za njihov socialno-gospodarski razvoj.

Cilji ukrepa	- urediti podeželje z vidika dostopnosti IKT - obnoviti objekte in urediti območja kulturne in naravne dediščine - postaviti prepoznavno in z okoljem skladno neprometno signalizacijo - narediti podeželski prostor prijeten za bivanje in delo z urejenim vodovodnim, kanalizacijskim in cestnim omrežjem - animirati mlade za bivanje na podeželju in tako spremeniti starostno strukturo na podeželju - tehnološko prilagoditi kmetovanje standardom skupnosti in države - doseči strukturne izboljšave, potrebne za dvig učinkovitosti v kmetijstvu ter - izboljšati dohodkovni položaj primarnih kmetijskih proizvajalcev
Kazalniki rezultata	• delež podeželskih območij z urejeno IKT • število obnovljenih/urejenih objektov/območij naravne in kulturne dediščine • delež območij z urejeno neprometno signalizacijo • število manjših čistilnih naprav na podeželju • število tehnološko posodobljenih kmetijskih gospodarstev • število tehnološko posodobljenih živilsko predelovalnih objektov • površina urejenih kmetijskih in gozdnih zemljišč • ESU kmetijskih gospodarstev • število kmetij s specializirano kmetijsko proizvodnjo

	• število kmetij z mladimi gospodarji (pod 40 let) • razvite nove tehnologije v kmetijski in živilski industriji • BDV/PDM	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Obnova in razvoj vasi	- izvajanje spodbud za ohranjanje stavbne dediščine posavskega podeželja (popis stanja, sofinanciranje obnove) - izgradnja vodovodnega, kanalizacijskega in cestnega omrežja po vaseh - Izgradnja malih čistilnih naprav - urejanje naselij in vasi - obnova in revitalizacija stavbne dediščine podeželja - revitalizacija kmetijskih objektov za nekmetijske dejavnosti - izgradnja druge infrastrukture	Občine, krajevne skupnosti, podjetja, društva, zavodi s področja delovanja, zasebniki, muzeji, resorna ministrstva
Izboljšanje in razvoj infrastrukture v kmetijstvu	- opredelitev pogojev za konkurenčno pridelavo kmetijskih pridelkov - izvajanje agrarnih operacij (agromelioracij, komasacij ...) - izgradnja velikih in majhnih namakalnih naprav, protitočnih zaščit - izboljšanje pogojev za pridelavo kakovostnih kmetijskih pridelkov	Kmetje in pravne osebe na kmetijskih gospodarstvih, MKGP, občine
Ureditev prostorskih pogojev na podeželju	- priprava ustreznih prostorskih aktov - ureditev zakonodaje za uporabo zidanic in drugih kmetijskih objektov za potrebe nastanitvenih kapacitet oz. nekmetijske dejavnosti - obnova in uporaba tradicionalne stavbne dediščine za potrebe nastanitve - priprava prostorskih aktov, ki bodo omogočili vso potrebno infrastrukturo za razvoj kmetijske dejavnosti - priprava prostorskih aktov, ki bodo zajemali načrtovani obseg potrebnih agrarnih operacij za potrebe kmetijstva	MOPE, občine
Izgradnja IKT omrežja na podeželju	- izboljšati in lajšati dostop do IKT in interneta z izgradnjo lokalnih IKT - izboljšati kakovost in pogoje bivanja na podeželju z uvajanjem in širjenjem internetne infrastrukture - spodbujanje uporabe IKT za diverzifikacijo na podeželju	Občine, podjetja s področja IKT, uporabniki
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 7: Dvig usposobljenosti podeželskega prebivalstva

Z izvedbo tega ukrepa želimo ustvarjati kakovostna delovna mesta na podeželju skozi aktivnosti, ki pomenijo vlaganja v razvoj človeških virov na podeželju, vseživljenjsko učenje, permanentno animiranje in informiranje podeželskega prebivalstva, pridobivanje specifičnih znanj in veščin na podlagi potreb ciljnih skupin na podeželju prilagojenih programov izobraževanj in usposabljanj.

Cilji ukrepa	- dvigniti poklicno in funkcionalno usposobljenost ciljnih skupin na podeželju - strokovno in administrativno usposobiti ciljne skupine na podeželju	
Kazalniki rezultata	• število razvitih programov usposabljanj • število izvedenih programov usposabljanj in specialnih usposabljanj • število udeležencev po posameznih programih	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Dejavnosti animiranja, motiviranja in informiranja podeželskega prebivalstva	- skozi programe animiranja in motiviranja dvigniti zavedanje o pomenu izobraževanja, usposabljanja in pridobivanja novih znanj - informiranje podeželskega prebivalstva o možnostih vključevanja v programe usposabljanj	občine, osnovne in srednje šole, turistične agencije, lokalni podjetniški in razvojni centri, ljudska univerza, MKGP, MG, JAPTI
Splošno in specifično usposabljanje ciljnih skupin na podeželju	- priprava gradiv za razvit program Šole podjetništva na podeželju - izvajanje razvitega programa Šole podjetništva na podeželju	lokalni podjetniški in razvojni centri, srednje šole, turistične agencije, občine, JAPTI, MG, MKGP
Razvoj in izvajanje sodobnih izobraževalnih programov in programov usposabljanj za obstoječe in potencialne turistične nosilce na podeželju in druge uporabnike znanja	- na podlagi evidentiranih potreb turističnih nosilcev razviti programe, s pomočjo katerih bomo dvignili izobrazbeno raven, raven usposobljenosti in razvili veščine in spretnosti, ki jih ponudniki turističnih storitev potrebujejo pri svojem delu - vključiti programe v srednjo šolo, Visoko šolo za turizem - Iskati primere dobrih praks v domačem okolju, na nacionalnih in globalni ravni (predstavitve, ogledi)	MG, MŠŠ, MVŠZT, srednje šole, občine, izobraževalne institucije
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 8: Izboljšanje upravljanja razvoja podeželja in sprostitev endogenega razvojnega potenciala

Z izbiro upravljavca razvojnega programa podeželja regije Posavje in z izvajanjem aktivnosti po načrtu upravljanja želimo v razvojno načrtovanje in izvajanje vključiti javno-zasebne partnerje in v največji možni meri izkoristiti sredstva LEADER in druga razvojna sredstva, namenjena razvoju podeželja.

Cilji ukrepa	- izbrati upravljavca razvojnega programa podeželja, ki bo skozi različne programe in aktivnosti upravljanja izvajal celovito razvojno funkcijo na podeželju (od
---------------------	--

	animiranja, motiviranja, usposabljanja, do podjetniškega svetovanja in skupne promocije podeželja in vodenja ter organiziranja izvedbenih projektov) - oblikovati učinkovit model javno-zasebnega partnerstva na podeželju - vključevati lokalno prebivalstvo v razvojno načrtovanje in izvajanje (pristop od spodaj – navzgor)	
Kazalniki rezultata	• izbran upravljavec in izdelan načrt upravljanja • število vključenih v javno-zasebno partnerstvo • število novih delovnih mest • delež porabljenih sredstev LEADER v regiji glede na višino odobrenih	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Oblikovanje modela javno-zasebnega partnerstva	- identificirati prednosti in slabosti ter omejitve (zakonodajne in druge) za oblikovanje teh partnerstev - na podlagi analize primerov dobre prakse pri vzpostavljanju tovrstnih partnerstev izoblikovati učinkovit model za potrebe ciljnih skupin na podeželju	MG; MKGP, turistično podporno okolje, turistično gospodarstvo, turistične kmetije, interesna združenja, upravljavci naravne in kulturne dediščine na podeželju, občine, društva, posamezniki,
Upravljanje razvojnega programa podeželja regije Posavje	- izbor upravljavca razvojnega programa podeželja regije Posavje - izdelava načrta upravljanja RPP - izvajanje nalog upravljanja po izdelanem načrtu - dopolnjevanje RPP po potrebi - izdelava letnih izvedbenih načrtov	razvojni center, občine, člani javno-zasebnega partnerstva, MKGP
Vzpostavitev podpornega okolja za črpanje sredstev LEADER	- ureditev pravnega statusa lokalne akcijske skupine za črpanje sredstev LEADER po načelu javno-zasebnega partnerstva - upravna in administrativna usposobitev LAS - vzpostavitev delovanja LAS - izmenjave izkušenj in prenosi dobrih praks - čezmejno sodelovanje - izvajanje lokalne razvojne strategije RPP skozi izvedbene projekte javnih in zasebnih nosilcev na podeželju.	razvojni center, občine, člani javno-zasebnega partnerstva, MKGP
Čezmejno sodelovanje	- skupne promocijske aktivnosti območja in ponudnikov (npr. skupni katalog, mednarodna konferenca), - povezovanje na programih vinsko turističnih cest, - čezmejne sejemske prireditve rokodelskih izdelkov in proizvodov podeželja, - prenosi dobrih praks, - izvajanje aktivnosti za spodbujanje razvoja podjetništva na čezmejnem območju, - izvajanje skupnih usposabljanja na čezmejnem območju z namenom dviga usposobljenosti ciljnih skupin na podeželju za iskanje podjetniških idej v naravnih in človeških potencialih na obeh straneh meje, - skupno upravljanje in razvoj zavarovanih območij	Društva, posamezniki, zavoda s področja delovanja, javna zasebna partnerstva, čezmejni partnerji
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Predstavitev in finančna ocena razvojnih projektov v regiji Posavje

Tabela 28: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 3: Razvoj podeželja

					Viri financiranja v 000 EUR				okvirni terminski načrt izvajanja v 000 EUR							Geografsko območje
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv Projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR					Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							
					EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
1	P3/U1	Načini in poti vključevanja v sheme kakovosti za kmetijske pridelke	Občine Brežice, Krško, Sevnica	210,00	126,00	84,00	0,00	0,00	x	x	x					Regija
2	P3/U4	Ureditev regijskega centra za živali	Občina Brežice	250,00	125,00	125,00	0,00	0,00	x	x	x					Občina Brežice
3	P3/U6	Neprometna signalizacija na bizeljsko-sremiški, podgorjanski in gornje-dolenjski vinski cesti	Občine Brežice, Krško, Sevnica	210,00	105,00	105,00	0,00	0,00	o, x	x	x					Regija
4	P3/U6	Podeželski turizem - prestiž prihodnosti	Center za razvoj podeželja Posavje	420,00	210,00	105,00	0,00	105,00	o	x	x	x	x	x	x	Regija
5	P3/U6	Izvajanje agrarnih operacij	Občine Brežice, Krško, Sevnica	2.392,00	1.435,00	957,00	0,00	0,00	o,x	x	X	x	x	x	x	Regija
6	P3/U7	Šola podjetništva na podeželju - kovnica znanja	Center za razvoj podeželja Posavje	293,00	146,00	73,00	0,00	74,00	x	x	x	x	x	x	x	Regija
7	P3/U7	Predelava kmetijskih pridelkov na kmetijah	Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto	200,00	200,00	0,00	0,00	0,00	o	o	o	x	x	x	x	Regija
8	P3/U8	Upravljanje razvojnega programa podeželja regije Posavje 2007-2013	Občine Brežice, Krško, Sevnica	1.450,00	580,00	725,00	0,00	145,00	o,x	x	x	x	x	x	x	Regija
9	P3/U8	Delovanje LAS za EU sredstva LEADER	Lokalna akcijska skupina za LEADER	874,00	437,00	175,00	131,00	131,00	o,x	x	x	x	x	x	x	Regija
10.	P3/U8	Od cvička do ...	Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto	417,00	200,00	50,00	50,00	117,00	o	o	o	x	x	x	x	Regija
11.		Ostali javni projekti v okviru ukrepov 1,2,3,4,5,6,7,8														Regija
			Skupaj	6.716,00	3.564,00	2.399,00	181,00	572,00								

Tabela 29: Sklopi podjetniških projektov 2007 - 2013 na nivoju programa 3: Razvoj podeželja

Zap. Št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv skupine projektov	Nosilec projekta	Skupaj v 000 Eur	VIRI FINANCIRANJA v 000 EUR				GEOGRAFSKO OBMOČJE
					EU + Država	OBČINE	ZASEBNI VIRI	OSTALO	
1.	P3/U1	posodabljanje kmetijskih gospodarstev	kmetijsko gospodarstvo, podjetje	14.119,00	5.623,00	0,00	8.496,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
2.	P3/U1	posodabljanje infrastrukture v živilsko predelovalni industriji	kmetijsko gospodarstvo, podjetje	5.577,00	2.421,00	50,00	3.106,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
3.	P3/U1	razvoj proizvodov višje kakovosti	kmetijsko gospodarstvo, podjetje	500,00	200,00	0,00	300,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
4.	P3/U1	mladi prevzemniki in zgodnje upokojevanje	kmetijsko gospodarstvo, podjetje	375,00	375,00	0,00	0,00	0,00	regija Posavje
5.	P3/U2	izboljšanje gospodarske vrednosti gozdov	kmetijsko gospodarstvo	667,00	267,00	0,00	400,00	0,00	Občina Sevnica
6.	P3/U3	dopolnilna dejavnost	kmetijsko gospodarstvo	11.490,00	4.606,00	0,00	6.884,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
7.	P3/U3	vključevanje tradicionalnih znanj in spretnosti v razvoj novih dejavnosti na podeželju	kmetijsko gospodarstvo	450,00	180,00	0,00	270,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
8.	P3/U4	integralni turistični proizvodi	društvo, podjetje	213,00	85,00	0,00	128,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
9.	P3/U4	trženje integralnih turističnih proizvodov	društvo, podjetje	83,00	33,00	0,00	50,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
10.	P3/U5	ohranjanje tradicionalnih kmetijskih praks in vzdrževanje genetskega potenciala	KS, kmetijsko gospodarstvo	407,00	163,00	0,00	244,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
11.	P3/U5	ohranjanje trajnostne kmetijske rabe	kmetijsko gospodarstvo, društvo	227,00	91,00	0,00	136,00	0,00	Občina Sevnica, Brežice
12.	P3/U5	spodbujanje kmetijskih praks, ki vplivajo na izboljšanje okolja	društvo	625,00	250,00	0,00	375,00	0,00	Občina Sevnica
13.	P3/U6	izboljšanje in razvoj infrastrukture v kmetijstvu	kmetijsko gospodarstvo	2.008,00	803,00	0,00	1.205,00	0,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
14.	P3/U7	obnova in razvoj vasi	kmetijsko gospodarstvo, podjetje, društvo, KS	5.988,00	2.415,00	0,00	3.528,00	45,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
15.	P3/U7	animiranje in motiviranje prebivalstva	društvo, podjetje	93,00	37,00	0,00	56,00	0,00	Občina Brežice
16.	P3/U7	izobraževalni programi	društvo, podjetje	1.275,00	510,00	0,00	140,00	625,00	občine (Brežice, Krško, Sevnica)
17.		Ostali podjetniški projekti v okviru ukrepov 1,2,3,4,5,6,7,8							Regija
		Skupaj podjetniški projekti 2007 - 2013		44.097,00	18.059,00	50,00	25.318,00	670,00	

PROGRAM 4: OKOLJE, INFRASTRUKTURA IN PROSTOR

Izhajajoč iz strateških ciljev RRP in druge razvojne prioritete so operativni cilji programa naslednji:

Cilj 1: Zagotoviti učinkovito prometno infrastrukturo (javni potniški promet, železniška infrastruktura, ustrezna cestna infrastruktura in ustrezna letališka infrastruktura).

Cilj 2: Izboljšati gospodarjenje s prostorom (regijska usklajenost).

Cilj 3: Varstvo okolja in trajnostna raba energije z ustreznim upravljanjem z vodami, z ustreznim ravnanjem z odpadki, z zmanjševanjem vplivov na okolje in trajnostno energijo.

Cilj 4: Zagotoviti varstvo pred poplavami, plazovi in drugimi nesrečami.

KAZALNIKI CILJEV:

Delež prebivalcev priključenih na javno kanalizacijo:

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
34 %	55 %

Delež zmanjšanja vodnih izgub:

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
40 %	30 %

Delež prebivalcev, oskrbljenih s pitno vodo iz sistemov

Izhodiščno stanje (2006)	Končno stanje (2013)
75 %	90 %

UKREP 1: Varna oskrba s pitno vodo

Področje varne oskrbe s pitno vodo v regiji pokrivajo komunalna podjetja, ki skrbijo za zagotavljanje zadostne razpoložljive količine zdravstveno ustrezne pitne vode. Področje zahteva velika vlaganja, predvsem pa je treba doseči povezovanje na ravni regije s ciljem varovanja in gospodarnega izkoriščanja vodnih virov kot strateškega resursa v prihodnosti. Storitve komunalnih podjetij v regiji bi morale biti med sabo usklajene, kaže se potreba po regionalni organiziranosti. Analiza kaže, da je še kar nekaj območij, ki so oskrbovana iz zasebnih sistemov, katerih voda je po podatkih analiz izvajalca nadzora zdravstveno neustrezna, na ruralnem območju se kaže predvsem kemična onesnaženost vodnih virov (pesticidi in nitrati).

Za celotno regijo pa je značilna dotrajanosti omrežja, delno tudi neustrezni material (azbestno – cementne cevi), velike vodne izgube, veliko malih neobvladljivih sistemov, ki nimajo možnosti zadostnih količin in kakovosti pitne vode. Zato so na tem področju potrebna vlaganja z izvajanjem navedenih ukrepov.

Cilji ukrepa	- zagotoviti ustrezne količine zdravstveno ustrezne pitne vode, - zagotoviti varno in ustrezno oskrbo s pitno vodo vsem uporabnikom, - vzpostaviti enoten sistem oskrbe s pitno vodo, - zmanjšati število okvar, - zmanjšati porabo električne energije na količino načrpane vode, - obnoviti omrežje in objekte
Kazalniki rezultata	- delež gospodinjstev, priključenih na javno vodovodno omrežje, - delež ustreznih vzorcev pitne vode,

	- ustrezen odstotek vodnih izgub	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Aktivnost 1 Iskanje novih vodnih virov ali obdelava vode iz obstoječih s pesticidi in nitrati onesnaženih vodnih virov v regiji in novi vodovodi za individualne porabnike	Gre za aktivnosti regionalnega značaja, saj se upoštevajo vsi vodovodni sistemi v regiji in so v skladu s strategijo oskrbe s pitno vodo. Treba je zagotoviti ustreznost in zadostnost vodnih virov zato je potrebno: - poiskati nove neoporečne vodne vire, ki bodo oskrbovali sistem za oskrbo s pitno vodo (kot npr. Krško in opustiti vodna vira Drnovo in Brege) (kemijsko oporečna – atrazin, desetilatrazin, nitrati) - določitev in označitev vodovarstvenih območij (stari in novi vodni viri) in čiščenje surove vode iz vodnih virov (kot npr. Drnovo in Brege) - (kemijsko oporečna – atrazin, desetilatrazin, nitrati) - varovanje podtalnice in osveščanje prebivalstva - izvajanje določil odlokov o zavarovanju vodnih virov - možnost uporabe obstoječih kakovostnih in količinsko zmogljivih vodnih virov za oskrbo s pitno vodo v sosednjih občinah ali regiji (kot npr. vodonosnik Močnik z zajetjem Pečice) - izgradnja novih javnih sistemov na razpršeno poseljenih območjih	Občine in država, komunalna podjetja
Aktivnost 2 Obnova in zamenjava omrežja za oskrbo s pitno vodo iz azbestno-cementnih cevi in obnova dotrajanih vodovodnih cevi ter zmanjšanje izgub	Regionalnega značaja so aktivnosti, ki so v skladu s strategijo oskrbe s pitno vodo. Vgrajene azbestno-cementne cevi ne ustrezajo kriterijem za zagotavljanje zdravstveno ustrezne pitne vode zato: - zamenjava azbestno-cementnih cevovodov (kot npr. sistem za oskrbo s pitno vodo Krško, Senovo, vodovodni sistem Brežice, Mokrice, Pišece) - zmanjševanje vodnih izgub (obnove starejših dotrajanih vodov) – na področju celotne regije, - obnova in zamenjava omrežja za oskrbo s pitno vodo iz azbestno-cementnih cevi (kot npr. primarni vod Lisca-Sevnica 6 km) in obnove dotrajanih vodovodnih cevi na območju celotne regije ter zmanjševanje vodnih izgub	Občine in država, komunalna podjetja, zasebniki
Aktivnost 3 Energetska racionalizacija sistemov za oskrbo s pitno vodo	Poraba električne energije za obratovanje črpališč ni optimalna zato: - racionalizacija/optimizacija črpališč na področju regije, - izdelava energetskih pregledov	Občine in država, komunalna podjetja
Aktivnost 4 Povezovanje in združevanje sistemov za oskrbo s pitno vodo	Možnost koriščenja obstoječih vodnih virov kot rezerve in zagotavljanje nemotene oskrbe v primeru zmanjšanja izdatnosti posameznega vira, zato je potrebno: - vzpostavitev povezav v regiji (v smislu združevanja sistemov in zagotavljanje rezervnih virov za oskrbo) - vključevanje vaških vodovodov v javne sisteme za oskrbo s pitno vodo ter zagotavljanje nadzorovane, kvalitetne in zdravstveno neoporečne pitne vode na območju celotne regije - medobčinsko združevanje sistemov za oskrbo s pitno vodo z občinama Šentjernej in Novo mesto - možnost uporabe obstoječih kakovostnih in	Občine in komunalna podjetja

	količinsko zmogljivih vodnih virov (kot npr. vodonosnik Močnik z zajetjem Pečice) za oskrbo s pitno vodo v sosednji občini Krško ali v regiji - vzpostavitev povezav med posameznimi vodovodnimi sistemi v regiji - povezovanje in združevanje sistemov občin za oskrbo s pitno vodo za povečanje varnosti in gospodarne oskrbe.	
Aktivnost 5 Posodobitev obstoječih sistemov za daljinski nadzor in upravljanje	Potrebna je vzpostavitev učinkovitejšega načina spremljanja oskrbe s pitno vodo, zato je treba vzpostaviti telemetrijski sistem in sistem daljinskega odčitavanja vodomero	Občine in država, komunalna podjetja
Aktivnost 6 Vključevanje predvidenih in novih industrijskih con v obstoječe sisteme oskrbe	Potrebno je zagotavljanje komunalne opremljenosti bodočih industrijskih con, zato je potrebno: - vključevanje predvidenih in novih industrijskih con v obstoječi sistem oskrbe s pitno vodo (kot npr. za področje občine Krško : Vrbina, Drnovo, Brezina, Šentlenart, Obrežje, Marof-Brežice, občina Sevnica) ter vzporedna izgradnja potrebne infrastrukture - možnost uporabe zdravstveno oporečne vode za namen tehnoloških vod – industrijske cone - komunalno opremljanje novih območij za razvoj gospodarskih dejavnosti v regiji - vključevanje in komunalno opremljanje na področju Letališča Cerklje ob Krki	Občine in država, komunalna podjetja
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 2: Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Na področju posavskih občin se zelo malo odpadnih voda odvaja preko kanalizacijskih sistemov, zato je za varovanje površinskih in podzemnih voda treba pristopiti k sistematični izgradnji sistemov za odvajanje odpadnih vod in objektov za njihovo čiščenje.

Z realizacijo projektov izgradnje kanalskega sistema, ki se delno sofinancirajo s sredstvi Evropskega sklada, bo deloma rešeno odvajanje in čiščenje v mestnih središčih posavskih občin, ostaja pa še vedno problem reševanja na preostalem območju regije.

Cilji ukrepa	Zagotoviti učinkovito odvajanje odpadnih voda, učinkovito čiščenje odpadnih voda, izgradnja malih čistilnih naprav, varovanje podtalnice in drugih vodnih virov, priključitev področij z doseženo gostoto poseljenosti na kanalsko omrežje, zagotoviti visoko kakovost kanalske storitve. S predlaganimi ukrepi pa bi zagotovili ustrezno obdelavo odpadnih vod iz vseh gospodinjstev, predvsem prevzem blata iz grezničnih jam na področjih, ki ne bodo priključena na javno kanalsko omrežje.	
Kazalniki rezultata	- delež populacijskih enot, priključenih na kanalizacijsko omrežje, - učinkovitost čiščenja odpadnih komunalnih voda na čistilnih napravah, - število zgrajenih malih čistilnih naprav, - kvaliteta podtalnice, kvaliteta vodotokov.	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Aktivnost 1 Izgradnja novih, obnova in dograditev	Kanalizacijski sistemi v regiji ne zadovoljujejo potreb, zato je potrebna: - izgradnja kanalizacijskih sistemov na območjih,	Občine in država, komunalna podjetja

obstojećih kanalizacijskih vodovodov (izgradnja novih), s priključitvijo na obstoječe čistilne naprave ter čiščenje greznic	kjer jih še ni, - obnova kanalizacijskega sistema na celotnem področju, - zamenjava oz. obnova nevodotesnih kanalizacijskih sistemov, - dograditev obstoječega kanalizacijskega sistema na celotnem področju oziroma izgradnja novega v regiji, - priprava projekta in izvedba čiščenja greznic na področjih, ki niso pokrita s javnim kanalizacijskih omrežjem, - varovanje podtalnice in osveščanje prebivalstva, - vzpostavitev ločenih sistemov za odvod komunalne odpadne vode, kjer je to upravičeno, - individualna obdelava odpadnih voda na izjemno redki poseljenosti, - obnova (vodotesnost) in dograditev obstoječih kanalizacijskih vodov (izgradnja novih), s priključitvijo na novozgrajene kolektorje in čistilne naprave v regiji	
Aktivnost 2 Izgradnja čistilnih naprav (malih, srednjih in velikih)	Potrebno je ustrezno čiščenje odpadnih voda, zato so predvidene naslednje aktivnosti: - študija primernosti izbire tipa ČN, - izgradnja malih čistilnih naprav, - izgradnja malih čistilnih naprav v naseljih, ki jih predvideva že državni operativni program odvajanja in čiščenja odpadnih voda - varovanje podtalnice in osveščanje prebivalstva, - ČN in kolektorji v regiji	Občine in država, komunalna podjetja
Aktivnost 3 Komunalna opremljenost romskih naselij	Romska naselja je treba ustrezno komunalno opremiti, zato je potrebna: - izgradnja infrastrukture za oskrbo s pitno vodo, - izgradnja infrastrukture za odvajanje komunalnih in padavinskih odpadnih voda ter čiščenje, - vzpostavitev sistema zbiranja odpadkov	občine in država
Aktivnost 4 Urejanje porečij rek – čezmejno sodelovanje	Urejanje porečij (npr. Sotle) zajema izvajanje naslednjih aktivnosti: - vodno-gospodarsko urejanje (protipoplavni ukrepi) - odvajanje in čiščenje odpadnih voda - vodo-oskrba, vodnarsko jezero	občine, MOP (Kohezijski sklad), čezmejni partnerji
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 3: Učinkovit sistem ravnanja z odpadki

Z izgradnjo učinkovitega sistema ravnanja z odpadki bo dosežen pozitiven odnos do okolja in primerljiv standard z državami Evropske unije. Izvajalcem dejavnosti ravnanja z odpadki na področju Posavja ni vseeno za okolje v katerem živijo in delajo, zato nameravajo z učinkovitim sistemom ravnanja z odpadki, med drugim tudi z nadgradnjo že delno uvedenega sistema ločenega zbiranja odpadkov, svoje ravnanje z odpadki korenito spremeniti, s čimer so pokazali posebno občutljivost in skrb za življenjski prostor, ki ga bomo navsezadnje predali zanamcem.

Ekološko ozaveščen in gospodaren odnos do odpadkov zahteva več doslednosti in natančnosti, saj ločeno zbiranje odpadkov in njihova predelava koristi vsem: okolju, ker ga manj obremenjujemo, in nam samim, ker je to

RRA Posavje, marec 2007

Posodobitev opreme in sistema zbiranja in odvoza odpadkov	odvoza odpadkov za uporabnike preglednejši in bolj "pošten" v smislu plačila glede na kg dejansko odložene količine odpadkov. Njegova transparentnost – povezanost vozil preko GPS-a bi pomenila racionalizacijo (znižanje stroškov) zato je potrebna: - z namenom racionalizacije uvedba vozila s komunalno nadgradnjo, ki omogoča praznjenje dveh različnih frakcij odpadkov "hkrati" (nadgradnja razdeljena na dva dela, - vključitev smetarskega vozila na električni pogon v sistem zbiranja in odvoza odpadkov, - uvedba smetarskih nadgradenj s tehtalnim sistemom ter čitalci, - sistem avtomatske identifikacije uporabnika (oprema posod za odpadke z identifikacijskimi čipi) – povezan sistem z obračunom, - postavitve sistema lociranja smetarskih vozil oziroma zbirnih mest s pomočjo sistema GPS	
Aktivnost 4 Transport in logistika ostanka odpadkov na regijsko odlagališče in način odstranjevanja	S predlaganimi aktivnostmi bi v regiji znižali stroške transporta zato je potrebno: - dati možnost uporabe multimodalnega transporta, - baliranje mešanih komunalnih odpadkov, - možnost sežiga ostanka odpadkov kot končna dispozicija za ostanek.	Občine
Aktivnost 5 Odstranjevanje plavja iz akumulacijskih jezer	Predlagan sistem bo omogočil uporabo naravnih virov, čistejša akumulacijska jezera – razvoj turizma, zato je potrebno: - nova tehnologija uporabe sekundarnih odpadkov, - čiščenje in izraba obstoječih organskih odpadkov, - uporaba naravnih virov v sekundarnih produktih, - uporaba plavja in naplavin za humusno zemljo, uporaba v biomasi	Občine in MOP
Aktivnost 5 Sanacija divjih odlagališč odpadkov	Treba je vzpostaviti sistem kontrole odlaganja odpadkov na črnih odlagališčih in sanirati obstoječa črna odlagališča.	Občine in javna podjetja
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Ukrep 4: Zagotoviti večjo rabo javnega potniškega prometa in zmanjšati emisije izpušnih plinov

Izrazito upadanje uporabe javnega prevoza lahko zaustavimo samo z ugodnejšo ponudbo kot je osebni prevoz, kar je zelo težko doseči v kraju, kjer ni velike gostote prebivalstva. Z zagotovitvijo enotne vozovnice bi omogočili večjo možnost kombiniranja in prehajanja iz enega načina prevoza v drugega. S sinhronizacijo voznih redov bi pridobili večjo pokritost omrežja in s tem rešili problem mobilnosti. Treba bi bilo zagotoviti parkirni prostor in posodobiti terminale in s tem dodatno prispevati k privlačnejšemu javnemu prevozu. V končni fazi se lahko ponudi skupna vozovnica z različnimi ugodnostmi, najbolj znan primer je uporaba vozovnice kot kupon (two for one) za nakup dveh kart za ceno ene za različne turistične storitve.

Cilji ukrepa	- Povečati kakovost in konkurenčnost javnega prevoza z zagotavljanjem enotne vozovnice in intermodalnosti - Zmanjšanje onesnaženja zraka in hrupa ter zmanjšanje emisij toplogrednih plinov
---------------------	--

Kazalniki rezultata	Povečanje potnikov v javnem potniškem prometu	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Izvedba študije	Študija prometnega sistema regije, možnost povezljivosti cestnega in železniškega javnega prevoza, določitev cenovnih razredov, potrebna umestitev v prostorski plan ...	Občine, Ministrstvo za promet
Javno-zasebno partnerstvo Slovenskih železnic in ponudnikov cestnega potniškega prometa	Potreba po skupnem nastopu z ustanovitvijo javno-zasebnega partnerstva, ki bi tržilo in promoviralo prodajo enotnih vozovnic	Občine, podjetja, MP
Ureditev parkirnih površin za motorna vozila in kolesa	Za večjo uporabo javnega potniškega prometa se ne bi izkoristili vsi potenciali, če potniki nimajo kje shraniti prevoznega sredstva, s katerim se pripeljejo do terminala. Treba je zagotoviti varno parkirišče za motorna vozila in kolesa.	Občine, podjetja, Ministrstvo za promet, Slovenske železnice, javno-zasebno partnerstvo
Zagotavljanje urejenih terminalov za vstop-izstop potnikov	Potnik mora imeti možnost varnega in čim krajšega izstopa-vstopa v vozilo, postavljena mora biti signalizacija in dostopnost do informacij (zvočno in optično).	Podjetja, občine, MP
Povezovanje z drugimi organizacijami	Pri trženju enotnih vozovnic se lahko poveže z različnimi turističnimi agencijami in se pri nakupu vozovnice ponudi ugodnost pri ogledih in uporabi turističnih objektov (two for one).	Podjetje za trženje vozovnic, turistične agencije, podjetja
Modernizacija železniškega omrežja	Posodobitev železniške infrastrukture v regiji	Država in javne železnice
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Ukrep 5: Izgradnja in posodobitev letališke infrastrukture

Cilj prometne politike na področju letalstva je zagotoviti maksimalno varnost, povečati promet v civilnem letalstvu na stopnjo, ki je v Evropski uniji. Zagotoviti je treba optimalne pogoje za razvoj letalskega prometa in spremljajočih storitev. To bi dosegli z izgradnjo posodobitev infrastrukture za vodenje in kontrolo zračnega prometa, z izgradnjo novega centra za vodenje in kontrolo zračnega prometa ter z modernizacijo tehničnih sistemov za vodenje in kontrolo zračnega prometa. Posodobitev in izgradnja nadzornih sistemov je osnova tudi za civilni del letališča, ki bi se povezal v industrijsko-logistično cono. S tem se bi odprle različne možnosti storitvenih dejavnosti v letalski panogi.

Cilji ukrepa	-zagotoviti delovanje sistemov za vodenje in kontrolo zračnega prometa -vzpostaviti civilno-vojaško letališče -povezati gospodarske dejavnosti z letališčem
Kazalniki rezultata	- povečanje števila operacij - število poletov - število obiskovalcev - razvoj novih dejavnosti - količina tovora

Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Izgradnja in posodobitev potrebne infrastrukture na letališkem delu ter ureditev razvojnih con ob letališču	Obstoječa steza brez navigacijskih naprav zadošča za letala velikosti ICAO-4C in samo v pogojih zadostne vidljivosti. Z nadgradnjo sistema navigacijskih naprav RWY bi se povečala dovoljena velikost letal na 150 sedežev ali 15 t tovora. Ureditev na območju, ki je že danes namenjeno civilnemu letalstvu. Manjše ureditve potrebne za skladiščenje zemeljske opreme. Ureditev novega vhoda, ureditev sprejemne pisarne in pisarne za kontrolo tovora in potnikov ter lokala za osvežitev. - postavitve čakalnice s <i>check in</i> pultom, - namestitve mobilnih skenerjev za pregled prtljage. - ureditev in asfaltiranje 900m ceste, direkten dostop do objektov terminala, cesta pelje mimo obrata reciklaže. - ureditev povezovalne ceste-krožišča med industrijsko cono (Drnovo) in letališčem, ter na drugi strani od Čateža do letališča, ureditev ostale infrastrukture do letališča, - ureditev parkirišč za direkten dostop potnikov - ureditev prevoza potnikov od potniškega terminala do letala, prevoz bi bilo mogoče urediti s pomočjo avtobusa - podaljšanje steze na 3000 m - stalna navigacijska služba, ki pomeni znatno večje zmogljivosti letališča. Najprej bi se navigacijska služba uvedla za 8 ur, kasneje za 16 in na koncu za 24 ur. - ustanovitev helikopterske dežurne službe za potrebe reševanja v primeru nesreč - infrastruktura ureditev območja, priprava razvojnih con za razvoj dejavnosti, komunalno opremljanje itd.	Občine, Ministrstvo za promet, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za obrambo, gospodarski subjekti
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Ukrep 6: Razbremenitev mestnih jeder z izgradnjo obvoznic in parkirnih površin

Z vse večjim porastom osebnih vozil postajajo mestna središča vse bolj prezasedena za parkiranje z avtomobilom. Z izgradnjo obvoznic želimo preusmeriti promet iz mestni jeder in izboljšati življenjske pogoje. S tem postane središče prijaznejše za kolesarje in pešce, poveča pa se tudi kvaliteta bivanja in zmanjša hrupnost.

Cilji ukrepa	Razbremenitev mestnih središč in zagotovitev dovolj parkirnih prostorov	
Kazalniki rezultata	- Število avtomobilov v mestnem jedru - Stopnja hrupa - Kvaliteta zraka	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Analiza stanja	Z analizo gostote prometa se preveri količina prometa skozi mestno jedro. Z njo dobimo pregled nad obremenjenostjo mestnih povezav.	Občine
Izdelava dokumentacije	Izbira trase obvoznice in ureditev dokumentacije	Občina, EU skladi, MP
Uvedba parkirnega režima v mestu	Uvedba plačevanja parkirnine v mestih, uvedba modrih con in postavitve parkirnih avtomatov, izbira koncesionarja ...	Občina, država

Ureditev parkirišč na obrobju	Izgradnja parkirnih površin na obrobju (200-600m) centra, po potrebi uvesti linijo, ki povezuje center in parkirišča na obrobju.	Občina, država, prevoznik
Ureditev mestnih jeder	Obnova cestišč v mestnem jedru, parkirnih prostorov, obnova objektov, fasad, streh ...	Občina, posamezniki, država
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Ukrep 7: Izboljšanje razvojnih možnosti razvoja 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture

Posodobitev cestne povezave Šentjakob (LJ) / Celje - Zidani most – Novo mesto / Drnovo z navezovalnimi cestami in izgradnja industrijske cone Drnovo. S posodobitvijo prometne infrastrukture in izgradnjo industrijske cone se omogoči pretok delovne sile, surovin in se ustvarja boljša povezanost regij. V svojem poteku cestno-prometna povezava 3. razvojne osi povezuje Koroško, Savinjsko - Šaleško, Posavje, Zasavje, Dolenjsko in se na koncu usmeri v Belo krajino. 3. razvojna os je prav gotovo strukturni projekt, ki med seboj povezuje sekundarna središča in njihove razvojne potenciale ter jih pripenja na omrežje mednarodnih prometnih povezav. Njegov namen je povečanje konkurenčnosti tega geografsko zelo širokega območja skozi povečano dostopnost ter posledično okrepitev institucionalnih in gospodarskih povezav ob sami razvojni osi.

Cilji ukrepa	- izboljšati dostopnost regij 3. razvojne osi in omogočiti gospodarski razvoj - širjenje gospodarstva na vzhodne in južne trge	
Kazalniki rezultata	- povečanje pretočnosti prometa - večje dovoljene osne obremenitve - kilometri novo zgrajenih cest - kilometri posodobljenih cest - skrajšani potovalni časi	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Posodobitev cestne povezave Šentjakob - Zidani most – Drnovo	Posodobitev cestne povezav Zidani most-Drnovo s preplastitvijo določenih delov, urejanjem bankine in delov nabrežja ob Savi, sanacija ozkih grl.	Ministrstvo za promet, občina, država in ES
Izgradnja poslovnih con in gospodarskih povezav ob sami razvojni osi	Izgradnja in oprema infrastrukture industrijskih con v okviru 3. razvojne osi. S tem se pospešuje gospodarstvo v konceptu 3. razvojne osi, ki je zastavljena kot povezovalni projekt prometne infrastrukture in gospodarskih območij.	Občine, država
Izgradnja mestnih obvoznic	Turistični in gospodarski razvoj, prometna varnost, regijsko povezovanje in izboljšanje razvojnih možnosti razvoja 3. razvojne osi.	Občine, država
Rekonstrukcija, obnova regionalne/lokalne cestne infrastrukture	Dokončanje nedokončanih cestišč, preplastitev dotrajanih cestišč, izgradnja mostov, podvozov ... povezava oddaljenih zaselkov z urbanimi centri, izboljšanje varnosti, večja pretočnost.	Občine, država
Cestna infrastruktura do in v poslovnih conah	ureditev cestišč – dostop do cestišč znotraj con ter ureditev spremljajoče infrastrukture.	Občine, država
Obnova javne infrastrukture v povezavi z izgradnjo HESS	V sklopu izvajanja DLN za verigo HE na spodnji Savi se predvideva sodelovanje lokalnih skupnosti pri realizaciji določenih infrastrukturnih projektov lokalnega pomena (ceste, vodovodi, kanalizacija).	Občine, MOP, MP, ES
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Ukrep 8: Prostorski planski akt na regionalni ravni

Prostorsko načrtovanje je pomemben instrument za regulacijo razvojnih procesov. Prostorsko planiranje na ravni občin je danes premalo povezano. Tako se nepovezano pripravljajo tudi strokovne podlage, kar pomeni za občine večje stroške in premajhno usmerjenost k skupnim ciljem v regiji.

V regiji je treba zagotoviti ustrezne prostorske pogoje za razvoj dejavnosti (gospodarstvo – turizem, kmetijstvo, družbene dejavnosti – šolstvo, šport, vzgoja, varovanje, stanovanjske površine – za individualno in organizirano gradnjo) skladno s potrebami mreže naselij, s čimer se zagotovi skladen in seveda tudi trajnostni razvoj.

Cilji ukrepa	- skladen regionalni in trajnostni prostorski razvoj - konkurenčno urbano omrežje - visoka kakovost bivanja v naseljih in na razvitem podeželju - racionalno prostorsko načrtovanje, ki prispeva k doseganju cilja ekonomske in družbene povezanosti ter razvoja	
Kazalniki rezultata	- ustrezne površine za posamezne dejavnosti	
Aktivnosti	Opis:	Nosilci in partnerji
Aktivnost 1 Strokovne podlage	- izdelava potrebnih strokovnih podlag za izdelavo prostorskega akta, ki ureja ureditve regionalnega pomena oz. medobčinske ureditve - strokovne podlage skupnega pomena - mreža industrijskih, poslovno-obrtnih in skladiščno-logističnih con oz. ureditev - zasnova prostorskih ureditev za potrebe turizma, športa in prostega časa - prostorsko ureditvene operacije, ki zajemajo celotne agrarne operacije (komasacije, arondacije ...) - analiza razpršene gradnje in predlog za nadaljnje urejanje - degradirana območja, območja potrebna sanacije (kamnolomi, rudniki, gramoznice, industrija, intenzivno kmetijstvo ...) - usmerjanje poselitve in gospodarskega razvoja	Občine, nosilci urejanja prostora, RRA
Aktivnost 2 Krepitev upravljanja in tehnološke opremljenosti	- Informacijsko komunikacijska podpora na področju okolja in urejanja prostora, npr. katastri komunalnih naprav	Občine, država, EU, javna podjetja s tega področja
Aktivnost 3 Prostorski akt	- Izdelava strokovnih podlag (infrastruktura, opremljenost, morfologija, omejitve v prostoru ...) - priprava in sprejem prostorskega akta (po sedaj veljavni zakonodaji regionalne zasnove prostorskega razvoja) - zagotoviti podlago in prostorske usmeritve za uresničevanje RRP in drugih razvojnih programov (razvojni program podeželja ...) - zasnova primarne rabe prostora in poselitvenega sistema (kmetijstvo, gozdovi, vodni viri, poselitve, gospodarske cone ...) - zasnova energetskega omrežja - zasnova prometnega omrežja in omrežja zvez - zasnova varstva naravne dediščine - zasnova varstva kulturne dediščine in zasnova turizma	Občine, nosilci urejanja prostora, država

	- zasnova varovanja okolja	
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 9: Aktivna zemljiška politika

Uvajanje aktivne zemljiške politike je že ena od osnovnih nalog, ki jo določa Zakon o urejanju prostora, in omogoča ne samo gospodarjenje s prostorom, ampak tudi nadzorovano in hitro investiranje kapitala ter udejanjanje razvojnih pobud.

Cilji ukrepa	- Zagotoviti primerno kvaliteto in količino zemljišč na trgu za vse razvojne potrebe (gospodarske, družbene, potrebe po stanovanjskih površinah ...)	
Kazalniki rezultata	- razpolaganje občin S fondom zemljišč – oblikovanje sklada zemljišč, ki bodo omogočala razvojne gospodarske in stanovanjske politike	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Aktivnost 1 evidentiranje	- Izdelava bilance zazidljivih nepozidanih zemljišč	- občine, RRA, država
Aktivnost 2 Strokovna podlaga, analiza	- Analiza bilance zazidljivih nepozidanih zemljišč - Analiza komunalne opremljenosti	- občine, RRA, država, javna podjetja
Aktivnost 3 Ukrep	- Uvajanje instrumenta prostorskega načrtovanja – nadomestilo za nepozidana stavbna zemljišča oz. finančni ukrep, ki ga predvideva veljavna zakonodaja	- občine, država
Aktivnost 4 Primernost prostora za razvoj dejavnosti	- Analiza razvojnih možnosti dejavnosti - Izdelava predlogov novih površin, namenjenih za določeno podrobnejšo rabo glede na regionalno mrežo dejavnosti in na potrebe regije	- občine, RRA, država, EU, gospodarski partnerji
Aktivnost 5 Pridobivanje zemljišč	- Nakup zemljišč, ki so razvojno potencialna	- občine, RRA, država, EU, partnerstvo
Aktivnost 6 Prostorski akt	- Priprava in sprejem ustreznega prostorskega akta - Programi opremljanja zemljišč	- občine, RRA, država
Aktivnost 7 Komunalna opremljenost	- Izvedba komunalne infrastrukture na zemljiščih	- občine, RRA, država, javna podjetja
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 10 : Izboljšanje kakovosti bivanja

Zaradi hitrega načina življenja je vse bolj pomembna tudi kakovost življenja, ki poleg kvalitete bivanja pomeni tudi kvalitetna delovna mesta, kvalitetno ponudbo preživljanja prostega časa in podporo ustanov.

Osnovni namen urejanja prostora je zagotavljanje trajnostne rabe prostora, ki bo privlačen za bivanje, privlačen tudi za ljudi, ki so potencialni generatorji razvoja, privlačen za turiste in posledično tudi za investitorje.

Cilji ukrepa	- razvijati kvaliteto bivanja s povezavo tradicije in sodobnih pogledov - razvijati infrastrukturo in programe storitev (družb) - razvijati programe za posebne skupine prebivalstva - načrtovati stanovanjsko izgradnjo v skladu s potrebami
Kazalniki rezultata	- privlačnost prostora za bivanje - manjše odseljevanje in priseljevanje ljudi, predvsem tistih, ki cenijo kvaliteto bivanja in so hkrati tudi potencialni generatorji razvoja

Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Aktivnosti 1 Zadostne površine za bivanje	- izdelati strokovne podlage, iz katerih bo razvidno, koliko površin za stanovanja potrebujemo, kje in kakšna stanovanja potrebujemo, - v novih prostorskih aktih predvideti ustrezne površine v ta namen, - strokovna podlaga – analiza oblikovnosti naselij in objektov, - v prostorskih aktih določiti merila in pogoje za objekte, ki bodo omogočala kvalitetno bivanje (na sodoben način, tudi po sodobnih principih oblikovanja) in hkrati omogočiti kvalitetno krajino, - zagotavljanje ugodnih pogojev za integracijo etničnih skupin	- občine, RRA, država, EU, Stanovanjski sklad Slovenije
Aktivnost 2 Dvig kulture bivanja	- ozaveščanje občanov, informiranje o ureditvah v regiji in o primerih dobre prakse po svetu, izobraževanje (predavanja, delavnice, krožki v šolah ...) - vzpodbujanje pridobivanja natečajnih rešitev umeščanja ureditev v prostor, razpisi ipd.	- občine, RRA, država, EU, društva, projektantska podjetja
Aktivnost 3 Obnova obstoječih stanovanjskih območij	- Obstoječa stanovanjska območja, predvsem večstanovanjska območja, ki so bila grajena po vojni ne omogočajo kvalitete bivanja. Predvideti je treba ustrezno urejanje odprtega prostora. - posegi v objekte - izgradnja študentskih domov	- občine, RRA, država, EU
Aktivnost 4 Revitalizacija mest in naselij	- revitalizacija urbanih in ruralnih naselij ter krepitev trajnostnega razvoja - inštrumenti - priprava celovitih programov revitalizacije, ki bi prispevali tudi k večji kakovosti bivanja v starih naselbinskih jedrih	- občine, ZVKD, RRA, gospodarski akterji, javne ustanove, društva
Aktivnost 5 Krajina	- varovanje narave, narava kot privlačen element, življenje v naravi, življenje z naravo - izdelava krajinskih zasnov, zaščita tipičnega krajinskega tipološkega vzorca - prezentiranje narave - voditi aktivnosti za ustanovitev območne enote zavoda za varstvo narave za območje regije	- občine, država, EU, ZVN
Aktivnost 6 Raznolika ponudba	- omogočiti postavitve mreže različnih športnih objektov, objektov namenjenih izvajanju kulturnih dejavnosti, prostočasnih dejavnosti - vzpodbujanje različnih aktivnosti, ki prinašajo pestrost ponudbe - območja, namenjena za rekreacijo in prostočasne aktivnosti	- občine, država, EU, društva, partnerji, investitorji
Aktivnost 7 Kulturna dediščina	- raziskovanje, posnetki ... - priprava projektov - rekonstrukcije, prezentacije ... - oživljanje z vključevanjem v sodobno življenje (ureditve, vsebine ...)	- občine, RRA, država, EU, ZVKD, društva, partnerji, investitorji
Aktivnost 8 Na drugih področjih	- infrastrukturna opremljenost (vodovod, kanalizacija, čistilne naprave ...) - človeški viri (delovna mesta, storitve ustanov ...) - gospodarstvo (privlačnost za investitorje, kvartarne in terciarne dejavnosti ...) - izboljšanje kakovosti okolja (izkoriščanje obnovljivih virov	- občine, RRA, država, EU, drugi nosilci urejanja prostora

	energije, čiščenje odpadnih voda, okolju prijazne ureditve ...)	
	- turizem (za različne populacije, različnih dimenzij, s številnimi dopolnilnimi dejavnostmi in aktivnostmi ...)	
Aktivnost 9 Telekomunikacijska infrastruktura	- dostop do širokopasovnih omrežij uporabnikov v regiji - razvoj kableske televizije	Država, občine in gospodarski subjekti
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Predstavitev in finančna ocena vseh razvojnih projektov v regiji Posavje

Tabela 30: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 4: Okolje, infrastruktura in prostor

					Viri financiranja v 000 EUR				Terminski načrt							
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	Skupna vrednost v 000 EUR	EU + država v 000 EUR	občine v 000 EUR	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							Geografsko območje
1.	P4/U1	Zamenjava salonitno azbestnih cevi	Občina Brežice	6.562,50	2.500,00	4.062,50			x	x	x	x	x	x	x	Občina Brežice
2.	P4/U1	Izgradnja vodohrama in zaščita vodnega vira Duplo vodovod Bizeljsko	Občina Brežice	416,67	208,33	208,33			O	x						Občina Brežice
3.	P4/U1	SANACIJA OBSTOJEČIH VODODVODOV v KS Cerklje ob Krki (Izvir, Čedem Kamence)	Občina Brežice	1.375,00	625,00	750,00			O	x	x	x				Občina Brežice
4.	P4/U1	DOKONČANJE VODOVODNEGA OMREŽJA V KS Jesenice na Dol. (Gaj - Ribnica, Cirmik, Podgračeno Cirmik))	Občina Brežice	333,33	166,67	166,67			O	x						Občina Brežice
5.	P4/U1	IZGRADNJA VODOVODNEGA OMREŽJA V KS PEČICE, KS KRIŽE, Prilipe-Cerina-Mrzlava vas	Občina Brežice	1.667,67	833,83	833,83			O	x	x					Občina Brežice
6.	P4/U1	SANACIJA IN PRIKLJUČITEV VAŠKIH VODOVODNIH sistemov na javni vodovodni sistem	Občina Brežice	500,00	208,33	291,67			O	x	x	x	x			Občina Brežice
7.	P4/U1	Vodni viri	Občina Krško	890,00	730,00	130,00		30,00	O	X	X	X	X	X		Občina Krško
8.	P4/U1	Omrežje za oskrbo s pitno vodo	Občina Krško	1.650,00	1.400,00	240,00		10,00	O	X	X	X				Občina Krško
9.	P4/U1	Učinkovitejša oskrba s pitno vodo	Občina Krško	1.005,00	840,00	150,00		15,00	O	X	X	X	X	X		Občina Krško
10.	P4/U1	Vodovod VH Osreški vrh - VH Leskovec	Občina Sevnice	668,00	400,80	267,20			x							Občina Sevnice
11.	P4/U1	VODOVODNI SISTEMI V OBČINI	Občina Sevnice	5.834,00	2.917,00	2.917,00						X	X	X	X	Občina Sevnice
12.	P4/U2	ČN GLOBOKO	Občina Brežice	2.500,00	2.083,33	416,67				X	X					Občina Brežice
13.	P4/U2	ČN IN KANALIZ. BREŽICE	Občina Brežice	6.716,67	5.770,83	945,83			X	X	X					Občina Brežice
14.	P4/U2	ČN IN KANAL. KRŠKA VAS IN CERKLJE	Občina Brežice	10.000,00	8.333,33	1.666,67				X	X					Občina Brežice
15.	P4/U2	ČN IN KANAL. BIZELJSKO	Občina Brežice	8.750,00	7.291,67	1.458,33							x	x	x	Občina Brežice
16.	P4/U2	ČN IN KANAL. ARTIČE	Občina Brežice	12.500,00	10.416,67	2.083,33					x	x	x	x	x	Občina Brežice
17.	P4/U2	KANALIZACIJA ČATEŽ OB SAVI	Občina Brežice	3.750,00	3.125,00	625,00						x	x			Občina Brežice
18.	P4/U2	KANALIZACIJA DOBOVA	Občina Brežice	5.000,00	4.166,67	833,33					x	x				Občina Brežice

					Viri financiranja v 000 EUR				Terminski načrt							
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	Skupna vrednost v 000 EUR	EU + država v 000 EUR	občine v 000 EUR	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							Geografsko območje
19.	P4/U2	ČN IN KANAL. OBREŽJE-SEKUNDARNA KANAL.	Občina Brežice	1.250,00	1.041,67	208,33			x							Občina Brežice
20.	P4/U2	Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture po vaseh krškega polja	Občina Krško	4.453,90	3.117,73	1.336,17			x	x	x					Občina Krško
21.	P4/U2	Kanalizacijsko omrežje	Občina Krško	720,00	480,00	120,00		120,00	O	X	X	X	X	X	X	Občina Krško
22.	P4/U2	Izgradnja čistilnih naprav	Občina Krško	610,00	500,00	100,00		10,00		O	X	X	X	X	X	Občina Krško
23.	P4/U2	Urejanje porečij rek	Občina Brežice	5.009,00	3.256,00	1.753,00			O	X	X	X	X	X	X	Občina Brežice
24.	P4/U2	Vodotoki	Občina Krško	520,00	420,00	100,00			O	X	X	X				Občina Krško
25.	P4/U2	Kanalizacija in ČN Orehovo	Občina Sevnice	1.000,00	500,00	500,00			x	x						Občina Sevnice
26.	P4/U2	kanalizacija in ČN Tržišče, Krmelj, Šentjanž	Občina Sevnice	3.548,00	1.774,00	1.774,00							X	X	X	Občina Sevnice
27.	P4/U2	KANALIZACIJA IN ČN LOKA, Račica, Šmarčna, Breg, Šentjur na polju	Občina Sevnice	3.174,00	1.587,00	1.587,00						X	X	X	X	Občina Sevnice
28.	P4/U2	Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture Dolenja vas in Vrbina	Občina Krško	1.752,00	1.489,00	263,00					O	x	x	x		Občina Krško
29.	P4/U2	Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture Velika vas	Občina Krško	1.461,00	1.241,00	220,00				O	x	x				Občina Krško
30.	P4/U2	Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture Prekopa	Občina Kostanjevica na Krki	4.090,00	2.838,00	1.252,00			x	x	x	x	x	x	x	Občina Kostanjevica na Krki
31.	P4/U2	Kanalizacija in ČN Blanca, Artro, Dolnje in Gornje Brezovo	Občina Sevnice	2.810,00	1.405,00	1.405,00								X	X	Občina Sevnice
32.	P4/U3	Zbirni center	Občina Krško	685,00	520,00	95,00		70,00	O	O	X	X	X	X	X	Občina Krško
33.	P4/U4	Ureditev javnega mestnega prometa	Občina Krško	700,00	595,00	105,00				O	x	x	x			Občina krško
34.	P4/U5	Razvoj civilnega dela letališča (infrastruktura)	JZP	23.000,00	10.000,00		13.000,00		x	x	x	x	x	x	x	Občina Brežice,Krško
35.	P4/U6	Izgradnja infrastrukture na CPB - mestno jedro	Občina Brežice	291,67	41,67	250,00			x	x	x					Občina Brežice
36.	P4/U6	Nadaljevanje obnove mesta Brežice (infrastruktura, objekti)	Občina Brežice	500,00	250,00	250,00			O	x	x					Občina Brežice
37.	P4/U6	Obvoznica Kostanjevica na Krki	Občina Kostanjevica na Krki	6.484,73	5.020,03	1.464,70			O	X	x	x	X	X	x	Občina Kostanjevica na Krki
38.	P4/U6	Obvoznica Krško	Občina Krško	12.719,08	11.058,25	1.660,83			X	X	x	x				Občina Krško

					Viri financiranja v 000 EUR				Terminski načrt							
				2007					2008	2009	2010	2011	2012	2013		
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	Skupna vrednost v 000 EUR	EU + država v 000 EUR	občine v 000 EUR	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							Geografsko območje
39.	P4/U7	Cestna infrastruktura: GLOBOČICE-ČEDEM, Subanov mlin-Vlaški Križ-Ponikve, Krška vas - Boršt, Križe-Goli Vrh-občinska meja, Bizeljsko - Janeževa gorca	Občina Brežice	1.673,67	882,33	791,33							x	x	x	Občina Brežice
40.	P4/U7	Cestna infrastruktura: RAKOVEC-VELIKI OBRŽJE	Občina Brežice	270,83	135,42	135,42				x	x					Občina Brežice
41.	P4/U7	Cesta infrastruktura: GRAD PIŠECE-SV. JEDERT	Občina Brežice	312,67	146,00	166,67				x	x	x				Občina Brežice
42.	P4/U7	Cestna infrastruktura: ZGORNJE PODGORJE BORŠT	Občina Brežice	83,33	41,67	41,67						x				Občina Brežice
43.	P4/U7	Cestna infrastruktura: DRENOVEC-NOVA VAS	Občina Brežice	41,67	0,00	41,67						x				Občina Brežice
44.	P4/U7	Cestna infrastruktura:ISTENIČ-BALON	Občina Brežice	416,67	208,33	208,33							x	x	x	Občina Brežice
45.	P4/U7	Cestna infrastruktura:PREPLASTITVE IN REKONSTRUKCIJE OBČINSKIH CEST	Občina Brežice	4.166,67	2.083,33	2.083,33			x	x	x	x	x	x		Občina Brežice
46.	P4/U7	PODVOZ BREZINA	Občina Brežice	1.208,33	1.041,67	166,67			x	x						Občina Brežice
47.	P4/U7	Most čez Gabernico v Mostecu	Občina Brežice	304,17	254,17	50,00			o	x	x					Občina Brežice
48.	P4/U7	Podvoz Dobova	Občina Brežice	3.750,00	2.500,00	1.250,00			x							Občina Brežice
49.	P4/U7	Izgradnja pločnikov, javne razsvetljave ter avtobusnih postajališč, kolesarke steze	Občina Brežice	3.666,67	1.833,33	1.833,33			X	X	X	X	X	X		Občina Brežice
50.	P4/U7	CESTNA INFRASTRUKTURA	Občina Sevnice	3.780,67	1.890,34	1.890,34			X	X	X	X	X	X	X	Občina Sevnice
51.	P4/U7	CESTNA INFRASTRUKTURA:(Bohor, Srebotno, Veliki trn-Smečice,Senovo-Bovško,...	Občina Krško	6.268,80	5.015,00	1.253,80			x	x	x					Občina Krško
52.	P4/U7	CESTNA INFRASTRUKTURA:(Armeško-Podulce,Zalog-Mrzla Planina,Veliki Podlog)	Občina Krško	8.345,00	6.676,00	1.669,00							x	x	x	Občina Krško
53.	P4/U7	Cestna infrastruktura: Vrbinska cesta	Občina Brežice, Krško	10.000,00	8.500,00	1.500,00							x	x	x	Občina Brežice in Krško
54.	P4/U8	Planiranje razvoja prostora	Občina Brežice, Krško, Sevnica,RRA Posavje	4.174,00	2.713,00	1.461,00			X	X	X	X	X	X	X	Regija Posavje

					Viri financiranja v 000 EUR				Terminski načrt							
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	Skupna vrednost v 000 EUR	EU + država v 000 EUR	občine v 000 EUR	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							Geografsko območje
55.	P4/U8	Razvoj in planiranje infrastrukture	Občina Brežice, Krško,Sevnica, RRA Posavje	1.752,00	1.139,00	613,00			O	X	X	X	X	X	X	Regija Posavje
56.	P4/U9	Nakup zemljišč na razvojno potencialnih območjih	Občina Brežice, Krško,Sevnica	9.180,00	5.968,00	3.212,00			O	X	X	X	X	X	X	Regija Posavje
57.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev Drožanjska - novo stanovanjsko naselje	Občina Sevnice	459,00	367,20	91,80			x							Občina Sevnice
58.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Boštanj	Občina Sevnice	835,00	584,00	251,00							X			Občina Sevnice
59.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Pečje	Občina Sevnice	835,00	584,00	251,00					X					Občina Sevnice
60.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Drožanjska - južni del-Dobrava	Občina Sevnice	835,00	584,00	251,00							x			Občina Sevnice
61.	P4/U10	Širokopasovne multimedijske elektronske povezave (optika)	Občina Krško	500,00	400,00	100,00			o	x	x	x	x			Občina Krško
62.	P4/U10	Dvig nivoja bivanja	Občina Brežice	2.921,00	1.898,00	1.023,00			X	X	X	X	X	X	X	Občina Brežice
63.	P4/U10	Ureditev ob državnih posegih v prostor	Občina Brežice, Krško,Sevnica	1.460,00	943,00	517,00			X	X	X	X	X	X	X	Regija Posavje
64.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Črnile v Leskovcu pri Krškem	Občina Krško	735,00	515,00	220,00			x	x	x					občina Krško
65.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Globočice pri Kostanjevici na Krki	Občina Krško	1.006,00	704,00	302,00			x	x	x					občina Krško
66.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev centra naselja Senovo	Občina Krško	3.708,00	2.596,00	1.112,00			x	x	x					občina Krško
67.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Videm – Polšca v Krškem	Občina Krško	1.911,00	1.338,00	573,00			X	X	X					občina Krško
68.	P4/U10	Nakup zemljišča in komunalna infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Loke v Krškem	Občina Krško	6.082,00	4.257,00	1.825,00			X	X	X					občina Krško
69.		Ostali javni projekti v okviru ukrepov 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10														Regija
SKUPAJ				225.579,34	154.949,60	57.374,74	13.000,00	255,00								

Tabela 31: Sklopi podjetniških projektov 2007 - 2013 na nivoju programa 4: Okolje, infrastruktura in prostor

					Viri financiranja v 000 EUR				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Zap. št.	Ukrep	Naziv projekta	Nosilec projekta	Skupna vrednost v 000 EUR	EU + država v 000 EUR	občine v 000 EUR	zasebni viri	ostalo	Terminski načrt Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							Geografsko območje
1.	P 4/U 3	Oprema	podjetje	630,00	425,00	105,00		100,00	X	X	X	X	X	X	X	Občina Krško
2.	P 4/U 3	Plavje	podjetje	1.585,00	625,00			960,00	X	X	X	X	X	X	X	Porečje reke Save
3.		Ostali podjetniški projekti v okviru ukrepov 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10														Regija
		skupaj		2.215,00	1.050,00	105,00		1.060,00								

PROGRAM 5: TRAJNOSTNA ENERGIJA

Izhajajoč iz strateških ciljev RRP in druge razvojne prioritete so operativni cilji programa naslednji:

Cilj 1: Zagotoviti aktivnosti za povečanje učinkovite rabe energije in zanesljivosti oskrbe z energijo.

Cilj 2: Postati najmočnejša energetska regija v Sloveniji na področju električne energije iz virov z nizkimi oz. brez emisij CO₂.

KAZALNIKI CILJEV:

- Zmanjšanje porabe energije na enoto BDP,
- Zmanjšanje emisij CO₂ (v tonah) na proizvedeno GWh električne energije,
- Delež zmanjšanja števila izpadov oskrbe z energenti,
- Delež povečanja proizvodnje in prodaje električne energije v GWh letno.

UKREP 1: Učinkovitost rabe energije

V regiji je treba strmeti k izvajanju aktivnosti za povečanje učinkovite rabe energije, kar je skladno z usmeritvami Resolucije nacionalnega energetskega programa.

Cilji ukrepa	Povečanje učinkovitosti rabe energije	
Kazalniki rezultata	– Zmanjšanje porabe energije na enoto BDP (GJ / 1000 EUR) – Zmanjšanje emisij CO₂ (v tonah) na proizvedeno GWh električne energije – Zmanjšanje emisij CO₂ (v tonah) na porabljen GJ energije	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Aktivnost 1 Izdelava študij	Podpora projektom, ki predvidevajo izkoriščanje obnovljivih virov energije za namene pridobivanja toplotne in/ali električne energije. Te študije so pomemben akumulator znanj o OVE in hkrati strokovna podlaga za odločitve o morebitnih investicijah.	Občine, RRA in druge javne inštitucije, ministrstva ter gospodarski subjekti
Aktivnost 2 Izobraževalne in razvojne institucije	Delovanje izobraževalnega središča in razvojno-informativne svetovalne pisarne v Posavju za področje energetike. Fakulteta bo pripomogla k povečanju števila razpoložljivega kvalitetnega kadra na področju energetike, ki ga za razvoj te dejavnosti potrebujemo. Ustanovitev in delovanje lokalne energetske agencije.	
Aktivnost 3 Izdelava pilotnih projektov in širša uporaba OVE	Izdelava pilotnih projektov uporabe OVE (biomasa, sončna energija, geotermalna energija ...). T.i. pilotni projekti v praksi pokažejo vse prednosti in slabosti investiranja v določeno tehnologijo. Na ta način se lažje in hitreje pride do konkretnih rešitev.	

Aktivnost 4 Racionalna raba energije	Povečanje učinkovitosti rabe končne energije v industriji, storitvenem in javnem sektorju, prometu in gospodinjstvih (uporaba OVE, odpadkov, soproizvodnja ...). Na področju racionalne rabe energije je še veliko prostora, saj postajamo vse bolj potrošniška družba. Hkrati živimo v stavbah, ki so bile zgrajene po drugačnih standardih, s slabo izolacijo itd. Čeprav imamo relativno nov vozni park, pa je malo avtomobilov na gorivne celice ipd. Ta aktivnost bo služila predvsem kot obveščanje prebivalcev, kako čim učinkoviteje rabiti energijo in kam se obrniti za pomoč pri investicijah, ki bodo rabo energije zmanjšale.	
Aktivnost 5 Daljinsko ogrevanje	Izdelava študije za daljinsko ogrevanje z uporabe odvečne energije (za področje občine Krško: iz NEK in VIPAP). V VIPAP-u in NEK-u se veliko toplotne energije sprosti v okolje, zato je potrebno preveriti, ali je možno in ekonomsko upravičeno to energijo koristno uporabiti za ogrevanje stanovanjskih in poslovnih površin. Spodbujanje soproizvodnje električne in toplotne energije ter s tem daljinskega ogrevanja bo močno vplivalo na nižji vložek primarne energije za proizvodnjo elektrike in toplote.	
Aktivnost 7 Druge aktivnosti	Podpora vsem aktivnostim, ki prispevajo k uresničitvi navedenega cilja.	
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 2: Zanesljivost oskrbe

Z vlaganjem v energetska infrastrukturo bomo poleg modernizacije dosegli tudi povečanje zanesljivosti oskrbe z energijo za vse strukture odjemalcev.

Cilji ukrepa	Povečanje zanesljivosti oskrbe z energijo	
Kazalniki rezultata	Zmanjšanje števila izpadov oskrbe z energenti	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Aktivnost 1 Skladišče plina	Izgradnja skladišča zemeljskega plina na Senovem v Rudniku Senovo. S tem se bo povečala zanesljivost oskrbe z zemeljskim plinom na področju Posavja, hkrati pa bo skladišče pomemben vir pri ohranjanju oz. povečanju zanesljivosti oskrbe elektroenergetskega sistema, saj bo delovalo kot zanesljiv vir energenta, potrebnega za obratovanje TEB v kritičnih trenutkih.	Občine, RRA in druge javne inštitucije, ministrstva ter gospodarski subjekti
Aktivnost 2 Modernizacija električnega omrežja	Podpora projektu izgradnje povečanja prenosnega omrežja električne energije s postavitvijo 400 kV daljnovoda Krško-Beričevo. S tem projektom bo zaključena visokonapetostna zanka prenosnega 400 kV omrežja, kar bo povečalo zanesljivost dobave električne energije ter zagotovilo še večjo varnost pri obratovanju posameznih proizvodnih objektov. Poleg tega bo celovita zanka tudi znatno zmanjšala možnost razpada celotnega elektroenergetskega omrežja in s tem zmanjšala tveganja dogodkov, ki so se pred leti zgodili v Kaliforniji, Italiji, itd. Izboljšanje lokalnih omrežij.	
Aktivnost 3 Druge aktivnosti	Podpora vsem aktivnostim, ki prispevajo k uresničitvi navedenega cilja.	
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 3: Proizvodnja in prodaja električne energije iz virov brez oz. z nizkimi izpusti emisij toplogrednih plinov (CO₂, CO, NO_x itd.)

Z razvojem Slovenije in njenih statističnih regij se vse bolj povečuje raba energije. Zaradi tega bo v prihodnjih letih treba zgraditi dodatne zmogljivosti, ki bodo pokrile nastali primanjkljaj, hkrati pa je treba razmisliti tudi o zamenjavi tistih objektov in infrastrukture, katerih življenjska doba se bliža koncu. Vse predlagane aktivnosti so mišljene v smislu trajnostnega razvoja.

Cilji ukrepa	Postati najmočnejša energetska regija v Sloveniji na področju električne energije iz virov z nizkimi oz. brez emisij CO ₂ v smislu trajnostnega razvoja.	
Kazalniki rezultata	– Povečanje proizvodnje in prodaje električne energije v GWh letno – Povečanje delovnih mest na račun energetike	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Aktivnost 1 Gradnja novih energetskih zmogljivosti	Nadaljevanje gradnje HESS (HE Blanca, HE Krško, HE Brežice, HE Mokrice). Zgrajene HE na spodnje Savi bodo vsaj deloma pokrile vse večje povpraševanje po električni energiji. Poleg tega je to investicija v izkoriščanje OVE, ki bo s časom samo še pridobivala na svoji upravičenosti.	Občine, RRA in druge javne inštitucije, ministrstva ter gospodarski subjekti
Aktivnost 2 Modernizacija energetskih zmogljivosti	Po izkušnjah iz drugih držav je podaljšanje življenjske dobe NEK tehnično možno brez vplivov na okolje. Pred tem je treba urediti vprašanje radioaktivnih odpadkov (izgradnja skladišča NSRAO), hkrati pa je treba izvesti modernizacijo vseh tistih tehnoloških procesov, ki so bili projektirani za krajši čas obratovanja. Ker je Slovenija že sedaj odvisna od uvoza električne energije v 20-25%, je podaljšanje življenjske dobe tudi iz tega vidika za Slovenijo zelo pomembno. Posavje s tem ne bo bistveno izgubilo, saj ne gre za novo umeščanje v okolje, bo pa še vedno deležno vseh ugodnosti, ki izhajajo iz sedanjih sporazumov med državo in lokalno skupnostjo zaradi jedrskega objekta. Priprava na zamenjavo starih plinskih turbin v TEB (študije, priprava investicijske zasnove). TEB je s svojimi agregati zelo pomembna za celoten elektroenergetski sistem, vendar je del agregatov na koncu svoje življenjske dobe, zato jih je treba zamenjati, saj so iz tehničnega vidika zastareli, iz ekonomskega vidika pa premalo učinkoviti. Ravno zaradi večje učinkovitosti novejših agregatov se vpliv na okolje znatno zmanjša, saj je poraba ZP precej nižja.	
Aktivnost 3 Povečevanje konkurence v energetiki	Oblikovanje II. elektroenergetskega stebra s sedežem v Posavju pomeni za regijo veliko priložnost, saj bo poleg pozitivnih ekonomskih učinkov imel tudi pozitiven vpliv na zaposlovanje in povečevanje različnih znanj iz energetike, še posebej na področju investiranja in trženja.	
Aktivnost 6 Druge aktivnosti	Podpora vsem aktivnostim, ki prispevajo k uresničitvi navedenega cilja.	
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Predstavitev in finančna ocena razvojnih projektov v regiji Posavje

Tabela 32: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 5: Trajnostna energija

						Viri financiranja v 000 EUR			Okvirni terminski načrt izvajanja								
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost v 000 EUR	EU+država v 000 V EUR	občine v 000 EUR	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejavnosti)							Geografsko območje	
1.	P5/U1	Ustanovitev lokalne energetske agencije	Občina Krško	900,00	500,00	400,00			O,X	X	X	X	X	X	X	Občina Krško	
2.	P5/U1	Ukrepi URE na javnih objektih občine Krško	Občina Krško	1.527,00	1.022,00	505,00			O	X	X	X				Krško	
3.	P5/U2	Skladišče zemeljskega plina	TEB	65.000,00	32.500,00			32.500,00	O	X	X	X	X			Občina Krško	
4.	P5/U2	Postavitev daljnovoda 2x 400kV Krško-Beričevo	ELES	80.000,00				80.000,00	X	X	X	X	X	X	X	Krško-Beričevo	
5.	P5/U2	Gradnja HESS	HSE,GEN,DEM,SEL,TEB,SENG	335.000,00	100.000,00			235.000,00	X	X	X	X	X	X	X	Posavska regija	
6.	P5/U3	Izgradnja skladišča za nizko in srednje radioaktivne odpadke (NSRAO)	Agencija za radioaktivne odpadke	70.000,00				70.000,00	O	O	O	O	O	X	X	Posavje	
7.	P5/U3	Priprava NEK na podaljšanje življenjske dobe objekta	NEK	1.000,00				1.000,00	O	O	O	O	O	O	O	Krško	
8.	P5/U3	Zamenjava plinskih blokov 1,2 in 3 v TEB	TEB	30.000,00				30.000,00	O	O	O	O	O	X	X	Brestanica	
9.		Ostali javni projekti v okviru ukrepov 1,2,3														Regija	
	Skupaj			583.427,00	134.022,00	905,00		448.500,00									

Tabela 33: Sklopi podjetniških projektov 2007 - 2013 na nivoju programa 5: Trajnostna energija

					Viri financiranja V 000 EUR				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Zap. št.	Ukrep	Naziv projekta	Nosilec projekta	Skupna vrednost v 000 EUR	Eu+država v 000 EUR	občine v 000 EUR	zasebni viri	ostalo	Terminski načrt Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti)							Geografsko območje
1.	P 5/U 1	Postavitev poskusne elektrarne na sončne celice	podjetje	1.000,00	500,00		500,00		x							Občina Krško
2.	P 5/U 1	Postavitev poskusnega agregata SOFC gorilnih celic	podjetje	600,00	300,00		300,00		x	x						Občina Krško
3.	P 5/U 1	Učinkovita raba energije	podjetje	2.480,00	2.100,00	270,00	60,00	50			0	x	x	x		Občina Krško
4.	P 5/U 1	Učinkovita raba energije	podjetje	2.000,00	800,00	600,00	600,00		0	x	x					Občina Kostanjevica na Krki
5.	P 5/U 1	Učinkovita raba energije	podjetje	417,00	166,80	125,10	125,10		0	x	x					Občina Sevnica
6.		Ostali podjetniški projekti v okviru ukrepov 1,2,3														Regija
		Skupaj		6.497,00	3.866,80	995,10	1.585,10	50,00								

PROGRAM 6: DVIG KAKOVOSTI ŽIVLJENJA PREBIVALCEV

V skladu z zastavljenimi ukrepi in aktivnostmi v okviru tega programa se bo uresničevala druga prioriteta RRP »Trajnostni razvoj prostora za kakovost bivanja«.

Izhajajoč iz strateških ciljev RRP in druge razvojne prioritete so operativni cilji programa Dvig kakovosti življenja prebivalcev naslednji:

Cilj 1: zagotavljanje in razvoj osnovne in podporne mreže zdravstvenih in socialnih storitev

Cilj 2: promocija in razvoj vseživljenjskega učenja

Cilj 3: vključevanje etničnih in ostalih izključenih skupin

Cilj 4: ustrezna ponudba za kakovostno preživljanje prostega časa

Cilj 5: krepitev nevladnega sektorja

KAZALNIKI CILJEV:

Indeks staranja prebivalstva:

Izhodiščno stanje (2005)	Končno stanje (2013)
113,3	110

Poseljenost območja – število km² na prebivalca:

Izhodiščno stanje (2005)	Končno stanje (2013)
0,13 km ² /preb	0,12 km ² /preb

UKREP 1: Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev

Cilji programa	- Izboljšati ponudbo socialnih in zdravstvenih storitev za ostarele; - Okrepiti podporne programe primarne socialne in zdravstvene oskrbe; - Vzpostaviti stanovanjsko politiko; - Vzpostaviti plan reševanja bivanjske problematike za romsko etnično skupnost; - Vzpostaviti podporno okolje mladim družinam; - Oblikovanje kvalitetnih delovnih mest.	
Kazalniki rezultata	- Število in struktura prebivalcev v regiji; - Število mladih prebivalcev, rojstvo otrok; - Število vključenih v programe neformalnega izobraževanja; - Pregled kapacitet domov za ostarele in programov za skrb ostarelih na domu; - Pregled podpornih programov primarne zdravstvene in socialne oskrbe; - Urejena stanovanjska politika; - Izdelan plan urejanja bivanjske problematike za romsko etnično skupnost.	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Programi za zdravstveno in socialno oskrbo	Aktivnost je namenjena krepitevi primarne zdravstvene in socialne oskrbe. Na podlagi analiz, ki kažejo na staranje prebivalstva v regiji, je treba posebno pozornost nameniti predvsem ostarelim. V ta namen je treba razširiti zdravstveno in socialno oskrbo starejših.	občine, javni zavodi, posamezniki

	Sem spadajo aktivnosti: • ponudba domov za ostarele; • pomoč in skrb za ostarele na domu; • vzpostavitev regijskega zavoda za zdravstveno varstvo; • vzpostavitev in obnova infrastrukture za primarno zdravstveno in socialno oskrbo	
Krepitev podpornih programov k primarni zdravstveni in socialni oskrbi	V regiji že več let delujejo podporni programi, ki posameznikom izven redne zdravstvene in socialne oskrbe nudijo pomoč v obliki svetovanja in informiranja, skupin za samopomoč in ostalo. Sem sodijo aktivnosti: • svetovanje in informiranje mladih in ostalih specifičnih skupin, • informativno preventivni programi • podporni programi za odvisnike, obolele in njihove svojce • programi zagovorništva, dnevnih centrov, kriznih centrov	javni zavodi, nevladne organizacije
Vzpostavitev stanovanjske politike	V regiji je potrebno ponuditi pomoč pri reševanju stanovanjske problematike socialno ogroženim in ostalem prebivalstvu, ki se sooča s stanovanjskim problemom. Romska etnična skupnost živi v neurejenih razmerah, potrebno je pristopiti k legalizaciji že obstoječih romskih naselij.	občine, zasebniki, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za gospodarstvo, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, Ministrstvo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj
Pomoč mladim družinam	Mladim družinam je potrebno ponuditi pomoč ob nakupu stanovanj, rojstvu otrok, prav tako je potrebno nuditi prilagojene programe varstva otrok.	občine, javni zavodi, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Ponudba kvalitetnih delovnih mest	Spodbujanje delodajalcev k oblikovanju in ponudbi kvalitetnih delovnih mest, ki omogočajo večjo fleksibilnost. Regija potrebuje mlade, ki se zaradi boljših zaposlitvenih možnosti izseljujejo v uspešnejše regije, zato jim je treba v domači regiji ponuditi kvalitetna delovna mesta. Prav tako je treba ustvarjati delovna mesta, ki bodo črpala kader iz zavodov za zaposlovanje ter posledično zniževala stopnjo brezposelnosti v regiji, ter nuditi delodajalcem spodbude za zaposlovanje brezposelnih (poudarek na iskalcih prve zaposlitve). Kadru je treba omogočiti tudi prilagodljiv delovni urnik, npr. zaposlitve za krajši delovni čas, kar je ugodno za mlajše družine, študente, brezposelne, kmetovalce itd. Sem sodijo aktivnost kot so: • spodbude gospodarskim subjektom; • spodbude za samozaposlitve in zaposlitve mladih kadrov.	Zavod RS za zaposlovanje-območne službe, občine, RRA, gospodarska združenja, gospodarski subjekti, Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za delo
Spodbujanje	Za spodbujanje vseživljenjskega učenja je treba	Lokalni podjetniški in razvojni

vseživljenjskega učenja	prebivalstvu nuditi raznolika in pestra neformalna izobraževanja, ki bodo omogočala polno in kvalitetno življenje v vseh starostnih obdobjih (otroci, dijaki, študenti, zaposleni, brezposelni, starejši, upokojenci ...). Romski etnični skupnosti je treba približati možnosti takšnega izobraževanja, saj se praviloma ne vključujejo v obstoječa. Zvišati je treba stopnjo informiranosti preko nevladnih organizacij, centrov in ljudskih univerz, (delo na terenu). Takšni programi so lahko npr. računalniško izobraževanje, tuji jeziki, izobraževanje za duhovno rast, izobraževanje za trg dela, študijski krožki ...	centri, nevladne organizacije, mladinski centri, ljudska univerza, gospodarska združenja, šole, podjetja
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 2: Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih

Cilji programa	Izboljšanje socialne vključenosti etničnih manjšin (predvsem romskih skupnosti) in ostalih izključenih	
Kazalniki rezultata	- Število vključenih - Število programov	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Programi za zmanjševanje brezposelnosti etničnih manjšin (predvsem romskih skupnosti) in ostalih izključenih	Velika brezposelnost je zabeležena tudi med etničnimi manjšinami (predvsem med romskimi skupnostmi - 96%) in ostalimi izključenimi skupinami, zato je potrebno izvajati programe, ki bodo pripomogli k zmanjševanju brezposelnosti omenjenih skupin. Sem sodijo aktivnosti: - Informiranje, svetovanje in motivacijske delavnice, podpora skozi potek vključevanja (organizirane oblike učne pomoči); - vključevanje v programe za dokončanje OŠ, poklicna usposabljanja, NPK; - usposabljanje za samozaposlovanje; - spodbujanje delodajalcev za zaposlovanje; (predstavitveni seminarji in treningi socialne pravičnosti).	javni zavodi, nevladne organizacije, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod za zaposlovanje
Spodbujanje razvoja kulture etničnih manjšin (predvsem romskih skupnosti) in vključevanje v obstoječo kulturno ponudbo	Socialna vključenost etničnih manjšin (predvsem romske skupnosti) se spodbuja tudi z razvojem njihove kulturne ponudbe in vključenje le-te v obstoječo ponudbo. Sem sodijo aktivnosti: profesionalni in amaterski kulturni programi z namenom spodbujanja vključenosti etničnih manjšin (predvsem romskih skupnosti).	javni zavodi, nevladne organizacije
Spodbujanje k dvigu izobrazbe in usposobljenosti	Etnične manjšine (predvsem romske skupnosti) je treba motivirati k vključevanju v programe izobraževanja in jih tako spodbujati k dvigu izobrazbe in usposobljenosti.	javni zavodi, šole, nevladne organizacije
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

UKREP 3: Dvig kakovosti preživljanja prostega časa

Cilji programa	- Okrepiti mrežo ponudnikov in programov za kvalitetno preživljanje prostega časa; - Zagotavljanje javno dostopne infrastrukture za aktivnosti za prosti čas;
-----------------------	--

Kazalniki rezultata	• Pregled ponudbe programov za kvalitetno preživljanje prostega časa; • Popis infrastrukture za preživljanje prostega časa.	
Aktivnosti	Opis	Nosilci in partnerji
Krepitev ponudbe programov za kakovostno preživljanje prostega časa	Regija bi se morala zavzemati za krepitev ponudbe programov za kvalitetno preživljanje prostega časa, saj bo tudi s tem postala privlačna regija za prebivalce. Ti programi naj bi tudi ponujali možnost sodelovanja pri izvedbi tovrstnih projektov. Sem sodijo aktivnosti: • kulturno zabavna ponudba za otroke in mlade; • profesionalna in amaterska kulturno umetniška ponudba (festivali, koncertna dogajanja, gledališki abonmaji ...); • ponudba rekreativnih programov; • programi knjižnic in muzejev.	Javni zavodi, nevladne organizacije, privatni ponudniki na področju kulture, športa, občine, javni zavodi s področja, nevladne organizacije, privatni subjekti
Vzpostavitev infrastrukture za mlade	Mladi potrebujejo ustrezno infrastrukturo, kjer se lahko družijo, ustvarjajo in izobražujejo ter s tem kvalitetno izkoriščajo prosti čas.	občine, javni zavodi, nevladne organizacije, Ministrstvo za šolstvo in šport
Krepitev civilnega dialoga	Prebivalci regije so slabo povezani in se ne vključujejo v politiko odločanja v regiji, zato je treba podpreti in promovirati delovanje civilne družbe kot orodja za vplivanje in sooblikovanje odločitev, ki zadevajo tudi kvaliteto življenja. Sem sodijo aktivnosti: • podpora nevladnim organizacijam pri delovanju z usposabljanji, s sredstvi ...; • krepitev dialoga med manjšinsko in večinsko populacijo; • spodbujati in usposablјati manjšinsko in večinsko populacijo za skupno oblikovanje in izvajanje programov in projektov (manjši »sosedski« programi, kjer bi sodelovala romska skupnost in okoliško prebivalstvo v skupnih projektih).	RRA, občine, lokalne razvojne fundacije, javni zavodi, nevladne organizacije
Vzpostavitev in obnova ostale infrastrukture	Zagotavljanje kvalitetne programske ponudbe za preživljanje prostega časa je tesno povezano z ustrezno infrastrukturo. Znotraj aktivnosti so predvideni projekti vzpostavitve in obnove infrastrukture za vrtce, knjižnice, kulturne domove.	Občine, javni zavodi, ostali partnerji
Krepitev čezmejnega sodelovanja za dvig kvalitete skupnega prostora	V okviru čezmejnega sodelovanja se bodo promovirale in podpirale aktivnosti za vzpostavitev in vzdrževanje skupnega čezmejnega prostora za kvalitetno preživljanje prostega časa skozi: - kulturno sodelovanje; - krepitev dialoga in povezovanje nevladnih organizacij; - spodbujanje in krepitev dialoga med predstavniki lokalnih oblasti.	nevladne organizacije, javni zavodi, podjetja
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Predstavitev in finančna ocena razvojnih projektov v regiji Posavje

Tabela 34: Predstavitev projektov na nivoju programa 6: Dvig kakovosti življenja prebivalcev

					Viri financiranja v 000 EUR				okvirni terminski načrt izvajanja							
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv Projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	Ostalo	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Geografsko območje
1.	P6/U3	Stanko Vraz: Djulabia	Knjižnica Brežice	13,75	8,35	0,00	0,00	5,42	O	X	X					občina Brežice
2.	P6/U3	ZD Brežice - dograditev	Občina Brežice	383,91	153,56	230,35	0,00	0,00	X	X						občina Brežice
3.	P6/U3	Izobraževalno središče Razbor	Kulturno-športno-turistično društvo "Blaž Jurko"	25,00	12,50	8,50	0,00	4,00	X	X						občina Sevnica
4.	P6/U3	Krajevni muzej Razbor	Kulturno-športno-turistično društvo "Blaž Jurko"	45,00	25,00	17,00	0,00	3,00	O	X	X					občina Sevnica
5.	P6/U3	Športna šola Posavja	Športna zveza Brežice	218,75	109,38	0,00	0,00	109,38	X	X	X	X	X	X	X	Regija
6.	P6/U3	Lokalna razvojna fundacija Posavja	Pomoč NVO-jem	175,00	87,50	0,00	0,00	87,50	X	X	X	X	X	X	X	regija
7.	P6/U3	Organizacija in izvedba športnih prireditev	Športna zveza Brežice	102,08	40,83	0,00	0,00	61,25	X	X	X	X	X	X	X	občina Brežice
8.	P6/U3	Obmejni <i>bibliobus</i> Knjižnice Brežice in Gradske knjižnice Samobor	Knjižnica Brežice	540,81	271,66	0,00	0,00	269,15	O	O	X	X	X	X	X	občina Brežice
9.	P6/U3	Izgradnja nove knjižnice	Občina Krško	4.449,67	2.853,86	1.595,81	0,00	0,00	O	O	O	X	X	X		regija
10.	P6/U3	Obnova velike dvorane Kulturnega doma v Krškem	Občina Krško	189,87	122,68	67,18	0,00	0,00			O	X				občina Krško
11.	P6/U3	Vrtec Mavrica Brežice	Občina Brežice	4.485,90	2.242,95	2.242,95	0,00	0,00	N	N	N	O	X	X	X	občina Brežice
12.	P6/U3	Razborski pasijon	Kulturno-športno-turistično društvo "Blaž Jurko"	20,00	10,00	7,00	0,00	3,00	X	N	N	X	X			občina Sevnica
13.	P6/U3	Vzpostavitev visoke šole za jazz in popularno glasbo	Glasbena šola Krško	417,29	271,24	146,05	0,00	0,00	O	O	O	X	X	X	X	regija
14.	P6/U1	Center vseživljenjskega učenja Posavje	LU Krško	792,86	146,05	563,35	0,00	83,46	X	X	X	X	X	X	X	regija
15.	P6/U1	Referenca, izobraževalni servis	Zavod Regio	300,45	58,42	29,21	212,82	0,00	X	X	X	X	X	X	X	regija
16.	P6/U1	Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica	Šolski center Krško - Sevnica, Srednja šola Sevnica	206,56	158,99	0,00	47,57	0,00	X	X	X	X	X	X	X	Občina Sevnica

					Viri financiranja v 000 EUR				okvirni terminski načrt izvajanja							
Zap. št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv Projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	Ostalo	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Geografsko območje
17.	P6/U1	Promocija zdravja in preventiva	Ozara Slovenija	26,00	13,00	0,00	0,00	13,00	O	X	X	X	X	X	X	regija
18.	P6/U1	Mreža dnevnih centrov za osebe s težavami v duševnem zdravju	Ozara Slovenija	350,00	150,00	30,00	0,00	170,00	O	O	X	X	X	X	X	regija
19.	P6/U1	Mreža pisarn za informiranje in svetovanje za osebe s težavami v duševnem zdravju	Ozara Slovenija	262,50	210,20	20,00	0,00	32,50	X	X	X	X	X	X	X	regija
20.	P6/U1	Tabori	Ozara Slovenija	28,00	8,00	0,00	8,00	12,00	X	X	X	X	X	X	X	regija
21.	P6/U1	Sklad za direktno finančno pomoč uporabnikom	Ozara Slovenija	24,00	12,00	0,00	0,00	12,00	O	O	X	X	X	X	X	regija
22.	P6/U1	Mreža stanovanjskih skupin za osebe s težavami v duševnem zdravju	Ozara Slovenija	275,00	140,00	30,00	30,00	75,00	O	O	O	X	X	X	X	regija
23.	P6/U1	Osebna asistenca	Ozara Slovenija	88,00	52,00	0,00	0,00	36,00	O	O	O	X	X	X	X	regija
24.	P6/U2	Mreža zaposlitvenih centrov - Socialna podjetja	Ozara Slovenija	200,00	120,00	0,00	0,00	80,00	O	O	O	O	X	X	X	regija
25.		Ostali javni projekti v okviru ukrepov 1,2,3														regija
			Skupaj	13.620,40	7.278,17	4.987,39	298,39	1.056,66								

Tabela 35: Sklopi podjetniških projektov 2007 - 2013 na nivoju programa 6: Dvig kakovosti življenja prebivalcev

Zap. št.	Naziv program in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	skupna vrednost projekta v 000 €	Viri financiranja v 000 EUR				območje izvedbe
					EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	
1.	P6/U2	Zaposlitveni center	Podjetje	4.068,11	1.674,56	270,07	1.780,80	342,68	regija
2.	P6/U2	Program socialne vključenosti	Podjetje	2.162,33	2.054,42	27,54	80,37	0,00	regija
3.	P6/U1	Mladi-delo-varnost	Podjetje	51,33	24,62	0,00	0,00	26,71	regija
4.	P6/U1	Cicibanova avtošola	Podjetje	49,66	23,16	0,00	0,00	26,50	občina Brežice
5.	P6/U3	Vila Pika Poka	Podjetje	1.390,84	605,70	0,00	0,00	785,14	občina Brežice
6.	Ostali podjetniški projekti v okviru ukrepov 1,2,3								regija
	SKUPAJ			7.722,27	4.382,46	297,61	1.861,17	1.181,02	

9. POMEMBNEJŠI REGIONALNI RAZVOJNI PROJEKTI 2007-2013

Tabela 36: Vsebinski in finančni pregled pomembnejših regionalnih razvojnih projektov regije v obdobju 2007 - 2013

					Viri financiranja v 000 EUR				okvirni terminski načrt izvajanja						
									2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zap.št.	Naziv programa in ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti)						
1.	P 0	RRA Posavje	Promocija gospodarskih potencialov	1.000	850	150			OX	X	X	X	X	X	X
2.	P 1/ U 1	Občina Krško	Ustanovitev fakultete za energetiko	2.082	1.282	800			OX	X	X				
3.	P 1/ U 1	Občina Brežice	Fakulteta za turizem Brežice	2.379	1.398	981			OX	X					
4.	P1/U1	Občina Sevnica/KŠTM	Izobraževalni programi, srednji in visokošolski	1.150	1.000	75	75		O	X	X				
5.	P 1/ U 1	Občina Krško/JZP	Razvojno tehnološki park Posavje/infrastruktura	6.500	4.200	2.300			O	X	X	X	X	X	X
6.	P1/U2	JZP	Razvoj poslovno-industrijsko-logističnih območij	25.000	10.000	2.000	13.000		O	X	X	X	X	X	X
7.	P 1/ U 2	Občine/RRA/JZP	Razvojno tehnološki park Posavje/oprema in vsebinsko delovanje	10.000	6.500	500	3.000		O	X	X	X	X	X	X
8.	P 1/ U 2	Občina Brežice	Industrijska cona Brežina	2.500	1.250	1.250			X	X	X	X			
9.	P 1/ U 2	Občina Kostanjevica na Krki	Izdelava projektne dokumentacije in izgradnja komunalne infrastrukture obrtne cone Kostanjevica na Krki	1.528	1.070	458			X	X	X				
10.	P 1/ U 2	Občina Krško	Ureditev poslovnih con (Vrbina, Drnovo)	23.794	16.419	7.375			O	X	X				
11.	P 1/ U 2	Občina Sevnica	Urejanje poslovnih con v občini Sevnica (Boštanj, Blanca Krmelj)	3.600	2.515	1.085				OX	X				

Zap.št.	Naziv programa in ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	Viri financiranja v 000 EUR				okvirni terminski načrt izvajanja						
					EU+država	občine	zasebni viri	ostalo	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
									Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti)						
12.	P 1 / U 3	Občine/RRA	Regionalni mrežni podjetniški inkubator	1.500	1.000	500			O	X	X	X	X	X	X
13.	P 1 / U 3	Občina/RRA	Regionalne finančne vzpodbude	27.227	1.458	4.332	20.000	1.437	X	X	X	X	X	X	X
14.	P 1 / U 4	Občina Brežice	Mednarodno izobraževalno središče za mlade	1.644	1.315	329			X	X					
15.	P 1 / U 4	Občina Sevnica	Športno rekreacijski center Lisca	2.100	1.365	735			O	X	X				
16.	P 1 / U 4	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Revitalizacija mestnih jader in gradov	14.085	9.045	5.040			O	X	X	X	X	X	X
17.	P 1 / U 4	RRA/RDO	Management destinacije Posavje	1.900	1.045	285	570	0	X	X	X	X	X	X	X
18.	P 2 / U 2	RRA Posavje	Mreža za razvoj podjetništva Posavje	1.072	697	375	0	0	X	X	X	X	X	X	X
19.	P 2 / U 3	RRA Posavje	Posavska štipendijska shema	2.761	2.071	0	690	0	X	X	X	X	X	X	X
20.	P 3 / U 8	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Upravljanje razvojnega programa podeželja regije Posavje 2007-2013 in LEADER	2.324	1.017	900	131	276	X	X	X	X	X	X	X
21.	P 4 / U 1,2	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Regionalna komunalna infrastruktura	40.204	26.569	13.495		140	X	X	X	X	X	X	X
22.	P 4 / U 5	Občina Brežice, Krško	Razvoj civilnega letališča (infrastruktura)	23.000	10.000	0	13.000		X	X	X	X	X	X	X
23.	P 4 / U 6	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Regionalna cestna infrastruktura	37.943	30.010	7.933			X	X	X	X	X	X	X
24.	P 4 / U 8	Občina Brežice, Krško	Planiranje razvoja prostora	4.174	2.713	1.461			X	X	X	X	X	X	X
25.	P 4 / U 9	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Nakup zemljišč na razvojno potencialnih območjih	9.180	5.968	3.212			O	X	X	X	X	X	X
26.	P 4 / U 10	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Ureditev ob državnih posegih v prostor	1.460	943	517			X	X	X	X	X	X	X
SKUPAJ				250.170	141.700	56.088	50.466	1.853							

Tabela 37: Vsebinski pregled pomembnejših regionalnih razvojnih projektov regije v obdobju 2007 - 2013

Zap.št.	Naziv programa in ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	Opis aktivnosti projekta
1.	P 0	RRA Posavje	Promocija gospodarskih potencialov	Promocija investicijskih priložnosti v regiji, internacionalizacija regijskega gospodarstva, turistična promocija
2.	P 1/ U 1	Občina Krško	Ustanovitev fakultete za energetiko	Zagotovitev pogojev za ustanovitev in delovanje Fakultete za energetiko in spremljajočih dejavnosti.
3.	P 1/ U 1	Občina Brežice	Fakulteta za turizem Brežice	Zagotovitev pogojev za ustanovitev in delovanje Fakultete za turizem in spremljajočih dejavnosti
4.	P1/U1	Občina Sevnica/KŠTM	Izobraževalni programi, srednji in visokošolski	Namen projekta na območju Radne je vzpostaviti srednje in visokošolsko izobraževalno dejavnost za potrebe regijskega gospodarstva.
5.	P1/U1	JZP	Razvoj poslovno-industrijsko-logističnih območij	Logistični center nacionalnega pomena Cerklje-Drnovo, logistični center
6.	P 1/ U 2	Občina Krško/JZP	Razvojno tehnološkega parka Posavje/infrastruktura	Infrastruktura tehnološkega parka Posavje in enote mrežnega inkubatorja v poslovni coni Vrbina
7.	P 1/ U 2	Občine/RRA/JZP	Razvojno tehnološki park Posavje/oprema in vsebinsko delovanje	Tehnološki park Posavje Vrbina – Cerklje (prostori, oprema, vsebine) in mrežni podjetniški inkubator (prostori, oprema)
8.	P 1/ U 2	Občina Brežice	Industrijska cona Brezina	Komunalna in infrastrukturna ureditev na območju 25 ha.
9.	P 1/ U 2	Občina Krško	Izdelava projektne dokumentacije in izgradnja komunalne infrastrukture obrtne cone Kostanjevica	Obrtna cona v Kostanjevici v izmeri 6,2 ha v bruto površini. Umestitev malih ter srednje velikih podjetij v cono.
10.	P 1/ U 2	Občina Krško	Ureditev poslovnih con (Vrbina, Drnovo)	Ureditev poslovnih con (nabava, komunalna in infrastrukturna opremljenost in vse dodatno potrebne storitve za vzpostavitev teh con)
11.	P 1/ U 2	Občina Sevnica	Urejanje poslovnih con v občini Sevnica (Boštanj, Blanca Krmelj)	Nakup zemljišča in komunalno opremljanje poslovne cone.
12.	P 1/ U 3	Vse občine v regiji/RRA	Regionalni mrežni podjetniški inkubator	Delovanje vseh treh enot mrežnega podjetniškega inkubatorja
13.	P 1/ U 3	Občine/RRA	Regionalne finančne vzpodbude	Namen projekta je vzpostavitev sistema regionalnih finančnih spodbud za razvoj podjetništva oz. finančnih inštrumentov za mala in srednje velika podjetja.
14.	P 1/ U 4	Občina Brežice	Mednarodno izobraževalno središče za mlade	Ustanovitev mednarodnega izobraževalnega in kulturnega središča z namestitvenimi kapacitetami in z vzporednim razvijanjem mladinskega turizma.
15.	P 1/ U 4	Občina Sevnica	Športno rekreacijski center Lisca	Lisco je treba ponovno oživiti v smislu športno rekreacijske in turistične dejavnosti. (posodobitev smučišč, obnova počitniških nastanitvenih kapacitet, izgradnja športnih površin, downhill steza, kamp).

16.	P 1 / U 4	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Revitalizacija mestnih jeder in gradov	Občine bodo v naslednjem obdobju pripravile celovito obnovitev starih mestnih jeder z namenom združiti lokalne in državne organe na enem mestu in s tem spodbuditi razvoj turističnih in drugih spremljajočih dejavnosti. Oživitev mestnih jeder.
17.	P 1 / U 4	RRA/RDO	Management destinacij Posavje	Za funkcioniranje turistične destinacije Posavje je treba zagotoviti učinkovito organiziranje, vodenje in koordiniranje izvajanja temeljnih razvojnih funkcij na ravni destinacije, ki bo temeljila na povezovanju turističnih ponudnikov in uporabi sodobnih informacijskih tehnologij in orodij tržnega komuniciranja.
18.	P 2 / U 2	RRA Posavje	Mreža za razvoj podjetništva Posavje	Vzpostavitev povezave med srednješolskim izobraževanjem in gospodarstvom, promocija podjetništva v regiji, vzpostavitev samopomoči za ženske za podjetništvo, usposabljanje za realizacijo ideje, usposabljanje mladih za socialne veščine, motivacija in usposabljanje mladih in podeželskega prebivalstva za podjetništvo, vzpostavitev e-okolja za podjetništvo.
19.	P 2 / U 3	RRA Posavje	Posavska štipendijska shema	Z namenom, da bi uskladili razmerje med ponudbo in potrebami po kadrih v regiji Posavje in zmanjšali beg mladih kadrov v večja mesta, je RRA Posavje v sodelovanju z občinami Brežice, Krško in Sevnica v šolskem letu 2003/04 pričela z izvajanjem projekta Posavska štipendijska shema. Dolgoročni cilji projekta: spodbuditi podjetja v regiji za kadrovske štipendiranje in načrtovanje razvoja kadrov, vračanje šolajočih kadrov po končanem šolanju nazaj v regijo, dvig izobrazbene strukture prebivalcev.
20.	P 3 / U 8	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Upravljanje razvojnega programa podeželja regije Posavje 2007-2013 in LEADER	Zajema: promocijo programa razvoja podeželja regije Posavje, izdelavo letnih izvedbenih načrtov za razvojni program podeželja, razvoj sistema skupnega trženja in promocije ponudnikov na podeželju, vzpostavitev info točk na podeželju, vzpostavitev inovativne in skupne razvojne infrastrukture za pospešen razvoj podjetniških dejavnosti na podeželju, razvoj programov animacije, motivacije in usposabljanj za ciljne skupine na podeželju, druge v načrtu opredeljene aktivnosti.
21.	P 4 / U 1,2	Občine Brežice, Krško, Sevnica in Kostanjevica na Krki	Regionalna komunalna infrastruktura	V ta sklop projektov so združeni naslednji podprojekti: zamenjava salonitno azbestnih cevi (občina Brežice), ČN in kanalizacija Brežice, omrežje za oskrbo s pitno vodo (Občina Krško), vodovodni sistemi (občina Sevnica), ČN in kanalizacija Krška vas in Cerklje (Občina Brežice), kanalizacijsko omrežje (občina Krško), izgradnja čistilnih naprav (občina Krško), kanalizacija in ČN Tržišče, Krmelj, Šentjanž (občina Sevnica), izgradnja in obnova komunalne infrastrukture Dolenja vas in Vrbina (občina Krško), kanalizacija in ČN Blanca, Arto, Dolenje in Gornje Brezovo (občina Sevnica)
22.	P 4 / U 5	JZP	Razvoj civilnega dela letališča (infrastruktura)	Izgradnja in delovanje civilnega dela letališča Cerklje ob Krki
23.	P 4 / U 6	Občine Brežice, Krško, Sevnica in Kostanjevica na Krki	Regionalna cestna infrastruktura	V ta sklop projektov so združeni naslednjih podprojektov: obvoznica Kostanjevica, obvoznica Krško, podvoz Brezina, podvoz Dobova, cestna infrastruktura, cestna infrastruktura: vrbinska cesta
24.	P 4 / U 8	Občine Brežice, Krško, Sevnica in Kostanjevica na Krki	Planiranje razvoja prostora	Planiranje razvoja prostora zajema izdelavo strokovnih podlag, pripravo in sprejem prostorskega akta, analize, študije, podatkovne baze, komunikacijsko podporo, razvoj in planiranje infrastrukture, vzpostavitev katastra gospodarske javne infrastrukture ipd.
25.	P 4 / U 9	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Nakup zemljišč na razvojno potencialnih območjih	Projekt predvideva nakup zemljišč na potencialnih območjih, urejanje inštrumentov aktivne prostorske politike, nakupe zemljišč v okviru projekta Phoenix, Obrtna cona IC Vrbina - nakupi zemljišč.
26.	P 4 / U 10	Občine Brežice, Krško, Sevnica	Ureditve ob državnih posegih v prostor	Cilj projekta je ustrezna infrastrukturna opremljenost in projekt predvideva: strokovne podlage, analize, študije, projektne izvedbe, infrastrukturne ureditve (ob HE, letališče, vrbinska cesta ipd.).

10. FINANČNI OKVIR ZA IZVAJANJE RRP REGIJE POSAVJE 2007 - 2013

Regija je za obdobje 2007 do 2013 v fazi priprave programa evidentirala javne projekte 2007 – 2013 in podjetniške projekte 2007 – 2013. Ocene vrednosti identificiranih projektov znotraj posameznega programa predstavljajo podlago za ovrednotenje RRP regije Posavje 2007 – 2013. Celoten program obsega okvirno 1,23 mrd EUR.

Program 1: Gospodarstvo

Tabela 38: Finančni okvir projektov na ravni programa Gospodarstvo

Zap.št.	UKREP	SKUPAJ v 000 EUR	VIRI FINANCIRANJA (v 000 EUR)			
			EU + DRŽAVA	OBČINE	ZASEBNI VIRI	OSTALO
1.	Ukrep 1: Povezovanje za tehnološki razvoj in večjo konkurenčnost	86.123,10	39.995,88	6.395,35	38.851,87	880,00
2.	Ukrep 2: Vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture	103.403,00	55.904,30	12.196,20	32.632,50	2.670,00
3.	Ukrep 3: Spodbujanje podjetništva	29.727,00	3.308,00	4.982,00	20.000,00	1.437,00
4.	Ukrep 4: Razvoj turističnih potencialov	109.315,30	58.538,77	18.088,58	32.201,05	487,50
	SKUPAJ 2007-2013	328.568,40	157.746,95	41.662,13	123.685,42	5.474,50

Regija Posavje je na nivoju programa Gospodarstvo evidentirala projekte javnih in zasebnih nosilcev v skupini višini 328 mio EUR. Od skupne vrednosti projektov se pričakuje sofinanciranje s strani EU in države v skupni višini najmanj 157 mio EUR, kar predstavlja v povprečju nekaj manj kot 48 % sofinanciranja projektov.

Viri financiranja:

Viri financiranja za realizacijo projektov znotraj predvidenih ukrepov so identificirani na več nivojih:

- sredstva po 26. členu Zakona o financiranju občin,
- indikativna sredstva ESRR, ki so na letni ravni predvidena v višini 4,16 mio € za regijo,
- sredstva strukturnih skladov (ESRR, ESF, kohezijski sklad, Interreg ipd.), ki jih bo možno koristiti preko javnih razpisov, ali pa sredstva, ki so predvidena v okviru nacionalnih razvojnih projektih in se bodo le-ti izvajali v regiji,
- sredstva občinskega proračuna za pokrivanje lastnih deležev,
- ostali viri (sredstva podjetij in ostalih subjektov).

Za realizacijo nastavljenih ukrepov se predvidevajo viri financiranja iz Evropskega regionalnega sklada, Kohezijskega sklada in sredstev RS, in sicer po naslednjih razvojnih prioritetah/prednostnih usmeritvah:

1. Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost

Regionalni razvojni program po programu Evropskega sklada za regionalni razvoj predvideva 402 mio EUR skupne višine razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007 – 2013

2. Gospodarsko-razvojna infrastruktura

Regionalni razvojni program po programu Evropskega sklada za regionalni razvoj predvideva malo manj kot 397 mio EUR skupne višine razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007 – 2013

3. Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov

Regionalni razvojni program po programu Evropskega sklada za regionalni razvoj predvideva 263 mio EUR skupne višine razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007 – 2013

4. Razvoj regij

Regionalni razvojni program kohezijske regije Vzhodna Slovenija predvideva 619 mio EUR skupne višine razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013.

5. Nacionalna udeležba pri projektih

Nacionalni javni viri pri sofinanciranju razvojnih prioritet v višina 296 mio EUR, razporejenih po zgoraj navedenih prioritetah

- ⇒ nekaj manj kot 71 mio EUR pri konkurenčnosti podjetij in raziskovalni odličnosti
- ⇒ 70 mio EUR pri gospodarsko-razvojni infrastrukturi,
- ⇒ 46 mio EUR pri povezovanju naravnih in kulturnih potencialov,
- ⇒ in 109 mio EUR pri razvoju regij.

Program 2: Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela in Program 6: Dvig kakovosti življenja prebivalcev**Tabela 39 : Finančni okvir projektov na ravni programa 2: Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela**

Zap.št.	UKREP	SKUPAJ v 000 EUR	VIRI FINANCIRANJA (v 000 EUR)			
			EU + DRŽAVA	OBČINE	ZASEBNI VIRI	OSTALO
1.	Ukrep1: Spodbujanje zaposljivosti	0	0	0		0
2.	Ukrep 2: Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje	14.180	8.141	5.998		41
3.	Ukrep 3: Izboljšanje prilagodljivosti trgu dela	3.367	2.308	63		997
SKUPAJ PROGRAM 2		17.548	10.449	6.060		1.038

Regija je na tem področju evidentirala 17,6 milijonov EUR projektov.

Tabela 40 : Finančni okvir projektov na ravni programa 6: Dvig kakovosti življenja prebivalcev

Zap.št.	UKREP	SKUPAJ v 000 EUR	VIRI FINANCIRANJA (v 000 EUR)			
			EU + DRŽAVA	OBČINE	ZASEBNI VIRI	OSTALO
1.	Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev	2.455	996	673	298	487
2.	Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih	6.430	3.849	298	1.861	423
3.	Dvig kakovosti preživljanja prostega časa	12.458	6.815	4.315	0	1.328
SKUPAJ PROGRAM 6		21.343	11.661	5.285	2.160	2.238

Regija je na tem področju evidentirala za 21 milijonov EUR projektov.

Za realizacijo predvidenih ukrepov se predvidevajo viri financiranja na podlagi Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, in sicer iz naslednjih razvojnih prioritet/ prednostnih usmeritev:

Človeški viri – Evropski socialni sklad ²³

- Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti – skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 262 mio EUR;
- Spodbujanja zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih – skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 140 mio EUR;
- Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja – skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 165 mio EUR;
- Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti – skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 64 mio EUR;
- Institucionalna in administrativna usposobljenost – skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 97 mio EUR;

Regija za realizacijo zastavljenih programov potrebuje 22.110.000 EUR sredstev iz vira financiranja EU+država v obdobju 2007-2013. Na nivoju države je za udejanjanje teh programov v tem obdobju na razpolago 756.000.000 EUR.

²³ Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, 15.02.2007

Program 3: Razvoj podeželja**Tabela 41: Finančni okvir projektov na ravni programa 3: Razvoja podeželja**

Zap. št.	UKREP	SKUPAJ v 000 EUR	VIRI FINANCIRANJA (v 000 EUR)			
			EU + DRŽAVA	OBČINE	ZASEBNI VIRI	OSTALO
1.	Ukrep 1: Dvig konkurenčnosti, kakovosti in dodane vrednosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov	20.781	8.745	134	11.902	0
2.	Ukrep 2: Ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi	667	267	0	400	0
3.	Ukrep 3: Spodbujanje ekonomske diverzifikacije na podeželju	11.940	4.786	0	7.154	0
4.	Ukrep 4: Načrtovanje, razvoj in trženja turizma na podeželju	716	328	105	178	0
5.	Ukrep 5: Ohranjanje kulturne krajine s spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks	1.259	504	0	755	0
6.	Ukrep 6: Izboljšanje infrastrukture na podeželju	10.848	4.883	1.187	4.733	105
7.	Ukrep 7: Dvig usposobljenosti podeželskega prebivalstva	1.861	893	73	196	744
8.	ukrep 8: Izboljšanje upravljanja razvoja podeželja in sprostitev endogenega razvojnega potenciala	2.741	1.217	950	181	393
	SKUPAJ 2007-2013	50.813	21.623	2.449	25.499	1.242

Viri financiranja projektov v okviru ukrepov na nivoju programa Podeželja

Program razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 opredeljuje osi, prednostne naloge in ukrepe znotraj posamezne naloge na področju razvoja podeželja v državi in njihove vire financiranja. Prispevek skupnosti za izvajanje ukrepov programa razvoja podeželja v obdobju 2007-2013 je ocenjen na 900.266.729 EUR, kar predstavlja v povprečju 77,68 % stopnjo sofinanciranja. Skupna višina javnih izdatkov (EU + država) za izvajanje programa razvoja podeželja tako znaša 1,158.928.915 EUR.

Nacionalne prednostne naloge programa Razvoja podeželja	Delež sredstev po oseh
1. os: Konkurenčnost agroživilstva in gozdarstva	33,28
2. os: Ohranjanje kulturne krajine in varovanje okolja	52,22
3. os: Izboljšanje kakovosti življenja v podeželskih območjih in spodbujanje diverzifikacije	11
4. os: LEADER – gradnja lokalnih zmogljivosti za zaposlovanje in diverzifikacijo	3
Tehnična pomoč	0,5
Skupaj	100

Drugi potencialni viri za financiranje projektov na nivoju programa podeželja so:

- sredstva ESRR, program Razvoj regij
- sredstva iz naslova programa čezmejnega sodelovanja s Hrvaško
- javni razpisi MG, MOPE, MKGP
- sredstva občinskih proračunov
- lastni viri.

Program 4: Okolje, infrastruktura, prostor in Program 5: Trajnostna energija**Tabela 42: Finančni okvir projektov na ravni programa 4: Okolje, prostor in infrastruktura**

Zap.št.	UKREP	Skupaj v 000 EUR	Vir financiranja EU+ DRŽAVA (000 Eur)	Viri financiranja OBČINE (000 Eur)	Zasebni viri in ostalo
1.	Ukrep 1: Varna oskrba s pitno vodo	20.901	10.830	10.017	55
2.	Ukrep 2: Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda	79.616	60.837	18.648	130
3.	Ukrep 3: Učinkovit sistem ravnanja z odpadki	2.900	1.570	200	1.130
4.	Ukrep 4: Zagotoviti večjo rabo javnega potniškega prometa in zmanjšati emisije izpušnih plinov	700	595	105	0
5.	Ukrep 5: Izgradnja in posodobitev letališča in izgradnja poslovnih con	23.000	10.000	0	13.000
6.	Ukrep 6: Razbremenitev mestnih jeder z izgradnjo obvoznic in parkirnih površin	19.995	16.370	3.626	0
7.	Ukrep 7: Izboljšanje razvojnih možnosti razvoja 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture	44.292	31.208	13.082	0
8.	Ukrep 8: Prostorski planski akti na regionalni ravni	5.926	3.852	2.074	0
9.	Ukrep 9: Aktivna zemljiška politika	9.180	5.968	3.212	0
10.	Ukrep 10: Izboljšanje kakovosti bivanja	21.287	14.770	6.517	0
SKUPAJ PROGRAM 4:		227.794	155.999	57.479	14.315

Regija je na tem področju evidentirala za 227 milijonov EUR projektov.

Tabela 43: Finančni okvir projektov na ravni programa 5: Trajnostna energija

Zap.št	ukrep	v 1000 EUR				
		skupaj	EU+država	občine	zasebni	ostalo
1.	ukrep 1: Učinkovita raba energije	8.924	5.389	1.900	1.585	50
2.	ukrep 2: Zanesljivost oskrbe	480.000	132.500			347.500
3.	ukrep 3: Modernizacija energetskih zmožljivosti	101.000	0	0	0	101.000
	Skupaj program 5	589.924	137.889	1.900	1.585	448.550

Regija je na tem področju evidentirala skoraj za 590 milijonov EUR projektov, večji del od tega je nacionalnih projektov regionalnega značaja in le za 24% se predvideva financiranje s strani nacionalnih sredstev, ostali delež predstavljajo ostali viri.

Viri financiranja:

Viri financiranja za realizacijo projektov znotraj ukrepov so identificirani na več nivojih:

- sredstva po 26. členu Zakona o financiranju občin,
- sredstva ESRR Razvoj regij, na letni ravni sredstva za regijo predvidena v višini 992 mio SIT,
- sredstva strukturnih skladov (ESRR, ESF, kohezijski sklad, Interreg ipd.), ki jih bo možno koristiti preko javnih razpisov ali pa sredstva, ki so predvidena v okviru nacionalnih razvojnih projektih in se bodo le-ti izvajali v regiji
- sredstva občinskega proračuna za pokrivanje lastnih deležev,
- ostali viri (sredstva podjetij in ostalih subjektov).

Za realizacijo predvidenih ukrepov se predvidevajo viri financiranja iz Evropskega regionalnega sklada, Kohezijskega sklada in sredstva RS, in sicer iz naslednjih razvojnih prioritet/prednostnih usmeritev:

1. Razvoj regiji

- regionalni razvojni program v okviru razvojne prioritete Razvoj regij predvideva indikativno razporeditev sredstev ESRR na regijo Posavje v višini 992 mio SIT oz. 4,1 mio EUR na letni ravni, kar za obdobje 2007 - 2013 znaša 28,9 mio EUR,
- razvoj obmejnih območij s Hrvaško, skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 33 mio EUR.²⁴

2. Prometna infrastruktura – Kohezijski sklad in ESRR in varstvo okolja ter trajnostna energija – Kohezijski sklad

- železniška infrastruktura – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 528 mio EUR
- cestna, pomorska in letalska infrastruktura – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 283 mio EUR
- prometna infrastruktura – ESRR: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 263 mio EUR
- ravnanje s komunalnimi odpadki – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 241 mio EUR
- varstvo okolja – področje voda – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 382 mio EUR
- trajnostna energija – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 188 mio EUR.²⁵

²⁴ Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, 15.02.2007

²⁵ Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, 15.02.2007

Tabela 44: Ocenjena vrednost RRP regije Posavje 2007 – 2013 po prioritetah in programih

Program	Vrsta projekta	Skupaj	Viri financiranja v 000 EUR				% na ravni RRP
			EU+Država	Občine	zasebni vir	ostalo	
P 0	JP	1.000	850	150		2.000	
	Skupaj	1.000	850	150		2.000	0,07%
P1	JP	169.824	88.524	40.862	38.879	1.559	
P1	PP	158.743	69.222	800	84.806	3.915	
	Skupaj	328.568	157.746	41.662	123.685	5.474	27%
P2	JP	17.469	10.412	6.060	997		
P2	PP	78	37			41	
	Skupaj	17.547	10.449	6.060	997	41	1%
P3	JP	6.716	3.564	2.399	181	572	
P3	PP	44.097	18.059	50	25.318	670	
	Skupaj	50.813	21.623	2.449	25.499	1.242	4%
P4	JP	225.579	154.949	57.374	13.000	255	
P4	PP	2.215	1.050	105		1.060	
	Skupaj	227.794	155.999	57.479	13.000	1.315	18%
P5	JP	2.427	1.522	905			
P5	EJP	581.000	132.500			448.500	
P5	PP	6.497	3.867	995	1585	50	
	Skupaj	589.924	137.889	1900	1585	448.550	47%
P6	JP	13.620	7.278	4.987	298	1.057	
P6	PP	7.722	4.382	298	1.861	1.181	
	Skupaj	21.343	11.661	5.285	2.160	2.238	2%
	skupaj RRP	1.237.988	496.217	114.985	166.926	560.861	100%
	JP	436.635	267.099	112.737	53.355	5.444	35%
	EJP	581.600	133.500			448.500	47%
	PP	219.352	96.617	2.248	113.570	6.917	18%

Legenda:

JP javni projekti
 EJP energetski javni projekti
 PP podjetniški projekti

Torej celoten program RRP obsega okvirno 1,237 milijarde EUR. Od tega predstavljajo:

- 436.635.000 EUR oz. 35% javni projekti,
- 581.600.000 EUR oz. 47% energetski javni projekti
- 219.352.000 EUR oz. 18% podjetniški projekti.

Ocena pričakovanih finančnih virov za financiranje RRP v obdobju 2007-2013

Ocena finančnih virov, ki jih regija Posavje lahko pričakuje za izvajanje tako javnih kot podjetniških projektov, vključenih v RRP iz naslova sredstev strukturnih skladov in soudeležbe državnih sredstev, je izračunana na podlagi deleža (prebivalstva, površine, itd.), ki ga regija Posavje predstavlja na nivoju celotne Slovenije, in indeksa razvojne ogroženosti IRO. V izračun potrebnih sredstev niso vključena sredstva za potrebe izvajanja energetskih projektov z izjemo sredstev, ki se od EU in države pričakujejo za izvedbo projektov ureditve infrastrukture ob gradnji elektrarn na spodnji Savi.

Tabela 45: Pričakovani finančni viri za izvajanje RRP

Potencialni viri financiranja v 000 EUR	Celotna sredstva EU	Ciljni % za sofinanciranje RRP na podlagi IRO	Ocena pričakovanih sredstev za izvedbo RRP	Potrebe po sredstvih (EU+država) za izvedbo RRP Posavje 2007 - 2013	Potrebe po sredstvih EU in države za izvedbo pomembnejših javnih razvojnih projektov	Razlika viri - potrebe po celem programu
Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov	1.681.746,00		101.269,00	157.747,00	61.712,00	-56.478,00
Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost	402.134,00	5%				
Gospodarsko-razvojna infrastruktura	396.934,00	10%	39.000,00			
Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov	263.235,00	5%				
Razvoj regij	619.443,00		29.000,00			
Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture	1.885.000,00	5%	94.250,00	293.888,00	76.203,00	-199.638,00
Železniška infrastruktura	528.000,00					
Cestna, pomorska in letalska infrastruktura	283.000,00					
Prometna infrastruktura	263.000,00					
Ravnanje s komunalnimi odpadki	241.000,00					
Varstvo okolja - področje voda	382.000,00					
Trajnostna raba energije	188.000,00					
Operativni program razvoja človeških virov	630.644,00	4%	25.226,00	22.110,00	2.768,00	3.116,00
Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti	262.115,00					
Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih	140.019,00					
Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja	164.662,00					
Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti	63.848,00					
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	900.267,00	4%	36.011,00	21.623,00	900,00	14.388,00
Skupaj po sklopih			241.075,00	495.368,00	141.700,00	-238.612,00
Državno soudeležba k sredstvom EU			48.215,00	0,00	0,00	
Sredstva občinskih proračunov			87.000,00	114.985,00	56.088,00	-27.985,00
Zasebni in ostali viri					52.319,00	52.319,00
Skupaj			376.290,00	610.353,00	250.170,00	-214.278,00

Na podlagi ocene pričakovanih finančnih virov iz naslova strukturnih skladov EU in soudeležbe državnih sredstev za izvajanje javnih in podjetniških projektov, vključenih v RRP, ocenjujemo, da vse finančne potrebe regije, predvsem na segmentu javnih projektov, presegajo pričakovane finančne vire. Potrebe za izvedbo pomembnejših

regionalnih razvojnih projektov – naborov so sicer precej manjše, vendar upoštevajoč, da vanje niso vključeni podjetniški projekti, še vedno presegajo pričakovane vire.

Na podlagi analize investicijskih izdatkov občinskih proračunov v letu 2006 ocenjujemo, da so občine za izvajanje RRP zmožne prispevati 50% investicijskih izdatkov proračunov v obdobju 2007-2013, kar v predmetnem obdobju znaša 87.000.000,00 EUR .

11. RAZVOJNO INVESTICIJSKI PROJEKTI DRŽAVE V REGIJI

Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih 2007 – 2013 predstavlja nabor ključnih (velikih) razvojno investicijskih projektov, v katerih realizaciji bo sodelovala država. V nadaljevanju predstavljamo nabor tistih razvojno investicijskih projektov države, katerih izvedba bo na regionalni ravni regije Posavje in ki izkazujejo nacionalni pomen.

Tabela 46: Nacionalni razvojni projekti, ključni za regijo Posavje

Zap.št.	Naziv projekta	Skupna vrednost projekta v milijonih EUR	Začetek	Zaključek	Geografsko območje
1.	Izgradnja gospodarskega središča Phoenix v Brežicah in Krškem	160	2007	2020	Regija Posavje
2.	Tretja razvojna os – prometni del – izgradnja cestne povezave 3. razvojne osi	1.232	2010	2017	Regija Posavje
3.	Izgradnja novih proizvodnih objektov hidroelektrarn na spodnji Savi	350	2007	2018	Regija Posavje
4.	Izgradnja bloka 2 Nuklearne elektrarne Krško	2.000	2015	2017	Regija Posavje
5.	Izgradnja skladišča plina	67	2009	2013	Regija Posavje

V RRP regije Posavje 2007 – 2013 so po posameznih programih vključeni projekti in predvidena sredstva, ki so potrebna za izvedbo navedenih nacionalnih projektov, z izjemo 2. bloka NEK Krško.

12. USKLADITEV DRUGIH SEKTORSKIH REGIONALNIH RAZVOJNIH PROGRAMOV Z REGIONALNIM RAZVOJNIM PROGRAMOM REGIJE POSAVJE 2007-2013

12.1 Regionalna zasnova prostorskega razvoja

Regionalna zasnova prostorskega razvoja je dokument usmerjanja prostorskega razvoja in je skupni prostorski akt države in občin.

V letu 2004 je RRA Posavje v sodelovanju z vsemi tremi posavskimi občinami pričela postopek izdelave regionalne zasnove prostorskega razvoja Posavja. Z regionalno zasnovo prostorskega razvoja Posavja se bodo določile prostorske ureditve regionalnega pomena ter podala izhodišča in usmeritve za pripravo prostorskih strateških in izvedbenih aktov države ter posavskih občin oziroma njihove spremembe in dopolnitve. S tem bo hkrati vzpostavljena povezava z izvedbo oziroma uresničevanjem regionalnega razvojnega programa regije Posavje za programsko obdobje 2007-2013.

V letu 2004 je bil podpisan dogovor o skupnem načrtovanju prostorskih ureditev regionalnega pomena Posavja med posavskimi občinami, Ministrstvom za okolje, prostor in energijo ter Ministrstvom za promet in s tem začet postopek izdelave regionalne zasnove prostorskega razvoja regije Posavje. Izdelan je bil program priprave regionalne zasnove prostorskega razvoja, na podlagi katerega se bodo pripravile strokovne podlage ter določila izhodišča in cilji prostorskega razvoja Posavja glede na potrebe in zastavljene cilje regionalnega razvojnega programa.

Cilj izdelave regionalne zasnove prostorskega razvoja regije Posavje je izdelan predlog regionalne zasnove prostorskega razvoja regije z usmeritvami in ukrepi za njeno izvajanje, ki se bo sprejemal v skladu s predpisanimi postopki. Regionalna zasnova prostorskega razvoja regije Posavje bo sledila ciljem regionalnega razvojnega programa regije Posavje 2007-2013, tako da bosta oba dokumenta usklajena.

12.2 Razvojni program podeželja regije Posavje 2003-2010

Občina Krško se je v imenu vseh treh posavskih občin prijavila na javni razpis MKGP za zbiranje zahtevkov za dodelitev nepovratnih sredstev za izdelavo razvojnih programov podeželja za leti 2003 in 2004 (Ur.l. RS, št. 106/03) in v ta namen izbrala Regionalno razvojno agencijo Posavje, ki je dokument izdelala leta 2004 in ga poslala v potrditev na MKGP. MKGP je posredovalo pozitivno mnenje k dokumentu.

Za upravljavca razvojnega programa podeželja regije Posavje 2007-2013 je bil s strani programskega odbora, ki usmerja pripravo in izvajanje programa, v nadaljevanju izbran Center za razvoj podeželja Posavje.

Obravnavo podeželskega prostora smo v dokumentu razdelili na štiri prioriteta področja, in sicer: kmetijstvo, gozdarstvo, turizem na podeželju in podjetništvo na podeželju.

V letu 2005 in 2006 potekajo aktivnosti za izdelavo in dopolnitev razvojnega programa podeželja regije Posavje 2003-2010 z namenom, da se dokument uskladi z Uredbo Sveta o podpori za razvoj podeželja iz EKSRP za programsko obdobje 2007-2013 in Nacionalnim strateškim načrtom razvoja podeželja 2007-2013. Rezultat dopolnjevanja bo do 30.10.2006 izdelan dopolnjen dokument razvojni program podeželja regije Posavje 2007-2013.

Izjava se tudi oblikovanje lokalne akcijske skupine (LAS), ki izvaja partnerski pristop k lokalnemu razvoju. Odgovornost LAS je predlagati celovito lokalno razvojno strategijo, biti odgovorna za njeno izvedbo ter pokazati sposobnost določitve in izvedbe razvojne strategije za določeno območje.

V RRP regije Posavje 2007-2013 je razvoj kmetijstva in podeželja opredeljen v programu 3: Razvoj podeželja. Programski cilji in ukrepi so skladni z razvojnim programom podeželja regije Posavje 2003-2010.

13. ANALIZA SKLADNOSTI RRP s temeljnimi razvojnimi državnimi dokumenti

Program 1: GOSPODARSTVO	<i>Strategija razvoja Slovenije</i>	<i>Državni razvojni program 2007-2013</i>	<i>Strategija prostorskega razvoja Slovenije</i>
UKREP 1: Povezovanje za tehnološki razvoj in večjo konkurenčnost	Prva razvojna prioriteta: Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast – Spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanja konkurenčnosti; Druga razvojna prioriteta: Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta – Povečanje gospodarske učinkovitosti in obsega vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj; Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja; Peta razvojna prioriteta: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja – Skladnejši regionalni razvoj;	Razvojna mreža Slovenije	Večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru
UKREP 2: Vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture	Prva razvojna prioriteta: Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast – Spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanja konkurenčnosti; Druga razvojna prioriteta: Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta – Povečanje gospodarske učinkovitosti in obsega vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj; Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja;	Razvojna mreža Slovenije Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju	Racionalen in učinkovit prostorski razvoj Povezanost infrastrukturnih omrežij z evropskimi infrastrukturnimi sistemi

	Peta razvojna prioriteta: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja – Skladnejši regionalni razvoj;		
UKREP 3: Spodbujanje podjetništva	Prva razvojna prioriteta: Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast – Spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanja konkurenčnosti; Druga razvojna prioriteta: Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta – Povečanje gospodarske učinkovitosti in obsega vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj; Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja;	Razvojna mreža Slovenije	
UKREP 4: Razvoj turističnih potencialov	Prva razvojna prioriteta: Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast – Spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanja konkurenčnosti; Druga razvojna prioriteta: Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta – Povečanje gospodarske učinkovitosti in obsega vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj; Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja;	Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov	Preudarna raba naravnih virov Prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti Ohranjanje narave

Program 2: DVIG KONKURENČNOSTI DELOVNE SILE NA TRGU DELA	<i>Strategija razvoja Slovenije</i>	<i>Državni razvojni program 2007-2013</i>	<i>Strategija prostorskega razvoja Slovenije</i>
Ukrep 1: Spodbujanje zaposljivosti	Četrta razvojna prioriteta: Moderna socialna država in večja zaposlenost – Izboljšanje prilagodljivosti trga dela;	Razvojna mreža Slovenije Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov	Cilj 1 - Racionalen in učinkovit prostorski razvoj – Usmerjanje dejavnosti v prostoru na način, da se ustvarijo največji pozitivni učinki za prostorsko uravnotežen in gospodarsko učinkovit razvoj, socialno povezanost in kakovost naravnega in bivalnega okolja
Ukrep 2: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja	Prva razvojna prioriteta: Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast – Spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanja konkurenčnosti; Druga razvojna prioriteta: Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta – Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja; Četrta razvojna prioriteta: Moderna socialna država in večja zaposlenost – Izboljšanje prilagodljivosti trga dela; Peta razvojna prioriteta – Skladnejši regionalni razvoj;	Razvojna mreža Slovenije Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju	Cilj 1 - Racionalen in učinkovit prostorski razvoj – Usmerjanje dejavnosti v prostoru na način, da se ustvarijo največji pozitivni učinki za prostorsko uravnotežen in gospodarsko učinkovit razvoj, socialno povezanost in kakovost naravnega in bivalnega okolja
Ukrep 3: Izboljšanje prilagodljivosti trgu dela	Prva razvojna prioriteta: Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast – Spodbujanje podjetniškega razvoja in povečanja konkurenčnosti; Druga razvojna prioriteta: Učinkovito ustvarjanje,	Razvojna mreža Slovenije Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov Mobilnost za podporo gospodarskemu	Cilj 1 - Racionalen in učinkovit prostorski razvoj – Usmerjanje dejavnosti v prostoru na način, da se ustvarijo največji pozitivni učinki za prostorsko uravnotežen in gospodarsko učinkovit razvoj, socialno povezanost in

	dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta – Povečanje gospodarske učinkovitosti in obsega vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj; Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja; Četrta razvojna prioriteta: Moderna socialna država in večja zaposlenost – Izboljšanje prilagodljivosti trga dela;	razvoju	kakovost naravnega in bivalnega okolja
--	---	---------	--

Program 3: RAZVOJ PODEŽELJA	Strategija razvoja Slovenije	Državni razvojni program 2007-2013	Strategija prostorskega razvoja Slovenije
Ukrep 1: Dvig kakovosti in dodane vrednosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov	<i>Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov</i>	<i>Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj Cilj 6: Medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij</i>
Ukrep 2: Ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi	<i>Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energija</i>	<i>Cilj 6: Medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij Cilj 8: Preudarna raba naravnih virov</i>
Ukrep 3: Spodbujanje ekonomske diverzifikacije na podeželju	<i>Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov</i>	<i>Cilj 6: Medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij Cilj 8: Preudarna raba naravnih virov Cilj 9: Prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami Cilj 10: Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti</i>
Ukrep 4: Načrtovanje, razvoj in trženja turizma na podeželju	<i>Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov</i>	<i>Cilj 6: Medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij Cilj 10: Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske</i>

			<i>prepoznavnosti</i>
Ukrep 5: Ohranjanje kulturne krajine s spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks	<i>Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov</i>	<i>Cilj 4: Kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij Cilj 10: Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti Cilj 11: Ohranjanje narave Cilj 12: Varstvo okolja</i>
Ukrep 6: Izboljšanje infrastrukture na podeželju	<i>Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energija</i>	<i>Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj Cilj 4: Kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij Cilj 12: Varstvo okolja</i>
Ukrep 7: Dvig usposobljenosti podeželskega prebivalstva	<i>Razvojna prioriteta 4: Moderna socialna država in večja zaposlenost – Izboljšanje prilagodljivosti trga dela;</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Razvojna mreža Slovenije</i>	<i>Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj</i>
Ukrep 8: Izboljšanje upravljanja razvoja podeželja in sprostitev endogenega razvojnega potenciala	<i>Razvojna prioriteta 1: Konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Razvojna mreža Slovenije</i> <i>Osrednji razvojni projekt: Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov</i>	<i>Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj</i>

Program 4: OKOLJE INFRASTRUKTURA IN PROSTOR	<i>Strategija razvoja Slovenije</i>	<i>Državni razvojni program 2007-2013</i>	<i>Strategija prostorskega razvoja Slovenije</i>
UKREP 1: Varna oskrba s pitno vodo	<i>Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja</i>	<i>Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika</i>	<i>Cilj 4: Kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij</i>
UKREP 2: Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda	<i>Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja</i>	<i>Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika</i>	<i>Cilj 12: Varstvo okolja</i>
UKREP 3: Učinkovit sistem ravnanja z odpadki	<i>Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja</i>	<i>Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika</i>	<i>Cilj 12: Varstvo okolja</i>
Ukrep 3: Zagotoviti večjo rabo javnega potniškega prometa in zmanjšati emisije izpušnih plinov	<i>Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju</i>	<i>Cilj 2: Razvoj policentričnega omrežja mest in drugih naselij</i>
Ukrep 5: Izgradnja in posodobitev letališke infrastrukture in izgradnja industrijsko-logistične cone	<i>Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju</i>	<i>Cilj 3: Večja konkurenčnost slovenskih mest v evropskem prostoru</i>
Ukrep 6: Razbremenitev mestnih jeder z izgradnjo obvoznic in parkirnih površin	<i>Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju</i>	<i>Cilj 4: Kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij</i>
Ukrep 7: Izboljšanje razvojnih možnosti razvoja 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture	<i>Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast</i>	<i>Osrednji razvojni projekt: Mobilnost za podporo gospodarskemu razvoju</i>	<i>Cilj 7: Povezanost infrastrukturnih omrežij z evropskimi infrastrukturnimi sistemi</i>

Program 4: OKOLJE INFRASTRUKTURA IN PROSTOR	Strategija razvoja Slovenije	Državni razvojni program 2007-2013	Strategija prostorskega razvoja Slovenije
Ukrep 8: Prostorski planski akt na regionalni ravni	Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast Razvojna prioriteta 3: Učinkovitejša in cenejša država Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja	Osrednji razvojni projekt : Razvojna mreža Slovenije Osrednji razvojni projekt: Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika	Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj Cilj 3: Večja konkurenčnost mest v evropskem prostoru Cilj 5: Skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi Cilj 9: Prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami Cilj 12: Varstvo okolja
UKREP 9: Aktivna zemljiška politika	Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast Razvojna prioriteta 3: Učinkovitejša in cenejša država Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja	Osrednji razvojni projekt : Razvojna mreža Slovenije Osrednji razvojni projekt: Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika	Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj Cilj 3: Večja konkurenčnost mest v evropskem prostoru Cilj 5: Skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi Cilj 9: Prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami Cilj 12: Varstvo okolja
UKREP 10 : Izboljšanje kakovosti življenja	Razvojna prioriteta 1: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša rast Razvojna prioriteta 3: Učinkovitejša in cenejša država Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja	Osrednji razvojni projekt : Razvojna mreža Slovenije Osrednji razvojni projekt: Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika	Cilj 1: Racionalen in učinkovit prostorski razvoj Cilj 3: Večja konkurenčnost mest v evropskem prostoru Cilj 5: Skladen razvoj območij s skupnimi prostorsko razvojnimi značilnostmi Cilj 9: Prostorski razvoj usklajen s prostorskimi omejitvami Cilj 12: Varstvo okolja

Program 5: TRAJNOSTNA ENERGIJA	<i>Strategija razvoja Slovenije</i>	<i>Državni razvojni program 2007-2013</i>	<i>Strategija prostorskega razvoja Slovenije</i>
UKREP 1: Učinkovitost rabe energije	<i>Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja</i>	<i>Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika</i>	<i>Cilj 8: Preudarna raba naravnih virov</i>
UKREP 2: Zanesljivost oskrbe	<i>Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja</i>	<i>Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika</i>	<i>Cilj 8: Preudarna raba naravnih virov</i>
UKREP 3: Proizvodnja in prodaja električne energije iz virov brez oz. z nizkimi izpusti emisij CO ₂ .	<i>Razvojna prioriteta 5: Povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja</i>	<i>Osrednji razvojni projekt : Učinkovito upravljanje z okoljem in trajnostna energetika</i>	<i>Cilj 8: Preudarna raba naravnih virov</i>

Program 6: DVIG KVALITETE ŽIVLJENJA PREBIVALCEV	<i>Strategija razvoja Slovenije</i>	<i>Državni razvojni program 2007-2013</i>	<i>Strategija prostorskega razvoja Slovenije</i>
UKREP 1: Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev	Druga razvojna prioriteta: Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta – Izboljšanje kakovosti izobraževanja in spodbujanje vseživljenjskega učenja; Četrta razvojna prioriteta: Moderna socialna država in večja zaposlenost – Izboljšanje prilagodljivosti trga dela; Zmanjševanje družbene izključenosti in socialne ogroženosti; Peta razvojna prioriteta: Povezovanja ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja – Trajno	Razvojna mreža Slovenije Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov Učinkovito upravljanje z okoljem	Cilj 1 - Racionalen in učinkovit prostorski razvoj – Usmerjanje dejavnosti v prostoru na način, da se ustvarijo največji pozitivni učinki za prostorsko uravnotežen in gospodarsko učinkovit razvoj, socialno povezanost in kakovost naravnega in bivalnega okolja Cilj 4 - Kvaliteten razvoj in privlačnost mest ter drugih naselij – Varna, socialno pravična, vitalna, zdrava in urejena mesta ter druga naselja

	obnavljanje prebivalstva; Zagotavljanje optimalnih pogojev za zdravje;		
UKREP 2: Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih	Četrta razvojna prioriteta: Moderna socialna država in večja zaposlenost – Izboljšanje prilagodljivosti trga dela; Zmanjševanje družbene izključenosti in socialne ogroženosti;	Razvojna mreža Slovenije Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov	Cilj 1 - Racionalen in učinkovit prostorski razvoj – Usmerjanje dejavnosti v prostoru na način, da se ustvarijo največji pozitivni učinki za prostorsko uravnotežen in gospodarsko učinkovit razvoj, socialno povezanost in kakovost naravnega in bivalnega okolja Cilj 10 - Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti – Spodbujanje ohranjanja in razvoja kulturne raznovrstnosti kot osnove za kakovostno nacionalno prostorsko prepoznavnost, kvalitetno bivalno okolje in socialno vključenost
UKREP 3: Dvig kakovosti preživljanja prostega časa	Tretja razvojna prioriteta: Učinkovita in cenejša država – Povečanje institucionalne konkurenčnosti in učinkovitosti države; Peta razvojna prioriteta: Povezovanja ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja – Razvoj nacionalne identitete in kulture;	Institucionalna in administrativna usposobljenost Učinkovito upravljanje z okoljem	Cilj 1 - Racionalen in učinkovit prostorski razvoj – Usmerjanje dejavnosti v prostoru na način, da se ustvarijo največji pozitivni učinki za prostorsko uravnotežen in gospodarsko učinkovit razvoj, socialno povezanost in kakovost naravnega in bivalnega okolja Cilj 10 - Kulturna raznovrstnost kot temelj nacionalne prostorske prepoznavnosti – Spodbujanje ohranjanja in razvoja kulturne raznovrstnosti kot osnove za kakovostno nacionalno prostorsko prepoznavnost, kvalitetno bivalno okolje in socialno vključenost

14. INSTITUCIONALNI OKVIR IZVAJANJA, VREDNOTENJA IN NADZORA REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA

Regionalni razvojni program se bo izvajal z izvedbenimi načrti v skladu z navodili resornega ministrstva, ki se bodo pripravljala za triletna obdobja. Predlog izvedbenih načrtov bo pripravila RRA Posavje v sodelovanju z odbori Regionalnega razvojnega sveta regije Posavje, sprejemal pa jih bo Svet regije Posavje.

Pripravo in izvajanje projektov, predvidenih v okviru posameznih programov in ukrepov regionalnega razvojnega programa, bosta spremljala Svet regije Posavje in Regionalni razvojni svet regije Posavje. Svet regije Posavje določa kriterije za uvrščanje posameznih projektov v izvedbeni načrt glede na razpoložljive finančne vire. Za spremljanje izvajanja regionalnega razvojnega programa in vrednotenje njegovih učinkov je odgovoren Regionalni razvojni svet regije Posavje, ki spremlja uresničevanje zastavljenih ciljev regionalnega razvojnega programa in po potrebi predlaga njegove spremembe.

Za potrebe spremljanja in vrednotenja učinkov regionalnega razvojnega programa bo RRA Posavje na letnem nivoju spremljala kazalnike, ki so v dokumentu opredeljeni za spremljanje doseganja ciljev posamezne razvojne prioritete in posameznih programov. Opredeljeni kazalniki so takšni, ki jih spremlja uradna statistika, oziroma je zanje zagotovljena javna sledljivost.

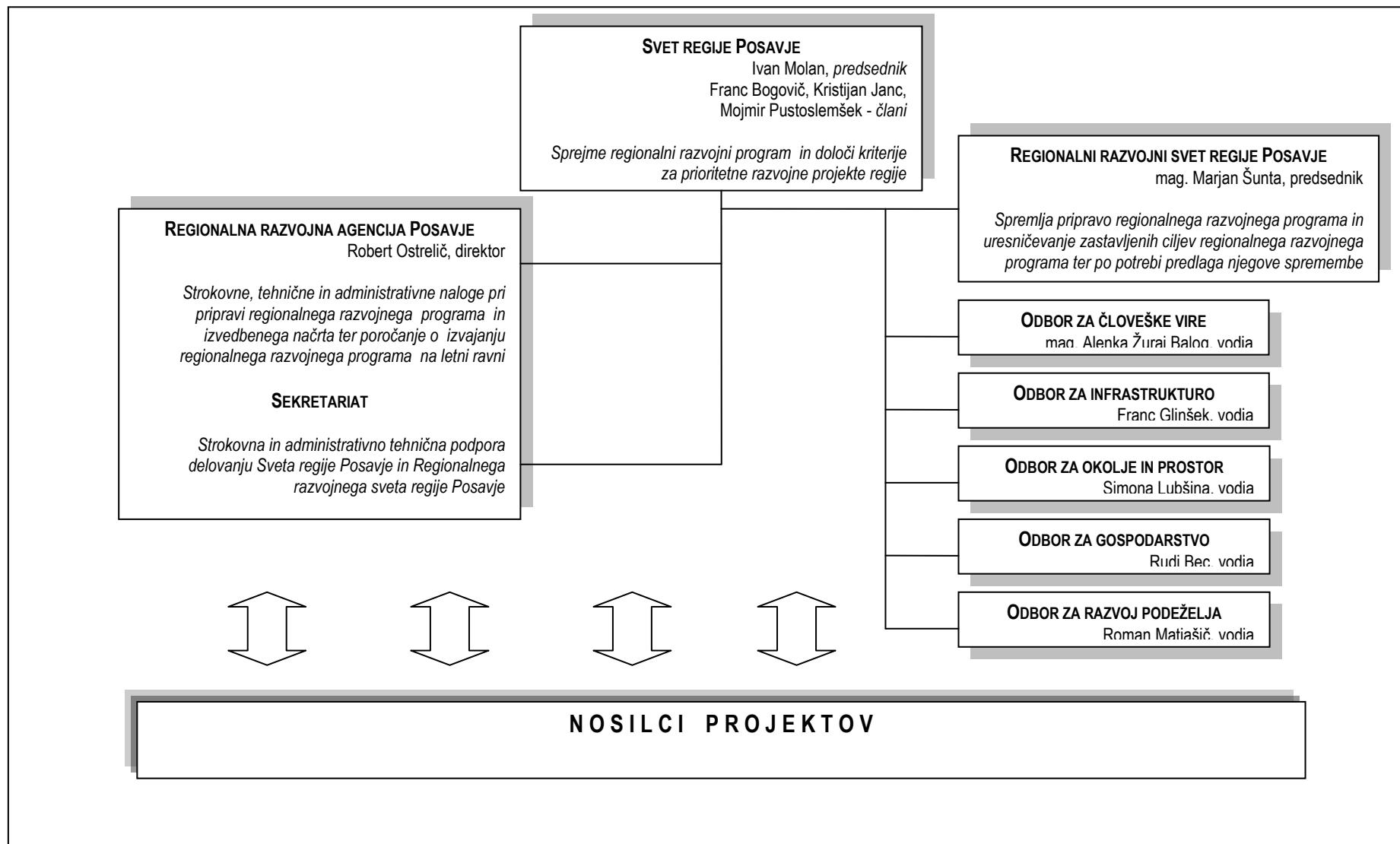
RRA Posavje bo na podlagi rezultatov spremljanja kazalnikov doseganja ciljev pripravljala letna poročila o izvajanju regionalnega razvojnega programa. Poročila bodo vsebovala:

- kratek prikaz sprememb, ki so pomembne za izvajanje regionalnega razvojnega programa, kot so spremembe socio-ekonomskih trendov v regiji,
- napredek v doseganju kvantificiranih ciljev s pomočjo fizičnih in finančnih kazalcev,
- dosežene učinke po izvedbi posameznih ukrepov in projektov,
- povzetek pomembnejših težav pri izvajanju regionalnega razvojnega programa in sprejeti ukrepi za rešitev teh težav.

Letna poročila bodo posredovana Svetu regije Posavje, Regionalnemu razvojnemu svetu regije Posavje in vsem sodelujočim občinam ter ministrstvu, ki deluje na področjih, zajetih s posameznimi ukrepi regionalnega razvojnega programa.

Za izvajanje regionalnega razvojnega programa so zadolženi nosilci projektov. Koordinacijo izvajanja projektov znotraj posameznih ukrepov, programov in prioritet ter pomoč pri pripravi projekta do stopnje izvedljivosti nudi RRA Posavje.

Slika 6: Regionalna razvojna struktura Posavja

15. SEZNANJANJE JAVNOSTI S CILJI IN REZULTATI REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA OB SPOŠTOVANJU NAČELA PARTNERSTVA IN ENAKOPRAVNOSTI

Ozadje

RRA Posavje bo v sodelovanju z vsemi občinami regije skrbela za obveščanje javnosti. Pri tem bo upoštevala tudi Uredbo Komisije (ES) št. 1159/2000 z dne 30. maja 2000 o ukrepih za informiranje in obveščanje javnosti, ki jih izvajajo države članice v zvezi s finančno pomočjo iz strukturnih skladov.

Cilji informiranja in komuniciranja z javnostmi

- Zagotoviti preglednost izvajanja regionalnega razvojnega programa.
- Zagotoviti sodelovanje partnerjev pri izvajanju projektov in doseganje ciljev razvoja celotne regije.
- Zagotoviti nabor novih projektnih idej in predlogov za delovanje regije v prihodnjih programskih obdobjih.
- Prispevati k osveščenosti javnosti o vlogi Evropske unije v okviru regionalnega razvoja v Sloveniji preko možnosti pridobivanja finančne pomoči iz strukturnih skladov ter s širjenjem dobrih praks in skupnih evropskih politik.

Ciljne skupine

Z ukrepi na področju informiranja in obveščanja se povečuje osveščenost javnosti in zagotavlja preglednost postopkov, obenem pa se spodaj navedene skupine obvešča o priložnostih, ki jih ponuja regionalni razvojni program:

- projektne partnerje, potencialne prijavitelje in končne upravičence,
- regionalne in lokalne oblasti,
- panožne in strokovne organizacije,
- gospodarske in socialne partnerje,
- nevladne organizacije,
- širšo javnost.

Načelo partnerstva in enakopravnosti

Za zagotovitev partnerstva bomo vzpostavili sodelovanje med:

- pristojnimi regionalnimi, občinskimi, krajevnimi in drugimi javnimi organi,
- gospodarskimi in socialnimi partnerji ter
- predstavniki civilne družbe, okoljskimi partnerji, nevladnimi organizacijami in institucijami, ki so odgovorni za spodbujanje enakosti med spoloma.

Omogočili bomo široko in učinkovito sodelovanje vseh ustreznih teles, v skladu z nacionalnimi predpisi in praksami, ob upoštevanju potrebe po spodbujanju partnerstva in enakopravnosti ter spodbujanju trajnostnega razvoja z vključevanjem zahtev o varstvu in izboljšanju okolja. Partnerstvo obsega pripravo in spremljanje regionalnega razvojnega programa ter pripravo, izvajanje, spremljanje in ocenjevanje operativnih programov.

Sredstva za informiranje in obveščanje javnosti

Aktivnosti informiranja in obveščanja javnosti bodo usmerjena k posameznim ciljnim skupinam ali vsem segmentom javnosti. Glede na naravo sporočila in ciljno skupino bodo uporabljena ustrezna komunikacijska sredstva.

Spletna stran

Na spletni strani RRA Posavje <http://www.rra-posavje.si> bodo redno objavljena obvestila o aktivnostih RRA Posavje, poteku priprave regionalnega razvojnega programa, dogodkih za vključevanje javnosti, na voljo pa bodo tudi vsi pomembni dokumenti in kontaktni podatki. To bo omogočilo učinkovito komuniciranje z javnostjo, saj je spletno stran mogoče sproti dopolnjevati z najnovejšimi informacijami in dokumenti. Ker vsi predstavniki ciljnih skupin nimajo dostopa do interneta, bo obveščanje potekalo tudi preko drugih komunikacijskih sredstev in medijev.

Publikacije in informacijsko gradivo

V času trajanja projekta bodo objavljeni prispevki v lokalnih in drugih medijih. Ob zaključku priprave programa bo izdana predstavitvena brošura Regionalni razvojni program Posavje 2007-2013 v slovenskem in angleškem jeziku. V skladu z akcijskim načrtom komuniciranja bodo pripravljene tudi različne tiskane/elektronske publikacije o posameznih projektih ali delih programa.

Dogodki

Ena najpomembnejših dejavnosti v okviru izvajanja programa bo organizacija dogodkov (konferenc, posvetov, okroglih miz, delavnic, javnih predstavitev) s člani Regionalnega razvojnega sveta ter širšo strokovno in drugo zainteresirano javnostjo. Cilji dogodkov so zlasti:

- preveriti pravilnost ugotovitev v strateškem delu programa,
- pridobiti dodatne informacije in z razpravo med različnimi organizacijami priti do objektivnih informacij o priložnostih in problemih,
- razvrstiti razvojne priložnosti in probleme po prioriteten vrstnem redu.

Stiki z mediji

RRA Posavje bo skrbela za stike z mediji s pripravo in pošiljanjem sporočil za javnost, z organiziranjem novinarskih konferenc, preko spletne strani, z objavljanim člankov v tiskanih medijih ter s televizijskimi in radijskimi predstavitvami.

Smernice za obveščanje

V vseh tiskanih objavah se bo uporabljal znak RRA Posavje in upoštevala določila celostne grafične podobe. Pri projektih, ki bodo sofinancirani iz več virov, se bodo upoštevala veljavna pravila za promocijo v javnosti.

Izvajanje in pristojnost za izvajanje

Naloge RRA Posavje na področju obveščanja in osveščanja javnosti so:

- pripraviti akcijski načrt komuniciranja z javnostjo v času izvajanja programa,
- oblikovati celostno podobo programa, ki se bo uporabljala pri komuniciranju z javnostjo,
- vzpostaviti in redno vzdrževati spletno stran,
- oblikovati informacijsko gradivo za obveščanje javnosti,
- organizirati dogodke (konference, posvete, okrogle mize, delavnice, javne predstavitve),
- predstavljati in zastopati program na regionalni in lokalni ravni,
- posredovati informacije o programu vsem zainteresiranim,
- sodelovati z mediji,
- določiti odgovorno osebo za informiranje in obveščanje javnosti.

16. VIRI IN LITERATURA

1. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. *Informacije o poslovanju gospodarskih družb v Spodnjeposavski regiji*. Ljubljana, 2006.
2. Analiza predlogov celovitih projektov razvoja turističnih destinacij, MG, Ljubljana, 2003
3. Burger, A., Svetličič, M. *Slovenija na globalnem trgu tujih neposrednih naložb*. Fakulteta za družbene vede. Center za mednarodne odnose. Ljubljana, 2005.
4. Direktiva 2004/67/ES z dne 26.4.2004 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom.
5. Energetski zakon (uradno prečiščeno besedilo) (EZ-UPB1), Uradni list RS z dne 15.3.2005
6. Global Entrepreneurship Monitor 2005. *Podjetništvo med željami in stvarnost*
7. http://mladina.si/tehdik/200343/clanek/slo--prometnice-ursa_matos/
8. <http://www.mzp.gov.si/index.php?id=7185#c10917>
9. http://www.dc.gov.si/fileadmin/dc.gov.si/pageuploads/pdf_datoteke/Prometne_obremenitve_2004_preglednica.PDF
10. <http://www.dars.si/index.php?id=12>
11. <http://www.dc.gov.si/index.php?id=3444>
12. <http://www.promet.si/>
13. <http://www.promet.si/?id=15&docid=21>
14. <http://www.promet.si/?id=14&docid=20>
15. Promet 2004, Podatki o številu prometa na državnih cestah v Republiki Sloveniji, MP, Direkcija Republike Slovenije za ceste
16. http://www.slo-zeleznice.si/si/infrastruktura/zeleznisko_omrezje/
17. <http://kamen.uni-mb.si/>
18. Inštitut za ekonomska raziskovanja, Raziskovalni projekt: Razvoj orodij za oblikovanje in spremljanje politike regionalnega razvoja, Ljubljana, avgust 2005
19. Inštitut za ekonomska raziskovanja, Raziskovalni projekt: Razvoj orodij za oblikovanje in spremljanje politike regionalnega razvoja, Ljubljana, avgust 2005.
20. Inštitut za ekonomska raziskovanja. Priloga Državnega Razvojnega Programa/Nacionalni strateški referenčni okvir. »Povzetki resorskih prispevkov in študije IER v okviru projekta »Investicijske potrebe v Sloveniji 2007-2013«
21. Inštitut za ekonomska raziskovanja. *Strokovne podlage za pripravo nove generacije regionalnih razvojnih programov za programsko obdobje 2007 – 2013*. Ljubljana, 2005.
22. Jerman, J. (2003). *Lokalne posebnosti ravnanja s človeškimi viri v turizmu*. Doktorska disertacija. Kranj: Fakulteta za organizacijske vede
23. Letna poročila Zavoda RS za zaposlovanje, <http://www.ess.gov.si/>
24. Letna poročila Zavoda RS za zaposlovanje, OS Sevnica, <http://www.ess.gov.si/>
25. Metodologija izračuna indeksa razvojne ogroženosti za obdobje od 2007-2013, Umar, delovni zvezek 6/2006,
26. Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve, <http://www.mddsz.gov.si>
27. Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije. *Slovensko gospodarstvo/Možnosti gospodarskega sodelovanja*. Ljubljana, 2006.
28. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Nacionalni strateški načrt razvoja podeželja 2007-2013, dopolnjen predlog junij 2006, Ljubljana, 2006.
29. Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, delovno gradivo, 19. junij 2006
30. Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, delovno gradivo, Ljubljana, 4. julij 2006
31. Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, osnutek 4.7.2006
32. Ovsenik, R. (2003). *Perspektive in protislovja razvoja turističnega področja*. Doktorska disertacija. Kranj: Fakulteta za organizacijske vede
33. Osnutek državnega razvojnega programa RS za obdobje 2007-2013, 31. maj 2006
34. Poplavna območja Slovenije, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, strokovni članek, str. 13-15.
35. Podatki komunalnih podjetij v regiji: Kostak d.d. KOP Brežice d.d. in Komunala Sevnica, avgust 2006.
36. Podatki GEN energija, avgust 2006

37. Podatki Termoelektrarne Brestanica, avgust 2006
38. Podatki NEK Krško d.d., avgust 2006
39. Prometne obremenitve 2004.pdf
40. Popis 2002. URL: <http://www.stat.si/popis2002>
41. Popis kmetijskih gospodarstev, Slovenija, 2000. Rezultati raziskovanj, št. 777. URL: <http://www.stat.si/> (citirano 10.2.2005)
42. Posavska konferenca o regionalnem razvoju – zbornik, Čatež, december 2005
43. Program izdelave regionalne zasnove prostorskega razvoja Posavje. RRA Posavje, 2004.
44. Program celovitega spodbujanja kakovosti v turizmu, MG, Ljubljana, 2005
45. Pušnik, K., Rebernik, M. *Internacionalizacija malih in srednje velikih podjetij*. Inštitut za podjetništvo in management malih podjetij – EPF Maribor.
46. Radić, D. (2000). Predlog modela organiziranosti turizma v turistični destinaciji Kranjska Gora. Magistrsko delo, Ekonomska fakulteta, Ljubljana
47. Regionalni razvojni program regije Posavje 2001-2006, junij 2002
48. Resolucija o Nacionalnem energetskega programu (ReNEP), Uradni list RS 57/2004 z dne 27.5.2004
49. Regionalna razvojna problematika regije Spodnje Posavje, Tanja Zupan, diplomsko delo na Filozofski fakulteti, Oddelku za geografijo, Ljubljana 2005
50. Razvojni program podeželja regije Posavje 2003-2010, RRA Posavje, Krško, oktober 2004
51. Regijski pospeševalni center Posavje/Regionalna razvojna agencija. *Regionalni razvojni program regije Posavje 2001 – 2006*. Krško, 2002.
52. Republika Slovenije. Ministrstvo za gospodarstvo. *Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 – 2013*. Ljubljana, 2006.
53. Resolucija o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu za obdobje od 2006 do 2010 (Ur.l. RS, št. 3/2006)
54. Razvojni načrt in usmeritve slovenskega turizma 2007-2011, MG, Ljubljana, 2006
55. Razvoj turistične destinacije »Posavje-Biseri Save in Krke«, Savaprojekt d.d., Krško, 2004
56. Slovenske regije 2006 končno poročilo
57. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. *Poročilo o regionalnem razvoju 2004*. Ljubljana, 2005.
58. Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko. *Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007 – 2013*. Ljubljana, 2006.
59. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. *Osnutek Državnega razvojnega programa Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013*. Ljubljana, 2006. Statistične informacije, Okolje, št. 5/2006
60. Statistične informacije, Okolje, 9/2006
61. Statistične informacije, Okolje, 325/2005
62. Statistične informacije, Okolje, 319/2005
63. Statistični portret Slovenije v EU
64. Statistične informacije. 2003, št. 93 in 2004, št. 146, Statistični urad Republike Slovenije. URL: <http://www.stat.si>
65. Statistični letopis Republike Slovenije za leta v tekstu, Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za statistiko
66. Statistični urad Republike Slovenije. *Slovenske regije v številkah*. http://www.stat.si/doc/pub/slovenske_regije_2006-koncna.pdf
67. Statistični urad Republike Slovenije. *Število ležišč, prenočitve in število turistov v Posavju za leto 2001*.
68. Statistični urad Republike Slovenije. *Število ležišč, prenočitve in število turistov v Posavju za leto 2004*.
69. Statistični urad Republike Slovenije. *Struktura zaposlenih v Sloveniji*. www.stat.si/doc/statinf/07-si-009-0604p.pdf
70. Statistični urad RS (1990-2004). Statistični letopis 2001, 2002, 2003, 2004.
71. Statistični urad Republike Slovenije. *Trg dela v Sloveniji*. www.stat.si/doc/statinf/07-si-009-0608.pdf
72. Strateške možnosti vzpostavitve gospodarskega središča Posavje. Krško 2006.
73. Strategija razvoja Slovenije – sprejeta na 30. redni seji Vlade RS dne 23.6.2005
74. Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list RS št. 76/2004
75. Strateške možnosti vzpostavitve gospodarskega središča Posavje. RRA Posavje, 2006.
76. Tkalcich, M. (2002). Geografski prostor in turistična politika. Dela 18. Geografija in njene aplikativne možnosti. Ljubljana: Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

77. Uradni list Republike Slovenije, številka 49/2004
78. Uradni list Republike Slovenije. *Nacionalni program visokega šolstva v RS* Ljubljana, št. 20/2002.
79. Uradni list Republike Slovenije. *Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010*. Ljubljana, št. 39/2006.
80. Urad Republika Slovenija za makroekonomske analize in razvoj. *Bruto dodana vrednost gospodarskih družb na zaposlenega 2002 – 2004*. Ljubljana, 2006.
81. Uran, M.(2006). *Strateški management v turizmu*.(učbenik v pripravi)
82. Uredba o posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000), Ur. list RS, št. 49-2277/04
83. Varstvo okolja in strategija razvoja Slovenije do leta 2013, dr. Dušan Plut, Delovni osnutek 6.
84. Vlada Republika Slovenija. *Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji*. Ljubljana, 2005.
85. Vlada Republika Slovenija. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. *Strategija razvoja Slovenije*. Ljubljana, 2005.
86. Vlada Republike Slovenije. *Načrt priprave Državnega razvojnega programa 2007-2013*. Ljubljana, 2005.
87. Vlada Republike Slovenije. *Strategija prostorskega razvoja Slovenije*. Ljubljana, 2004.
88. Zbirka komunalne in skupne čistilne naprave, Agencija RS za okolje, 2003. podlaga: Geografski institut Anton Melika ZRC SAZU
89. Zdravstveni statistični letopis »Posavje 2003«, Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto, Novo mesto, maj 2005
90. Zakon o varstvu okolja. Uradni list RS 32/93 in 1-5/96
91. Zakon o spodbujanju razvoja turizma, Uradni list RS, št. 2/0

17. Priloge

Vpliv javnih projektov na horizontalne politike

Zap.št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	Vpliv na doseganje ciljev horizontalne politike	
				Trajnostni razvoj	Enake možnosti
1.	P1/U1	Ustanovitev fakultete za energetiko	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
2.	P1/U1	Fakulteta za turizem Brežice - akreditacija študijskih programov	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
3.	P1/U1	Fakulteta za turizem Brežice - prostori	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
4.	P1/U1	Delovanje visokošolskega središča	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
5.	P1/U1	Izobraževalni programi - srednji in visokošolski	Občina Sevnica/KŠTM	V celoti	Nevtralen
6.	P1/U1	Razvoj poslovno-industrijsko-logističnih območij	JZP	V celoti	Nevtralen
7.	P1/U1	Razvojno tehnološki park Posavje/infrastruktura	Občina Krško/JZP	V celoti	Nevtralen
8.	P1/U2	Razvojno tehnološki park Posavje/oprema	Občine/RRA/JZP	V celoti	Nevtralen
9.	P1/U2	Širokopasovna multimedijске elektronske povezave	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
10.	P1/U2	Informatizacija manjših in srednje velikih občin	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
11.	P1/U2	Nakup zemlje za: Izgradnja komunalne infrastrukture industrijske cone Vrbina vzhod in Drnovo zahod	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
12.	P1/U2	Komunalno opremljanje PC Vrbina	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
13.	P1/U2	Izgradnja komunalne infrastrukture industrijske cone Vrbina	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
14.	P1/U2	Komunalno opremljanje obrtne cone Drnovo vzhod	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
15.	P1/U2	Komunalno opremljanje obrtne cone Drnovo zahod - Velika vas	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
16.	P1/U2	Izdelava projektne dokumentacije in izgradnja komunalne infrastrukture obrtne cone Kostanjevica	Občina Kostanjevica na Krki	V celoti	Nevtralen
17.	P1/U2	Urejanje poslovne cone Krmelj	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
18.	P1/U2	Poslovna cona Boštanj	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
19.	P1/U2	Ureditev poslovne cone Blanca	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
20.	P1/U2	Izdelava projektne dokumentacije in izgradnja komunalne infrastrukture obrtne cone Senovo	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
21.	P1/U2	Industrijska cona Brežina	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
22.	P1/U3	Regionalne finančne spodbude	RRA	V celoti	Nevtralen
23.	P1/U3	Regionalni podjetniški inkubator	Vse občine v regiji, RRA	V celoti	Nevtralen

24.	P1/U3	Promocija gospodarskih potencialov	RRA	V celoti	Nevtralen
25.	P1/U4	Izgradnja kompleksa olimpijskega bazena Krško	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
26.	P1/U4	Izgradnja športno rekreacijskega kompleksa v Kostanjevici na Krki	Občina Kostanjevica na Krki	V celoti	Nevtralen
27.	P1/U4	Revitalizacija mestnega jedra mesta Krško	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
28.	P1/U4	Grad Rajhenburg	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
29.	P1/U4	Obnova kompleksa CKŽ 105	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
30.	P1/U4	Kolesarske poti	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
31.	P1/U4	Usmerjevalna signalizacija	ZPT Brežice	V celoti	Nevtralen
32.	P1/U4	Turistična signalizacija na podgorjanski in bizeljsko-sremiški VTC	ZPT Brežice	V celoti	Nevtralen
33.	P1/U4	Športno turistični center Brežice	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
34.	P1/U4	Turistična in druga infrastruktura (mestna hiša v funkciji kulturnega turizma)	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
35.	P1/U4	Športno-turistična infrastruktura	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
36.	P1/U4	Razvoj turistične točke na letališču Cerklje ob Krki	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
37.	P1/U4	Postajališče za avtodome - odkup zemljišč	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
38.	P1/U4	Mednarodno izobraževalno središče za mlade	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
39.	P1/U4	Izgradnja štabiona	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
40.	P1/U4	Pristan in kopališče Orehovo	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
41.	P1/U4	Športno rekreacijski center Lisca	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
42.	P1/U4	Ureditev trim stez v občini Sevnica	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
43.	P1/U4	Obnova in posodobitev bazena Sevnica	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
44.	P1/U4	Mladinski hostel	Krajevna skupnost Loka in občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
45.	P1/U4	Valvasorjev kompleks	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
46.	P1/U4	Vaške terme Štihe	Občina Krško	V celoti	Nevtralen
47.	P1/U4	Izgradnja mladinskega centra in mladinskega hostla	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
48.	P1/U4	Grad Sevnica -obnova Vrtnarjev vile	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
49.	P1/U4	Usmerjevalna signalizacija	ZPT Brežice	V celoti	Nevtralen
50.	P1/U4	Ureditev starega mestnega jedra	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
51.	P1/U4	Ajdovski gradič - ureditev dostopnosti	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen
52.	P1/U4	Revitalizacija mestnega jedra mesta Brežice	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
53.	P1/U4	Grad Brežice - obnova 2. faza	Občina Brežice	V celoti	Nevtralen
54.	P1/U4	Kulturna dvorana Sevnica	Občina Sevnica	V celoti	Nevtralen

55.	P1/U4	Integralni turistični proizvodi	ZPT Brežice	<i>V celoti</i>	<i>Nevtralen</i>
56.	P1/U4	Management destinacij Posavje	RRA/RDO	<i>V celoti</i>	<i>Nevtralen</i>
57.	P2/U2	OŠ Brežice - brez telovadnice	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
58.	P2/U2	Dozidava in prenova OŠ Raka z vrtcem	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
59.	P2/U2	Dozidava Osnovne šole Leskovec	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
60.	P2/U2	Dograditev šole na Studencu	Občina Sevnica	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
61.	P2/U2	OŠ Artiče	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
62.	P2/U2	OŠ Globoko	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
63.	P2/U2	Dograditev osnovne šole v Tržišču	Občina Sevnica	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
64.	P2/U2	OŠ Cerklje ob Krki	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
65.	P2/U2	Mreža za razvoj podjetništva Posavje	Regionalna razvojna agencija Posavja	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
66.	P2/U3	Razvoj izobraževalnega programa informatik	ETrŠ Brežice	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
67.	P2/U3	Posavska štipendijska shema	Regionalna razvojna agencija Posavja	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
68.	P2/U2	Kadrovska borza Regio Kader	Zavod Regio	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
69.	P2/U3	Usposabljanje za potrebe turizma	Zavod za podjetništvo in turizem	<i>delno pozitiven</i>	<i>v celoti</i>
70.	P3/U1	Načini in poti vključevanja v sheme kakovosti za kmetijske pridelke	Občine Brežice, Krško, Sevnica	<i>nevtralen</i>	<i>nevtralen</i>
71.	P3/U4	Ureditev regijskega centra za živali	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
72.	P3/U6	Neprometna signalizacija na bizeljsko-sremiški, pogorjanski in gornje-dolenjski	Občine Brežice, Krško, Sevnica	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
73.	P3/U6	Podeželski turizem - prestiž prihodnosti	Center za razvoj podeželja Posavje	<i>nevtralen</i>	<i>nevtralen</i>
74.	P3/U6	Izvajanje agrarnih operacij	Občine Brežice, Krško, Sevnica	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
75.	P3/U7	Šola podjetništva na podeželju - kovnica znanja	Center za razvoj podeželja Posavje	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
76.	P3/U7	Predelava kmetijskih pridelkov na kmetijah	Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
77.	P3/U8	Upravljanje razvojnega programa podeželja regije Posavje 2007-2013	Občine Brežice, Krško, Sevnica	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
78.	P3/U8	Delovanje LAS za EU sredstva LEADER	Lokalna akcijska skupina za LEADER	<i>delno pozitiven</i>	<i>v celoti</i>
79.	P3/U8	Od cvička do ...	Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto	<i>nevtralen</i>	<i>nevtralen</i>
80.	P4/U1	Zamenjava salonitno azbestnih cevi	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
81.	P4/U1	Izgradnja vodohrama in zaščita vodnega vira Duplo-vodovod Bizeljsko	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
82.	P4/U1	SANACIJA OBSTOJEČIH VODOVODOV v KS Cerklje ob Krki (Izvir, Čedem Kamence)	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
83.	P4/U1	DOKONČANJE VODOVODNEGA OMREŽJA V KS Jesenice na Dol. (Gaj - Ribnica, Cirknik, Podgračeno Cirknik))	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
84.	P4/U1	IZGRADNJA VODOVODNEGA OMREŽJA V KS PEČICE, KS KRIŽE, Prilipe-Cerina-Mrzlava vas	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
85.	P4/U1	SANACIJA IN PRIKLJUČITEV VAŠKIH VODOVODNIH sistemov na javni vodovodni sistem	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>

86.	P4/U1	Vodni viri	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
87.	P4/U1	Omrežje za oskrbo s pitno vodo	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
88.	P4/U1	Učinkovitejša oskrba s pitno vodo	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
89.	P4/U1	Vodovod VH Osreški vrh - VH Leskovec	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
90.	P4/U1	VODOVODNI SISTEMI V OBČINI	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
91.	P4/U2	ČN GLOBOKO	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
92.	P4/U2	ČN IN KANALIZ. BREŽICE	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
93.	P4/U2	ČN IN KANAL. KRŠKA VAS IN CERKLJE	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
94.	P4/U2	ČN IN KANAL. BIZELJSKO	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
95.	P4/U2	ČN IN KANAL. ARTIČE	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
96.	P4/U2	KANALIZACIJA ČATEŽ OB SAVI	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
97.	P4/U2	KANALIZACIJA DOBOVA	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
98.	P4/U2	ČN IN KANAL. OBREŽJE-SEKUNDARNA KANAL	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
99.	P4/U2	Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture po vaseh krškega polja	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>delno pozitiven</i>
100.	P4/U2	Kanalizacijsko omrežje	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
101.	P4/U2	Izgradnja čistilnih naprav	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
102.	P4/U2	Urejanje porečij rek	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
103.	P4/U2	Vodotoki	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
104.	P4/U2	Kanalizacija in ČN Orehovo	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
105.	P4/U2	Kanalizacija in ČN Tržišče, Krmelj, Šentjanž	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
106.	P4/U2	Kanalizacija IN ČN LOKA, Račica, Šmarčna, Breg, Šentjur na polju	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
107.	P4/U2	Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture Dolenja vas in Vrbina	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
108.	P4/U2	Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture Velika vas	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
109.	P4/U2	Izgradnja in obnova komunalne infrastrukture Prekopa	Občina Kostanjevica na Krki	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
110.	P4/U2	Kanalizacija in ČN Blanca, Artro, Dolnje in Gornje Brezovo	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
111.	P4/U3	Zbiri center	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
112.	P4/U4	Ureditev javnega mestnega prometa	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
113.	P4/U5	Razvoj civilnega dela letališča (infrastruktura)	JZP	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
114.	P4/U6	Izgradnja infrastrukture na CPB - mestno jedro	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
115.	P4/U6	Nadaljevanje obnove mesta Brežice (infrastruktura, objekti)	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
116.	P4/U6	Obvoznica Kostanjevica	Občina Kostanjevica na Krki	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>

117.	P4/U6	Obvoznica Krško	Občina Krško	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
118.	P4/U7	Cestna infrastruktura: GLOBOČICE-ČEDEM, Subanov Mlin-Vlaški Križ-Ponikve, Krška vas - Boršt, Križe-Goli Vrh-občinska meja, Bizeljsko - Jeneževa gorca	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
119.	P4/U7	Cestna infrastruktura: RAKOVEC-VELIKI OBRŽJE	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
120.	P4/U7	Cesta infrastruktura: GRAD PIŠECE-SV. JEDERT	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
121.	P4/U7	Cestna infrastruktura: ZGORNJE PODGORJE BORŠT	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
122.	P4/U7	Cestna infrastruktura: DRENOVEC-NOVA VAS	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
123.	P4/U7	Cestna infrastruktura: ISTENIČ-BALON	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
124.	P4/U7	Cestna infrastruktura: PREPLASTITVE IN REKONSTRUKCIJE OBČINSKIH CEST	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
125.	P4/U7	PODVOZ BREZINA	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
126.	P4/U7	Most čez Gabernico v Mostecu	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
127.	P4/U7	Podvoz Dobova	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
128.	P4/U7	Izgradnja pločnikov, javne razsvetljave ter avtobusnih postajališč, kolesarke steze	Občina Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
129.	P4/U7	CESTNA INFRASTRUKTURA	Občina Sevnice	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
130.	P4/U7	CESTNA INFRASTRUKTURA: (Bohor, Srebotno, Veliki trn-Smečice, Senovo-Bovško,...)	Občina Krško	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
131.	P4/U7	CESTNA INFRASTRUKTURA: (Armeško-Podulce, Zalog-Mrzla planina, Veliki podlog)	Občina Krško	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
132.	P4/U7	Cestna infrastruktura: vrbinska cesta	Občina Brežice, Krško	<i>delno pozitiven</i>	<i>nevtralen</i>
133.	P4/U8	Planiranje razvoja prostora	Občina Brežice, Krško, Sevnica, RRA Posavje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
134.	P4/U8	Razvoj in planiranje infrastrukture	Občina Brežice, Krško, Sevnica, RRA Posavje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
135.	P4/U9	Nakup zemljišč na razvojno potencialnih območjih	Občina Brežice, Krško, Sevnica	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
136.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev Drožanjska - novo stanovanjsko naselje	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
137.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Boštanj	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
138.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Peče	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
139.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Drožanjska - južni del-Dobrava	Občina Sevnice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
140.	P4/U10	Širokopasovne multimedijske elektronske povezave (optika)	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
141.	P4/U10	Dvig nivoja bivanja	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
142.	P4/U10	Ureditev ob državnih posegih v prostor	Občina Brežice, Krško, Sevnica	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
143.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Črnile v Leskovcu pri Krškem	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
144.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Globočice pri Kostanjevici na Krki	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
145.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev centra naselja Senovo	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
146.	P4/U10	Komunalna in infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Videm – Polšca v Krškem	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>

147.	P4/U10	Nakup zemljišča in komunalna infrastrukturna ureditev stanovanjskega območja Loke v Krškem	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
148.	P5/U1	Ustanovitev lokalne energetske agencije	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
149.	P5/U1	Ukrepi URE na javnih objektih občine Krško	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
150.	P5/U2	Skladišče zemeljskega plina	TEB	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
151.	P5/U2	Postavitev daljnovoda 2x 400kV Krško-Beričevo	ELES	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
152.	P5/U2	Gradnja HESS	HSE, GEN, DEM, SEL, TEB, SENG	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
153.	P5/U3	Izgradnja skladišča za nizko in srednje radioaktivne odpadke(NSRAO)	Agencija za radioaktivne odpadke	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
154.	P5/U3	Zamenjava plinskih blokov 1,2 in 3 v TEB	TEB	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
155.	P6/U3	Stanko Vraz: Djulabia	Knjižnica Brežice	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
156.	P6/U3	ZD Brežice - dograditev	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
157.	P6/U3	Izobraževalno središče Razbor	Kulturno-športno-turistično društvo "Blaž Jurko"	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
158.	P6/U3	Krajevni muzej Razbor	Kulturno-športno-turistično društvo "Blaž Jurko"	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
159.	P6/U3	Športna šola Posavja	Športna zveza Brežice	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
160.	P6/U3	Lokalna razvojna fundacija Posavja	Pomoč NVO-jem	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
161.	P6/U3	Organizacija in izvedba športnih prireditev	Športna zveza Brežice	<i>delno pozitiven</i>	<i>v celoti</i>
162.	P6/U3	Obmejni <i>bibliobus</i> Knjižnice Brežice in Gradske knjižnice Samobor	Knjižnica Brežice	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
163.	P6/U3	Izgradnja nove knjižnice	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
164.	P6/U3	Obnova velike dvorane Kulturnega doma v Krškem	Občina Krško	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
165.	P6/U3	Vrtec Mavrica Brežice	Občina Brežice	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
166.	P6/U3	Razborski pasijon	Kulturno-športno-turistično društvo "Blaž Jurko"	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
167.	P6/U3	Vzpostavitev visoke šole za jazz in popularno glasbo	Glasbena šola Krško	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
168.	P6/U1	Center vseživljenjskega učenja Posavje	LU Krško	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
169.	P6/U1	Referenca, izobraževalni servis	Zavod Regio	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
170.	P6/U1	Univerza za tretje življenjsko obdobje Sevnica	Šolski center Krško - Sevnica, Srednja šola Sevnica	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
171.	P6/U1	Promocija zdravja in preventiva	Ozara Slovenija	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
172.	P6/U1	Mreža dnevnih centrov za osebe s težavami v duševnem zdravju	Ozara Slovenija	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
173.	P6/U1	Mreža pisarn za informiranje in svetovanje za osebe s težavami v duševnem zdravju	Ozara Slovenija	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
174.	P6/U1	Tabori	Ozara Slovenija	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
175.	P6/U1	Sklad za direktno finančno pomoč uporabnikom	Ozara Slovenija	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
176.	P6/U1	Mreža stanovanjskih skupin za osebe s težavami v duševnem zdravju	Ozara Slovenija	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>

177.	P6/U1	Osebna asistenca	Ozara Slovenija	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
178.	P6/U2	Mreža zaposlitvenih centrov - Socialna podjetja	Ozara Slovenija	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>

Opomba: Trajnostni razvoj zajema vpliv na okolje in tudi vpliv na zdravje poleg ostalih parametrov trajnostnega razvoja

Vpliv zasebnih projektov na horizontalne politike

Zap.št.	Ukrep	Naziv projekta	Nosilec projekta	Vpliv na doseganje ciljev horizontalne politike	
				Trajnostni razvoj	Enake možnosti
	P2/U2	virtualno učenje vožnje	Podjetje	<i>delno pozitiven</i>	<i>v celoti</i>
	P3/U1	posodabljanje kmetijskih gospodarstev	kmetijsko gospodarstvo, podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U1	posodabljanje infrastrukture v živilsko predelovalni industriji	kmetijsko gospodarstvo, podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U1	razvoj proizvodov višje kakovosti	kmetijsko gospodarstvo, podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U1	mladi prevzemniki in zgodnje upokojevanje	kmetijsko gospodarstvo, podjetje	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
	P3/U2	izboljšanje gospodarske vrednosti gozdov	kmetijsko gospodarstvo	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U3	dopolnilna dejavnost	kmetijsko gospodarstvo	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U3	vključevanje tradicionalnih znanj in spretnosti v razvoj novih dejavnosti na podeželju	kmetijsko gospodarstvo	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
	P3/U4	integralni turistični proizvodi	društvo, podjetje	<i>nevtralen</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U4	trženje integralnih turističnih proizvodov	društvo, podjetje	<i>nevtralen</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U5	ohranjanje tradicionalnih kmetijskih praks in vzdrževanje genetskega potenciala	KS, kmetijsko gospodarstvo	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U5	ohranjanje trajnostne kmetijske rabe	kmetijsko gospodarstvo, društvo	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U5	spodbujanje kmetijskih praks, ki vplivajo na izboljšanje okolja	društvo	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U6	izboljšanje in razvoj infrastrukture v kmetijstvu	kmetijsko gospodarstvo	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P3/U7	obnova in razvoj vasi	kmetijsko gospodarstvo, podjetje, društvo, KS	<i>v celoti</i>	<i>v celoti</i>
	P3/U7	animiranje in motiviranje prebivalstva	društvo, podjetje	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
	P3/U7	izobraževalni programi	društvo, podjetje	<i>nevtralen</i>	<i>v celoti</i>
	P 4/U3	oprema	podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P 4/U3	plavje	podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P 5/U1	postavitev poskusne elektrarne na sončne celice	podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P 5/U1	postavitev poskusnega agregata SOFC gorilnih celic	podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P 5/U1	učinkovita raba energije-Krško	podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>

	P 5/U2	učinkovita raba energije-Kostanjevica na Krki	podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>
	P 5/U3	učinkovita raba energije-Sevnica	podjetje	<i>v celoti</i>	<i>nevtralen</i>